26. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 1-én. XXIV. évfolyam

Szerkesztőség: Fő-u. szám Ollep-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekbül fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Iliankegyesület, az ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzöde r. t." a nagykanizsai önkéntes tüzoltó-egylet a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozólag Fischel Fülöp könyvkereskedőhöz intézendők.

Innen-onnan.

Nagy-Kanizsa, március 30.

A bécsieknek megvan a maguk Reichsrathja. A megnyitása is megtörtént már mire e sorok megjelennek. Mindössze csak 25 párt tartja bevonulását abba a szép épületbe, melyben ez exquisit népképviselet fogja üléseit tartani. Az osztrák miniszterelnöknek, Badeninek, valami irigylésre méltó positiója nincsen. E pártok épporttöredékek összekötő kapcsát megtalálni vajmi nehéz dolog; mert mindegyik valami kis titkos óhajt rejteget szivében, s Badenit csak akkor kész követni, hogyha ő is hajlandó valami ellenszolgálatot tenni. Könnyen meglehet, hogy a nemzetiségekkel igen nehéz dolga lesz; mert ezeknek a lojalitása, a melyre folyton hivatkoznak, csak szinlelt. Ezek a pártok, vagy legalább is nagyobb részök, a legönzőbb érdekpolitika szolgálatában állanak, ehhez járul még az, hogy nem valami nagy barátjai a dualismusnak, s igy Magyarországnak sem; hisz ez volt oka és alapja annak a féktelen hajszának, melyet az előbbi Reichsrath pártjai majdnem kivétel nélkül Magyarország ellen kezdeményeztek, s annak az ádáz gyülöletnek, melynek annyiszor a leggyalázatosabb módon kifejezést is adtak. Sőt lehetne állitani, hogy egyenes ellenségei a dualismusnak, melyet ők magukra nézve károsnak tartanak. Azért kell a birodalom másik felét nemzetiségeire széttépni; azért a nagy gyülölet németek és csehek s a többi nemzetiségek között; azért absolut hiánya minden vezérlő eszmének, mely ezt a zürzavaros sötétséget egy kissé megvilágitaná. Ezzel a Reichsrathtal kell Badeninek megcsinálni a Magyarországgal való kiegyezést. Nemsokára tudni fogjuk: hányadán vagyunk velök. A magyar képviselőház csütörtökön és a főrendiház április 3-án választja meg a quóta-bizottságot, ugyanezt teszi az osztrák Reichsrath is mindjárt megalakulása után; mindkét küldöttség 7—7 tagot delegál, kik a husvéti szünetek alatt Budapesten a szóbeli tárgyalások céljából össze fognak jönni. Budapestről azt sürgönyzik egy bécsi lapnak, hogy politikai körökben e tárgyalások positiv eredményeiben nem hisznek. Ezt fogják mindakét parlament előtt konstatálni, hogy ez által a kiegyezési javaslatok előterjesztésének lehetőségét esszközöljék. A junktim iránt a tárgyalások még nincsenek befejezve, de nagyon valószinű, hogy a kiegyezési javaslatok előterjesztése egy hónapi késést fog szenvedni.

Az osztrák képviselők és főrendek e hó 29-én hallgatták meg ő felsége trónbeszédét, melylyel a Reichsrathot megnyitotta; terjedelmes trónbeszéd, mely a teendők egész sokaságát soroljá föl, érintve egy szersmind a Magyarországgal való kiegyegyezés gyors elintézésének kivánatosságát és szükségességét, Budapesten pedig az appropriacionális vita foly elég érdekesen, az erőnek éppen nem hiányával; ma-holnap talán ez is véget ér; s a képviselőház más munkálatoknak szentelheti idejét. Különös sensacio nélkül azonban egyetlen ülésszak sem folyhat le, s igy az inkompatibilátási tárgyalások foglalkoztatják nemcsak a közelebb álló köröket, hanem a közvéleményt is. Pedig nincs nehezebb dolog, mint ennek a meghatározása, s benne a helyes irány megállapitása. A szélsőségeket hajhászni mindig rossz. A politikai, társadalmi és socialis téren pedig egyike a legrutabb jelenségeknek a g y a n u s i t á s, a melyről már Deák Ferenc is elitélőleg nyilatkozott. Nincs is ennél rutabb, mert igen sokszor teljesen ártatlant ér, még többször félrevezeti a közvéleményt és felszabaditja azokat a legtöbbször hivatlan erkölcsbirókat, kikre nézve a legtöbb esetben előnyös lett volna a homályban maradni.

A nagy tömeget legtöbbnyire a helytelen ösztön vezeti itéletében; ezt az ösztönt a helyes irányba terelni azok kötelessége, ki

A „ZALA" tarcája.

Lámpaláz.

(Vig monológ.)

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Irta: **M. Jósza.**

Ki tudja, hogy mi az a lámpaláz?

— — — — — — — — — — — — —

Senki?!

A multkor még én sem tudtam, de bezzeg tudom most! Jaj! ha rágondolok, hogy milyen izé..... milyen rossz az a lámpaláz: hát bizony remegés fog el. Most pedig engedjék elmondani, hogy hogyan jött hozzám ez a kobold, azaz, hogy miért volt nékem lámpalázam.

Egy műkedvelői előadást rendeztek, és a rendező bizottság engem szemelt ki, hogy egy költeményt szavaljak.

Mikor eljöttek hozzánk, és kérésöket előadták, édes apa mindjárt azt mondta, hogy ő nem engedi, mert én még soha nyilvános helyen nem voltám, és ha a pódiumra lépek és meglátom a nagyérdemü közönséget, hát majd..... majd..... el sem tudom kezdeni a mondókámat.

Édes mama azonban nem tágitott.

— A leányt be kell vezetni a nagy világba, igy legalább mindenki ismerni fogja; az ujságok is vele foglalkoznak..... és a jó Isten tudja, hogy hány okkal érvelt.

— No hát én nem bánom, ha gondoljátok, hogy nem sül bele, hát legyen.

— Az én leányom!..... és belesülni! ha ha ha — kacagott a mama.

Oh te édes jó apám! miért engedted meg? Miért olyan hiuk a nők és különösen a mamák!

Istenem miért akarnak a mamák leányaikkal tündökölni!? Az én mamám ugyancsak megjárta velem.

— Kicsi lányom, ugy-e nem lesz lámpalázad?

— Nem — feleltem én önérzetesen, de az igazat megvallva, fogalmam sem volt arról, hogy mi az a lámpaláz! Bár sohse tudtam volna meg!

Délután eljött hozzánk látogatóba dr. Gelléry és midőn mamát pár percre a szobaleány kihivta, én rögtön megkérdeztem tőle, hogy mi az a lámpaláz?

— Talán magának már is van? — kérdé ő nevetve.

— Nekem?? sohse volt még és nem is lesz!

— Hát akkor miért kérdi, hogy mi az? Ah be jót fogok én magácskán kacagni, ha lámpalázu lesz és nem tud majd semmit!

Kérem ez borzasztó volt! Tehát az a lámpaláz hogy akkor az ember nem tud semmit? Hisz akkor már nekem nagyon sokszor volt lámpalázam, mert biz az iskolában én sokszor nem tudtam semmit. De most majd meg fogom jól tanulni. A költemény már ki volt választva, cime: „A vén cigány!"

Tanultam én éjjel-nappal!

Már jobban tudtam, mint kakas a kukorikólást — de azért én folyton tanultam, hogy ha a lámpaláz ellátogat hozzám, elmondhassam neki a versemet.

Szép kis fehér ruhát kaptam, lakk-cipőt, hogy könnyebben tudjak táncolni. Olyan boldog voltam, nem cseréltem volna még egy menyasszonynyal sem.

Elérkezett az utolsó nap.

Nyugtalan voltam nagyon.

A lámpaláz nem akart eljönni.

Délelőtt a főpróbán kiünöen elmondtam vén cigányomat — csak kissé siettem.

Otthon még tán harmincszor is eldaráltam, ugy hogy már megunták hallgatni.

Percről-percre nyugtalanabb lettem.

A lámpaláz még nem jött meg!

Istenem, ha csakugyan este a pódiumon lép elém!...

De hisz ez lehetetlen. Én tudni fogom versemet, tehát nem lehet lámpalázam.

Ebéd után bezárkóztam kis szobámba és egész délután mondogatám „A vén cigányt."

Kopognak ajtómon.

— Ki az?

— Kisasszony kérem, öltözködni tessék.

— Maga az Laza? Oh jöjjön, jöjjön be, most még egyszer elmondom magának versemet, ha nem teszek-e hibát?!

— Kisasszony de piros, izgatott, lámpaláza van?

— Hallgasson evvel a szóval!...

Inkább azért vagyok nyugtalan és izgatott, mert még nem volt lámpalázam....

elegendő értelmiséggel rendelkezve — ha csak pártszenvedély el nem veszi világos látásukat — helyesen itélni is tudnak. A politikai érettség és a higgadt józan ész, mely a magyart politikai kérdésekben mindig vezette, s melylyel még nehezebb problemákat is meg tudott oldani, az épen most nagyobb hullámokat felvert fontos kérdésekben is meg fogja találtatni vele a helyes utat. Kormány és parlament a kiegyezési kérdésben az Ausztriából áthangzott minden gyülölködő hang dacára megtartotta higgadtságát, a mi sokkal méltóbb hozzá, mintha hasonló pénzzel fizetett volna azoknak a lármázó, kiabáló bábóknak, kik mögött bizonyára mások rángatták a drótot.

S az inkompatibilitás kérdésében is a közvéleményt megnyugtató megoldást fognak találni azok a komoly politikusok, a kikre a dolog bizva van.

Hock János kivégzése.

Azok után, a miket Nagy-Kanizsa város képviselőtestületének március 26-ikán tartott ülésében *Hock János* volt róm. kath. kántor ügyével szemben tapasztaltunk, — egész nyugodtan irhattuk cikkünk fölé ezt a cimet; mert az a mód, az az eljárás, a melylyel ott Hock János ügyében tárgyaltak és határoztak, nem egy higgadt, komoly, elfogulatlan testület itélkezése, hanem inkább kivégzés volt. Nyugodt tárgyalást nem türő, minden tárgyilagos álláspontot féktelenül elsöprő, szenvedélyes végrehajtása volt az annak a könnyü lelkiismerettel meghozott, kenyérfosztó itéletnek, mely a multból a jelenbe áthullott levele az 1893-ban müködött városi tanács jól ismert babérainak.

Sietünk kijelenteni, hogy mi ezzel a tanácsi határozattal, melylyel akkor Hock János városi kántornak a szerződést felmondották és őt állásából elbocsátották s melyet most, március 26-iki ülésében Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete is elfogadott: foglalkozni nem akarunk. Nem foglalkoztunk azzal előbb sem (bár eléggé módunkban lett volna) mert nem tartjuk a sajtó részéről korrekt eljárásnak, ha törvényes forumok előtt folyó ügybe, végleges eldöntés előtt beleszólva, egyik vagy másik részről a hangulatkeltés gyanujába keveredik. Ahhoz, hogy Hock János rászolgált-é a szerződés felmondására, az elbocsátásra, semmi közünk; ezt nem bolygatjuk most sem, mivel a képviselőtestületnek meghozott határozatával az ügyet még befejezettnek nem tekinthetjük.

A városi tanácsnak 1893-ban hozott kenyérfosztó végzését is csak azért bátorkodtunk könnyü lelkiismerettel meghozottnak mondani, mert — amint a legfelsőbb forumnak, a belügyminiszteriumnak itéletéből kitünt — a városi tanács ebben az ügyben itélni nem is volt illetékes. Pedig hát annyit csak elvárhatunk Magyarországon, hogy ha valakinek szájából a kenyeret kivéve, mintegy a nyakát kitekerik: legalább arra illetékes birák tekerjék ki.

A belügyminiszterium is bizonyára erre az álláspontra helyezkedett, midőn az ügygyel eddig foglalkozott forumok határozatait megsemmisitve, a városi képviselőtestületet mondta ki illetékes első fórumnak.

A városi képviselő-testület e belügyminiszteri végzés alapján határozott tehát most Hock János ügyében és pedig olyképpen, hogy a volt polgármester idejében müködött városi tanácsnak, 1893-évi határozatát elfogadva, Hock Jánosnak a szerződést felmondotta és őt kántori állásából elbocsátotta.

Ehhez (amint már kijelentettük) ujságirói felfogásunkhoz következetesen ragaszkodva, most még nincs szavunk. De a közérdek szempontjából annál több és jogos, sőt köteles szavunk van ahhoz a módhoz, ahhoz az eljáráshoz és szellemhez, melyet az itélkező képviselő testületben a március 26-iki ülésen tapasztaltunk.

Mielőtt azonban ehhez hozzászólunk, minden félreértés kikerülése végett ki kell jelentenünk, hogy Hock János volt városi róm. kath kántor ügyének tárgyalásakor a városi képviselőtestület más-vallásu tagjai teljesen tartózkodó álláspontot foglaltak el; sem a vitatkozásban, sem a határozat meghozatalában részt nem vettek. De kijelentjük mindjárt azt is, hogy mi ezt a tartózkodást nem helyeselhetjük. Megengedjük, sőt határozottan tudjuk, hogy őket ebben a tartózkodásban egészen szép és nemes felfogás vezérelte, midőn a rom. kath. kántor ügyében az itélkezést teljesen a róm, katholikus képviselőknek engedték át: ezzel a felfogással szemben azonban ott állott a képviselői kötelesség, mely megkivánja, hogy minden, a képviselőtestület elé tartozó ügyben minden képviselőtestületi tag érvényesitse törvényadta jogát.

Minél fontosabb, minél nagyobb horderejü valamely dolog, annál szigorubban betartandó kötelességgé lesz ez a jogérvényesités. Azt pedig minden körülmény között nagyon fontos dolognak kell tartani, mikor egy embernek kenyeréről, exintenciájáról van szó. Az ilyen határozat meghozatalához nagy nyugalom, teljes elfogulatlanság és rendkivül erős tárgyilagosság kell; s a március 26 iki ülésen már csak azért sem lett volna szabad a másvallásuaknak a tárgyalástól tartózkodniok, mert láthatták, hogy a róm. katholikus képviselők soraiban az érzelmi mozzanatok: a gyülölet, az izgalom, a szenvedélyesség teljesen trónvesztetté tették az elfogulatlan tárgyilagosságot.

Elborult homlokkal nézhette ott minden higgadt szemlélő, hogy az izgatás üszke milyen rohamos sebességgel elhamvasztha tja egy alaposan átalakitott, majdnem gyökeresen megreformált testület közszellemében is mindazt, ami abban reményt adó volt.

Már nehányszor örömmel tejeztük ki megnyugvásunkat, elismerésünket azzal a szép közszellemmel szemben, mely képviselőtestületünk tárgyalásait az utóbbi időben jellemezte. És ez a szép higgadtság, ez a békés befolyásolatlanság ugyszólván egy szélroham gyorsaságával söprődött el.

Mert mit tapasztaltunk a március 26-iki városi közgyülés alkalmával? Azt, hogy a képviselőtestület egy olyan ügyben, melyet teljesen nem ismert; melynek (monoton hangon, ugyszólván: érthetetlenül) felolvasott irataiból sem a vádat, sem a védelmet teljesen meg nem ismerhette; amelyről ennélfogva magának tiszta képet egyetlen képviselő sem alkothatott: — mélyebb betekintés nélkül, elhamarkodottan, könnyü lelkiismerettel, sőt a gyülöletnek elpalástolatlan kifejezésével itélkezett

Ez a tünet az, amely mélyen elszomoritó, és a higgadt elemeket komoly aggodalomba ejtheti.

Nekünk (ismételten mondjuk) az itélethez magához nincs szavunk.

Es ha azt látjuk, hogy a képviselőtestület tőle jogosan megvárható komolysággal, az ügy alapos megvizsgálása és megismerése után mondja ki azt a határozatot, amit kimondott; ha elfogadja dr. Bentzik Ferencnek azt az egyedül helyes inditványát, hogy az ügynek, ugy a vád, mint a védelem egyes pontjainak megvizsgálására, el- vagy el nem fogadhatóságának megállapitására egy bizottság küldessék ki s azután ennek a bizottságnak előterjesztése alapján határozzon: azután már lehetett volna ez a határozat akár teljesen megegyező is a márc. 26-iki határozattal, mi az ügyhöz egy szót sem szóltunk volna és a képviselő-testület ily eljárását bizonyára mindenki megnyugvással fogadta volna, mert mindenki azt a meggyőződést meritette volna az ügy elintézéséből, hogy ebben a nagyon fontos kenyérkérdésben minden képviselő alapos tájékozottsággal alkothatta meg véleményét.

E helyett azonban azt láttuk, hogy fékevesztett szenvedélyességgel elvetették ezt az elfogulatlan, igazságra törekvő, tárgyilagos inditványt, — Hock János ügyvédjét: *Varga Lajost* pedig, ki egyuttal városi képviselő is, még képviselői jogával élni sem engedték; midőn fel akart szólalni: egyszerüen letorkolták. És hódolva zengettek him-

---

De most, vigyázzon, ha valamit kihagyok, szóljon...

Először csak elmondtam, hangsuly nélkül.

— Nem hagytam ki semmit, Liza?

— Nem, kisasszony.

— Hát most elszavalom.

— Kisasszony tessék előbb öltözködni, akkor tessék elszavalni, mindjárt oda képzelheti magát.

— Igaza van.

— Ugy-e igen jól tudom? Nem kell félnem a lámpaláztól?

Nagy nehezen fel tudtam öltözködni.

Ép mire végeztünk, előállott a kocsi és én nem mondhattam el a szobaleánynak a versemet. A kocsiban egyre azt mondogattam, hogy nincs lámpalázam, pedig — most már tudom, hogy nemcsak nekem, hanem a mamának is volt.

Még egy-két utasitás édes apa részéről, s a kocsi megállott

Engem felvezettek.

— Kisasszony, nincs lámpaláza? — kérdé gavallérom, kire — hiába erőltetem meg eszemet — nem tudok visszaemlékezni.

— Nincs — nincs — mondám bátran, de éreztem, hogy szemeim könyesek lettek. Kezemet gyorsan szemeimre szoritottam, fehér keztyüim beszivták az áruló cseppeket és én a nagy világitás ellen emeltem panaszt.

Egy kis mellékteremben találkoztam a többi szereplővel, kik vigan csevegtek.

Dobogó szivvel, remegve nyujtottam kezet.

Vig akartam lenni én is — de nem sikerült. Féltem, hogy a lámpaláz minden perczben meglep.

Az előadás megkezdődött.

Az első pontnak már elég lett téve, — Most — ah — most reám került a sor.

Jöttek értem.

Amint a nagy terembe léptünk, lélekzetem elállott, valami ..... én nem is tudom, megmondani, hogy mi ..... fojtogatni kezdett.

A pódiumhoz értünk.

Három lépcső volt előttem, de én hatszor megbotlottam és csakis kisérőimnek köszönhettem, hogy el nem estem.

Felértem! ah ....

Odaálltam a zongora mellé, meghajtottam magam ..... és felpillantottam most először.

Egy csokrot nyujtottak fel.

Mint egy álomjáró — utána nyultam,..... megszagoltam... és le... akar .... végem van.....

nuszt az 1893-ban működött városi tanács bámulatos bölcseségéről, az akkori nagyidők nagy-embereiről, . . . csakhogy Hock Jánost simpliciter kivégezhessék.

Hiába volt ott minden higgadt felszólalás, figyelmeztetés, hogy hiszen itt csak vádoló és védő pontokat lehetett (ha ugyan lehetett) hallani; de hogy van-é és mily mértékben van alapja akár a vád, akár a védelem egyes pontjainak: — arra nézve senki sem nyerhetett meggyőződést az iratok gyors felolvasásából. Ez mind hiába való volt; a higgadt szónak értéke és hatása veszett ott, mert az indulat, a szenvedély hangjai végre szinte orkán-erejűekké lettek.

Minek a vádak bizonyitása? minek a védelem elfogadhatóságának kutatása? — minek a megnyugtató meggyőződés? — mikor a várakozást, megfontolást, mélyrehatást nem tűrő cél az, hogy egy ember azonnal és mindenáron kivégeztessék és eltemettessék.

Igy gondolkozhattak ott azok a minden áron temetést rögtönözni akaró képviselő urak és talán nem is gondoltak arra, hogy Magyarországon a legutolsó faluban, a legutolsó koldusnak is megszokták adni a végtisztességet, a tisztességes formát, mikor eltemetik.

Ha véletlenül a koldustarisznyában maradt pár forintocska, abból; ha nem maradt: a község pénzéből vagy gyűjtött pénzből hozatnak papot és szokott formák szerint földelik el.

Nos hát legalább ezt a látszatot megőrző formát a nagykanizsai róm. katholikus képviselő urak is megadhatták volna e temetésnek. Nem kellett volna olyan statarialis módon eljárniok. Kivégezhették és eltemethették volna Hock Jánost tisztességes formák szerint is, ha már minden áron el akarták temetni. És igy legalább biztosithatták volna az egész ügyet az exhumálás ellen.

Tollfuttában.

Illatos kis levélke röppent be a napokban szerkesztőségünkbe.

Nekem szólt.

Egy kedves nő-munkatársunk kérdezősködik tőlem, hogy „szépül-é ez a mi boldog kis városunk? és hogyan mulatunk a szinházban?“

Olyan közérdekü kérdések ezek, hogy bátran megadhatom a feleletet itt is.....

Kedves Nagysád!

Első pillanatra ugy tünt föl nekem, hogy kérdéseire nagyon könnyü lesz felelnem. De ahogy kissé jobban gondolkoztam a dolog fölött, beláttam, hogy nem éppen könnyü biz' az.

Már például arra a kérdésre, hogy *szépül-e* városunk? a lokalis patriotizmus hatása alatt, kellő zsurnalisztikai diplomáciával azt kell felelnem, hogy: „*épül*.“

A kényszerüség logikája bolondos izléstelenséggel hozta nyakunkra az épitkezéseket.

Polgári lányiskola!

Vágóhid!

Gimnázium!

Felső-templom!

Legalább a vágóhidat kihagyhatta volna ezuttal a kényszerüség. A dolog azonban ugy van, hogy a polgári lányiskola után mindjárt a közvágóhid fölépitési terve tekinthető bevégzett ténynek. A gimnázium és felső-templom épitése azonban valószinüleg még mindig ama bizonyos „*halasztást nem tűrő feladatok*“ sorában marad, miket ismert jónevü lantosunk: Szent-Dávid időről-időre jambor óhajtásokul megir ugyan, de azután törülmetszett nagykanizsai szellemben el is hegedül.

Az a jó, hogy mi rendkivül türelmesen tudunk várni. Ez egyik kiváló erényünk. Az érdes nyelvü emberek azt mondják, hogy ez birka-türelem. A mi simább nyelvünkön azonban ezt ugy fejezzük ki, hogy „*várakozási helyzet.*“

Tehát egyfelül épülünk, másfelül pedig várakozási helyzetben vagyunk.

De mi! most jut eszembe, hogy még sem volt igazam, mikor azt irtam, hogy csak *épülünk*; mert *szépülünk is.*

Emlékezni fog, kedves Nagysád, hogy nehányszor igen kellemesen sétáltunk a róm. kath. temetőben. Ezt a sétahelyet most megnagyobbitják: ezután a temető mellett is lehet majd sétálni. A Szépitő Egyesületnek átengedett a város nehány holdnyi területet a kath. temető mellett.

Ezt szintén sétatérré alakitották át.

Biz ez nagyon okos gondolat volt! A nyáron már ott is lehet naponkint gyönyörködni Musza kántor siri énekeiben.

És ez a gyönyörüség bizony-bizony reánk fér nagyon!

Télen át ugy is megtelünk operett-dallamokkal és sikamlós kuplékkal; nyáron nem fog ártani egy kis „*memento mori*“, mikor kimegyünk a sétatérre elmélkedni az emberi, hivságos dolgokról.

Az idei télen is bőven kijutott nemcsak a bálokból, hanem a szinházi előadásokból is.

Mindamellett, ha őszintén akarok felelni kedves Nagysádnak arra a kérdésére, hogy hogyan mulatunk a szinházban? — azt kell irnom, hagy majdnem minden este kitünően... szinház után.

A szinházban való gyönyörüséget illetőleg szintén csak a nagykanizsai fátum lebeg fölöttünk: várakozási helyzetben vagyunk, amennyiben éppen most várjuk ide *Salvini Gusztávot*. Akkor majd bizonyára a szinházban is fogunk mulatni, gyönyörködni.

Ez a szini évad valóságos iróniája volt a sorsnak.

Eddig tudnillik legtöbbnyire ugy volt, hogy mi mulattunk a szinházban, a szinészdirektor pedig hamleti töprengéssel busult; most azonban egészen megforditva történt.

No de nem baj!.....

Itt van a tavasz az ő költői hangulatával. És ilyen hangulatban szivesen áldást mondunk inkább a távozni készülő vándorfecskékre, ha mindjárt piros szalagot nem is kötünk a nyakukra...

De áldó szeretettel várjuk vissza azokat a kedves fecskéket, kiket a viszontlátás édes reményével bocsátottunk el.....

Sokszoros üdvözlet, a viszontlátásig!

HIREK.

— **Uj kamarás.** Király ő-felsége *verebélyi Marzsó Tibor* főhadnagynak (a csász. és kir. 48. gyalogezrednél) a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta. A kitüntetett a Nagy-Kanizsán állomásozó tisztikar egyik igen derék, rokonszenves tagja és veje: *Hertelendy Béla* ügyvédnek, kerületünk volt országgyülési képviselőjének.

— **Esküvő.** *Milhofer* Ödön, nagykanizsai aranyműves leánya: *Róza* kisasszony april 4-én délelőtt féltizenegy órakor tartja esküvőjét *Kasztl Jakab* nagykanizsai kereskedővel, az izr. templomban.

— **Eljegyzés.** *Friedfeld* Miksa légrádi birtokos és kereskedő kedves leányát: Amália kisasszonyt, eljegyezte *Berger* Dénes villányi lakos.

— **Házasság.** *Heisler* Gyula vasárnap délután tartotta esküvőjét *Hirschl* Lujza kisasszonynyal, a nagykanizsai izr. templomban. Este a rokonok és a jó ismerősök vig lakomára gyültek össze a kereskedő díjak helyiségében.

— **Halálozások.** A következő gyászjelentéseket vettük: Özv. Tolnay Károlyné szül. szentgyörgyi Horváth Mária fájdalomtelt szivvel jelenti ugy az alulirottak nevében is, szeretett férjének

duna-szentgyörgyi

Tolnay Károlynak

az 1847-iki országgyülésen Zalamegye volt követének, a Deák ministerium alatt kir. táblai bírónak és öt országgyülésen keresztül a keszthelyi kerület volt képviselőjének f. é. márciushó 24 én esti fél 11 órakor életének 84-ik évében végelgyengülésben történt elhunytát. stb. Zala Szent-Mihály, 1897. évi március 24-én. Áldás és béke poraira! Skublics Istvánné szül. Tolnay Irén, Tolnay Tivadar gyermekei. Skublics István veje. Tolnay Tivadarné szül. Szabó Gizella menye. Skublics Károly, dr. Révffy Zoltánné szül. Skublics Irén, Svastics Pálné szül. Skublics Gizella, ifj. Skublics István, Skublics János, Tolnay Kornél, Tolnay Stefanie, Tolnay Béla unokái. —

Özv. Baán Kálmánné szül. törökszentmiklósi Demetzky Ilona fájdalomtelt szivvel jelenti a maga, ugy alulirott gyermekei, unokái és számos rokonai nevében is, szeretett férjének, a legjobb apa, nagyapa és rokonnak

Baán Kálmán urnak

földbirtokos,

f. é. március 28-án d. u 2 órakor életének 75. évében rövid de kinos betegség és a halotti szentségeknek ájtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát. stb. Zala-Szabar, 1897. évi március 28 án. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Baán Jolán férj. Makay Dezsőné, Baán Margit férj. Makay Béláné, Baán Atala férj. Babarczy Józsefné, gyermekei. Makoi Makay Dezső, makoi Makay Béla, Babarczy József vejei. ifj. Makay Dezső, Makay Ella, Makay René, Makay Pisti, Makay Margit, ifj. Babarczy József, unokái.

Dr. Plósz Pál egyet. tanár és gyermekei: Sándor és Mariska; dr. Plósz Sándor igazságügy min. államtitkár, neje: Hamm Ilka és gyermekei: Gizella, Jenke, Pál és Emilia; Plósz Irma dr. Kánitz Ágost egyet. tanár özvegye és gyermekei: Arisztid és Dóra; dr. Plósz Béla állatorvosi akad. tanár, neje Chátel Lucia és gyermekei: Endre és Lajos; továbbá Krajner Cornelia özv. dr. Takács Jánosné; Krajner Iphigenia özv. Szüts Pálné; Krajner Mária özv. Augusz Károlyné; Krajner Ilona özv. Fontaine Andrásné és dr. Krajner Emil ugy saját, mint az összes többi rokonok nevében mélyen szomorodott szivvel jelentik, szeretett édes anyjuk, nagyanyjuk, anyósuk, illetőleg testvérük:

Özv. Plósz Lajosné

szül. Krajner Laura asszonynak

március 29 én reggeli 3 órakor, élte 74. évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Alsó-Fakos, 1897. márc. 29. Áldás és béke hamvaira! —

Ferstl János a keszthelyi gazdasági tanintézethez beosztott akadémiai segédtanár Keszthelyen március 27-én élte 33-ik évében hosszabb szenvedés után meghalt. A megboldogult e napokban érkezett vissza Arcoból, hol enyhülést keresett. Jeles képzettségű férfiu volt, tanártársai tisztelték, szerették. A gyászjelentést a tanáritestület bocsájtotta ki. —

N.-Kanizsán m. hó 27-én hosszas sorvasztó betegség után elhunyt *Beck* Sándor II-od éves joghallgató, *Beck* Miksa, városunk köztiszteletben álló polgárának szép reményekre jogosító fia.

— **Jótékonycélu táncmulatság.** A nagykanizsai kereskedő-segédek köréből alakult vigalomrendező-bizottság a helybeli Kisdednevelő Egyesület javára 1897. évi április hó 11-én Zsolnay Vilmos kitünő zenekara közreműködése mellett zártkörü táncmulatságot rendez, az Arany Szarvas szálloda disztermében. Belépti dij személyenkint 50 kr. Családjegy 3 személyre 1 frt 20 kr. Jegyek előre válthatók Keleti M. Mór ur üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések, tekintve a nemes célt, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Bemutató táncestély.** *Neufeld* Béla, helyben működő tánctanitó, április hó 3-án a Casino nagytermében rendezendő bemutató táncestélyre bocsátott ki meghivót. Ezen estélyen — mint a meghivóból látjuk, nemcsak a növendékek fogják képzettségüket a táncművészet terén bemutatni, hanem *Neufeld* Béláné urnő is, ki jelmezben fog magyar szólót táncolni. — A műsor befejez-

tével pedig minden meghivott vendég táncolhat, a — meddig csak kedve tartja. A táncestély iránt, — tekintettel, hogy sok előkelő család van közvetlen érdekelve — nagy érdeklődés mutatkozik. Belépti dij személyenkint 1 frt. Az estély pontban 8 órakor kezdődik.

— **Az izr. jótékony nőegylet** vasárnap, március hó 28-án *Vidor* Samuné örökös elnök elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyülését, melyen 101 tag jelent meg. Pontban 3 órakor gyönyörü kis beszéddel nyitotta meg az elnök a közgyülést, és ennek kapcsán felkérte *Armuth* Náthánné és *Löwy* Arnoldné választmányi tagokat a jegyzőkönyv hitelesitésere, a titkárt pedig az évi jelentés felolvasására. Az elnöki megnyitót követő éljenek után *Rosenfeld* Lajos egyl. titkár felolvasta lendületesen megirt jelentését, melyben a lefolyt egyleti év minden fontosabb mozzanatát igen élénk szinben ecsetelte; a millennium, Hirsch Mór báró halála, az egylet működése, a legutóbb meghonositott zsurok stb. mind érdemleges méltatásban részesültek a titkári jelentésben, melyet a közgyülés tetszéssel tudomásul vett. — A jelentésből megtudjuk, hogy az egyletnek jelenleg 1 tiszteletbeli-, 60 alapitó és 301 rendes tagja van; vagyona pedig 11959 frt 93 kr., illetve 324 frt 30 krral több, mint a megelőző évben. — A zárszámadások felolvasása — tekintettel arra, hogy ezek minden tagnak megküldettek, — mellőztetett, ezeket a közgyülés tudomásul vette és a felolvasásra került számvizsgáló bizottsági jelentés alapján a számadóknak a felmentényi megadta. — Ennek megtörténte után *Blau* Lajosné általános viszhangra talált szép beszédben méltatta *Vidor* Samuné elnök példás tevékenységét és mulhatlan érdemeit, melyekkel kiérdemelte az egyesület háláját és a tagok osztatlan bizalmát; ennek kifejezést adandó, a közgyülés *Blau* Lajosné inditványára lelkes éljenzések kiséretében jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Vidor* Samuné elnöknek. — Az alap szabályok szerint választás alá került 8 sorrendben kilépő és 2 kisorsolt, összesen 10 választmányi tag és a három tagu számvizsgáló bizottság. — A kiküldött szavazatszedő bizottság működésének befejeztével jelentetett, hogy összesen 99 szavazólap adatott be, ebből egy érvénytelennek nyilvánittatott; megválasztattak az összes előbbi választmányi tagok névleg: Kaster Miksáné, Fischl Pálné, gelsei Gutmann Vilmosné, Klein Illésné, Blau Lajosné, Löwinger Lajosné, Kartschmaroff Leoné, Bettlheim Samuné, Ollop Samuné és Dobrin Benőné, 3 évi időtartamra és 1 évre a következő számvizsgáló bizottsági tagok: Rothschild Samuné, Grünhut Henrik és Székely Tivadar. — A választás — nagy érdeklődéssel várt eredményének kihirdetése után — elnök a közgyülést bezárta.

— **Megyei áll. választmányi ülés.** A törvényhatósági bizottság folyó évi május havi rendes közgyülésén felveendő 1896. évi vármegyei házipénztári- s a vármegyei pénztárban kezelt összes alapok, mégis a zalavármegyei — továbbá Zala-Egerszeg és Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu városok gyámpénztári számadásai tárgyában teendő véleményes jelentés elkészitése végett az állandó választmány ülése 1897 évi április hó 14-én, ugyan a fent kitett bizottsági közgyülésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyülési tárgyalásának előkészitése végett pedig az állandó választmányi ülés 1897. évi április hó 26-án mindenkor délelőtt 9 órakor Zala-Egerszegen az uj megyeház gyülésteremben fog megtartatni.

— **A fonyódi gőzhajó kikötő.** A Somogyvármegye területén fekvő Fonyód község legközelebb igen diszes kikötőt kap. A kikötőt, melynek kiépitése 24 ezer forintba kerül s 300 méter hosszura nyulik be a Balaton tavába, Somogyvármegye fogja kiépittetni s az épitési munkálatok — mint értesülünk — már a legközelebbi napokban megkezdetnek. A kikötő fenntartására nézve e héten tartatott meg Fonyódon a helyszini tárgyalás, amely alkalommal a Béla-telep érdekeltsége és Zichy Béla gróf lengyeltóti uradalma annak fenntartására kötelező nyilatkozatot adtak, melyhez a kaposvár-fonyódi vasut évenkint 250 frttal, a Balaton-tavi gőzhajózási társaság pedig évi 500 frttal járul. A kaposvár-fonyódi vasuttársaság a kikötő és vasut-állomás közelében 25 ezer frt költséggel egy emeletes szállodát épittet, amely julius hó 1-ével a forgalomnak már át is fog adatni.

— **Lepsényi contra Kováry.** Lepsényi Miklós, a letenyei kerület országgyülési képviselője, sajtópört inditott „*Vasvármegye*" szombathelyi laptársunk ellen. A már megtörtént hihallgatásról laptársunk ezeket irja: „A győri kir. törvényszék vizsgálóbirójának megkeresésére Szalay Imre kir. törvényszéki vizsgálóbiró m. hó 26-án hallgatta ki lapunk felelős szerkesztőjét a Lepsényi Miklós által a „Vasvármegye" ellen benyujtott sajtóügyi feljelentés tárgyában. Szerkesztőnk a „Hajnalcsillag" cimü cikkelyért elvállalta a felelősséget s mindenek előtt kihallgattatni kérte Sallai Jákó nagykanizsai vasuti hivatalnokot, a ki mint Lepsényinek iskolatársa és gyermekkori barátja, állitja, hogy a jeles férfiu Morgenstern lepsényi sakternek az ivadéka, s azt is megirja, hogy Lepsényivel, már mint a letenyei kerület orsz. képviselőjével, a nagykanizsai pályaudvaron találkozván, azon alkalommal szemére lobbantotta a a származása és jelenlegi magatartása között mutatkozó lényeges különbséget. Kihallgattatni kérte továbbá dr. Kenedy Gézát, a »Pesti Hirlap« felelős szerkesztőjét arra nézve, hogy minő garanciákkal birt a lap, hogy Sallai Jákó nyilatkozata hiteles? A tanuk egész sorozatának kihallgatását kérte annak igazolására, hogy a véresszáju lázitó által szerkesztett és kiadott „Magyar Nép'ap" és „Christliches Volksblatt" cimü lapok milyen eredményeket idéztek föl a földmivelő nép körében. — Beszereztetni kérte a budapesti kir. tenyitőtörvényszéknek azon itéletét, melylyel Lepsényi Miklós királysértés miatt 6 havi fogházra jogerősen elitéltetett. — Ezeken kivül a bizonyitékok, a jellemző adalékok egész tömegét csatolja be szerkesztőnk, amelyek összeségükben alkalmasak lesznek arra, hogy Lepsényi Miklóst hiven rajzolva mutassák be a nagyközönségnek."

— **Betegsegélyző pénztári közgyülés.** A nagykanizsai kerületi betegsegélyző pénztár március 28-án tartotta nagy érdeklődés mellett első rendes közgyülését. A közgyülést Németh Imre elnök nyitotta meg, üdvözölvén a nagyszámban megjelent kiküldötteket. Ezután Szalay Mihály, a pénztár intéző igazgatója tett jelentést a pénztár működéséről, annak megalakulásától kezdve, mely után Dobrovits Milán ellenőr az általa nagy gonddal és igen részletesen összeállitott zárszámadást olvasta fel. — Az általános tetszéssel fogadott jelentés és zárszámadás után a közgyülés az igazgatóságnak a felmentényt megadta. — Következett az uj igazgatóság megválasztása. — Megválasztattak egyhangulag igazgatósági munkaadó tagokká: Halvax Frigyes, Mersics Ede, Schweitzer József, Fischel Lajos; póttaggá: Tivolt János; felügyelő bizottsági munkaadó tagokul: Keller Mátyás, Schável János. Választott biróság munkaadó tagjai: Dancs Kálmán, Németh Imre. Póttag: Topolics János. Igazgatósági biztositott tagok a segédek részéről: Szilli Károly, Vidéki János, Kirchknopf Károly, Vincze János, Schável Lajos, Cvetkó Ferenc, Molnár Gábor, Zálesz János. Póttagok: Török Nándor, Neszler Ferenc. Felügyelő bizottság biztositott tagjai: Nikicser József, Farkas Jenő, Döbrönttey Károly, Breier Adolf. Választott biróság biztositott tagjai: Hirschel Alajos, Klujber János, Fischel Arthur, Meinzen Jakab. Póttagok: Golenszky Ferenc, Pollák Miksa. A választás megejtése után a közgyülés tárgyai kimeritve lévén, elnök köszönetet mondott a megjelenteknek és a gyülést bezárta. — A pénztárnak jelenleg 2440 biztositott tagja van.

— **Zöldes kátyuk az utcán.** A Kinizsy-utca folytatását képező Mezei utcának felső része már teljesen kiépült. Elég csinos lakóházak állanak ott. Van az utcának gyalogjárója is; csak csatornája nincs. Nem értünk ez alatt valami modern földalatti vizlevezető csatornát, hanem csak egy olyan árkot, mint aminő p. a Teleky-utcában is van, melyben a különféle folyadékok legalább illő szerénységgel meghuzódhatnának, bevárva a miazmákat elmosó záporesőt. A Mezei utcának ilyen csatornája sincs. A folyadékok ott szemérmetlenül szétömölnek az ősés nélküli talajon és állandóan a tavasz zöld színével tarkitják azt, büzzel löltve el a levegőt. Erre az utcára felhivjuk rendőrségünk szives figyelmét.

— **Hirdetmény.** Márc. hó 19-én a vasut melletti szénpor-halomban egy ezüst kávés kanál találtatott. — Márc. hó 23-án két összekötött Wertheim-szekrénykulcs találtatott. — Marc. hó 17-én a Korona szálloda kapu folyosója alatt egy aranygyürü találtatott. Értesitetnek a káros felek, hogy ezen tárgyakat tulajdonjoguk beigazolása mellett a rendőrkapitányi hivatalban a hivatalos órák alatt átvehetik. Nagy Kanizsán, 1897. évi március hó 28-án. Deák s. k. rendőrfőkapitány.

Halvini „Shakespeare" előadásaihoz magyar és német nyelvü szövegkönyvek kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

Szinészet.

Ugy éjjelenként mikor az ember lázas agyával ott vergődik az ágyon, lelkében egymásután csodálatos alakok bontakoznak ki: látja, hallja őket, mint mozognak, mit beszélnek. Nagy, merész alkotások tervei kovályognak ilyenkor felhevült, izzó agyában és reggel, midőn a napfény aranyos sugarai halkan átszüródnak az ablaktáblákon s fantasztikus képeket rajzolnak a szoba falára, elszáll minden s azt véli, hogy álom volt csupán a gondolat. De vannak sokan, kik az ily csendben éledő gondolatot megőrzik tisztán és papirra tudják vetni. No azért nem iró mindjárt az ilyen ember, mert hisz legtöbbje nap-nap után valami féltett titkolódzással forgatja rendre a napilapok „*irodalmi*" rovatát, megtudni vajjon nem hirdetnek e pályázatot szindarabra? Ha igen, postára adják a kéziratot a jeliges levélke kapcsán és nehány hónapra ámulva olvassák, hogy darabjukat nem fogadták el. Ezek csak olyan harmad negyed-rangu bolygók a nagy világürben és fényükből nem igen jut el valamicske a földre.

Szombaton este mi is megismerkedtünk egy ilyen titokban működő drámairóval, a kiről senki sem hitte volna, hogy még ehhez a mesterséghez is ért. *Tivolt* János „*Kasszirnő*" cimü bohózatát ez este mutatták be először. A darabnak tulajdonképpen kettős meséje van. Szó sincs róla, hogy valami meglepő ujat találtunk benne, de a sok tucat bohózattal nagy előnynyel állja meg a versenyt. Egy előkelő gazdag leánynak az a bizarr ötlete támad, hogy főlcsap kasszirós frajlának, mert a férfiakat legjobban a kávéházak füsttel, gőzzel telt levegőjében lehet megismerni. (Hát azokkal mi lesz a kik véletlenül nem járnak kávéházba? Mert van ilyen is.) Itt találkozik egy szelid arcu, hosszuhaju filozopterrel, ki az ujságlapok mögül álmodozva figyeli a kasszirnő minden mozdulatát, akárcsak Porzó: „*Kávéház oszlopa*". A kasszirnőknek rendszerint minden kávéházban sok udvarlója akad, és a legtöbbje tolakodó, szmtelen. Ilyen persze Kakas Miklós ősjogonc uram is, aki ott legyeskedik minden este az álkasszirnő, Gömbös Margit ő nagysága körül, és egy váratlan pillanatban, a hogy ép megcsipi az édes bájos arcát, Bárány Rezső a filozopter nyakon ragadja az ősjogoncot és ellódítja a pulpitustól. Ebből persze párbaj lesz. (*Oh Pláto!*) Bárány megsebesül. Ő nagysága titokban pénzt küld neki és mikor már egy jó rakás „*tapasztalattal*" eltávozik a kávéházból, hogy ujból felvegye házi asszonyi szerepét az ősi dominiumon: magyhőz kéreti Bárányt. A titok kiderül. Házasság! (*A függöny legördül.*) Vége!

Nem akarjuk mi Tivolt János ambicióját gáncsolni. Van a darabban egy két nagyon ügyesen megrajzolt alak, de a szinpad teknikájával teljesen ismeretlen. Egy szakavatott ügyes kéz kevés átdolgozással sokat javithatna rajta. A kasszirnőt *Rubi* Erzsi játszotta és igen sokan szivesen odatámaszkodtak volna a trónus márványlapjára. Hetényi (Kakas ősjogonc) találóan mutatott be egy igazi kávéházi léhűtőt, ki a legjobb akarattal iszik hitelbe. Török (gólya jogász) ügyesen szekundált mókáival nagyon sokat lenditett a darabon. Marosi egy kis kedves naiv leányka szerepét játszotta.

A szerzőt az első és masodik felvonás után zajosan hivta a közönség, de nem jelent meg a lámpák előtt.

Az előadást a nemrég alakult „*hirlapirók asztaltársasága*" az egyik páholyból nézte végig.

Irodalmi szenzációt keltett *Géczy* István „*Gyimesi vadeirág*" cimü pályanyertes népszinműve, melyet vasárnap este nálunk is bemutattak. A mi jót el lehet csak mondani erről a darabról, mind azt elmondta a fővárosi kritika két héttel ezelőtt. Géczy István két hét alatt karjára kapta a hirnév, a dicsőség istenanyja. Uj óra következik elsiratott népszinműirodalmunkban, mely benne találja első ujabb mesterét. A darab meséje ott játszódik a sziklás havasok között, tul a Királyhágon. Valami üde, illatos naivság jellemzi mindenik alakját, de zugó vihar,

mely ha kitör, szilajan, vadul tombol. Prezsmer Magda ott nőtt anyátlan, minden apai gondozás nélkül, mint egy igazi „Vadvirág" a kopár havasi sziklák között, kinn a szabad természet nagyölén. Vad szenvedélyivel szereti a leányt Gyurka, kinek édes apját Magdolna atyja szurta le, kinek a neve elé a tizévi fogház büntetés után oda kerül a csufos jelző: — rab. A leányt mégis Balánka Imre nyeri el feleségül. Gyurka anyja most egyre sarkalja fiát, álljon boszut a multért a jelenen és csábítsa el a fiatal menyecskét. A legény e helyett Gyurka ártatlan kis hugát, Máriát csábítja el. Prezsmer Magda boldogan él ura mellett és egy alkalommal rábeszéli a Gyurkát, a mikor ép részegen jő hazafelé a korcsmából, hogy kérje meg Mária kezét és hívja táncba őt. A legényt meginditja a menyecske kérese és rááll és ez köszönetül, hogy a duhajkodással már most abban hagy és gálép majd a jó utra: megcsókolja őt. Ezt meglátta véletlenül a harangozó. Mária táncbavivéséből persze nem lett semmi. Gyurka most Magdolnát hívja, de alig fordulnak kettőt, a legény szenvedélyesen magához öleli a menyecskét és az egész falu láttára megcsókolja. — Gyurka és Imre mint két vérengő farkas állnak szemben egymással. Gyurkát Imre leteperi a földre és a tőle elvett kést nyakának szegezi, midőn a falu tornyában megkondul a harangszó: megkegyelmez, de előzi Magdolnát, kit bűnösnek hisz, hisz a harangozó is bebizonyitotta, hogy csak a kölcsönt adta vissza, mert az imént a menyecske csókolta meg őt. Gyurkáék vagyonkája napról napra fogy, míg végre megütik a dobot a házuk előtt. Imrében felülkerekedik a jóindulat, megveszi és visszaadja vagyonkájukat. Ekkor a legény megmagyarázza, hogy miért csókolta meg őt az asszony. A béke ezzel helyre áll, Gyurkából és Máriából egy pár lesz.

Színészeink minden lehetőt elkövettek, hogy a kitűnő darab méltó előadásban kerüljön szinre. A czimszerepet Pajor Emiliának kellett volna játszani, de az utolsó pillanatban Rubi Erzsi vette át a szerepet, az énekszámok elmaradtak igy, az igaz, de Rubi Erzsi remekül megállta a helyét. Igazi poétikus vadvirág volt, melynek himporos szirmain a szeretet és vad szenvedélyek szinei harmonikusan egybeolvadnak. Dombai (Imre) hatással játszotta meg szerepét. Szalkayból (Gyurka) hiányzott egy kissé a vulkánszerű szenvedélyesség. Egeti (Mária) nagyon, de nagyon gyenge volt, ez a szerep nem felel meg az ő egyéniségének. Dunai (Csura), harangozó) derültséget keltett minden jelenésével. Kövessi (Marci) kicsi szerepében nagyon kedvetlennek látszott. Szepesi (Rab Prezsmér) egy ujabb erőteljes, korrekt alakitással ismertette meg a közönséget. Tolnayné (Csuráné) a népszinművek egyik legujabb eredeti zsörtölődő vénasszony alakját mutatta be, minden szavát jóleső kacaj kisérte a nézőtérről.

Hetényi (Bigyó) kicsi epizod szerepében, élénk játékával nagyban hozzájárult az est sikeréhez. Várdai az egyik vőfélyt játszotta meg ügyesen, sok humorral. A nézőtér egész zsufolásig megtelt és minden felvonás után lámpák elé tapsolták az összes szereplőket.

Hétfőn: megismételték a darabot.

(A keddi és szerdai előadásról szóló kritika terjszke miatt a jövő számra maradt)

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Hugauff Ede.**

(Folytatás.)

Clavering ur felemelkedve, áthatóan nézett rám s elváltozott, de mindig udvarias hangon arra kért, foglalnám mindezt irásba.

Irásban óhajtaná megmutatni barátjának, hogy az eset egy szakértő által megvizsgáltatott, kinek az amerikai törvényekben alapos ismerete van.

Kivánsága méltányos lévén, azt azonnal teljesitém és átnyujtám neki az irást. Elvevé s miután figyelmesen átolvasá, szóról szóra másolta le jegyzőkönyvébe. Erre hozzám fordult s vonásaiban eddig elnyomott izgatottság tükröződött vissza. Magasra egyenesedett, ugy, hogy deli alakja egészen kitünt; azután lassan de nyomatékkal mondá:

— Es most még egy kérést akarok önhöz intézni, uram. Fogadja ezt az irást s szemlélje meg időről időre. Ha egyszer egy szép leányt oltárhoz vezetni akarna, ne hamarkodja el a dolgot. Tudakozódjék előbb, ha keze, melyért oly nagy hévvel esengett, szabad-e még. Ki tudja nincs e már törvényesen eladva másnak, mint ama hölgyé, kit ezen irásban férjezett hölgynek vall.

— Nem értem önt uram, felelém, nagy szemekkel nézve őt.

— De ő meghajtá magát kezét az ajtó kilincsre tevé.

— Köszönöm a nagy szolgálatot, amit nekem tett, Raymond ur. Előreláthatólag nem egy hamar lesz szerencsém önt felkereshetni. Ne jöjjön időközben sohasem azon helyzetbe, hogy amaz iratnak igazságát saját magán tapasztalja. E kivánattal ajánlom magamat. Eljen boldogul!

Még egyszer meghajtá magát és eltávozott.

Nem hittem füleimnek. Jól hallottam e? Figyelmeztetéssel szolgált nekem, kinek legcsekélyebb köze sem volt a dologhoz! Pillanatig gondolkoztam. Talán csak .. ?

De nem akartam ily esetnek a lehetőségére gondolni.

Laura férjes lenne és még hozzá ezen emberrel? Nem, nem és mégegyszer nem, és czélzassi még is arra engednek következtetni. Akárhogy forgattam és csavartam is azokat, csak akkor volt értelmök, ha Eleonorára vonatkoztattam azokat. Halálos nyughatatlanságtól eltelve, kalapom után nyultam és utánna rohantam, hogy magyarázatot kérjek talányszerű magaviseletéről. De midőn az utcára értem, már sehol sem volt látható. Igy kinos kételyektől gyötörtetve, lassu léptekkel indultam vissza irodámba.

A hivatalos órák ma sokkal hosszabbaknak tünnek fel mint máskor, végre öt óra felé szabaddá lettem. Gyorsan a Hoffmann szállodába siettem s Clavering ur után kérdezősködtem. Legnagyobb meglepetésemre megtudtam, hogy a nálam tett lá ogatás volt utolsó ujja Európaba való elutazása előtt.

Megtudtam még, hogy visszaérkezése után azonnal a kikötőbe sietett s egy Liverpoolba menő hajóra váltott jegyet. Jelenleg tehát már a sik tengeren van és minden lehetőségnek: tőle magyarázatot kérni, vége volt. Kétkedve néztem a pincérre, de midőn a kocsissal is beszéltem, ki irodámba s onnan a kikötőbe vitte, nem kételkedtem többé állitásának valódiságán, hanem alaposan szégyeltem magamat vigyázatlanságom miatt. Szobámban volt s értésemre adá, hogy egyelőre nem fogom őt látni és mégis nyugodtan napiteendőm után látva, eltünni engedém e gyanus egyént. Ilyen vigyázatlanság! Menten elhatároztam Gryce urnak az eseményt értésére adni. Hat óra volt s ebben az időben akart Harwell ur hozzám jönni. Az összejövetelt, természetesen, nem volt szabad elszalasztanom; azért még a szállodából küldtem egy névjegyet a rendőrnek, melyben értésére adám, hogy még ma este meglátogatni szándékozom. Ezután privát lakásomra tértem, hol Harwell ur már várt.

20. fejezet.

Egy neme a rosszulétnek fogott el, hogy őt megpillantottam. Mily leleplezéseket tehet nekem? Nyugodt magátartást erőltetve, lehetőleg szivélyesen üdvözöltem, miközben üléssel kináltam meg. Azután azonnal a közlendőkre kértem fel.

De Harwell ur megjegyezte, miszerint nincs semmi közleni valója. A tegnapi állitása teljesen légből kapott volt s ma este csak azért jött hozzám, hogy tegnapi csodálatos magaviselete miatt bocsánatot kérjen. A nyilatkozatért, a melyet tett, nem vállal semmi felelősséget.

— De Harwell ur! kiáltám hitetlenül. Ön csak nem tesz ilyen hajmeresztő vádat minden ok nélkül. Ha pedig tette, akkor abban a pillanatban beszámithatlan állapotban volt.

Homlokát ráncolá és szemei buskomor kifejezést öltöttek.

— Ez semmi esetre sem következik, magyarázá. Ismerek embereket, kik a rájuk ható váratlan s titokteljes körülmények sulya alatt oly véleménynyilvánitásra szorittattak, amelyek az enyémnél semmiesetre sem voltak okadatoltabbak, és egy lélek sem mondta őket elmebetegeknek.

Hirtelen felkelt s nagy lépésekkel méré át a szobát, végre egy székhátára támaszkodva megállott.

— Titokteljesen rájuk ható körülmények? — kérdém. Mit akar ezzel mondani? Látta ön már előbb is Clavering ur arcát és alakját? Azon egyszerű tény, hogy tegnap egy teljesen idegen embert lát az előtéren állani, éppen nem volt arra alkalmas, hogy nyugalmát elveszitse.

Ideges izgatottságában ujjaival a szék tábláján dobolni kezdett, de feleletet nem adott

— Kérem tessék ujra helyet foglalni, mondám neki a boszuság egy árnyalatával. Követelhetem, hogy egy komoly ügyet, komolyan tárgyaljon. Elfelejtette már nem rég adott igéretét, mely szerint nem fog elhallgatni semmit, ami Laura kisasszony megmentésére netán szükséges lenne?

— Ő nem, igy nem lejeztem ki magamat, válaszolá hidegen. Ellenkezőleg, csak azt mondtam önnek, ha tudnék valamit, a mi önt kutatásaiban elősegitené, már régen tudtára adtam volna.

— Minek a szószaporitás, Harwell ur? válaszolám. A tény egy és ugyanaz marad. On tud valamit, és én az igazság nevében megkövetelem, hogy nyiltan beszéljen.

— On téved, mondá. Én nem tudok semmit; sejtek ugyan különféleket, de lelkiismeretem nem enged ily agyrémeket kimondanom Ha pedig tenném, akkor kétszeres méltatlanságot követnék el: megrontanám egy embernek jó hirnevét, ki talán semmiféle rossz tettet el nem követett s magamat egy oly ember ferde állásába hoznám, ki másokat minden ok nélkül rágalmaz.

— Ilyen állásban már is van, felelém hasonló hidegséggel. Soha életemben nem fogom elfelejteni, hogy Clavering urat urának gyilkosául mondta.

Kifogásai nem használnak önnek semmit. On megfogja s kell is hogy megmagyarázza: mi inditotta önt e vád kimondására.

Gyors pillantást vetett rám és azután mélyen sohajtva, egy az enyémnek átellenében álló székre dobá magát.

— On sarokba szoritott Raymond ur, mondá, könnyebb hangba átcsapni akaró igyekezettel. Mit tegyek? Akaratom ellenére is eleget kell tennem kivánságának, de ha felvilágositásaim elégteleneknek bizonyulnának, nincs joga engem megfeddeni.

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1896. julius 25 től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	pere	idő	vonat	óra	pere	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	28	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	déli	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh Bécs Z.-Eg.	sz. v.	5	55	regg.	sz. v.	10	32	este
	gy. v.	8	55	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d u.
	sz. v.	2	25	d u.	sz. v.	11	34	éjjel
	sz. v.	7	20	este	v. v.	8	38	reg.

NYILTTÉR.

Minden további értesítés helyett!

Fürst Sándor megyei állatorvos Nagy-Kanizsán, eljegyezte *Kohn Mór* csákberényi kereskedő leányát: *Regina* kisasszonyt.

Összes rokonaink, barátaink és ismerőseinknek kik felejthetlen forrón szeretett fiunk

Beck Sándor

joghallgató elhunyta alkalmával részvétük által fájdalmunkat enyhiteni törekedtek, ezuttal szivből eredő köszönetünket nyilvánítjuk.

Kis-Kanizsa, 1897. március 28-án

Beck család.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Legjobb és legolcsóbb forrás bevásárlási

MARTON JÓZSEF

Budapest, VII. Károly-körut 9.

318 30—1 **Rum, Thea**

Franczia Cognac, Pezsgő,

Tokaji és Spanyol bor

különlegességek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KLYTHIA a bőr ápolására szépítésére és finomítására **Puder**

Legelőkelőbb ültszéki, bál és társalgó PUDER. — Fehér, rózsaszín, ős sárga — vegyileg analyzált és ajánlva Dr. Pohl J. J Cs. Kir. tanár által Bécsben. Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari szállítók parfümerie-szappan és illatszer-gyár Bécsben. Főraktár: IX/2, I. Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

Egy doboz ára: 1 *forint* 20 *krajczár.*

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

7345. tk. 96. 109 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tetetik, hogy ifj. Horváth János horvát-szt. miklósi lakos végrehajtatónak Pintér József végrehajtast szenvedő kis-kanizsai lakos elleni 17 frt tőke — 33 frt tőkének 1896. február 24-től 1896. május 2-ig. 23 frt tőkének 1896. május 26-tól 1896. julius 15-ig, — 17 frt tőkének pedig 1896 julius 18-tól járó 5 százalék kamatai, 31 frt 15 kr per, 8 frt 15 kr, jelenleg is a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fenutnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 6583. számu tjkvben + 8405 nr. sz. alatt felvett s 603 irtra becsült ingatlan

1897. évi április hó 5-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvényszék tlkönyvi helyiségében dr. Fried Ödön telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arveresen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivanók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikü dött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir tvszék mint tkvi hatóságánál, 1896. evi december hó 30. napján.

GÓZONY,
kir. tszéki albiró.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtoszer a

FERENCZ JÓZSEF-keserűvíz, a keserűvizek királya,

Orvosi tekintélyek bizonyitványai szerint a világhirnek örvendő **Ferencz József keserűvíz** a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyszerű, gyors és tartós hatásu.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntetteteti ki.

Kéretik csak **Ferencz József-keserűvíz, nem** pedig budai vagy egyéb **elnevezést használni. Kapható mindenütt** (Az igazgatóság Budapesten.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. **Rudolstadt** (Thüringia).

A

Bankegyesületi váltóüzlet részvény-társaság

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.

legelőnyösebben vesz és elad,

értékpapirokat, érczpénzeket és idegen pénznemeket.

Tőzsdei megbizásokat

ugy a budapesti, mint az összes külföldi tőzsdéken a **legjutányosabb feltételek** mellett eszközöl.

Előleget ad értékpapirokra, kiállit utalványokat és hitelleveleket a világ minden piacára.

Igérvények minden huzáshoz.

Értékpapir letétek őrzése és kezelése a legkedvezőbb feltételek mellett.

Mindennemü sorsjegyek napi árfolyamon és

részletfizetésre

legelőnyösebb feltételek mellett kaphatók.

Sorsolások megvizsgálása **pontosan és ingyen** eszközöltetik.

A **„Pénzügyi Ujság"** és állandó melléklete a **„SORSOLÁSI TUDOSITÓ"** a legmegbizhatóbb sorsolási szaklap; előfizetői egy éven át 30 sorsjegyre **ingyen játszanak.**

Előfizetési ára egész évre csak **1 frt 50 kr.** 105

Kiadóhivatal:

V., Fürdő-utca 1. szám, hova az előfizetési pénzek küldendők.

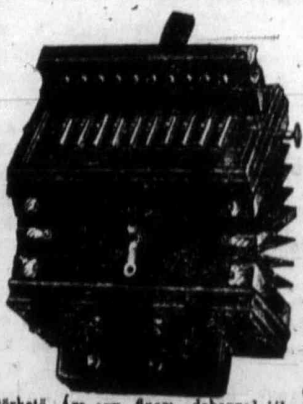

„Little Lord Fautleroy

a világ legkisebb harmonikája!

csak 22 cm. magas és 11 cm. széles

„Princess May" elnevezés alatt Angoországban 10,000 darab adatott el. — Ezen legkisebb **hangszer** ugyanolyan hangot ád, mint a legnagyobb Harmonika, és csaknem olyan kicsiny, hogy a zsebben is hordható. — Ezen majdnem minden **népdal-, choral-, induló-táncdarab** stb. játszható és különösen alkalmas ajándéktárgy ugy kicsinyek mint nagyok részére.

A hangszer aját bronco hanggal van ellátva, mely jó bánás mód mellett elnem törhető. Ára egy finom dobozzal jól elcsomagolva, bérmentes küldéssel után vétel mellett, vagy a pénz előleges beküldésével 10 Márka — 6 frt.

Dölling és Winter

Musikinstrumenten Export (hangszerkivitelüzlet)

Marckneukirchen Sachsen.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1897.

27. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 4-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. ház. Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Nagy-Kanizsa, április 2-án.

A mai korszellem a legsajátosabb ellentéteket hivja életre a politikai és társadalmi életben egyaránt; de még az egyéni életben is, amennyiben a család elválaszthatatlan a társadalomtól, amelynek alapját képezi. A homo sapiens a mai rendkivüli kiterjedést nyerő életviszonyok közt, legkevésbbé ér rá önmagával törődni, annyira oda van kötve az élet külső jelenségeihez, nyilvánulásaihoz, melyek sohasem nyultak át annyira az egyéni életkörbe. S a mig a jelenkor egyrészről az ezernyi élvezetek kecsegtető ingereivel veszi körül az embert, addig másrészről alig volt még korszak, mely az embert oly könnyen a pessimismusra tette volna hajlandóvá, mint a jelenkor. S a felületes szemlélő, kit a pessimismus lehe már érintett, eme kor tevékenységének, törekvéseinek, vivmányainak csak árnyoldalait látja s igen könnyen csak egyoldaluan itél fölötte, vagy egyszóval: elitéli; mert a politikai és társadalmi élet bonyolult viszonyai sok oly jelenséget vetnek felszinre, melyek a sajtó itéletét majdnem indokolttá teszik. E szomoru jelenségek az ő sivárságukban, elijesztő voltukban a korhadás és romlás jeleinek látszanak. De csak is látszanak, tényleg azonban oly magukban álló jelenségek, melyek csak a mellett bizonyitanak, hogy a közszellem ma már annyira erős, hogy bárminő és bárhol jelentkező korrupció ellen a leghatározottabban reagál. A közszellem helyes irányitásáért sem a gyanusitásra, sem a rágalomra nincsen szükség; az erkölcsi érzet vezeti azt, mely a gyanusitás és rágalom nélkül is megismeri a veszélyt ott, a hol van és üldözi a korrupciót, ott a hol találja. Ez vezeti egyszersmind a helyes utra, a tárgyilagos itéletre az ideig óráig félrevezetett közvéleményt.

Ezek élmondására Andrássy Gyula grófnak e hó 30-án Rozsnyón elmondott programmbeszéde ösztönzött. E nagyjelentőségű beszéd komoly tárgyilagossággal fejtegeti a parlamentben legutóbb felmerült kérdéseket és a magyar pártviszonyokat. Az a higgadt szellem, mely e beszéden végig vonul, nemcsak érdekessé teszi azt, hanem egyes kijelentéseit megszivlelendőkké is. Éppen akkor, mikor az egyik oldalról a párttekintetek lehetetlenné teszik a tisztánlátást, szükséges, hogy a komoly objektiv szó meghallgatásra találjon s a megérdemlett figyelemben részesüljön.

Andrássy Gyula gróf programmbeszédjét a következőkben ismertetjük.

Mindjárt beszédjének elején utal arra, hogy a szabadelvű párt egyik legnagyobb kötelessége a magyar nemzet politikai élete jóhirének megőrzése és annak megakadályozása, hogy azon látszat keletkezhessék, mintha a mai rendszer a magánérdekek kihasználásán alapulna. Nagy és végzetes baj az, ha a közvéleményben azon nézet kezd lábra kapni, mintha a parlament határozatai nem hazafiui tekintetek, nem a közérdekből meritett indokok alapján hozatnának, hanem a képviselők vagyoni függésének behatása alatt keletkeznének. Csaknem minden törvény áldozattal, zaklatásokkal is jár. Ha a parlamentnek, a mely a törvényeket hozza, erkölcsi tekintélye nem nyugtatja meg a kedélyeket; ha nincs meg az a meggyőződés, hogy a sokszor népszerütlen határozmányok tiszta meggyőződésből fakadnak; ha eredetük tisztaság gyanusitható: akkor a törvények nem fognak kellő tiszteletben részesülni, akkor megrezzen az állam rendje és üveglábon áll a társadalom, a melynek törvényhozó testülete hitelvesztett. Ha nálunk a politikai vezérelemek erkölcsi integritása érintve lenne, ez nemzeti katasztrófához vezetne, . . .» Nézete szerint a ma uralkodó rétegek hirneve veszélyeztetve van. A társadalmat, politikai életet nem tartja romlottabbnak mint másutt, de a modern gazdasági élet

A „ZALA" tárcája.

Miről a verebek is csiripelnek . .

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Irta: SALGÓ SANDOR.

Ugy kezdhetném, mint valami jónevelésű, szelid novellat, minőt kicsi kisasszonykák szivesen olvasnak.

A mérhetetlen, ibolyaszinű menyboltozaton csak egy tenyernyi fehér bárányfelhőcske, csak egy pici sötét zsávocska sem látszott. Oly szépen mosolygott a kikelet. A tavaszi délután üde, enyhe fénye ragyogva terjengett a tiszta légkörben, mely telve a hosszu álmából ébredő természet első, mámoros virágillatával...

Nem emlékszem reá, de lehet, hogy igy volt. Nekem nem volt kedvem az eget vizsgálni, mert rajtam volt a sor, hogy tárcát irjak, de nem volt *témám*. Ez pedig sokkal boszantóbb, mint mikor az ember a szabadban járva, rá akar gyujtani a cigarettre, de nincs gyujája.

Borzas fejemet kétségbeeseiten tenyerembe hajtva, gondoltam, mint valami kibukott képviselőjelölt és mintha rozzant faliórám is most csak engem akart volna boszantani, monoton hangon egyre csak azt kelyegte: nem megy, nem megy.

— Azért is megy — mondtam az órára nézve dühösen Megirom hogy szerelmes vagyok a szőke kis *Józsiba*, kivel minap együtt ültem a szinházban. Akkor ugyan ezt mondtam neki:

— Tudja édes, én magát bár, nagyon szép, nem venném feleségül, ha mindjárt százezer forintja volna is, mert maga szörnyen kacér és ugy hiszem: nagy hajlandóság van önben a hűtlenségre.

Egy szóval sem mondta, hogy bókolok, de nem is haragudott.

De még sem irhatok róla, mert még megverne a bátyja, mert ilysemi is megtörténik manapság.

De kár! Olyan szépen lehetne irni azokról az álmodozó nagy, kék szemekről, melyek felett a finom sötét selymes pillák oly vontatottan, lassan mozdulnak, minta csak valami láthatatlan, nehéz teher ereszkednék reájuk. Irhatnék arról az elszáradt, rozsdszinü kis ibolyacsokorról, melyet tőle kaptam, a melynek édes első illatát mindig érzem, valahányszor csak rátekintek.

Milyen kár, hogy bátyja van!.....

Egy sereg veréb szárnycsattogásának tompa lármája zavart fel elmélkedésemből, amint zajosan csiripelve ép oda szálltak ablakom alá és szedegetni kezdték a porból az elhullott kenyérmorzsákat. Mikor már nem volt semmi, egyik felborozolt, kopott, barnatollu him megtörölte szárnya alatt csőrét és felszállt az alacsony léckeritésre. Izgetmozgott, hogy valami rendes, imponáló pózt vághasson, mint valami ünnepi szónok; ez az lehelett, mert a többiek kiváncsisággal fordultak feléje.

Lassan csattogott csőrével, ez nevetést jelenthetett nála, mert a többiek azonnal zajosan utánozták.

— Halljátok kedves veréb hiveim, én mondom nektek: a férjek itt a földön mind ostobák.

Az egyik közbevágta: — Ez nem ujság.

Egy másik azt, hogy: az asszonyok okosak.

— Jól mondod — kezdte ujból a szónok — én hibáztam. Nem a férfiak ostobák, csak az asszonyok okosabbak és hűtlenek. A melyik nem hűtlen, annak bizonynyal valami ügybántalma lehet. De okosabbak még az asszonyoknál is a fiatalemberek, a kikből idővel szintén buta férj lesz, mert szegény komolyan hiszi, hogy nála minden másképp lesz és hogy a felesége csupán őt fogja majd szeretni.

No megengedem, előfordult ilyen is, de az a fekete körszakállas fiatal ember, kivel négy héttel ezelőtt találkoztam először, esküszöm reá, sohasem lesz férj. Pedig mennyi esze van!

Hogy hol találkoztam vele? azt kérditek? A „Café Morturelli" erkélyén. Nehány borzas haju piktorral ült együtt: az asszonyokról, meg a nemes emberekről beszélgettek. A szép hűtlen asszonyok ingerlik egyre őt és a hol csak lehet, a legjavából választja a férjeket, kiknek nejét el akarja csábitani. Okos, szép fiu és igy azt gondoltam, könnyen megy nála minden.

Mult hétfőn szörnyen unatkoztam és hogy valami ujat szemlélhessek, elszálltam a dsentili negyedbe. Hisz tudjátok, hogy ott egészen más erkölcsi rendszer uralkodik, mint a városon kivül, a szűk sikátorok között. Ott minden ember becsületes, ha szépen vasalt nadrágja és fehér mellénye van. A ki lóháton jár, az a legbátrabb, a legbecsületesebb.

Az ügyészék kertjében kis márvány Ámoron ültem ép midőn az én körszakállas fiatal embe.

agy előnyei mellett hátrányai nálunk is mutatkoznak. — Sorban felszámlálja azokat a körülményeket, a melyek a hátrányokat okozzák: a gyors gazdasági vágy, az állam gazdasági jelentőségének óriási növekedése. Gazdasági életünk intenzivitásából származik szerinte az, hogy a nehezebb feladatok teljesitésére kevés még nálunk az alkalmas ember, s igy mindenhol felhasználják. S ez okot ad a gyanusitásra, a piszkolódásra, gyakran a világos rágalomra. Egy harmadik körülményül emliti az ellenzék keserűségét; sokan közülök, mert nem érvényesülhetnek, mindent feketében látnak a valóságnál. A nemzet kötelességének tartja, hogy a hirnevét veszélyeztető fejlődést megakaszsza, s kivánatosnak tartja, hogy az ellenzék e nagy feladatban közreműködjék. Szól az összeférhetetlenségi törvényről is. Azt mondja, hogy: »Első sorban és teljes erélylyel kell minden viszszaéléssel szemben fellépni, nem szabad gyáván az esetleg igazságtalanul megtámadott egyént elejteni. De a hol a hiba bizonyos, pártlekintetnek, egyéni tekintetnek léteznie nem szabad.«

Az összeférhetetlenségi törvényre nézve azt mondja, hogy »nem kell olyat belemagyarázni, a mi nincs benne, de alkalmazni kell azt, ami benne van.« Különösen megszivlelendő az, a mit a nemzet reputációján gázoló néptribunok erélyes visszautasitásáról mond.

Beszédét igy végzi;

»Még csak egy szót ez ügyről, amelyről beszélnem rosszul esett, de kötelesség volt. Midőn magamat erre elhatároztam, megfontoltam, nem lesz e felszólalásomnak azon hatása, mintha én is pálcát törnék politikai életünk tisztasága fölött Ezért emelem ismételten ki, hogy nem az késztet szólásra, mintha erkölcsi állapotainkat rosszabbaknak tartanám más országokéinál, hanem azon meggyőződés, hogy a parlament tekintélyének sülyedése nagyobb hátrányokkal járna nálunk, mint másutt és azon aggodalom, hogy külsőleges viszonyainknál nyainknál fogva nagyobb azon veszély, hogy egyes hibák az egész rendszer diskreditálására használtatnak fel. Megfigyelve ugyanis a történelmet, arra az eredményre jutottam, hogy ezen veszély ott a legnagyobb, ahol oly pártok vannak, amelyek a kormányból ki vannak zárva, nem viselnek semmi felelősséget a multért, és a jövőben csak nagy krizisek és felforgatásoktól remélnek sikert.«

HIREK.

— **Áthelyezés.** *Szegő* Hugo dr. zalaegerszegi kir. törvényszéki albiró saját kérelmére Csáktornyára helyeztetett át.

— **Eljegyzés.** *Weisz* Tivadar a Danneberg és Weisz nagykanizsai előkelő gabonakereskedő cég beltagja, fiatalsága dacára és társadalmi és közéletünk egyik kiváló alakja, jegyet váltott *Rosenberg* Emma kisasszonynyal özv. Rosenberg Izraelné urnő leányával Nagy-Kanizsán.

— **Halálozás.** *Weiller* Sandor kereskedő f. hó 30-án délután 1 órakor életének 61-ik évében rövid szenvedés után meghalt. A megboldogult tetemeit f. é. április hó 1-én csütörtökön délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett helyeztek örök nyugalomra.

— **Hitközségi a akuló ülés.** A nagykanizsai izr. hitközség ujonnan választott elöljárósága gelsei *Gutmann* Vilmos kir. tanácsos, hitk. elnök vezetése alatt f. hó 1-én tartotta alakuló ülését. Elnök megnyitó beszédében üdvözölte az elöljáróság ismételten-, valamint ezuttal először megválasztott tagjait, ecsetelte az elöljáróság teendőit, s kikérte a tagok ismert buzgóságát a jövőre nézve is. Az elöljáróság lelkesen megéljenezte érdemes elnökét. majd megalakultak az egyes szakosztályok a következő módon: *Pénzügyi szakosztály.* Elnök: *Hirschel* Ede, helyettes elnök Halphen Mór; szakosztályi tagok: Bachrach Gyula, Bettlheim Samu W, Blau Lajos, Ebenspanger Lipót, Grünhut Henrik, Ledofszky Armin, Maschanzker Mór, Rosenberg Richard, Rothschild Albert, Rothschild Jakab dr. Rothschild Samu dr., Sommer Sándor, Sommer Náthán, Vidor Samu, Weiser József, Weiss Tivadar. *Iskolai szakosztály.* Elnök: dr. *Szukits* Nándor, h. elnök: dr. Rothschild Jakab, szakosztályi tagok: Bachrach Gyula, Blau Simon dr., Ebenspanger Lipót, Fischl Pál, Grünhut Henrik, Halphen Mór, Hirschel Ede, Löwinger Ignác, Löwy Adolf, Maschanzker Mór, Rapoch Gyula, Rosenberg Richárd, Rothschild Samu dr. Shwarc Adolf dr., Szommer Náthán, Stern I. Mór, Weiss Tivadar. *Alapitványi szakosztály.* Elnök: *Löwinger* Ignác, h. elnök: Fischl Pál; szakosztályi tagok: Grünhut Fülöp, Halphen Mór, Klein Illés, Milhofer Ödön, Rapoch Gyula, Rothschild Albert, Rothschild Jakab dr., Rothsshild Samu dr., Schwarc Adolf dr., Sommer Sándor, Stern I. Mór, Weiser József. *Jótékonyügyi szakosztály.* Elnök: *Vidor* Samu, h. elnök: Rothschild Albert; szakosztályi tagok: Bettlheim Samu W., Blau Simon dr., Ebenspanger Leo, Halphen Mór, Klein Illés, Ledofszky Armin, Löwinger Ignác, Löwy Adolf, Milhofer Ödön, Sommer Sándor. *Templomi szakosztály.* Elnök: *Rothschild* Albert, h. elnök: Sommer Sándor; szakosztályi tagok: Bettlheim Samu W., Halphen Mór, Ledofszky Armin, Milhofer Ödön, Szommer Náthán. *A letétek pénztára* öreül ismét *Weiser* József választatott meg.

— **Bérkocsi állomások.** A bérkocsi iparról szóló szabályrendelet 3. és 5-ik pontja értelmében, a rendőrtőkapitányság f. é. április hó 1-vel két állandó bérkocsi állomást jelölt ki. Ezen bérkocsi állomások egyike a *Deák-téren a nagykanizsai takarékpénztár* előtt a másik a *Kőtéren a Szarvas-szálloda* előtt van. Minden állomáson további intézkedésig reggeli 6 órától esti 9 óráig két-két bérkocsi tartozik a rendeletben megállapitott sorrendben megjelenni. Ezen kivül gondoskodott a főkapitányság a vasuti szolgálat méltányos és pontos ellátásáról is, amennyiben a rendelettel kapcsolatos táblázaton tüzetesen kijelöli a bérkocsikat, melyek a vasuti szolgálatot ellátni kötelesek. A bérkocsi-iparosok minden hónap utolsó napjaiban megkapják a jövő hónapra szóló sorrendet. — A főkapitányság ezen intézkedésével, főleg a városi bérkocsi állomások létesitésével igen jó szolgálatot tett Ezen, egy izben már megkisérlett ujitás a bérkocsi iparűzőknek ugyan nem igen fog tetszeni, de meggyőződésünk az, hogy éppen a bérkocsisoknak fog ez előnyére válni. mert ha meghonosul ezen ujitás, sokkal élénkebb lesz a bérkocsi-forgalom, éppen azért, mert a bérkocsi kéznél van és nem kell egy ilyent sok lótás-futással felhajszolni.

— **Ujonczozási eredmény.** A zala-szent-gróti sorozó járásban fölhivatott 460 ujonczköteles; ezek közül besoroztatott 107, a póttartalékba helyeztetett, 20, visszahelyeztetett 206, tegyverképtelen lett 76, töröltetett 4, távol maradt 47, és teljesen ismeretlen 8.

— **A kőrobbanás áldozata.** Ifju Sági István 24 éves nőtlen földmives, zala-szent-lászlói lakós régebb idő óta kőfejtéssel foglalkozott S mint már szokás, a köveket lőporral robbantotta szét. Mult hó 29-én délután is megfurt egy nagyobb követ, lőporral tömte meg, a gyujtózsinórt bele-

---

rem nagy sietve elhalad a vasrácsos kerités előtt. Az utolsó háznál, a szép Simándyné kapuja alatt tünt el.

Ah, tehát a szép szőke Loreleynek van már egy uj szeretője és még hozzá ez a lekefe körszakálas piktor gyerek itt, kinek nagy ritkán van tiz fillérnél több a zsebében.

Hirtelen jó kedvem lett. Kiváncsiságom nem hagyott nyugodni és oda szálltam kék szalonja nyitott erkélyének karfájára.

Halk, lázas suttogás elmosódott hangjai szűrődtek át lebocsátott csipke-függönyén.

— Szeretsz?

— Imádlak!

— S nem fogsz elhagyni soha?

— Soha, mert nem vagyok gyáva férfiu.

— De ha férjem meg tudná, megölne.

— Férjed megtudja és nem fog megölni.

Erre már aztán magam is kiváncsi lettem. A büszke Simándy, ki már négy embert küldött nyugodtan a másvilágra, egy piktortól csak nem ijed meg. Az asszony is megrettenve fogta meg erre az ifju karját, ki hidegen állt egy helyben.

— Azt mondod, férjem megtudja és nem fog megölni? Ah, te akkor nem ismered őt?

— Magam irom meg neki, hol fogok veled találkozni.

— Te megirod?

— No ne félj édes, azt hiszem, ez egyszer ő lesz gyáva és nem jön el a légyottott zavárni.

— Nem hiszem el.

— Meggyőződhetsz róla csütörtökön, ha ott leszel az *„Anna"* lakban. De most megyek, a viszontlátásra édes.

* * *

Kedden délután volt, hogy az egyik pincér levelet nyujtott át Simándy Gézának a clubban. Pici kis rózsaszinü levél volt. Alig két sor állott rajta, de Simándy arca ettől is szint változtatott azonnal.

Kedves barátom!

Feleséged megcsal. Ha nem hiszed, menj ma a Galamb-utca 896. szám alá. Nem fogod egyedül találni.

Jóakaró barátod.

— Megölöm mindakettőt — mormogta a vérszomjas farkas, lefelé csörtetve a szőnyeges lépcsőn.

A Galamb-utcza 896. szám alatt egy bekeritett üres telek állott. Simándy Géza ahogy oda ért, dühében nagyott ütött botjával a kerités, azán sarkon fordult és hazafelé iramodott. Az asszonyt otthon találta. Valami ostoba regényt olvasott, — mint a hogy ő szokta ezt rendesen mondani.

Szerdán délután egy kis zöld levelet adott át a pincér Simándynak a clubban. Ugyanaz az irás, de a légyott helye most a *Csengeri-utca 1897*, száma volt.

— Mennydörgős adta!

Ujra csörtetett, ujra üres telket talált a *Csengeri-utcai 1897.* szám alatt is.

Ahogy csütörtökön megint megkapta a szokott időben Simándy a levelet, elolvasta és mosolyogva szépen zsebre vágta.

* * *

A fürdő telepen az *„Anna"* lakban azalatt, az a körszakálas piktor, karjai között tartotta a szép szőke asszonyt. Az asszony rettegett egy kissé, de a fiu egyre biztatta.

— És te igazán nem félsz, de hisz engem is érhetne baj.

— Ha mondom, nem jön el, mert gyáva. Négyet ölt meg, mondod ártatlanul. Nos ezért a négyért fog ő most lakolni. Azok csak tekintetökkel érintettek téged és én itt tartalak szorosan ölelő karjaimban nyugodtan, és nem érhet tudom semmi veszély.

De hát ki vagy te, hogy ily bátran beszélsz és nem félsz semmitől?

— Azt tartom, csak egy kissé okosabb, mint sok más ember, egyéb semmi.

— S csak engemet szeretsz?

— Téged egyedül.

Sötétedni kezdett, mikor oda hagyták a lakot.

* * *

Simándy Géza felkelt a pamlagról, a hogy feleségével berobogott a hintó a fedett kapu alatt.

Könnyü tavaszi ruha volt a nagyságos asszonyon, világos tollas kalappal.

Arca piros volt és szemei alatt sötét karikák képződtek, a hogy belépett férje szobájába.

— Hol voltál édes?

— Sétáltam egy kissé.

helyezte és bedugta. A gyujtó zsinór azonban valószinüleg elszakadt és nem robbant föl a lőpor. Ujból megfurta tehát, miközben a lőpor explodált és a szerencsétlen ifjunak jobb kézfejét szétroncsolta.

— **Aki lovat simogat.** Tót Ferenc 36 éves nős, zala-szent-lászlói lakos, földmives kőhordással foglalkozott már hetek óta. Március 29-én délelőtt egy rakománynyal Zala-Szent-Gróth felé haladva, egyik lovát simogatta. A csiklandós ló fölrugott, gazdáját jobb fültövön találta, mi által olyan sulyos sértést ejtett rajta, hogy most élet-halál közt lebeg.

— **A sebeshajtás veszedelme.** Cotter István tüske-szent-péteri lakós egyes fogatán az ötvizi erdőre ment a minap s a mint Türjén végig haladott, nem vette észre, hogy egy másik kocsi sebesen hajt utána. A kocsis nem birta lovait megfékezni, ugy, hogy ezek Cotter kocsijára hágtak s a rajta ülő embert oly sulyosan sértették meg, hogy most a halállal vivódik.

— **Tüzek.** Tavasz Isván zala-szent-gróti lakós pajtája a minap ismeretlen módon kigyult és noha az önk. tüzoltók nyomban a helyszinén termettek, egy kazal szalmával együtt leégett. — Másnap Simán János zsuppal fedett háza lett a tüz martalékává. A tüz keletkezése után tett nyomozás eredménytelen maradt.

— **Nem hatott a méreg.** Mauer Matild szolgáló ugy találta, hogy ez a földi lét telve van nyomorusággal, küzdelemmel és hogy tulajdonképpen, nem is érdemes manapság élni. E sötét bölcselkedés végre kezébe adott egy adag mérget, melyet szép lassan be is vett. De ugylátszik Stiksz nem volt hajlandó öt átvinni a Léthe vizen és Mauer Matild itt maradt az innenső parton. A méreg nem hatott, csupán szédülés fogta el öt és az előhivott gyors orvosi segély ellenszerrel visszaadta öt ennek az elviselhetetlen életnek.

Salvini „Shakespeare" előadásaihoz magyar és német nyelvü szövegkönyvek, kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

— **T. hölgyközönség!** Kik olcsó és izléses *selyem gyapju- és nyári mosó kelmét* akarnak vásárolni, kérjék *Weiner* Mátyás (Budapest Andrássy-ut 3.) legnagyobb divatáruházának legujabb tavaszi mintagyüjteményét, melyet *ingyen és bérmentve* küldenek meg. **Fontos!** Mexirandó, hogy milyen minőségü és körülbelül mily áru szövet, vagy selyem minta küldessék. 93, 4—1

— **Zongora, jó karban levő, kevésbé használt, szabad kézből jutányos áron azonnal eladó. Tudakozódhatni: özv. Závodnik Alajosnénál, Iskola u. 661. szám.**

— Kellemes volt?

— Nagyon.

Simándy kivette zsebéből a levelet és egy ideig szótlanul forgatta ujai között, majd e szavakkal nyujtotta át feleségének:

— Nézd kicsikém, valami haszontalan fráter fel akart ültetni, azt irta, hogy légyotton vagy.

Az asszony hirtelen elkapta a levelet és tágra nyilt merev-szemekkel olvasta a körszakálas piktor. szép, kerek betüs irását, mely tisztán kimondja:

— Ma az *„Anna"* lakban van légyottja a feleségednek.

— No ne haragudj ezért édesem, mondá Simándy átölelve az asszonyt. Tudom: csak éretlen tréfa ez, nem érdemes érte boszankodnod.

A szép asszony mosolyogva maga elé bámult és csak ugy halkan mondta:

— De ostoba!

*

Az a felborzolt, kopott, barnatollu himveréb most leszállt a keritésről és a többiek csőreikkel csattogva, mind utána mondták:

— Bizony ostoba!

A szomszéd udvarból egy kis rossz fiucska gummi puskával a verebek közé lőtt, mire ezek hirtelén elrebbentek, a nélkül, hogy valamelyiket eltalálta volna.

De nekem végre is jutott csiripelésükből egy egy tárcára való.

Szinészet.

Kedden Dombai és Dombainé jutalomjátékául Prevost Marcel „Félszüzek"-je került szinre. Az érdeklődés csekély volt és ezt mi előre sejtettük; mert a darabot rosszul választották meg. Mi szemérmes vidékiek szörnyen féltékenyek vagyunk az erkölcsökre. Igaz, hogy otthon titokban és nem titokban szivesen elolvassa mindenki a regényt, de szinházban végig nézni? Nem, ez még sem járja! Pedig nincs ebben a darabban egy olyan kifejezés sem, melyen elpirulnának a tizenhatesztendős leánykák. Csupa élet, csupa erő ez a darab és a megrajzolt alakok erében limonádé helyett bizony vér kering. A mai kor gondolkodásának hü képét tükrözi mindmegannyi vissza. Férjvadászat, ez ma a jelszó. Nem baj ha öreg, ha nincs is vagyona, csak férfiu legyen Hisz csak mint leánynak kell becsületesnek maradni, majd ha asszony lesz, kárpótolja magát mindenért. A kis tizenhatesztendős Jacquelnieről azt mondja Maud: *Gyakorlati gondolkodásu kis leány, ki sohsem beszél terveiről.* Bárki legyen, ki vele szóba áll az első kérése az, hogy vegye nőül No ne tagadjuk: találkozunk ilyen kis Jacqueline okkal gyakorta az életben. Ezeket persze a felsőbb tizezerek illatos budoarjaiban melengetik leginkább. *Dombai* (Maxime) ügyesen oldotta meg fárasztó nagy szerepét. *Dombainé* (**Maud**) méltó partnere volt. Ugylátszik egy kissé mégis csak megszivlelte minapi figyelmeztetésünket; *Hetényi* és *Marosi* mindketten nagy igyekezetet tanusitottak; a többi szereplőről pedig vajmi keveset mondhatnánk.

Szerdán „Próbaházasság" került szinre. *Marosi* Ádél (Birike) ennivalóan kedves kis próbafeleség volt. Sok kedves uj vonással ruházta fel szerepét. Minden akalommal bebizonyitja, hogy ő a társulatnak egyik leghasznavehetőbb tagja. *Hetényi* (Hajdu Bokor Berczi) ügyes, élénk játékával, mint rendesen, ez alkalommal is sikert aratott.

Csütörtökön este *„Niobét"* Harry Paulton és E. A. Paulton kitünő bohózatát mutatták be nálunk először. Ennél jobb és ügyesebb megzenésitetlen operettet alig láttunk eddig.

Micsoda nevetséges helyzet támadna abból, ha a *„Nemzeti muzeum"* hosszu folyosóján az ó-görög szobrok egy szép napon leszállnának piedesztáljaikról és ötödfeles jambusokban diskurálni kezdenének a látogatókkal, megjegyzéseket tennének öltözékeinkre, lépéseinkre, melyekből hiányzik a ritmus és ha elmennénk velök sétálni a Kerepesi utra, a járókelők bizonynyal kacagnának és a megelevendett klasszikus szobrok minden lépésnél ámulatba esnének a látottak felett. Csak a kövé meredt classzicitásban tudunk igazán gyönyörködni; ha mindaz életre kelne, az lenne a legkomikusabb szituácio.

De a szilárd szép, jéghideg márvány-szobroknak eszök ágában sincs életre kelni és mi nyugodtan alhatunk tőlük.

Niobe szerzői erre az ötletre épitették fel darabjukat és jobbra nem állithatták volna. Az egész persze csak Dunn Péter biztositó hivatalnoknak egy nyugtalan — rossz álma. Lord Hamilton Tonkins birtokába jut Prakszitelesz eredeti *„könyező Niobeje"* és ezt Dunn Péter őrizetére bizza, ki e nagyértékü szobor miatt teljesen elveszti nyugalmát. Fél, hogy valami baja történik. Egy este csak, mig Dunn ur családja a szinházban mulat, ő lehever a divánra és lassan álomba merül. Niobe merev karjai megmozdulnak és szép szempilláit dörzsölve lelép 3000 éves talapzatáról.

Ebből aztán nagy galiba származik. Dunn Péter kétségbeesik. Ime most oda a reá bizott szobor és van helyette egy csodálatosan szép asszony, ki ötödfeles jambusokban beszél és ki régi görög szokás szerint a ház urának ajánlja fel szerelmét. Dunn sógornője szintén ott lakik vele együtt, ki egy rettenetes antik sátán, dacára hogy Krisztus halála után született és ráfogja, hogy ez a perszóna nem más, mint a ház urának szeretője.

Ennyiből is látható már, hogy a darabból mulatságos szituációk nem hiányzanak.

Az előadás nagyon laza volt. *Rubi* Erzsinek sikerült estéje volt Niobe szerepében. Szép volt és minden komikus allür nélkül szavalta a klasszikus verseket és ép e komolyság hatott legjobban, bár mozgásában egy kissé feszélyezte a szokatlan tunika. Kivüle csak *Hetényi* (Griffin Kornel) nyujtott valami elfogadhatót, ki egyik jelenetében, midőn szemben áll Milton kisasszonynyal, egy kissé tulzott. *Ligeti* (Hetty) majdnem jobban dekoletálva jelent meg, mint maga Niobe, kit neki nem szabad megnézni; ép e miatt. Izléstelenül felbokrétázta magát két hatalmas virágágygyal. *Tolnayé* sem volt az este az, minek lennie kellett volna.

Pénteken Deési A. jutalomjátékául „Márvány-hölgyek" kerültek szinre.

Nem uj darab, de szép és egész skáláját kelti fel a hangulatoknak. Komoly sötét szinek, melyeken itt-ott egy-egy csillogó derüs sáv vonul keresztül. Hasonlit némileg az előzetes darabhoz, a mennyiben ebben is a klasszikus és a modern világ áll szemben egymással.

A nőt mutatja be 2000 év előtt és után; a nőt, ki kacér és uralkodni vágyó, ki a csengő aranyakért feláldoz könyörtelenül mindent. Az első szakaszban Phydias műtermében vagyunk. Aspasia, Läis és Pryhne szobra ott áll a háttérben. A szobrász ihletett lelkének minden gyönyörével bámulja a szobrokat, melyeket megalkotás előtt eladott már Heorgiasnak, és most, hogy előtte állanak tökéletes szépségükben, nem tud válni tőlök. Heorgias azonban követeli. Diogenes lámpájára bizza az itélet, tanácsolja, hogy szóljon mindkettő a szoborhoz s kinek szavára megszólalnak azé legyen. Phydias imádattal fordul feléjük és szerelmet eskttszik valamennyinek, Heorgias jólétet, fényt, pompát, csillogó pénzt ajánl és a szobrok az ő szavára megmozdulva mosolyognak.

A második rész a mai modern világot tárja elénk. Phydias most mint festő, jő elő Diogenes pedig, mint egy igazi bohém hirlapiró. A szobrok egytől egyik kacér szinházi csillagok. Raphael a festő Marcot szereti meg, ki kitartott szeretője mindazoknak, kiknek elegendő pénzük van erre. Hiába inti Deagnais a journaliszta, hogy: *inkább szeressen egy varróleányt, kinek szive van,* mint ilyen csábos szörnyeket, kiknek bünös körükben kialszik a müvész lelkéből a lelkesedés, az ihlet. Egy egyszerü kis kóborló leánynyal találkoznak ki becsületes de ki a házi teendőkön és az irás és olvasás mesterségén kivül egyébhez alig ért. Miért nem szerethetnéd ezt, — kezdi Deegnais, — ismerek sok jó nevelt leányt, ki ennyihez sem ért. Raphaelt szerelme a pusztulásba viszi és csak utolsó pillanatban ébred öntudatra. Dolgozni szeretne, de hiányzik belőle az erő, lelke kiszáradt a nagy itusában, azok az élő, hideg „márványszobrok" megrontották ifjuságát és elhervad, meghal. *Deési* (Phydias és Raphael) nem igen tudott megbirkózni nehéz szerepével, bár volt egy-két nagyon sikerült jelenése. Tisztelő szinreléptekor egy szép babérkoszoruval lepték meg. Hetényi (Diogenes és Deagánis) igaz mintaképét adta az ősbohémnak. Kedves, szeretetreméltó és ha kell cinikusan szemtelen, de mindezeken keresztül felcsillan az ő tiszta szive. O csak akkor busul, ha barátját látja szomorodni és ha 20 frankja van, azt egy ebédre költi el, ha nincs, azért vigan kiáltja: „Éljen a szerelem, meg a burgonya! Ez az alakitása volt az eddig látottak közül a legjobb és legsikerültebb. *Ligeti* (Läis és Josefin) mint rendesen, nem tudta szerepét. A nők közül *Rubi* (Aspasia és Marco) és *Szirmai* (Pirque és Inliette) kitünők voltak.

Salvini Gusztáv szintársulata szombaton délután érkezett városunkba és a hogy a társulat titkárától vettük, csupán három előadást tartanak nálunk. Szinre kerülnek: szombaton »Hamlet«, vasárnap: »Velencei kalmár«, és hétfőn a »Makrancos hölgy«

Göcseji Leveledzés.

Ferdefa, 1897, áprilia.

T. ez.

Tees Szörkesztő Ur!

Nagy szájjel dicseködtem otthun, ho Kanizsán mögmögest vagynak szinész teesurak. Mikor hazaérök Ferdefába, hát szömlátomást látogatom, hoj az Kuka Pétör sogórommo összütt ivódik az Bedenöknél egy borotvált képü Teesur.

— Gyüjjön Kala Pál sógor; ez az sur taudát tészön: három litör bort, ha füzet Keed néki, ollan tüzet köpködi a szájján áti, ho rágyujthat az finom cigarójára, akit az gróf urtul elemelt.

Asszondi az kórságos:

— Szinész vagyom.

— Komédiás vagy; még az asszonyöd is komédiás nimöt vót! — mondok Én.

Az Kuka Pétör sógor nöm engedött. Asszondi, hogy ő leföst az német.

agy előnyei mellett hátrányai nálunk is mutatkoznak. — Sorban felszámlálja azokat a körülményeket, a melyek a hátrányokat okozzák: a gyors gazdasági vágy, az állam gazdasági jelentőségének óriási növekedése. Gazdasági életünk intenzivitásából származik szerinte az, hogy a nehezebb feladatok teljesitésére kevés még nálunk az alkalmas ember, s igy mindenhol felhasználják. S ez okot ad a gyanusitásra, a piszkolódásra, gyakran a világos rágalomra. Egy harmadik körülményül emliti az ellenzék keserüségét; sokan közülök, mert nem érvényesülhetnek, mindent feketébben látnak a valóságnál. A nemzet kötelességének tartja, hogy a hirnevét veszélyeztető fejlődést megakaszsza, s kivánatosnak tartja, hogy az ellenzék e nagy feladatban közreműködjék. Szól az összeférhetetlenségi törvényről is. Azt mondja, hogy: »Első sorban és teljes erélylyel kell minden viszszaéléssel szemben fellépni, nem szabad gyáván az esetleg igazságtalanul megtámadott egyént elejteni. De a hol a hiba bizonyos, párttekintetnek, egyéni tekintetnek léteznie nem szabad.«

Az összeférhetetlenségi törvényre nézve azt mondja, hogy »nem kell olyat belemagyarázni, a mi nincs benne, de alkalmazni kell azt, ami benne van.« Különösen megszivlelendő az, a mit a nemzet reputációján gázoló néptribunok erélyes visszautasitásáról mond.

Beszédét igy végzi;

»Még csak egy szót ez ügyről, amelyről beszélnem rosszul esett, de kötelesség volt. Midőn magamat erre elhatároztam, megfontoltam, nem lesz e felszólalásomnak azon hatása, mintha én is pálcát törnék politikai életünk tisztasága fölött Ezért emelem ismételten ki, hogy nem az késztet szólásra, mintha erkölcsi állapotainkat rosszabbaknak tartanám más országokéinál, hanem azon meggyőződés, hogy a parlament tekintélyének sülyedése nagyobb hátrányokkal járna nálunk, mint másutt és azon aggodalom, hogy különleges viszonyainknál nyainknál fogva nagyobb azon veszély, hogy egyes hibák az egész rendszer diskreditálására használtatnak fel. Megfigyelve ugyanis a történelmet, arra az eredményre jutottam, hogy ezen veszély ott a legnagyobb, ahol oly pártok vannak, amelyek a kormányból ki vannak zárva, nem viselnek semmi felelősséget a multért, és a jövőben csak nagy krizisek és felforgatásoktól remélnek sikert.«

HIREK.

— **Áthelyezés.** *Szegő* Hugo dr. zalaegerszegi kir. törvényszéki albiró saját kérelmére Csáktornyára helyeztetett át.

— **Eljegyzés** *Weisz* Tivadar a Danneberg és Weisz nagykanizsai előkelő gabonakereskedő cég beltagja, fiatalsága dacára és társadalmi- és közéletünk egyik kiváló alakja, jegyet váltott *Rosenberg* Emma kisasszonynyal özv. Rosenberg Izraelné urnő leányával Nagy-Kanizsán.

— **Halálozás.** *Weiller* Sandor kereskedő f. hó 30-án délután 1 órakor életének 61-ik évében rövid szenvedés után meghalt. A megboldogult tetemeit f. é. április hó 1-én csütörtökön délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett helyeztek örök nyugalomra.

— **Hitközségi a akuló ülés** A nagykanizsai izr. hitközség ujonnan választott elöljárósága gelsei *Gutmann* Vilmos kir. tanácsos, hitk. elnök vezetése alatt f. hó 1-én tartotta alakuló ülését. Elnök megnyitó beszédében üdvözölte az elöljáróság ismételten-, valamint ezuttal először megválasztott tagjait, ecsetelte az elöljáróság teendőit, s kikérte a tagok ismert buzgóságát a jövőre nézve is. Az elöljáróság lelkesen megéljenezte érdemes elnökét. majd megalakultak az egyes szakosztályok a következő módon: *Pénzügyi szakosztály.* Elnök: *Hirschel* Ede, helyettes elnök Halphen Mór; szakosztályi tagok: Bachrach Gyula, Bettlheim Samu W., Blau Lajos, Ebenspanger Lipót, Grünhut Henrik, Ledofszky Armin, Maschanzker Mór, Rosenberg Richard, Rothschild Albert, Rothschild Jakab dr. Rothschild Samu dr., Sommer Sándor, Sommer Náthán, Vidor Samu, Weiser József, Weiss Tivadar. *Iskolai szakosztály.* Elnök: dr. *Szukits* Nándor, h. elnök: dr. Rothschild Jakab, szakosztályi tagok: Bachrach Gyula, Blau Simon dr., Ebenspanger Lipót, Fischl Pál, Grünhut Henrik, Halphen Mór, Hirschel Ede, Löwinger Ignác, Löwy Adolf, Maschanzker Mór, Rapoch Gyula, Rosenberg Richárd, Rothschild Samu dr. Shwarc Adolf dr., Szommer Náthán, Stern I. Mór, Weiss Tivadar. *Alapitványi szakosztály.* Elnök: *Löwinger* Ignác, h. elnök: Fischl Pál; szakosztályi tagok: Grünhut Fülöp, Halphen Mór, Klein Illés, Milhofer Ödön, Rapoch Gyula, Rothschild Albert, Rothschild Jakab dr., Rothsshild Samu dr., Schwarc Adolf dr., Sommer Sándor, Stern I. Mór, Weiser József. *Jótékonyügyi szakosztály.* Elnök: *Vidor* Samu, h. elnök: Rothschild Albert; szakosztályi tagok: Bettlheim Samu W., Blau Simon dr., Ebenspanger Leo, Halphen Mór, Klein Illés, Ledofszky Armin, Löwinger Ignác, Löwy Adolf, Milhofer Ödön, Sommer Sándor. *Templomi szakosztály.* Elnök: *Rothschild* Albert, h. elnök: Sommer Sándor; szakosztályi tagok: Bettlheim Samu W., Halphen Mór, Ledofszky Armin, Milhofer Ödön, Szommer Náthán. *A letétek pénztára* öreül ismét *Weiser* József választatott meg.

— **Bérkocsi állomások.** A bérkocsi iparról szóló szabályrendelet 3. és 5-ik pontja értelmében, a rendőrlőkapitányság f. é. április hó 1-vel két álland bérkocsi állomást jelölt ki. Ezen bérkocsi állomások egyike a *Deák-téren a nagykanizsai takarékpénztár* előtt a másik a *Fő téren a Szarvas-szálloda* előtt van. Minden állomáson további intézkedésig reggeli 6 órától esti 9 óráig két-két bérkocsi tartozik a rendeletben megállapitott sorrendben megjelenni. Ezen kivül gondoskodott a főkapitányság a vasuti szolgálat méltányos és pontos ellátásáról is, amennyiben a rendelettel kapcsolatos táblázaton tüzetesen kijelöli a bérkocsikat, melyek a vasuti szolgálatot ellátni kötelesek. A bérkocsi-iparosok minden hónap utolsó napjaiban megkapják a jövő hónapra szóló sorrendet. — A főkapitányság ezen intézkedésével, főleg a városi bérkocsi állomások létesitésével igen jó szolgálatot tett Ezen, egy izben már megkisérlett ujitás a bérkocsi iparűzőknek ugyan nem igen fog tetszeni, de meggyőződésünk az, hogy éppen a bérkocsisoknak fog ez előnyére válni. mert ha meghonosul ezen ujitás, sokkal élénkebb lesz a bérkocsi-forgalom, éppen azért, mert a bérkocsi kéznél van és nem kell egy ilyent sok lótás-futással felhajszolni.

— **Ujoncozási eredmény.** A zala-szent-gróti sorozó járásban fölhivatott 460 ujonckötelés; ezek közöl besoroztatott 107, a póttartalékba helyeztetett, 20, visszahelyeztetett 206, legyverképtelen lett 76, töröltetett 4, távol maradt 47, és teljesen ismeretlen 8.

— **A kőrobbanás áldozata.** Ifju Sági István 24 éves nőtlen földmives, zala-szent-lászlói lakós régebb idő óta kőlejéssel foglalkozott S mint már szokás, a köveket lőporral robbantotta szét. Mult hó 29-én délután is megfurt egy nagyobb követ, lőporral tömte meg, a gyujtózsinórt bele-

---

rem nagy sietve elhalad a vasrácsos kerités előtt. Az utolsó háznál, a szép Simándyné kapuja alatt tünt el.

Ah, tehát a szép szőke Loreleynek van már egy uj szeretője és még hozzá ez a fekete körszakálas piktor gyerek itt, kinek nagy ritkán van tiz fillérnél több a zsebében.

Hirtelen jó kedvem lett. Kiváncsiságom nem hagyott nyugodni és oda szálltam kék szalonja nyitott erkélyének karfájára.

Halk, lázas suttogás elmosódott hangjai szüródtek át lebocsátott csipke-függönyén.

— Szeretsz?

— Imádlak!

— S nem fogsz elhagyni soha?

— Soha, mert nem vagyok gyáva férfiu.

— De ha férjem meg tudná, megölne.

— Férjed megtudja és nem fog megölni.

Erre már aztán magam is kiváncsi lettem. A büszke Simándy, ki már négy embert küldött nyugodtan a másvilágra, egy piktortól csak nem ijed meg. Az asszony is megrettenve fogta meg erre az ifju karját, ki hidegen állt egy helyben.

— Azt mondod, férjem megtudja és nem fog megölni? Ah, te akkor nem ismered őt?

— Magam irom meg neki, hol fogok veled találkozni.

— Te megirod?

— No ne felj édes, azt hiszem, ez egyszer ő lesz gyáva és nem jön el a légyottott zavárni.

— Nem hiszem el.

— Meggyőződhetsz róla csütörtökön, ha ott leszel az „*Anna*" lakban. De most megyek, a viszontlátásra édes.

* * *

Kedden délután volt, hogy az egyik pincér levelet nyujtott át Simándy Gézának a clubban. Pici kis rózsaszinü levél volt. Alig két sor állott rajta, de Simándy arca ettől is szint változtatott azonnal.

Kedves barátom!

Feleséged megcsal. Ha nem hiszed, menj ma a Galamb-utca 896. szám alá. Nem fogod egyedül találni.

Jóakaró barátod.

— Megölöm mindakettőt — mormogta a vérszomjas farkas, lefelé csörtetve a szőnyeges lépcsőn.

A Galamb-utcza 896. szám alatt egy bekeritett üres telek állott. Simándy Géza ahogy oda ért, dühében nagyott ütött botjával a keritésre, aztán sarkon fordult és hazafelé iramodott. Az asszonyt otthon találta. Valami ostoba regényt olvasott, — mint a hogy ő szokta ezt rendesen mondani.

Szerdán délután egy kis zöld levelet adott át a pincér Simándynak a clubban. Ugyanaz az irás, de a légyott helye most a *Csengeri-utca 1897*, száma volt.

— Mennydörgös adta!

Ujra csörtetett, ujra üres telket talált a *Csengeri-utcai 1897.* szám alatt is.

Ahogy csütörtökön megint megkapta a szokott időben Simándy a levelet, elolvasta és mosolyogva szépen zsebre vágta.

* * *

A fürdő telepen az „*Anna*" lakban azalatt, az a körszakálas piktor, karjai között tartotta a szép szőke asszonyt. Az asszony rettegett egy kissé, de a fiu egyre biztatta.

— És te igazán nem félsz, de hisz engem is érhetne baj.

— Ha mondom, nem jön el, mert gyáva. Négyet ölt meg, mondod ártatlanul Nos ezért a négyért fog ő most lakolni. Azok csak tekintetükkel érintettek téged és én itt tartalak szorosan ölelő karjaimban nyugodtan, és nem érhet tudom semmi veszély.

De hát ki vagy te, hogy ily bátran beszélsz és nem félsz semmitől?

— Azt tartom, csak egy kissé okosabb, mint sok más ember, egyéb semmi.

— S csak engemet szeretsz?

— Téged egyedül.

Sötétedni kezdett, mikor oda hagyták a lakot.

* * *

Simándy Géza felkelt a pamlagról, a hogy feleségével berobogott a hintó a fedett kapu alatt.

Könnyü tavaszi ruha volt a nagyságos asszonyon, világos tollas kalappal.

Arca piros volt és szemei alatt sötét karikák képződtek, a hogy belépett férje szobájába.

— Hol voltál édes?

— Sétáltam egy kissé.

helyezte és bedugta. A gyujtó zsinór azonban valószinüleg elszakadt és nem robbant föl a lőpor. Ujból megfurta tehát, miközben a lőpor explodált és a szerencsétlen ifjunak jobb kézfejét szétroncsolta.

— **Aki lovat simogat.** Tót Ferenc 36 éves nős, zala-szent-lászlói lakos, földmives kőbordással foglalkozott már hetek óta. Március 29-én délelött egy rakománynyal Zala-Szent-Gróth felé haladva, egyik lovát simogatta. A csiklandós ló fölrugott, gazdáját jobb fültövön találta, mi által olyan sulyos sértést ejtett rajta, hogy most élet-halál közt lebeg.

— **A sebeshajtás veszedelme.** Cotter István tüske-szent-péteri lakós egyes fogatán az ötvizi erdőre ment a minap s a mint Türjén végig haladott, nem vette észre, hogy egy másik kocsi sebesen hajt utána. A kocsis nem birta lovait megfékezni, ugy, hogy ezek Cotter kocsijára hágtak s a rajta ülő embert oly sulyosan sértették meg, hogy most a halállal vivódik.

— **Tüzek.** Tavasz Isván zala-szent-gróti lakós pajtája a minap ismeretlen módon kigyult és noha az önk. tüzoltók nyomban a helyszinén termettek, egy kazal szalmával együtt leégett. — Másnap Simán János zsuppal fedett háza lett a tüz martalékává. A tüz keletkezése után tett nyomozás eredménytelen maradt.

— **Nem hatott a méreg.** Mauer Matild szolgáló ugy találta, hogy ez a földi lét telve van nyomorusággal, küzdelemmel és hogy tulajdonképpen, nem is érdemes manapság élni. E sötét bölcselkedés végre kezébe adott egy adag mérget, melyet szép lassan be is vett. De ugylátszik Stiksz nem volt hajlandó öt átvinni a Léthe vizen és Mauer Matild itt maradt az innenső parton. A méreg nem hatott, csupán szédülés fogta el öt és az előhivott gyors orvosi segély ellenszerrel visszaadta öt ennek az elviselhetetlen életnek.

Salvini „Shakespeare" előadásaihoz magyar és német nyelvü szövegkönyvek, kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

— **T. hölgyközönség!** Kik olcsó és izléses *selyem gyapju- és nyári mosó kelmét* akarnak vásárolni, kérjék *Weiner* Mátyás (Budapest Andrássy-ut 3.) legnagyobb divatáruházának legujabb tavaszi mintagyüjteményét, melyet *ingyen és bérmentve* küldenek meg. **Fontos!** Megirandó, hogy milyen minőségü és körülbelül mily áru szövet, vagy selyem minta küldessék. 93, 4—1

— **Zongora, jó karban levő, kevésbé használt, szabad kézből jutányos áron azonnal eladó. Tudakozódhatni: özv. Závodnik Alajosnéuál, Iskola u. 661. szám.**

— Kellemes volt?

— Nagyon.

Simándy kivette zsebéből a levelet és egy ideig szótlanul forgatta ujai között, majd e szavakkal nyujtotta át feleségének:

— Nézd kicsikém, valami haszontalan fráter fel akart ültetni, azt irta, hogy légyotton vagy.

Az asszony hirtelen elkapta a levelet és tágra nyilt merev-szemekkel olvasta a körszakálas piktor. szép, kerek betüs irását, mely tisztán kimondja:

— Ma az „*Anna*" lakban van légyottja a feleségednek.

— No ne haragudj ezért édesem, mondá Simándy átölelve az asszonyt. Tudom: csak éretlen tréfa ez, nem érdemes érte boszankodnod.

A szép asszony mosolyogva maga elé bámult és csak ugy halkan mondta:

— De ostoba!

*

Az a felborzolt, kopott, barnatollu himveréb most leszállt a keritésről és a többiek csőreikkel csattogva, mind utána mondták:

— Bizony ostoba!

A szomszéd udvarból egy kis rossz fiucska gummi puskával a verebek közé lőtt, mire ezek hirtelen elrebbentek, a nélkül, hogy valamelyiket eltalálta volna.

De nekem végre is jutott csiripelésükből egy egy tárcára való.

Szinészet.

Kedden Dombai és Dombainé jutalomjátékául Prevost Marcel „Félszüzek"-je került szinre. Az érdeklődés csekély volt és ezt mi előre sejtettük, mert a darabot rosszul választották meg. Mi szemérmes vidékiek szörnyen féltékenyek vagyunk az erkölcsökre. Igaz, hogy otthon titokban és nem titokban szivesen elolvassa mindenki a regényt, de szinházban végig nézni? Nem, ez még sem járja! Pedig nincs ebben a darabban egy olyan kifejezés sem, melyen elpirulnának a tizenhatesztendős leánykák. Csupa élet, csupa erő ez a darab és a megrajzolt alakok erében limonádé helyett bizony vér kering. A mai kor gondolkodásának hü képét tükrözi mindmegannyi vissza. Férjvadászat, ez ma a jelszó. Nem baj ha öreg, ha nincs is vagyona, csak férfiu legyen Hisz csak mint leánynak kell becsületesnek maradni, majd ha asszony lesz, kárpótolja magát mindenért. A kis tizenhatesztendős Jacquelnieről azt mondja Maud: *Gyakorlati gondolkodásu kis leány, ki sohsem beszél terveiről*. Bárki legyen, ki vele szóba áll az első kérése az, hogy vegye nőül No ne tagadjuk: találkozunk ilyen kis Jacqueline okkal gyakorta az életben. Ezeket persze a felsőbb tízezerek illatos budoarjaiban melengetik leginkább. *Dombai* (Maxime) ügyesen oldotta meg fárasztó nagy szerepét. *Dombainé* (Maud) méltó partnere volt. Ugylátszik egy kissé mégis csak megszivlelte minapi figyelmeztetésünket; *Hetényi* és *Marosi* mindketten nagy igyekezetet tanusitottak; a többi szereplőről pedig vajmi keveset mondhatnánk.

Szerdán „Próbaházasság" került szinre. *Marosi* Ádél (Birike) ennivalóan kedves kis próbafeleség volt. Sok kedves uj vonással ruházta fel szerepét. Minden alkalommal bebizonyitja, hogy ő a társulatnak egyik leghasznavehetőbb tagja. *Hetényi* (Hajdu Bokor Berczi) ügyes, élénk játékával, mint rendesen, ez alkalommal is sikert aratott.

Csütörtökön este „*Niobét*" Harry Paulton és E. A. Paulton kitünő bohózatát mutatták be nálunk először. Ennél jobb és ügyesebb megzenésitetlen operettet alig láttunk eddig.

Micsoda nevetséges helyzet támadna abból, ha a „*Nemzeti muzeum*" hosszu folyosóján az ó-görög szobrok egy szép napon leszállnának piedesztáljaikról és ötödfeles jambusokban diskurálni kezdenének a látogatókkal, megjegyzéseket tennének öltözékeinkre, lépéseinkre, melyekből hiányzik a ritmus és ha elmennénk velök sétálni a Kerepesi utra, a járókelők bizonynyal kacagnának és a megelevendett klasszikus szobrok minden lépésnél ámulatba esnének a látottak felett. Csak a kövé meredt classzicitásban tudunk igazán gyönyörködni; ha mindaz életre kelne, az lenne a legkomikusabb szituácio.

De a szilárd szép, jéghideg márvány-szobroknak eszök ágában sincs életre kelni és mi nyugodtan alhatunk tőlük.

Niobe szerzői erre az ötletre épitették fel darabjukat és jobbra nem állithatták volna. Az egész persze csak Dunn Péter biztositó hivatalnoknak egy nyugtalan — rossz álma. Lord Hamilton Tonkins birtokába jut Prakszitelesz eredeti „*könyező Niobeje*" és ezt Dunn Péter őrizetére bizza, ki e nagyértékü szobor miatt teljesen elveszti nyugalmát. Fél, hogy valami baja történik. Egy este csak, míg Dunn ur családja a szinházban mulat, ő lehever a diványra és lassan álomba merül. Niobe merev karjai megmozdulnak és szép szempilláit dörzsölve lelép 3000 éves talapzatáról.

Ebből aztán nagy galiba származik. Dunn Péter kétségbeesik. Ime most oda a reá bizott szobor és van helyette egy csodálatosan szép asszony, ki ötödfeles jambusokban beszél és ki régi görög szokás szerint a ház urának ajánlja fel szerelmét. Dunn sógornője szintén ott lakik vele együtt, ki egy rettenetes antik sátán, dacára hogy Krisztus halála után született és ráfogja, hogy ez a perszóna nem más, mint a ház urának szeretője.

Ennyiből is látható már, hogy a darabból mulatságos szituációk nem hiányzanak.

Az előadás nagyon laza volt. *Rubi* Erzsinek sikerült estéje volt Niobe szerepében. Szép volt és minden komikus allür nélkül szavalta a klasszikus verseket és ép e komolyság hatott legjobban, bár mozgásában egy kissé feszélyezte a szokatlan tunika. Kivüle csak *Hetényi* (Griffin Kornel) nyujtott valami elfogadhatót, ki egyik jelenetében, midőn szemben áll Mifton kisasszonynyal, egy kissé tulzott. *Ligeti* (Hetty) majdnem jobban dekoletálva jelent meg, mint maga Niobe, kit neki nem szabad megnézni; ép e miatt. Izléstelenül felbokrétázta magát két hatalmas virágágygyal. *Tolnayé* sem volt az este az, minek lennie kellett volna.

Pénteken Deési A. jutalomjátékául „Márványhölgyek" kerültek szinre.

Nem uj darab, de szép és egész skáláját kelti fel a hangulatoknak. Komoly sötét szinek, melyeken itt-ott egy-egy csillogó derüs sáv vonul keresztül. Hasonlit némileg az előzetes darabhoz, a mennyiben ebben is a klasszikus és a modern világ áll szemben egymással.

A nőt mutatja be 2000 év előtt és után; a nőt, ki kacér és uralkodni vágyó, ki a csengő aranyakért feláldoz könyörtelenül mindent. Az első szakaszban Phydias műtermében vagyunk. Aspasia, Läis és Pryhne szobra ott áll a háttérben. A szobrász ihletett lelkének minden gyönyörével bámulja a szobrokat, melyeket megalkotás előtt eladott már Heorgiasnak, és most, hogy előtte állanak tökéletes szépségükben, nem tud válni tőlök. Heorgias azonban követeli. Diogenes lámpájára bizza az itélet, tanácsolja, hogy szóljon mindkettő a szoborhoz s kinek szavára megszólalnak azé legyen. Phydias imádattal fordul feléjük és szerelmet eskü szik valamennyinek, Heorgias jólétet, fényt, pompát, csillogó pénzt ajánl és a szobrok az ő szavára megmozdulva mosolyognak.

A második rész a mai modern világot tárja elénk. Phydias most mint festő, jó elő Diogenes pedig, mint egy igazi bohém hirlapiró. A szobrok egytől egyik kacér szinházi csillagok. Raphael a festő Marcot szereti meg, ki kitartott szeretője mindazoknak, kiknek elegendő pénzük van erre. Hiába inti Deagnais a journaliszta, hogy: *inkább szeressen egy varróleányt, kinek szive van*, mint ilyen csábos szörnyeket, kiknek bünös körükben kialszik a müvész lelkéből a lelkesedés, az ihlet. Egy egyszerü kis kóborló leánynyal találkoznak ki becsületes de ki a házi teendőkön és az irás és olvasás mesterségén kivül egyébhez alig ért. Miért nem szerethetnéd ezt, — kezdi Deegnais, — ismerek sok jó nevelt leányt, ki ennyihez sem ért. Raphaelt szerelme a pusztulásba viszi és csak utolsó pillanatban ébred öntudatra. Dolgozni szeretne, de hiányzik belőle az erő, lelke kiszáradt a nagy itusában, azok az élő, hideg „márványszobrok" megrontották ifjuságát és elhervad, meghal. *Deési* (Phydias és Raphael) nem igen tudott megbirkózni nehéz szerepével, bár volt egy-két nagyon sikerült jelenése. Tisztelő szinreléptekor egy szép babérkoszoruval lepték meg. Hetényi (Diogenes és Deagánis) igaz mintaképét adta az ősbohémnak. Kedves, szeretetreméltó és ha kell cinikusan szemtelen, de mindezeken keresztül felcsillan az ő tiszta szive. O csak akkor busul, ha barátját látja szomorodni és ha 20 frankja van, azt egy ebédre költi el, ha nincs, azért vigan kiáltja: „Éljen a szerelem, meg a burgonya! Ez az alakitása volt az eddig látottak közül a legjobb és legsikerültebb. *Ligeti* (Läis és Josefin) mint rendesen, nem tudta szerepét. A nők közül *Rubi* (Aspasia és Marco) és *Szirmai* (Pirque és Inliette) kitünők voltak.

Salvini Gusztáv szintársulata szombaton délután érkezett városunkba és a hogy a társulat titkárától vettük, csupán három előadást tartanak nálunk. Szinre kerülnek: szombaton »Hamlet«, vasárnap: »Velencei kalmár«, és hétfőn a »Makrancos hölgy«

Göcseji Leveledzés.

Ferdefa, 1897, április.

T. cz.

Tesa Szörkesztő Ur!

Nagy szájjel dicsekődtem otthun, ho Kanizsán mögmögest vagynak szinész tesurak. Mikor hazaérök Ferdefába, hát szömlátomást látogatom, hoj az Kuka Pétör sogórommo összütt ivódik az Bedenöknél egy borotvált képü Tesur.

— Gyüjjön Kala Pál sógor; ez az zur taudát tesznö: három litör bort, ha füzet Keed néki, ollan tüzet köpködi a szájján áti, ho rágyujthat az finom cigarójára, akit az gróf urtul elemelt.

Azzondi az kórságos:

— Szinész vagyom.

— Komédiás vagy; még az szentöd is komédiás nimöt vót! — mondok Én.

Az Kuka Pétör sógor nöm engedött. Azzondi, hogy ő lefözi az németöt.

Fel is fogadtak, ezzel szopták az bormatériumot.

Az nimötöül a szájján csak ugy gyött a tüz. A ságor le más jöllakott az borral és csakugy sáppadozott. Az nimöt könnyen tüzelt, mér nints jobbabb tüzelö az tüketermésnél; hallom az Kuka Pétör naobb tsodát csinált az szájjável: mér végig spritzölte az komédiást azvát a vizvel, akit az Wejszbargör Bedenök a borba kevert.

A nimötünk elkotródott; az Kuka Pétör ságoromat mög odatámasztottuk nagy köservel az pajta hátullához, hadd elmélködjék rögvelig a világ sorgyárul.

Mél ábitattal öblögettük torkainkakat, mikö berrobban az Kukáné ságoraszszony, aztán na hangon kezdi kiszö lását.

— Hun a szuram? Nem is azt keresöm, hanem az ködmenit; tegnap vöjögette Kanizsán tizenkét forintokér. Vigye a manó, ha kücsszik is belüli az Pétör, csak az ködmön maragyon mög.

— Ne csejtöszök kétségbe ságoraszszony, kutyabaja sem lészön az Kuka-ságor dományának. Hát héjjába vönék én hitös baktör jölönleg..... Adjál Bedenök testvér egy kis papérost, csög irodalmi szörszámot.

Ezt irtam én:

Mögnyugtatási Kiszöllás.

1. mösm szaaz egy szöm ködmenrül, akibe az Kuka Pétör ságorom letöszik, aki ha a zéjtszaka elveszeködik, a zárát, a tizenkettö forintokat mögtérittöm.

Ferdefa, 1896. áprilisban.

KALA PÁL.
baktör.

Az ságoraszszony möglevo nyugtattava. Azután szszondi:

— Menjön Kend haza Kala Pál ságor, mér naon nabbaj van otthon.

Igaz is vót.

Az otthon valók közöttt czalárdi betegség ütött kö: az száj- és körömfájjás, a zanyunykom csög az derékfájjásban esetkösött.

Különben jól vót mindön.

További pár sor bötüvetésömig maradoztam jelönleg Én:

KALA PÁL.
baktör.

Közgazdaság

Az „Első magyar ált. biz. társaság" közgyülése.

Az Első magyar általános biztosító társaság f. é. március 27-én tartotta évi rendes közgyülését Csekonics Endre gróf elnöklete alatt, aki üdvözölvén a megjelenteket, tudatja, hogy 36 részvényes van jelen, 118 szavazattal 314 részvény képviseletében, a közgyülés tehát határozatképes. A jegyzőkönyv hitelesitésére Frey Ferenc és Rust József részvényeseket kéri fel; a szavazatszedő bizottság tagjaivá Kamermayer Károly, Goldberger Zsigmond és Wagner Károly részvényeseket küldi ki. Az igazgatóság évi jelentését Jeney Lajos igazgatósági tag terjesztette elő, mely szerint a jégbiztositási osztályban szenvedett tetemes veszteség dacára az üzleteredmény kielégitőnek mondható. Az üzlet folytonos örvendetes haladásáról és egészséges fejlődéséről tanuskodik a tavalyi tüz- és szállitmányi osztály díjtétele, mely az 1895. évi 5,709.520 frt 34 krról 5,823,941 frt 78 krra emelkedett. A tartalékokat az előző év számaival összehasonlitva, azok a következő emelkedést mutatják: Az életbiztositási díjtartalék 27,779 598 frt 49 krról 29,550 383 frt 99 krra, a külön tartalék 600.720 frt 80 krról 701 096 frt 14 krra, a Lévay-alap 82.871 frt 1 krról 84.935 frt 81 krra, a tisztviselők nyugdijalapja 544.982 forint 59 krajcárról 557.320 forint 39 krajcárra emelkedett, mig az első magyar általános biztositó társaság ezred éves alapitványa 30.900 frtra rug. Az életbiztositási osztály külön jelentésében és zárszámadásában kimutatott 1,003.753 frt 44 krt tevő nyeremény felosztására az igazgatóság javasolja, hogy 50 százalékot 185 437 frt 90 kr. után azaz 97.718 frt 95 krt a biztositottak nyereményrészeül adják, 10 százalékot az 1.003.753 forint 45 kr. után, azaz 100.375 frt 34 krt a külön tartalék javára, 6 százalékot 60.225 frt 20 krt az igazgatóság nyeremény-osztalékára, 3 százalékot: 30.112 frt 60 krt a tisztviselők nyereményosztalékára, 2 százalékot, 20 075 frt 7 krt a tisztviselői nyugdijalapra forditsanak — ami 308.507 frtot tesz, s a fennmaradó 695.246 frt 28 krból minden egész részvény után 230 forintjával 690.000 frtot fizessenek osztalékul, s a fennmaradó 5.246 forint 28 krajcárt közhasznu adományok fedezésére tartalékba helyezzék. A jelentés felolvasása után Robicsek József dr. a mérleg egyes tételeinél emelt kifogásokat, mire Ormódy Vilmos és Harkányi Frigyes báró igazgatósági tagok adtak felvilágositásokat s magyarázatokat. A jelentés tudomásul vétele és a felmentvény megadása után elnök bejelenti, hogy Szitányi Izidor betegségére való tekintettel felügyelői állásáról lemondott. Érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. — A közgyülés elfogadta az igazgatóság és választmány által jótékonycélokra fordi tandó 7225 forintot illető javaslatot is. Végül a választmányba beválasztották Bánffy György bárót, Karátsonyi Jenő grófot és Schossberger Nándor bárót, a felügyelő bizottságba Hajós Józsefet, mire a közgyülés véget ért.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Bugauff Ede.**

(Folytatás.)

— Tehát csak a lelkiismerete kényszeritette önt az eddigi hallgatásra?

— Igen, és a rendelkezésemre álló adatoknak hiányossága.

— No jó; közölje velem azokat, azután majd meglátom: birnak-e értékkel vagy sem...

Felveté szemeit s erősen rám nézett, legnagyobb meglepetésemre észre vevém, hogy azokból forró vágy látszik a nyilatkozásra.

Tehát dacára biztositásának még is szereté, hogy beszédre kényszeritik. Gyanuja mindenesetre erősebb volt, mint az okok, melyek azt elméjéből kiszoritani igyekeztek.

— Raymond ur, kérdé a nála szokásos formaisággal, Ön jogász és ennélfogva józan és praktikus életfelfogással bir; de mindazonáltal tudni fogja, mit tesz az, valami szerencsétlenséget előre sejteni és érezni, hogy felettünk s mellettünk titokteljes hatalmak uralkodnak, amiknek befolyását kitalálni nem tudjuk s amelyek mindaddig ránk hatnak, mig csak hirtelen ama megismerésre nem jutunk, hogy valamely ellenség furakodott közelünkbe, vagy a halál árnyéka esett könyvünk ama lapjaira, melyből éppen szorgalmasan olvasánk, vagy végre a sirnak lehelete keveredett a levegőbe, melyet alva beszivtunk.

Tagadólag rázám fejemet, mert beszédes szemei bármily adandó feleletre kényszeritettek.

— Nem? No, akkor nem is érezheti át velem azon kinokat, a miket az utolsó három hétben szenvedtem.

Eme szavaknál vonásaiban oly fagyos tartózkodás jelentkezett, mely nagyon felizgatott kiváncsiságom kielégitésére kevés kilátást igért.

— Ne engedje magát ezáltal befolyásoltatni, siettem őt megkérni. Ama tény, hogy ilyféle gerjedelmektől távol állok, nem akadályoz abban, hogy az emberek érzelmei iránt fogékony ne legyek, kik mint én, jobban állanak spiritisztikus befolyások alatt...

Közelebb huzódott.

— Akkor nem fog nevetni felettem, ha beismerem önnek, hogy Leavenworth ur meggyilkoltatását álmomban előre láttam, mondá csendesen. Gondolja csak: láttam mint gyilkolják meg, és teljes biztossággal láttam gyilkosának arcát.

Kezeit erősen összeszoritá és hangja egészen suttogóvá vált, amely elárulá, hogy ama tényre való visszaemlékezés kimondhatatlan borzalommal tölti el.

Megütközve néztem rá; magam is ugy éreztem mintha valami kisértet nyujtaná felém kezeit.

— És a gyilkos arca..? — Kérdém.

Azt tegnap este ujra láttam, házunk előterén, válaszolá. Kivoná zsebkendőjét és letörlé homlokáról a felindulás okozta nehéz verejték-cseppeket.

NYILTTÉR.

Nyersselyem bársztruhákhoz való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantung-Pongees valamint fekete, tehér- és szines Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, kockázott, mintázott damasszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállitó) selyemgyára Züricbben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

A
Bankegyesületi váltóüzlet részvény-társaság
Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.
legelőnyösebben vesz és elad,
értékpapirokat, érczpénzeket és idegen pénznemeket.
Tőzsdei megbizásokat
ugy a budapesti, mint az összes külföldi tőzsdéken a **legjutányosabb feltételek** mellett eszközöl.
Előleget ad értékpapirokra, kiállit utalványokat és hitelleveleket a világ minden piacára.
Igérvények minden huzáshoz.
Értékpapir-letétek őrzése és kezelése a legkedvezőbb feltételek mellett
Mindennemű sorsjegyek napi árfolyamon és
részletfizetésre
legelőnyösebb feltételek mellett kaphatók.
Sorsolások megvizsgálása **pontosan és ingyen** eszközöltetik.
A **„Pénzügyi Ujság"** és állandó melléklete a **„SORSOLÁSI TUDOSITÓ"** a legmegbizhatóbb sorsolati szaklap; előfizetői egy éven át 30 sorsjegyre **ingyen játszanak.**
Előfizetési ára egész évre csak 1 frt 50 kr. 105
Kiadóhivatal:
V., Fürdő-utca 1. szám, hova az előfizetési pénzek küldendők.

Szabadalmazott hajkenőcs.
Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, **mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbált**
hajkenőcsöm
nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes szinét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.
Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — 1 frt — kr.
Külön a szőke — és külön a barna hajnak.
Használati utasitás ingyen.
Kapható: a készitőnél:
Schável Jánosné szül. **Markó Lujzánál**
N.-Kanizsán (saját házában), és **BELUS LAJOS**
gyógyszertárában **Nagy-Kanizsán**

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően üde, tiszta,

fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatású májfolt, szeplő, pörsenések, böratka (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszüntéti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt.

Balsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj- és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik szép kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szint, amelylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul. Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Wallfischgasse 5.

Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és Egger A. fia gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: *Kirchner M.* gyógyszerész, Kőrösön: *Konrád Ceraj-Cerić* gyógyszerész, Szent-Elek: *Graf Mihály.* 81 10—1

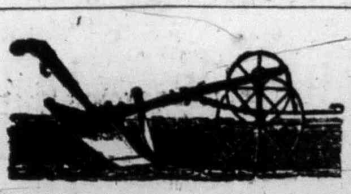

Ajánlom az 1896. évi szept. 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen arany-, ezüst- és bronz-éremmel díjazott

egyetemes

aczél ekéimet,

melyek anyag, kivitel s olcsó áruknál fogva az összes eddigi konkurrenciát legyőzni képesek.

Bächer Rudolf,

cs. és kir. kizárólagos eke- és talajmivelő eszközök gyára BUDAPEST, VI. Nagymező utcza 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a Melichar-féle

Unicum Drill

rendkivül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leirás és árajánlattal bérmentve szolgál

Melichar Ferencz,

cs. és kir. szab. vetőgépgyára

Budapest, VI. Nagymező-u. 68.

Raktár és képviselet:

77 Unger Ullmann Elek urnál Nagy-Kanizsán.

Legjobb és legolcsóbb forrás

MARTON JÓZSEF

Budapest, VII. Károly-körut 9.

318 30—1 Rum, Thea

Franczia Cognac, Pezsgő,

Tokaji és Spanyol bor

különlegességek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

bevásárlási

Örökös fényt csak a

SATURNUS

padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almássi-tér 3.

118/1897. szám. 110 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróság 1156/97. számu végzése által Weiss- és Ledofsky nagykanizsai bej. cég végrehajtató javára Tometz Antal felső-szemenyei lakos ellen 714 forint 56 kr. tőke, ennek 1894. év junius hó 28. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 24 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 945 frt 20 krra becsült házi bujor, egy öreg pejkanca ló, egy barnászőrü kanca csikó, lószerszám, 2 db kocsi, szeczka vágó, decimal mázsa, sertés ólak, sertések, eke-taliga, bolti árucikkek és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1480/97. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Felső-Szemenyén alperes lakásánál leendő eszközlésére

1897. április hó 14-ik napjának d. e. 10 órája

határidőül kitüzetik és aboz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vétel ára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén 1897. évi március hó 30-án.

SCHMIDT JÁNOS
kir. birósági végrehajtó.

Készitek mindennemü egyenruhát és diszruhát

Ebenspanger-féle házban

KAUFMANN MÓR férfiszabó.

Nagy-Kanizsa.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy a tavaszi és nyári évadra raktáromat legujabb és legfinomabb külföldi és belföldi kelmékkel dusan felszereltem. Jó munka, finom kelmék, pontos és jutányos kiszolgálás által, azon helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség minden igényeinek megfelelhetek és bármely nagyvárosi szabóval a versenyt felveszem.

Kérem a n. é. közönséget eddigi szives pártfogásában továbbá is részesiteni. Teljes tisztelettel

Kaufmann Mór,

A leggyorsabb pontos kiszolgálás.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellestállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható fájdalomcsillapitó bedörzsölésekhez alkalmaztatik kőszvénynél, csznél, tagszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban mindenem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, czász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. *Harminckilencedik évi zárszámla 1896 január 1-től december 31-ig.*

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1.509,882	85		
Függőben maradt károk tartaléka	15,120	08		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	344,758	91		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	124,955	74		
Postabérek	51,649	95		
Adakozások közhasznu czélokra 4.506 frt 83 kr. tartalék levonása után	2,278	17		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	783,421	06		
Behajthatlan követelések leirása	6,589	51		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	2,000,000	—	4.586,213	84
II. Szállitmánybiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	64,315	12		
Függőben maradt károk tartaléka	13,358	41		
A szállitmány biztositási üzletet terhelő szerzési és igazgatási költségek	21,587	75		
A következő évnek díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20,000	—	119,296	28
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	340,521	87		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1.286,268	18		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonásával	224,119	82		
Behajthatlan követelések leirása	2,109	81	1.853,018	67
1896. évi nyeremény			756,368	70
			7.313,802	49

BEVÉTELEK.

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Az 1895. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	2,000,000	—		
417.016,126 frt 86 krnyi kötött biztositások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészletekből befolyt díjak ... 5,604,577 85				
levonva: törlesztett díjak ... 554,108 45				
viszontbiztositási díjak ... 722,844 11				
lejárt viszontbiztositási díjrészletek ... 1.204,186 62 — 2.481,109 18	3.123,475	77		
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	95,919	—	5.218,494	77
II. Szállitmánybiztositás.				
Az 1895. évről áthozott díjtartalék	20,000	—		
21.240,830 frt 51 krnyi kötött biztositások utáni díjak ... 219,363 68				
levonva: törlesztett díjak ... 16,875 44				
viszontbiztositási díjak 123,984 15 — 140,809 59	78,554	24		
Az 1895. évben függőben maradt károk tartaléka	23,667	75	122,221	99
III. Jégbiztositás.				
73.418,561 frt 71 krnyi kötött biztositások utáni díjak	1.590,319	25	1.590,319	25
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapirok és idegen pénznemek után	356,122	79		
Társasági házak tiszta jövedelme	24,663	71	380,786	50
			7.313,802	49

VAGYON. *Mérlegszámla 1896. december 31-én.*

	forint	kr.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak és bankoknál	9.930,246	23
2,066,900 — Magyar földhitelintézet 4%-os korona értékű záloglevelek á 99 — = 2,035,341 frt — kr.		
730,000 — Pesti magyar kereskedelmi bank 4½%-os záloglevelek á 100 — = 730,000 „ — „		
900,000 — Magy. földhitelint. 4%-os talajjavitási és szabály záloglevelek á 97 — = 873,000 „ — „		
7,936 drb Magyar francia biztositó részv.-társasági részvények á 100 — = 793,600 „ — „		
1,209 drb Bécsi biztositó-társasági részvények á 244 — = [illegible] „ — „		
15,000 — Pesti Lloyd társ. kötvények á 100 — = 15,000 „ — „		
A fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok ... 30,831 „ 99 „	4.580,567	99
Leszámitolt, visszleszámitolt és egyéb váltók	912,143	26
A társaság háza	650,000	—
Erzsébettéri házak jelzálog-kölcsön számla	485,000	—
Különféle adósok:		
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	794,520	38
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél	221,236	42
Jégbiztositási osztály folyó számlán	200,347	81
Központi pénzkészlet	34,996	76
	10,839,058	85

TEHER.

	forint	kr.
Részvényalaptőke teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint ... 2.000,000 frt — kr.		
Részvényalaptőke teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 frt ... 1.000,000 „ — „	3.000,000	—
Társasági tartaléktőke	3.000,000	—
Külön tartalék*)	800,720	80
Tűzbiztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül ... 2.000,000 „ — „		
Szállitmány biztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül ... 20,000 „ — „	2.020,000	—
Tűzbiztositási függő károk tartaléka	118,190	63
Szállitmány biztositási függő károk tartaléka	13,353	41
Különféle hitelezők	441,167	58
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	2,828	—
Első magyar ált. biztositó-társaság Lévay-alap	84,935	81
Első m. ált. biztositó-társ. Ezredéves alapitvány	30,900	—
Tisztviselők nyugdíjalapja	587,245	33
Életbiztositási osztály folyó számlán	283,423	65
1896. évi nyeremény	756,368	70
	10.839,058	86

*) A külön tartalék az 1896. nyereményből 701,998 frt 14 krra emelkedett.

II. ÉLETBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. *Harmincnegyedik évi zárszámla 1896. január 1-től december 31-ig.*

	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények dija	318,764	65		
Visszaváltott kötvényekért	568,758	93		
Halálesetek után kifizetett kárösszeg	1.085,054	68		
Lejárt kiházasitási tőkékért	942,668	27		
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében díjvisszatérités	35,885	36		
Függőben levő károk és díjvisszatéritések tartaléka	219,325	09		
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	230,905	60		
Évjáradékokért	104,740	91		
Viszontbiztositási díjak	89,457	67		
Bélyegekért	84,247	71		
Irodabér, postadíjak, nyomtatványok uti- és egyéb költségek	205,736	39		
Tiszti fizetések	87,231	79		
Jövedelmi adóért	5,465	01		
Orvosi díjakért	39,995	84		
Szerzési és díjbehajtási költségek	364,424	98		
Kisorsolt biztositások tartaléka	17,000	—		
Behajthatlan tartozások leirása	13,691	32	4.213,354	20
Díjtartalék az év végén			29.550,383	99
1896. évi nyeremény			247,389	74
			34.011,127	93

BEVÉTELEK.

	forint	kr.	forint	kr.
A mult évből áthozott díjtartalék 27,779,598 frt 49 kr. levonva a tu élési csoportokra eső részt 40,045 frt 83 kr.			27.739,552	66
Befolyt díjak: ez évben kiállitott kötvények után	330,735	68		
az előbbi években kiállitott kötvények után	4.150,005	43		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	17,226	90	4.497,968	01
Mult évi függőben volt károk és díjvisszatéritések tartaléka			283,509	90
Mult évi függőben volt kiházasitási tőkék tartaléka			117,078	60
Illetékek			98,688	69
Kamatjövedelem			1.274,330	07
			34.011,127	93

VAGYON. *Mérlegszámla 1896. december 31-én.*

	forint	kr.
Értékpapirok ... 26,697,407 frt 54 kr. ugyanis:		
100,000 Kor. a. é. m. k. 4%-os koronaj. ...	[illegible]	
33,700 frtnyi m. k. 4%-os aranyj. ...	[illegible]	
6,687,500 frtnyi m. földhitelintézeti 4% zálogl. ...	[illegible]	
6,251,600 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os talajjavitási és szabályozási záloglevelek 97 frtjával	[illegible]	
1,418,000 Kor. a. é. m. földh.-int. 4%-os kor zálogl. 98 frtjával	[illegible]	
218,000 frtnyi pesti m. keresk. bank 4½%-os zálogl. 100 frtjával	[illegible]	
68,000 frt pesti m. kereskedelmi bank 4½%-os községi kölcsön kötvényei 100 frtjával	[illegible]	
101,000 frt kisbirt. orsz. földh.-int. 4½%-os zálogl. 100 frtjával	[illegible]	
95,000 frt kisbirt. orsz. földh.-int. 4%-os zálogl. 100 frtjával	[illegible]	
144,000 frt m. orsz. közp. t.-pénzt. 4½%-os zálogl. 100 frtjával	[illegible]	
542,000 frtnyi a bp. föv. t.-pénztár 4½%-os zálogl. 100 frtjával	[illegible]	
50,000 frtnyi magy. jelzálog-hitelbank 4%-os nyeremény-kölcsön kötvényei 121 frtjával	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
Összesen	31.079,855	04

TEHER.

	forint	kr.
Díjtartalék ... 30,137,464 61 levonva a viszontbiztositási díjtartalékot ... 587,080 62	29.550,383	99
Biztossági alap	188,911	31
Kiházasitási tőkék nyereménye	585,434	15
Függőben levő károk és díjvisszatéritések tartaléka	219,325	09
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	230,905	60
Díjleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	344	77
Tulélési csoportok számlája	51,346	46
Előre fizetett díjak 1897—1898. évekre	1,941	78
Fel nem vett nyeremények 1895. évről	146	09
Kisorsolt biztositások tartaléka	17,000	—
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	36,126	06
1896. évi nyeremény	247,389	74
	31.079,855	04

Budapest, 1896. december hó 31-én.

Ágoston József, aligazgató, mint az életbiztositási osztály főnöke. — **A Z I G A Z G A T Ó S Á G:** — **Szende Károly**, a központi könyvvezés főnöke.

báró Harkányi Frigyes, **Jeney Lajos**, **Ormody Vilmos**, **báró Schossberger Zsigmond**, **gróf Zichy Nándor**.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Budapest, 1897. márczius hó 15-én. — **Kacsvinszky János**, életbiztositási könyvvivő

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Gróf Batthyány Géza, **Gienay Samu**, **Jekelfalussy Lajos**, **László Zsigmond**, **Sztáray Izidor**.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1897

28 szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 8-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. czím Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 12 korona (6 frt — kr Félévre 6 korona (3 frt — kr Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Kölcsey Ferencz.

Nagy-Kanizsa, április 5.

Nagy-Károlyban e hó 4-én szép és hazafias ünnepély folyt le. Szobrát lepleztek le egy igazságos embernek, ki mint költő szónok és kritikus egyike volt a legérdemesebbeknek. Ujabb fejlődő irodalmunk küszöbén állt ő, a csekei remete, kinek lelkét azért sebezték meg, mert igazságos volt, melyet akkor is, épugy mint most, sem a politikai, sem a társadalmi, sem az irodalmi életben nem szerettek hallani; ki mindig csak azt tette, a mit a tiszta becsületes meggyőződése sugallt; s ki mikor mikor látta, hogy nem értették, vagy a mi még rosszabb, félreértették, megsebezett lélekkel vonult magányába. — Barátjai, kortársai elhidegültek irányába, mert nagyobb volt bennök a személyes hiuság, mint a bölcs és tanulságos önbirálat; mivel nem állott a magasztalók táborába, ócsárlásnak vették az igazságos birálatot is; és mivel Csokonayt támadta meg, kit a közönség kedvelt, ez is ellordult tőle. Berzsenyinek elhidegüléséről maga is elégiát zeng az Akadémiában a költő fölött tartott emlékbeszédében. A bölcs kritikus bármint is érezhette birálatának igaz voltát, mégis önmagát okolja. Azóta már igazságot szolgáltatott az irodalomtörténet az egyiknek is, a másiknak is. Most már látják, hogy Kölcsey ép oly nagy tudással, mint éleslátással birálta az akkori irodalmi termékeket, s hogy nem ő volt a hibás, mikor rossz néven vették tőle, hogy birálatában nem csak itél, hanem a hol szükséges el is itél. Csak sajnálni lehet, hogy az akkori viszonyok közepette el kellet hallgatnia. Élete utolsó éveiben csekei magányában csendes busongással tépelődött a politikai és irodalom viszonyok miatt, de hangot nem adott.

Sok tekintetben hasonlit Kölcsey a német Lessinghez, ki szintén a német klassikus irodalom küszöbén állott s zokon és ellenszenv nélkül birálta az akkori német irodalmi termékeket. De mennyivel könnyebb volt Lessing küzdelme, ki nem egyedül állott, s kit azért nem is tudtak elhallgattatni. Az igazság kimondásában párt- és személyes tekintetek szóba sem jöttek. Csakhogy nálunk nem volt, ki Kölcsey mellé állt volna. S mivel ő megalkudni nem tudott, azért hagyta ottt a politikai pályát is.

Pedig rövid politikai működése alatt mint Szatmármegye követe, az 1832—34 iki országgyülésen a kiváló szónok mellett a legrokonszenvesebb emberek egyikét tünteti fel. Igazságszeretete époly tiszta volt, mint szabadelvüsége, hazaszeretete pedig abból a fajtából való, mely csak a legkiválóbb hazafiakat jellemezheti. A nemzeti imádsággá lett Hymnuson kivül nem egy költeménye zeng arról a mély bánatról, mely szivét a haza sorsa fölött majdnem kétségbe ejtette. S mikor a 48 éves költő 1838. október 27-én örök álomra hunyta le szemeit, az akkori viszonyok között alig hunyt el azzal a reménynyel, hogy a haza sorsa jobbra forduljon.

Most Nagy-Károlyban is hirdeti egy szerény szobor, hogy Kölcseynk volt, ki ugyan a Hymnussal is hallhatatlanná tette hazájában nevét, de ki megérdemli, hogy emberi tulajdonai is például szolgáljanak a nemzedéknek. Szónoklatai, prózai müvei telve vannak bölcseséggel, azok melegen érző, minden jóért és szépért hevülő szivének lelkes megnyilatkozásai. Megérdemelte a szobrot, megérdemli a megemlékezést. Bizonyára a tapasztalás mondatta vele a szavakat, melyeket egy, Ormós Lászlóhoz 1837. január 24-én kelt levelében elmondott melyek némi világot vetnek kritikusi működésére is. Azt irja Ormósnak (a sárospataki kollegium egyik növendékének), ki őt ifjui hévvel magasztalta: »Szavaid nemcsak szeretetet, de magasztalást is foglalnak magokban; s ezt jegyzés nélkül hagynom nem lehet. Horátz azt mondj.: nil admirari! Oly maxima, mely hidegséggel egybekötve szeretetlenségre is vezethet; de ha keblünk melegségét megőrizve követjük azt, életbölcseséget nyerünk általa. Az ifjukor (magamról tudom) oly igen hajlandó tárgy és személy iránt exaltált érzelmekb olvadni; és mivel az exaltált érzelmek oly felette gyakran csalatkoznak meg, oly könnyü a csalatkozás elkeseredésében tompitó hidegségbe sülyedni. Ősz embertől, kit saját keserű tapasztalásai tanítottak meg, fogadd az intést; sirunk melegen kell éreznünk minden szépet és jót; de egyes emberekhez, minden szeretet és tisztelet mellett is józan vizsgálattal kell közelitenünk. Mert nincs fájdalmasabb, mint mikor az ömledező ifju hideg keblet talál.« *)

Rejtett célok.

Mióta az összeférhetetlenségi törvényt Deák Ferenc közreműködésével megalkották, az még soha sem adott okot oly éles polémiára a sajtóban és oly gyanusitó támadásokra a képviselőházban, mint napjainkban. A pártok elvi alapon álltak egymással szemben és okok, tárgyilagos bizonyitékok által iparkodtak egymást kapacitálni és meggyőzni. Tisztán személyi térre nem vitték át a politikát és csak legvégső gyöngeségében, nyomoruságos lételéért való aggodalmában vállalkozott egyik-másik frakciója a képviselőháznak arra, hogy személyes térre hurcolta át leghevesebb támadásait annak bizonyitása végett, hogy ime még létezik és hogy neki semmi eszköz sem elég rossz arra, hogy rátukmálja az országra kétes szolgálatait, melyektől azonban a magyar nemzet már megundorodott.

A politikai meggyőzés fegyvereivel és bizonyitékokkal nem tudták megközeliteni a kötelességtudó Bánffy-kabinetet, a parlamenti müszörnyűködéseknek és müviharoknak még csak annyi sikerük lett, hogy a szabadelvű párt mind szilárdabbá és tömörebbé formálódott, akár a vas a sulyos kalapácsütések alatt. A nemzeti rekriminációknak, az erőszakos választások felett való kesergéseknek, a kormánynak a kiegyezési tárgyalások körül való »könnyelmü« eljárása miatt előlegezett ellenzéki vádaknak nem lett foganatjuk. oly támadások után kellett tehát látni, melyek a miniszterelnök személyének szóljanak és a kormánypárt megsebezhetetlen tömörsége ellen vannak irányozva. Megkisérelték minden áron szakadást előidézni a szabadelvű pártban és nem ijedtek vissza a legmegvetendőbb eszközöktől sem.

Hogy ehez a rejtett és óvatosan eltitkolt célhoz közelebb jöhessen valamely uton, a Bánffy személye ellen intézett támadások eszközére vetette magát az ellenzék és legelőször is a legméltatlanabb módon felfujta a levélügyet, amely azonban a megbotránykozás egész viharát idézte elő minden belátásos és őszinte politikus részéről.

Ezután az 1875. óta pihenő összeférhetetlenségi törvénynyel hozakodtak elő, hogy azt használják ki támadásokra a kabinet és a kormánypárt ellen. Hogy mik azok az indokok, a miért az ellenzék e törvény szakaszaival most áll elő, holott az már a korábbi kormányok alatt is érvényben volt, az abból a körülményből látható, hogy báró Bánffy miniszterelnök egész kormányzása alatt egyetlenegy gyönge, vagy megsebezhető oldalt sem mutatott és az ellenzék napról-napra fakciózusabb lett, a harcot a meggyőződés és a szellem fegyvereivel tovább folytatni nem tudta, boszuságában és gyurlóságában a gyanusitás fegyvereihez kellett folyamodnia.

A Bánffy és a szabadelvű párt ellen intézett támadások eddig is eltévesztették hatásukat, jövőre sem fogják a legcsekélyebb kárt sem okozni, mert a helyzetnek minden belátásos birálója kell hogy megértse, hogy az ország nagy intelligenciáját nem szabad kizárni a nemzetgazdasági tevékenységből és hogy magyar képviselőknél valódi ös-zeférhetetlenségről még a legszigorubb megitélés mellett sem lehet szó. Minden képvi-

*) E levelet, melynek töredékét itt bemutattuk Darnay Kálmán közli az „Ország-világban," kinek számára muzeuma kéziratgyüjteményében a levél eredetije meg van.

selő maga van hivatva konstatálni, valjon magánműködése összeférhetetlen-e képviselői mandatumával. A szigoru Németország, hol e tekintetben a legérzékenyebb felfogás uralkodik, megengedi hivatalnokainak a birodalmi tanácsosainak a közreműködést közgazdasági intézetek igazgatóságában és szinte nevetséges gyöngeség lenne, ha nálunk szigorubb szokások, szigorubb felfogások uralkodnának. Csak azt sajnáljuk, hogy volt néhány magyar képviselő, akik, hogy az ellenzéki üvöltéstől szabaduljanak, elég gyengék voltak, hogy eddig rég idők óta összeférőnek tartott állásaikat letették s e gyenge s mindenesetre nem elég jól meggondolt eljárásuk által az ellenzék rohamainak bizonyos látszólagos, de alaptalan komolyságot tulajdonitottak és felültek a céda nagyszájuaknak. Kik azok az ellenzéki képviselők, akik lemondtak magán állásaikról? Vagy az összeférhetetlenségi törvény csak a megtámadottakra nézve érvényes, a támadókra nem?! Bizony, majdnem így van.

Maig nem sikerült az ellenzéknek báró Bánffy miniszterelnökön, politikai fölénye és hazafias érinthetetlenségénél fogva, falhoz szoritani. Ez a manöver sem fog más, mint szerzőinek megvetésre méltó szándékát, szem elé állitani és a szabadelvű pártot a belőle eredő kormánynyal csak még megerősitettebbé és céltudatosabbá teszi

A hecc, mint valami gonosz varázslat, el fog mulni, de annak titkos céljai megérdemlik, hogy odaszegezzük őket.

Tollfuttában.

„Salvini jön!“ — hangzott itt is, ott is, mielőtt a piros vagy zöld falragaszok tudatták volna a művész jövelelét.

„Salvini Gusztáv!“ Hirdették azután nagyjelentőségü rövidséggel a kiragasztott zöld vagy piros falragaszok.

Néhány nap alatt Nagy-Kanizsán mindenki tudta vagy sejtette, hogy *Salvini Gusztáv* valami nagyférfiu és hogy jönni fog.

A városnak világlátott, müértő nagy kritikusai fenték a boncoló késöket. Meg is próbálták Salvininak már előrevetett árnyékán.

Hát ki is tulajdonképpen az a Salvini?

Vigyázz nagy hirnévnek örvendő, kényes-izlésü közönség; mert most fog ugyan történni valami veled, látsz talán valami nem mindennapit, valami szokatlant; de vigyázz és ne előlegezz véletlenül csak egy levélkét se abból a drága babérból, mit te a müvészet táltosainak rejtegetsz. Tudd meg, hogy volt ugyan egy világhirü müvész, akinek Salvini volt a neve; de ez — aki jön — csak fia a nagynak. És ne feledd, hogy az almák csak Nagy-Kanizsán nem esnek mes ze az ő fáiktól.

A Salvini-láz hol emelkedett, hol csökkent.

Mi lesz? Hogy lesz? Mi fog történni?

Az olaszul tudó emberek nagy élvezetre készültek Az olaszul csak sejtők pedig forgatni kezdték a grammatikát.

Valami fog történni, az már bizonyos. Ha Nagy-Kanizsa lázban van, akkor készen lehet rá Európa, hogy történni fog valami.

A müvész eddigi hóditásait ismerők előre megmondták — az óvatosabb kritikai nagyhatalom csendes suttogása dacára is — hogy mi fog történni.

Az fog történni, hogy ez a nagyétvágyu, de rendkivül kényes-izlésü közönség végre egészen gusztusa szerint bételhet igazi müvészettel; olyan szinpadi alakitást élvezhet, ami majd teljesen helyreállitja megrongált idegszálait. Ehhez az alapos kurához azután — természetesen — valóságos versenytolongással fog áramlani ez a müvészet után epedő közönség.

Mi pedig — szerény ujságirók, akik jó-vagy rossz kedvvel, de csupa muszájból szakadatlanul tapogatjuk a mi társadalmunk pulzusát — szintén sejtettük, hogy fog valami történni. Nem a közönséggel, nem velünk, hanem magával az Isten kégyelméből való müvészszel: Salvini Gusztávval.

„No hát iszen: ez nagyon természetes!“ — fogják önök mondani.

Nagy-Kanizsa, ez a magas szinvonalon álló város, ez a nagy müvészeket váró rendkivül müértő, kényes izlésü közönség meg fogja értetni Salvinival, hogy *„a müvész hazája széles e világ.“* Elhalmozza majd koszorukkal, dicsőséggel, A Pozgári-Egylet nagytermébe beláthatatlan áradattal fog hullámzani; mert meg akarja mutatni, hogyha a nagy müvésznek nyelvét nem érti is, megérti, felfogja lelkét, szellemét, mely szinte csodás alakitásában megnyilatkozik. És viszonzásul feledhetetlen nagy napok emlékét vési annak lelkébe, amikor Nagy-Kanizsán is *itthonn* volt, a mikor mint müvész, itt is *hazájára* talált.

Ugy-é bár: azt hiszik önök, hogy mi igy gondoltuk, hogy ez fog történni Salvinival?

Nem!

Mi azt gondoltuk, hogy Salvinival az fog történni, ami meg is történt, hogy remek alakitásait részint félig telt, részint félig üres házak előtt kellett bemutatnia...

No de ez nem is lehetett meglepő,

Mi a divatról még Salvini Gusztáv kedvéért se mondunk le.

A müvészet pártolásában pedig most itt az a divat, hogy mialatt, egy-egy nálunk szereplő müvész kis-közönség előtt istenadta talentumát ragyogtatja a **szinházban**: azalatt mi elkeseredetten lamentálunk a közöny fölött, megvádoljuk a közönséget, hogy ennek csak *»Vigécek«*, *„Goldstein Számik“*, és *„Nagykanizsai varrólányok“* kellenek; jeremiádokat zengünk a müvészetpártolás elszomoritó hanyatlásáról..... a **kávéházban.**

HIREK.

— **A Baán Kálmán haláláról** szóló gyászjelentésnek lapunkban történt közlése alkalmával az elhunyt hajadon leányának: **Baán Ili** kisasszonynak neve tévedésből kimaradt a családtagok sorából.

— **Miniszteri elismerés.** A m. kir. pénzügyminiszterium *Kovács Rezső*-nek, a perlaki járás főszolgabirójának, a közadók behajtása körül kifejtett buzgó és sikeres közreműködéseért Főispán ur ő méltósága utján legmagasabb elismerését nyilvánitotta.

— **Eljegyzés.** *Székely* Tivadar, Nagy-Kanizsa városi képviselő, a „Gutmann S. H.“ cég intézője, jegyet váltott Budapesten *Stern* Ida kisasszonynyal. — *Hlatko* János nevelt leányát Mariska kisasszonyt eljegyezte *Ritter* Károly déli vasuti pályamester Kotorban.

— **Jutalomjátékok.** *Erdélyi Gizella* és *Rubi Erzsi*, a társulat e két kiváló tagjának pénteken lesz a jutalomjátéka. Szinre kerül a *„Két árva“*. A két jutalmazandó a társulat két legtehetségesebb erője, kiknek intelligens szép játékában már többször gyönyörködött közönségünk. Csak a közönséggel szemben teljesitünk kötelességet, ha ez estére felhivjuk figyelmét. — A szintársulat egy másik érdemes tagjának *Erczkövi* Károly baritonistának jutalomjátékával fog a szini szezon szombaton e hó 10-én záródni. Előadásra a legjobb operettek egyike *„A bőregér“* kerül. Az előadásban résztvesz a jutalmazandó neje is, ki *Lányi* Szidi név alatt nagy sikerrel működött több elsőrendü vidéki szinpadon. Az előadást ajánljuk a közönség pártfogó figyelmébe.

— **Mükedvelők szinielőadása.** Az ált. munkásképző egylet husvét hétfőn szinielőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül *„A parasztkisasszony.“*

— **A fővárosi rendőrsajtó iroda** uj vezetőjévé Rudnay főkapitány *Szukup* Vladimir rendőrtisztviselőt nevezte ki. Szukup lapunk egyik kiváló dolgozótársa.

— **A Blau-féle cognacgyár kitüntetése.** Vidéki iparvállalat vajmi ritkán részesül oly kiváló kitüntetésben, minőben *Blau M. fiai cognacgyára* Nagy-Kanizsán részesült. Ő felsége ugyanis *Blau* Lajos nagykanizsai szeszgyárosnak, mint a Blau M. fiai cég tulajdonosának a *cs. és kir. udvari szállitói cimet* méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. — Az 1884-ben üzembe vett cognac-főzde az ország egyik legnagyobbik és legjobb cognacgyára, mely saját neve alatt, saját iparkodásával, nem pediglen hamis grófi cégér alatt szerezte meg hirnevét Kiállitási kitüntetéseket kapott már 1888-ban Pécsett, később Brüsselben, Temesvárott. Londonban, Bordeauxban és Chicagóban mindenütt a nagy arany érmet. Az 1896. millenniumi kiállitáson elismerési oklevéllel tüntetett ki és most érte a legnagyobb kitüntetés: a legfelsőbb helyről kapott *cs. és kir. udvari szállitói* cim. Mindezen kitüntetések és a sok vizsgálati tanusitvány azt bizonyitják, hogy a Blau-féle cognac a legjobb francia gyártmánynyal kiállja a versenyt. Ezt bizonyitja még azon körülmény is, hogy a gyár kivitele nemcsak Magyarország és Ausztriára terjed ki, hanem Amerika, India, Bulgaria és Szerbia szintén jelentékeny mennyiséget importálnak a Blau-féle cognac gyártmányból. — A gyár pénzügyőri ellenőrzés alatt áll és a kazánok teljes üzembe vételéért körülbelül 100 forint adót kell minden 24 órai időtartamra bor vagy más anyag beégetéseért fizetni.

— **Sportegyesületi közgyülés.** A *„Hungaria“* nagykanizsai Kerékpározó Sport Egyesület aprilis hó 3-án dr. *Szigethy* Károly elnöklete alatt közgyülést tartott, melyen a tisztviselői kar a következőleg alakult meg: dr. *Szigethy* Károly elnök; dr. *Kreisler* József helyetteselnök; dr. *Bród* Tivadar alelnök; *Tivolt* János felügyelő; *Rosenfeld* Lajos titkár; *Köhler* Antal pénztáros; *Hofmann* Gyula ménetintéző; *Fischel* Lajos helyettes menetintéző; *Schavel* Lajos szertáros.

— **„Örvényfergek.“** Ez a cime annak a szaközleménynek, melyet dr. *Szigethy* Károly, nagykanizsai törvényszéki orvos *„A Balaton tudományos tanulmányozásának eredménye“* cimü mü számára irt meg. A Balatonban általa felkutatott örvényfergeket (tubbellariakat) ismerteti abban. A hét ábrával illusztrált jeles ismertetés a jelzett mü II. kötetének 1 részében jelent meg és kiváló érdekességénél fogva külön lenyomatban is kiadták.

— **Tánccestély.** Kellemes estét szerzett városunk közönségének *Neufeld* Béla budapesti tánctanitó f. hó 3-án a Casino diszterében tartott bemutató táncestélyével. Növendékeit rövid idő alatt kiváló szakképzettséggel ugy bevezette a legujabb táncokba, hogy a közönség elismerését méltán kivivta. Különösen kiemelendő a magyar solo, melyet a kis Grünhut Elza és Rothschild Rózsika lejtettek igen ügyesen és bámulatos könnyedséggel, miben az okszerüen vezetett tánctanitás eredményét láttuk. Feltünést keltettek a Pas de Quatre és Pas de Patineurs francia táncok. Fokozta az érdeklődést a Lanciers, azon uj átalakitásokkal betanitva, miként azt az angol udvarnál táncolják. Kiemelendők a körtáncok, valamint a Menuetto, keringő és a négyes, melyet *Rothschild* Pista bámulatos ügyességgel rendezett. De mindezeket felülmulta a Rococo, melyet a leánynövendékek meglepően szépen adtak elő. E táncnál a növendékek virágokkal diszitett karikákat használtak, s ütem szerint a karikákat ugy használják, hogy a virágok tömege, egyszer a táncolók felett, egyszer alattuk volt. Emelte e gyönyörüen rendezett estélynek fényes sikerét a virágos jókedv, mely ugy a kicsinyek, mint a nagyok hőrében honolt. S mikor ugy reggel felé, a pirkadó hajnal eloszlatta a közönséget, a tánctanitó dicséretére, mindenki magával vitte egy szép estélynek emlékét, azon reményt táplálva, hogy *Neufeld* Bélát és az ő jobb kezét: kedves nejét a közeljövőben ismét nálunk láthatjuk.

— **A munkásképző egyesület közgyülése.** A március hó 21-ről elnapolt közgyülését e hó 4-én tartotta a nagykanizsai *munkásképző-egyesület Szalay* Sándor elnöklete alatt a tagok rendkivüli nagy érdeklődése mellett. Az elnök constatálván a határozatképességet, melegen üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. A vezetőség jelentését *Vidéki* János alelnök terjesztette elő, melyben sajnálattal emlitette fel a munkástársak közönyét ezen önmivelődési otthon iránt. *Mondschein* Béla jegyző ecsetelte ezután az egyesület helyzetét és lelkesen apostrofálta a munkástársakat a tömörülésre. A zárszámadások előterjesztetvén, ezek tudomásul vétettek. — Ezek után megejtetett az alapszabályokon a felsőbb hatóság által kivánt csekély módositás. A megejtett uj választás a következőket eredmé-

nyezte: *Szalay* Sándor elnök, *Vidéki* János alelnök, *Kirchknopf* Károly pénztárnok, *Török* Nándor ellenőr, *Mondschein* Béla jegyző, *Winkler* Antal könyvtárnok. Választmányi tagok: *Vucsák* Károly, *Németh* János, *Segerdy* István, *Nagy* János, *Horváth* György, *Rosenfeld* Miksa, *Mauthner* Béla, ifj. *Offenbeck* Károly, *Tompa* Mihály, *Schless* Márton, *Günsberger* Gusztáv, *Steiner* Árpád. Számvizsgáló bizottság: *Zakál* Mihály, *Csillag* Béla, *Nagy* Ferenc. — *Rosenfeld* Miksa indítványára az elnökségnek és a vigalomrendező bizottságnak buzgó tevékenységéért köszönetet szavazott a közgyülés. — Látva az általános munkásképző egyesület szép törekvését melegen óhajtjuk, hogy ez a munkások részéről érdemleges felkarolásban részesüljön. Az általános munkásképző egyesület zászlója alá minden munkás sorakozhatik és saját érdekében is – all, hogy sorakozzék, mert csak ugy imponálhat az iparos ifjuság, ha együtt tart, együtt érez, nem pediglen külön szakegyletekre szakadva, az egységet megbontja és a helyett, hogy össztartó egészet — képezne, széthuzodó töredéket képez. Az önmüvelődés, az iparosok önérdeke, egyaránt kivánatossá teszi az egyesülést, mert az egyesült erő az, melylyel célt lehet érni.

— **Mese a holt gyermekről.** Egy középtermetü barna ruhás 45—50 év közötti asszony e napokban beállitott egy helybeli urnőhöz és elpanaszolja neki, hogy egy nála lakó szegény zsidó asszonynak 5 éves fiacskája elhunyt, és a bánattól megtört anya őt kérte meg néhány irt könyöradomány összegyüjtésére, hogy a gyermeket eltemethesse. Az asszony Horváth Miklósné Teleky utca 26. szám alatti lakosnak mondta magát. Az izr. hitközség, melynek ezen eset bejelentetett a gyermek temetéséről kivánván gondoskodni, ennek hollétét kereste, de biz sem ezt, sem pediglen Horváth Miklósnét nem találta sehol. Az egész nem volt tehát egyéb mesénél, melynek ürügye alatt a szédelgő asszony néhány forintot akart a könnyen hivő „jó szivek"-től kicsalni. Ugy értesülünk, hogy ezen asszony, már hetek óta óta üzi ezen szédelgést, melyről a rendőrségnek is jelentés tétetett, ki is az asszonyt erélyesen nyomozza. Azok, kiknél ezen asszony megfordult, jó szolgálatot tesznek a rendőrségnek, ha erről ott jelentést tesznek.

— **Öngyilkos kereskedő.** *Schulc* Sándor tekintélyes perlaki kereskedő hétfőn délután ismeretlen okokból fejébe lőtt és rögtön meghalt. Az utolsó időben nagyfoku idegesség bántotta. Schulcot, gyakran főfájás gyötörte és lehetséges, hogy e betegség adta kezébe a gyilkos fegyvert.

— **Hirdetmény.** Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1897. évi I-II oszt. kereset-adó kivetési lajstroma az 1883. évi 44. t. c. 16. és 36. §-a értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig: a) azon adózok, kik az illető lajstromban megállapitott adónemmel már a mult évben is megvoltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját, — b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval f. évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a városi tanácsnál benyujthassák. Nagy-Kanizsa, 1897. évi aprilis hó 6-án. Vécsey polgármester, Neu ellenőr.

Színészet.

(Hamlet, — Velencei kalmár, — és Makrancos hölgy, Salvini Gusztáv felléptével.)

A dicsőség ragyogó fénysugarai, zugó tapsviharok bravo, evviva kiáltások kisérik mindenfelé utját. A hideg északon lángra gyujtotta a fagyos lelkeket hatalmas müvészetével. *Salvini* Gusztáv apjának nemcsak dicsőségtől pazarul besugárzott nevét, hanem géniuszát is örökölte. A nagy Salvini hagyatékából nemcsak a végrendeletileg reá hagyott just kapta meg; ifjabb Salvini vérbeli örököse apjának. Még sohsem volt ábrázoló művész oly közvetlen, megkapó hatással reánk, mint *Salvini*. Művészetének alapvonását, — a *modernitást*, — atyjától nyerte. Távol áll a drámai szinpad éneklő hőseitől, kik elmerülnek a pathos dallamába, távol az orditozó szinfal-szaggatóktól, kik a tragikai hőst mindig csakegy emberfeletti dühöngő fenevadnak képzelik. Az ő hatalmas művészete mindig emberi. Ez fűz nevéhez napról-napra mindig ujabb és ujabb babért. Az összel a főváros közönsége gyönyörködött játékában, majd Oroszország nagyobb városait látogatta sorra, mig végre ujból Magyarországba jött, Szeged, Arad, Debrecen, Kolozsvár, Szombathely, Sopronban stb. játszott néhány estén s körutjában városunkat sem kerülte el.

*

Szombaton: „Hamlet"-ot játszotta, melyen megéreztük, hogy végig tanulmányozta a szerep egész pszikhologiáját. Mély és jellemző tanulmány eredménye ez az alak, mely erős szinezésével sokszor kirivó. Merész arcjátéka szinte szokatlan előttünk, mert nagyban elüt a mi—jól ismert szürke, majd nyafogó, majd meg orditozó Hamletjeinktől. Mennyi megkapó, igaz, szivből fakadó mély hang csendült meg játéka folyamán. Az ő fájdalma igazi fájdalom volt, midőn atyja szelleme megjelen előtte és midőn bünös anyjával áll szemben, milyen közvetlenül nyilvánul az erőt és lelket ölő vadság. Leghatalmasabb volt midőn a szinjátszó jelenetben, a kezében tartott kézirat mögül a királyt vizsgálva, a végén határt nem ismerő gyülölet orkánszerü hangján felkiált. Arcának a legparányibb izma, is beszél és azok a csodálatos szép, nagy szemek az egész érzelemvilág gyors változását tükrözik egyre vissza. A közönség viharos lelkesüléssel minden jelenésében nyilt szinen megtapsolta, a felvonások végén pedig négyszer ötször lámpák elé hivta. Salvinné urnő szépen játszotta Oféliát és az őrülési jelenetben őt is zajosan megtapsolták nyilt szinen.

*

Vasárnap este „*Velencei kalmárban*" hasonló sikert aratott. Az örjöngő fájdalom, a téktelen vad gyülölet, a kielégithetetlen boszuvágy megkapó hangon szólalt meg Shylocknál. Fájdalmában hisz a néző, mint hisz gyülöletében, mert ő a mesterkéltséget, a tulzást, az affekálást nem ismeri. Sohsem lépi át azt a pontot, midőn a közönség nem a darab hősét, hanem csupán a szinészt bámulja, ki izzadva erőszakolja ki a tapsokat. Tapsban, kihivásban nem volt hiány. A társulat többi tagjáról is csak dicséretet mondhatunk.

*

Hétfőn jól látogatott ház előtt a „Makrancos hölgy" került szinre. A nagy olasz vendég *Petrucciot* játszotta. A közönséget mely tegnap nagy, tragikus alakitását látta, szinte váratlanul lepte meg, hogy miként lehet egy oly erős drámai müvésznek annyi csillogó humort, annyi finom szatirát, annyi könnyedséget egy szerepbe önteni. Az ő Petrucciója nem vad, nem kesernyés, hanem kedves, szeretetreméltó és behizelgő. Elmésége különféle változatokban megragadó könyedséggel nyilatkozott. Ahogy a szinre lép, mindig magával ragadja partnerét, az egész közönséget és szinte áhitattal lesik a szót ajkáról. A harmadik felvonás végén valami bájos, kellemes hangulat szállt a szinpadról a nézőtérre. Katarine ott szunyadt egy karosszékben és Petruccio szótlanul ott tett-vett körüle. Egy mozdulata, arckifejezése, vagy tekintete kifejezte a szeretetreméltó, boldog ember megnyugvását. A kihivásoknak nem akadt se vége, se hossza. Katarinet *Salvinné* asszony játszotta nagy sikerrel. Az utolsó felvonás után hatszor tapsolták a lámpa elé a nagy müvészt.

Szalkai igazgatónak sikerült Salvini társulatával két előadásra ezeken kivül megnyerni. Szerdán Dumas Sándor »Kean Edmund«-ja került szinre. Csütörtökre „Az erkölcsi halál"-t jelezték, mely előadás azonban elmaradt.

A közönség köréből.*)

Egy két barátságos szó a „Zala" tisztelt szini referenséhez

Tisztelt Uram!

A napokban utazásról érkezvén haza misem természetesebb, minthogy — kiváncsi lévén a lapok véleménye felől igénytelen darabomat illetőleg, — első dolgom is az volt hogy a *Zalát* olvassam. A lapot kezembe adó pincér — jól sejtvén, hogy mi sarkalja kiváncsiságomat — avval az előrebocsátással, hogy a kritika nem valami kedvező szinte eleve megijesztett.

„Ördögadta! — gondolám, — hát: kinek mi kárt tettem én életemben?! Mit vétkezhettem én a Zala hivatott birálója ellen?"

Elolvasván a szinházi rovatot, rossz kedvem csakhamar jóra fordult; mert azt láttam, hogy a nkanizsai *Gyulai Pál* tulajdonképen nem annyira a darabomat mindinkább becses személyemet páholja és igyekszik fitymálódva nevetségessé tenni!

Teljesen tudatában vagyok annak, hogy ha valaki a nyilvánosság porondjára lép, ugy a nyilvános kritikának is alája kell vetnie magát;

A sajtónak nemcsak joga, hanem kötelessége az afféle beszámolás!

Mielőtt azonban tovább mennék, fogadja köszönetemet azon kijelentéseért, hogy darabom „a sok tucat bohózattal *nagy előnynyel* állja meg a versenyt" s hogy „van a darabban egy két *nagyon ügyesen* megrajzolt alak;" Hogyha ön, a kinek *sorai közül* szinte kiri a *rosszakarat*, más semmi jót sem mondott volna darabom felől mint a fenti két kitételt, már az magában is elég eredmény nekem, egyszerü polgárnak!

Én a darabot megirtam, Szalkay direktor ur előadatta; egy nem nagy számu de igen válogatott közönség végignézte, megtapsolta, s majd magamnak is előkelő hölgyek és urak — a kiknek semmi okuk egy kávésnak hizelegni — gratulatiókat juttattak és: „Mein Liebchen was willst du noch mehr? „ez nekem nemcsak kielégitő, hanem határozottan nagy siker! Ne tessék ám azt hinni, hogy én csak egy pillanatig is holmi Herczegh Ferenceknek képzeltem magamat! Dehogy Irtam egy — ön szerint is — elég jó darabot is a közönség pedig megajándékozott jóakaró elnézésével. Miért vonta meg ön tőlem a jóakaratot? Miért vezérelte önt a fitymálás nem éppen dicsérendő érzete? Lássa kérem ezelőtt öt hat évvel irt egy kanizsai ur egy dramolettet, a melyet nem kért be a nemzeti szinház és a sajtó azt az urat az égig magasztalta, mert az ur volt s nem egy egyszerü iparos polgár!! Meg vagyok győződve, hogyha ön, vagy önkegyedhez hasonló valaki irta volna *ezt* avagy annál rosszabb darabot, hát hétrét görnyedett volna a hajlongástól a tapsok hivó szavára. Különben nem *erről* van a szó; tessék a darabot vagdalni akár a — répát, azt ugysem sok ember hallja vagy tudja meg. És hát bizony, van nagykanizsán nem egy ember a ki maga alkotja meg valamiről véleményét, menten akármiféle riport befolyásától!

Az ok azonban, a miért én tollat ragadok a Zala kritikájának *21 soros bekezdő* fejezete. A „lázas agygyal az ágyon vergődő," — a „napi lapok *irodalmi* rovatának lázas s titkolódzó rendre forgatása", — a „pályázatokat leső és sóvárgó állapot«, — a „jeligés levelek kapcsán táplált s majd füstbe ment remények! — a „bolygók — a „világür" és a többi ilyen elkoptatott és ezerszer hallott *fhrázisok!* Ezek azok kedves jó uram, a mik engem méltán bántanak, mert ezekben rejlik a fitymáló, csufolódó s gyanusitó mégis keserüségesen vállveregető hencegés!!! Annak a 21 sornak a tárgyilagos birálathoz semmi köze! Erről a 21 sorról az a szerény véleményem, hogy a t. biráló már eleve elkészitve napok előtt a zsebében hordozta!

Épugy mint ugyancsak egy kanizsai nagy irónak ezen *előre* formált véleménye: „Mit a Tivolt? Hát a helyesirás? Főzzön az csak, — kávét!!" Igaza van jó uram, én főzöm továbbra is a kávét de a főzés melletti mindaddig amig arra holmi *Timár-Szaniszlók* buzditanak majd csak egy-egy szindarabot is összetákolok!

Az olyan bevezető rész amilyent Ön használ nem alkalmas másra mint a be nem avatottakkal — rosszakaratulag — elhitetni, hogy *én* vergődöm abban a bizonyos lázban, *én* falom vékaszámra az *irodalmi* rovatokat, *én* lesem remegve a pályázatokat, *én* házalom végig az ország összes szinigazgatóit egyszóval, *én* vagyok az, aki már szinte a szindarab irás mániájában szenvedek!

Én is olvastam már nem egyszer fővárosi lapok kritikáit premierekről. Olvastam nem egyszer kiméletlen agyonvágásokat! De sohasem a tárgyilagosság rovására sohasem, a szerző személyének kifigurázásával! A hirlap irásában nemcsak hivatottság és toll, hanem egy kis komolyság s egy kis életismeret is kell! Ennélkül elfajul a fenhéjazó, sértegető, csufolódó hang és veszt a hirlapirói tekintély! Az emberiséget pedig veszélyezi az a nagy csapás, hogy a mi nevünk — az önö a *tárgyilagos* birálat s az enyém, a szin-

*) Az e rovatban közöltekért sem tartalmi, sem alaki tekintetben nem vállal felelősséget a szerk.

darab irás révén, — nem kerül bele a Pallas féle nagy lexikonba! — A birálónak sohasem azt kell nezni, hogy ki irta, hanem, hogy *mit* irt?

Megvagyok győződve, hogyha ön — a legujabb divat szerint — leszavaztatná mindazokat a kik darabomat végignézték és az ön birálatát elolvasták, hogy van-e a birálatban rosszakarat és tiszteletlenség? Hát bizony nem én reám nézve ütne ki kedvezőtlenül a szavazás! No de sok embernek az is a baja, hogy nem néz a — tükörbe! Például Ripp a ki midőn husz éves álmából felébredt, bizonyára azt hitte, hogy ő még most is a szép, a deli Ripp! A viz tükre azonban elrettentette, mert visszatükrözte őt a maga valóságában! A kezdő kritikusok számára is van már tükör *Echegeraynak* egy satyrikus, éles elmejü vigjátéka a melyet most fordítanak magyarra, a cime ugyancsak: „A kezdő kritikusok." Nemsokára előadják — ugyhiszem — a Vigszinházban és hát abban sok talmi és kezdő kritikus magára fog ismerhetni mert mint olvastam páratlan elmességgel ostorozza a kritikus urak tulkapásait és terdeségeit!

Melyhez hasonlyó lyókat *collegialis* üdvözlettel:

Tivolt János.

(Leborulok Uram nagyságod előtt. A referens.)

NYILTTÉR.

Egyedül elismert kellemes izü **természetes** hashajtószer a

FERENCZ JÓZSEF-

keserüviz, a keserüvizek királya,

Orvosi tekintélyek bizonyitványai szerint a világhirnek örvendő **Ferencz József keserüviz** a keserüvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes gyors és tartós hatásu.

A milleniumi nagy éremmel egyedül tüntetteteti ki.

Kértük csak **Ferencz József-keserüviz, nem** pedig budai vagy egyéb **elnevezést használni. Kapható mindenütt** (Az Igazgatóság Budapesten.)

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4 arany, 18 ezüstérem, 30 tiszteletiés elism. oklevel

Kwizda

Kornneuburgi

állat-táppora

Állatgyógyászati-diétetikus lovak, szarvasmarhák, juhok számára.

43 év óta van használatban a legtöbb istállókban **étvágytalanság, rossz emésztés** gyógyitására a **tej feljavitására** és a **tehenek bővebb tejelőképesitésére.**

1 skatulya ára 70 kr.
fél „ „ 35 „

Csakis a fenti védjegyes a valódi, kapható minden gyógyszertárban és gyógyfüszerkereskedésben.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János **II**

cs. és kir. osztrák magy. és roman kir. udvari szállitó.

Kor. gyógyszerész Kornneuburgban Bécs mellett.

2345/1897. 114 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. törvényszéknek 1896. évi 8886. számu végzésével Varga Lajos nagykanizsai ügyvéd által képviselt Horváth János és társai merenyei lakós felperesek részére Csordás Antal karosi lakos alperes ellen 25 frt 81½ kr. 17 frt 20¾ kr. és 100 frt tőke, ezeknek 1891. évi december hó 11. napjától 1895 évi julius hó 1-ig 6%, ettől pedig a kielégitésig számitandó 5% kamatai és eddig összesen 38 frt 50 kr. megállapitott költség követelés és jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folyán a perestől lefoglalt 465 frtra becsült ingóságokra, a nagykanizsai kir. járásbirósági 2345/1897. számu végzéssel az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amenyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, a helyszinen, vagyis Karoson, alperes lakásán leendő megtartására határidőül

1897. évi április hó 15. napján

d. u. 4 órája

tüzetik ki, amikor a biróilag lefoglalt 2 ökör, 2 tinó és egy szekérből álló ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el lognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt N.-Kanizsán, 1897. évi április hó 2. napján.

VARGA JÁNOS
kir. bir. végrehajtó.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellestállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik kszarvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és megbélésekné** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi **népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Beváráslás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem** valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

MEGHIVÓ.

A letenyei

önsegélyző-egylet-szövetkezet

1897. évi april 25 én d. u. 2 órakor

intézeti helyiségében

ujabb rendes közgyülést

tart,

melyre a t. tagok ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Határozathozatal az uj cyclus megnyitása vagy az egylet felszámolása tárgyában, az utóbbi esetben egy öt tagu végleszámoló bizottság választása.
2. Esetleges inditványok tárgyalása.
3. A jegyzőkönyv hitelesitésére 2 egyleti tag kiküldése.

Az igazgatóság.

118

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váczi-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők,

„COLUMBIA-DRILL"

„COLUMBIA-DRILL"

is jobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemos szelelők, két- és háromrasó ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

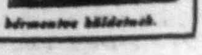

Részletes árjegyzékek bivatalra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1897

29. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 11-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. szám Ollop-féle ház.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert esetben fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-segélyzet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szemle.

Nagy-Kanizsa, április 9.

A krétai ügy kezd posványosodni, mint minden olyan ügy, melylyel sok és különféle érdek van kapcsolatban, s melyeket nem igen mernek érinteni. A nagyhatalmak közös eljárása nemhogy csökkentette volna a görögök harci kedvét, sőt ellenkezőleg még jobban feltüzelte, s a görög fővárosban népcsoportok járják be az utcákat, s lepik el a tereket, éltetve a háborut. Ez a szenvedélyes ösztön nyilatkozása, mely a következményeket sem mérlegeli, de nem is törődik velök; mert a mint szavahihető források jelentik, a görög csapatok éppenséggel nincsenek úgy felszerelve és ellátva, hogy a győzelem biztos sikerével mehetnének a harcba, bármily nagy a harci kedv és lelkesedés bennök. Pénzügyi viszonyai pedig ez országnak olyanok, hogy ezek sem indokolják az eddigi nagy és költséges vállalkozás után egy még költségesebb vállalat megindítását. Ha Görög- és Törökország között háborura kerülne a dolog, alighanem az előbbi huzná a rövidebbet, de győzelem esetén is, akár a görög akár a török kerülne ki győztesen, egyik fél sem huzna hasznot a kivivott győzelemből, a mint a nagyhatalmak az utolsó jegyzékben ezt határozottan tudatták a felekkel. A görög tehát a győzelem esetén is csak veszteségről szólhatna.

Sikerül-e még most is a nagyhatalmaknak valami módon célt érni: azt nehéz volna most megmondani, mindenesetre könnyebnek képzelték Kréta teljes pacifikációját s biztosra várták a körülzárolás megkezdése után Görögország visszavonulását. Ebben azonban csalatkoztak, s azért szakadatlanul tolynak a diplomáciai tárgyalások s szerencsétlen sziget érdekében.

Görögországnak általában mindig szerencsétlen politikája volt. A helyett, hogy az egymást követő kormányok az anyagi jólét forrásait nyitották volna meg a népnek, s a munka és polgárosodás érdekében fejtettek volna ki nagyobb tevékenységet, örökösen politikai illuziókban ringatták magukat, s a népnek is legkedvesebb foglalkozása a politikai handabanda, mely nem ment a nagyzás hóbortjától sem. Innen van az, hogy a nép most már is elégedetlenségét hangoztatja a király és kormánya iránt, kik nem teszik meg a nép óhajtását és tétlenül nézik az ügyek tovább fejlődését, mig a krétai nép szabaditását várja tőlök.

Az ily népnél természetesen minden józan csillapitás olaj a tüzre. Nem akar az most egyébről hallani, mint háboruról, hogyha ez előreláthatólag kudarccal is végződik.

Egyébiránt minden nap meglepetést hozhat a krétai ügyben.

*

Bécsben — Strobach lemondván, — Luegert választották meg polgármesternek. Nagyon bizik benne, hogy a király őt meg fogja erősiteni. Beszédjében, melyben megválasztatását megköszönte, igen szelid hangokat penget. Az ő szótárában — ugymond — nincs meg ez a szó »gyülölet« (pedig egy nappal előbb a galiciai választási zavarokról szólva, gyalázta a magyarokat.) Apostrofálja a kisebbséget, hogy vegyenek részt a munkában. Ő teljes objektivitást igér.

Mindenesetre be kell várni, hogyan fogja Lueger az ő békés szándékait megvalósitani. Kétségtelennek látszik előttünk, hogy a király meg fogja őt erősiteni, mert Badeni miniszterelnöknek az ő pártjával is számolnia kell. Most már ötödször választották meg polgármesternek, s igy a lakosság többjének még mindig kell. Meg kell tehát várni, hogy miképpen teljesiti a bécsieknek tett igéreteit. Bizonyos, hogy az a felelősséggel teljes állás, melyet betölteni hivatva van, tartózkodásra fogja őt kényszeriteni, s majd elválik: vajjon saját

A „ZALA" tárcája.

Jubileumkor.

(Egykori kedves tandromnak, Kellert Lajos urnak.)

— A „Zala" eredeti tárcája. —

Irta: SALGÓ SÁNDOR.

Egy kis könyvet találtam a minap szekrényem fenekén. Egy kis kopott, barna, bőrkötésű kapcsos könyvet. Elsárgult foliansain a lepréselt tarka virágok formátlan nagy rozsdafoltokat hagytak. A vastag, megviselt papiron elmálottak a betűk, akár csak az itatóson és itt ott elmosódott rajta felismerhetetlenül az irás. A cimlapon halványan, akár csak egy régi vizlenyomat, ez az egy szó állott:

„Napló"

Valahol a közepén ütöttem fel először a kis könyvet s azóta, valahányszor csak eszembe jut, mi áll ez oldalon, mindig elmosolyodom.

1888. március 29-én.

Milyen ostobaság tanulni, mikor ott künn oly szépen, tisztán ragyog a kék ég és a szemközti ház nagy ablakából oly édesen mosolyog rám a kis..... *Sarolta* Verset szeretnék irni hozzá, melyben elmondanám, hogy az ő kicsi rózsás, bársonyos arcát, azokkal a bobitás csillogó aranysárgás fürtökkel, itt hordozom, itt, az én zakatoló szivem közepén. Csengő rimű, szép verset szeretnék hozzá irni, de sajna nem tudok .....

1888. március 30-án.

Szekunda!..... Dühös volt a professzorom, mint valami nubiai proszlán.

Azt kérdezte tőlem, a történeti órán: hogy hivták Szokratesz feleségét. Egészen nyugodtan feleltem, hogy: *Sarolttának.* Én minden női név közül ezt szeretem legjobban.

Pedig igazán nem érdemes, mert azt hiszem, minden Sarolta csak olyan, mint Szokratesz uram volt kedves hitestársa.

Az én Sarolttám is ma ott állt az utcasarkon, de nem reám várakozott ..... A karlovici bankár Dénes fiára mosolygott már messziről és az én köszöntésemre alig hogy megbiccentette a fejét. Milyen kegyetlenek is ezek a leányok. Mindmegannyi egy egy Delila. Érdemes is miattuk szekundákat szerezni.

*

A gondtalan gyermekkor ragyogó szines álmai véget értek. Könnyű szárnyakon röpült az idő és én oda kerültem abba a nagy forgatagba, arra a nagy piacra, melynek élet a neve. Jobbra, bara taszigáltak és kik utánam jöttek, sarkamra hágtak, köntösömet ráncigálták, hogy csak megelőzhessenek.

A lázas nagy zürzavarban ugyhiszem minden ember kikopik az emlékekből, szinte feledi, hogy valaha gyermek is volt.

A miéta ezt a bőrkötésű kopott kis könyvet véletlenül elolvastam, ugy találom, ostobaság az életet komolyan venni. — Minden időszaknak megvan a maga különleges eszménye, melyet a legközelebbi már betemet, nyomtalanul elseper. Amiért még tegnap rajongtunk, holnap már nevetségesnek találjuk, mert tudatára ébredünk, hogy ostobaság volt csupán.

Lám a kis Sarolttát én is elfeledtem már rég. Ő sem gondol soha rám. Ma már büszke, gazdag asszony, és ha néha elmegyek mellette az utcán, még csak reám sem néz. Hát érdemes volt miatta valaha szekundát kapni?

És még valamit!

Mert azon az üresen hagyott helyen, az a néhány titokzatos pont ott a naplóban, bizony azt jelenti, hogy akkor kaptam még egyebet is....

— Hogy kitől kaptam? — Hát a tanáromtól, Kellert Lajos urtól.

Önök ismerik őt jól. Ott sétál minden este az ő kedves feleségével, az előadás után a korzón. Öszülni kezdenek már mindketten, de a lelkük fiatal marad. Komoly, szigoru arcot erőltet magára, mint valami mogorva matematikus, pedig valójában vig kedélyű, nyilt szivű, barátságos, igaz magyar ember, a ki előtt nem jó az élet küzdelmeiről sokat beszélni, különben nagyon elérzékenyül.

Mi kicsi diákok fiatal szivünkkel ezekért a szép és kedves tulajdonságaiért szerettük meg őt annyira, ezért szeretik őt mások is. Gyakorta fájón emlékezünk meg róla, ha igy az élet rögös utain visszataszitó rideg, fagyos közönnyel találkozunk az emberek között. Mert nincs mindenkinek oly szive, minő neki van?

pártja meg lesz e vele és mennyiben elégedve. Beköszöntésének hangja mindenesetre arra engéd következtetni, hogy a véres szájú demagog szelidebb hurokat fog pengetni. Hogy milyen polgármester lesz, s mennyiben fogja Bécs érdekeit előmozditani, az a bécsieknek dolga, kik őt kivánták polgármesterüknek. Ami pedig Magyarországot illeti, Lueger gyalázkodásai eddig sem ártottak neki, s bizonyára ezután sem fognak ártani.

Az ünnepélyes honvédeskü.

Lélekemelő katonai ünnep folyt le e hó 4-én délelőtt a kórház mögött elterülő gyakorlótéren. Honvédezredünk kiképzés alatt álló póttartalékosai ugyanis e napon tették le a honvédeskü t.

Ehez az ezred helyben állomásozó összes legénysége Grünfeld Gyula százados vezénylete alatt egy zászlóaljban vonult ki, s tömegben felállott az ez alkalomra készitett kápolna-sátor előtt. 9 óra előtt érkezett meg *Csalányi* Géza ezredes, ezredparancsnok s a csapathoz be nem osztott tisztek élén fogadta a zászlóaljparancsnok jelentését. Ezután a tisztek a kápolna sátorba vonultak, hol *Horváth* Honor szentferencrendi áldozópap, tartalékos segédlelkész, tábori misét utána pedig szép beszédet mondott az eskü szentségét magyarázván a kivonult csapat előtt.

Az egyházi szónoklat után *Vághó* Ignác százados állt a kibontott zászló elé, s csengő hangon a következő lelkes beszédet intézte honvédeinkhez:

„A honvéd védi a hazát, az ég védi őt.

Lelki szemeim előtt ez ünnepélyes alkalommal a hét vezér nemes alakja lebeg, amint karjaikon az eret megnyitva, a vérszerződést kötik; majd nyomukban szilaj paripákon délceg leventék hada robog, a haragvó Isten ostoraként sujtva le Európára, hogy annak szivében a négy folyó átatta Kánaánt elfoglalják s maguknak hazát szerezzenek.

Fegyver szerezte e hazát, fegyver is tartotta meg.

A történelem százezrek neveit véste fel, kik a haza védelmében hullottak el, százezrek neveit örökitette meg, kik királyért és hazáért haltak hős halált. E hősök nem idegenek: a ti atyáitok voltak.

Tekintsetek e zászlóra!

E zászló a mi legszentebb ereklyénk; jelképezi az édes anyát, ki szive alatt hordott; az atyát, ki arca verítékével táplált; a testvéreket, kiken szivünk szeretettel csüng; a nőt, ki életünket boldoggá teszi; a gyermekeket kikért élnünk kötelesség; a legfelsőbb hadurat a királyt, kinek hűséget esküvénk! a hazát, hol bölcsőnk ringott s hol sirunk is domborul.

E zászló a mellett, hogy dicső záloga ama bizalomnak, melyet király és haza a ti dicsőségtekbe helyez, egyuttal a szeplőtlen becsület jelképe is. Foltot egyik sem tűr. Azért álnok szivo hitszegő kezekkel illetni ne merészelje. Megtépheti a csaták vihara, az ellenség golyói foszlányokra szaggathatják: annál szebb, annál drágább; ha pedig vérben fürösztitek: annál magasztosabb, annál dicsőbb lesznek.

Méltók akartok lenni őseitekhez? egyetlen egy ut áll előttetek: vigyétek e zászlót győzelemre! Addig is talizmánul vésettek szivetekbe e zászló jelmondatát:

Büszkén lobogj, porba ne hullj soha,
Veled esnék el a drága haza!

E szónoki hévvel előadott gyujtó beszéd után letették a honvédek az esküt, majd diszteletadást teljesitettek Csalányi Géza ezredparancsnok előtt, s ennek parancsára büszke magatartással vonultak laktanyájukba.

Az európai vámvédelem.

Aligha csalódunk, ha a most uralkodó amerikai vámpolitikai mozgalmat gazdáinkra nézve hasznosnak tartjuk. Amerikában a mult hónap 31-én az alsóház elfogadta az u. n. Dingley-billt, a mely tisztára fülő vámokká emeli az Egyesültállamok vámtarifáját. A vámemelés az eddigi vámtarifának átlag 70%-os emelésével ér fel. Ez az uj tarifa tetemesen tultesz a Mac Kinley tarifán és az Egyesült-Államok kormánya a reformtól, a mai külkereskedelmi forgalom alapján eszközölt számitások szerint, 108·8 millió dollár bevételi többletet vár.

Azt mondják az Amerikából érkező hirek, hogy a tarifát az amerikai felsőház még lényegesen meg fogja változtatni, de az bizonyos, hogy ezt a kilejezett tiltótarifát nem fogják prohibitiv jellegétől megfosztani. Már pedig Németország, melynek az amerikai ipari vámemelés feletébb fáj, már most feni a fogát, hogy miképpen fogja az amerikaiak gazdasági politikáját megboszuni, a retorziók módjára nézve pedig nem kell majd sokáig válogatnia. Az amerikai ipari vámokkal szemben az európai nyersterméynvámok szolgálhatnak méltó feleletül.

Es ez ismét közelebb hoz bennünket ahhoz a eszméhez, mely már régen él a középeurópai gazdasági politikusokban, s melyet az őszi nemzetközi gazdakongresszuson is igen sürün emlegettek, s melynek érdekében csak legutóbb is átiratta kereste meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet az osztrák mezőgazdasági egyesület: a középeurópai vámunió eszméjéhez.

A tengerentuli termelés inváziójával szemben a védelem annál hatásosabb, minél nagyobb összetartást tanusitanak a kárositott nemzetek. Magyarország és Ausztria egyértelműleg halad vámtarifájának agrárius reviziója felé. Ez már ma nemcsak az agráriusok jámbor kivánsága, hanem a kormányon levő párt terve is. Németország pedig az amerikai vámemeléssel szemben, mely a német ipart tetemesen kárositja, alkalmasabb retorzióval alig élhet mint a mezőgazdasági termékek teljes kizárásával. Ezzel a vámháboru követelményeinek is eleget tesz, mert az amerikai termelést érzékenyen sérti, de meg saját mezőgazdaságának is nagy előnyt biztosit. Ebben a politikában tehát egyek lehetünk, s a mezőgazdaság eképpen az amerikai prohibitiv vámpolitikában nem várt segitségre talál.

A közös érdek igy egyesitené a középeurópai államokat, melyeket a közösen viselendő vámháboru közös taktikája valószinűleg közelebb fog hozni egymáshoz, mert a Németország Amerikával szemben a nyersterméynek irányában prohibitiv vámtételeket szab, akkor az eddig amerikai bevitel által fedezett fogyasztási szükségletet más oldalról kell fedeznie. Ha a Németbirodalom időközben le nem szallithatja tarifáit velünk szemben a legtöbb kedvezményes klauzula miatt: akkor a német piacokon a gabona ára oly mértékben fog emelkedni, hogy a mai vámtételeket fokozott kivitelünk könnyen at fogja léphetni, s a gabonaárak nálunk is tetemesen emelkedni fognak. A kereskedelmi szerződések megujitásakor azonban közös érdekei tömöritheti a középeurópai vámuniót, mely az Amerikával szemben legközelebbre várható európai vámvédekezés zavarosából kijegecesedhetik.

A gazdaszövetségben meg van a nizus arra,

Mintaképe a rendszerető, pontos tanárnak, a ki csak akkor beteg, ha nem lehet növendékei között.

Mikor ide került hozzánk az undok Bachszellem akkor sajtolta elcsigázott, szegény nemzetünk kiszáradt szemeiből az utolsó, fájó könyet.

Székesfehérvárról hivták meg őt a nagykanizsai iskolába, hova valami szabad hazafias gondolkodást hozott magával. — A hatvanas évek végén nálunk megindult magyarosodási mozgalomban tevékeny részt vett. Gyomlálta, kitépte az elburjánzott német szellemet és helyébe rakta a magyarosság üde csiráit, mely ma már szép virágot hajt.

E hó 30-án lesz harminc éve, hogy itt működik Nagy-Kanizsán. Első izben leány iskolai tanár volt, később a volt kereskedelmi iskola növendékeit oktatta történetre, *fizikára* és *áruismére*, a mit az ő javaslatára vettek fel az akkori tantervbe. Értékes kis laboratoriuma van, és a kisérletezéseket annak idején saját készülékével mutatta be, mert az intézetnek ilyen nem volt.

Nagy ritkán maradt el óráiról és a mellett mindig szorgalmasan tanult ő maga is. A kémiával foglalkozik manapság is legszivesebben.

A régi kereskedelmi iskola megszünésével a polgári iskolának lett tanára és mint ilyen, egyike a legjobbaknak.

Harminc éves működése emlékét az elemi- és polgári iskola nagyszabásu ünnepélyivel készül megörökiteni ma vasárnap

Este fényes bankettet rendeznek tiszteletére kartársai és növendékei s ha majd az első felköszöntő elhangzott, oda megyek hozzá ön is és lelkem mélyéből megköszönöm neki, amiért egykor haragudtam egy kissé — hogy szekundába pónált engem, Sokratesz felesége, azaz jobban mondva, a kis *Sarolta* miatt.

Mert igazság szerint csak neki köszönhetem, hogy a kis Sarolton kivül még eddig komolyan nem bolondultam egy leány után sem. A sok egyéb között megtanitott engem akkor azzal a (.....) erre a jóra is. ..

Szerelem.

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Irta: **Rafaella.**

Irénnek hivták. Szép, magasnövésü volt, mint ifju pálma, arcát az ártatlanság festé rózsapirosra, kék szemeiben a mennyország édes tisztasága ragyogott, szőke aranyhaja gloriaként övezé szép fejét. Messze ment a hire, sokan is igyekeztek e drágagyöngyöt ékességül maguknak megnyerni, de hiába! Hátha a mesebeli tündérkirályfi jött volna érte hattyu fogaton: az is eredménytelenül távozott volna el Hatfaludy Sándor ősi udvarházából, mert Hatfaludy Irén szive már három év óta egy bécsi gárdahadnagyért dobogott, ki bár idegen földön élt is, magyar volt és magyar maradt mindvégig. Elszegényedett nemes család sarja lévén, szülei jó korán katonai szolgálatba adták, hol szép carrier kinálkozott az ifjunak.

Volt egy nagy vágya, melyet kapitánynyá történendő előléptetésével elérni akart, az tudniillik, hogy Irént az eskü szent-égével magához csatolja egy hosszu életre.

*

Csalogány dalától hangzik a tájék, különben minden csendes, nyugodt a határban, mint a fs ta lelkiismeret. Ragyognak a csillagok az égen oly tisztán, üdén, mint az ártatlan fiatal leányok szemei. Oly édes, bübájos a levegő, mintha nem is érezné azt a vihart, mely dul az ország más vidékein. Ide még nem nyomult az osztrák és a muszka, de a férfiak nagy része már sikra szállott, elment a többivel, védeni a veszélyben forgó hazát.

Ott a verandán ül az ifju és a leány, az ebédlő ajtaja tárva, bent komoly kép — a régi jó táblabirókra emlékeztető — ősz honatyák tanakodnak, beszélgetnek, de csak halkan; hátha a falaknak is füleik vannak.

A verandán ülő ifju pár nem is figyel az öregek politizálására, saját gondolatukkal vannak elfoglalva.

— Nézd Loránt — mondja a leány — ez előtt öt perccel még egész tiszta volt az ég s most nyugatról nehéz felhő sötétedik.

— Igen, nehéz felhő sötétedik — felelé sóhajtva az ifju, mintegy hasonlatot mondva ezzel.

A leány elérteni látszott s fürkészőleg vizsgálá a honvédruhába öltözött ..... bécsi gárda hadnagyot.

— Igen Irén, bucsuzni jöttem — mondá kis szünet után — hiába tagadnám, ugy is kitalálnád arcomról. Különben már ugy sem titkolózom, nem tiltja a gárda-egyenruha, hazám nagy veszélyben van és én tudom, kötelességemet. Jól tudod menynyire szeretlek, hogy életem boldogságát eddig egyedül te képezted, de most már a hon szabadsága is. Mennem kell, mindenki megy, de ha senki se menne is, én akkor is harcolnék érte és inkább meghalok, mint rabhazában éljek. Szolgafölddé akarják tenni a hont.

A leány lehajtja fejét, a hold éppen most bukkant elő egy felhő mögül és rávilagit a csodásan szép arcra, a könyekben uszó gyönyörü szelid kék szemekre.

Költő képzelete nem alkothat eszményibb párt, mint Irén és Loránt. Ilyen dalia csak a rég letünt lovagkorban élhetett, vagy egy-egy eposz képzelt világában. Fekete, égő szemei odatapadtak a leány alakjára, szivét a bucsu fájó érzete

hogy az osztrák és német irányadó egyesületekkel ebben az irányban az érintkezés kerestessék, s a mint az amerikai uj vámtarifa életbelép, megjön az ideje annak, hogy ez irányban közös intézkedések történjenek.

HIREK.

— **Grünfeld Alfréd** cs. és kir. kamara művész, a zenevilág ezen dédelgetett kedvence, ki ez idő szerint a Keleten aratja a babért — értesülésünk szerint — május hó 4-én Nagy-Kanizsán is fog hangversenyezni. Grünfeld nem mint ismeretlen jön hozzánk, mert minden évben néhány napot szokott itten tölteni rokonai és ismerősei meglátogatására; de évek óta csak ezen szükebb kör gyönyörködhetett a kiváló művész productióiban, mert Grünfeld már 6 év óta nem tartott városunkban nyilvános hangversenyt és jelenleg is csak a több oldalról nyilvánitott óhaj folytán lép a nagyközönség elé, mely bizonyára meg fogja ragadni az alkalmat, hogy azon ritka müélvezetből, melyet egy *Grünfeld-hangverseny* nyujt, kivegye részét.

— **Egy szónoki remek.** Más helyen emlékezünk meg honvédeink ünnepélyes eskületételéről és e helyen csak *Vághó* Ignác százados beszédjére akarunk röviden visszatérni. Örvendünk, hogy alkalmunk van ezen beszédet közölhetni, mert olvasva is áhitat és lelkesedés fogja el az ember lelkét. A zászló jelentőségét igazi költői lélekkel, oly megkapó szinben ecseteli a nagytudományu százados, hogy legkevésbé nem csodáljuk, hogy a beszéd hallatára kitört a lelkesedés éljene a hadfiak ajkáról és hogy az egész tisztikar sietett a szónokot üdvözölni, kinek nagyhatásu remek beszéde nemcsak elismerést érdemel, hanem megérdemelné azt is, hogy mintául szolgáljon hasonló alkalmi beszédeknek.

— **Városi közgyülés.** Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestülete april hó 10-én a városház nagytermében közgyülést tartott a következő tárgysorozattal: 1. A városi gyámpénztár 1896. évi zárszámadása és mérlege, a v. számvizsgáló bizottság jelentésével. 2. A már elrendelt és még foganatositandó épitkezési költségek fedezésére, város rendezés céljából telkek vásárlására, a két városrész közötti ut áthelyezése költségeihezi hozzájárulása 400000 frtos kölcsön- és esetleg az eddigi kölcsönök és konvertálási ügye előterjesztése. A közgyülés lefolyásáról és a hozott határozatokról — lapunk zárta miatt — csak a legközelebbi számban adhatunk jelentést.

— **A felső templom.** Ujabb adakozások: *Vágnerné* Chinorany Hermin 20 frt, *Vagner* Kátoly 20 frt, összesen 40 frt. Eddig befolyt 459 frt 55 kr. *Eperjesy* Gábor pénztáros.

— **Tanári jubelium.** *Kellert* Lajos közkedvelt polgár iskolai tanár, harminc éve, hogy Nagy-Kanizsán müködik. Ennek emlékét ma vasárnap az izr. elemi és polgári iskola diszes ünnepélylyel készül megülni. *Kellert* Lajost tevékeny, munkájában a szerénység jellemzi legjobban. Csendesen minden feltünéstől visszavonulva, zajtalanul, de meglepő szép eredménynyel müködött és müködik egyre még. Kartársai körében ép oly tisztelletnek és szeretetnek örvend, mint a minő hálával emlékeznek vissza rá mindenkor volt növendékei. — Délelőtt 10 órakor az iskola nagytermében lesz az ünnepély. Az izr. hitközség előre bejelentette, hogy testületileg fog részt venni ezen, ugyszintén dr. Ruzsicska Kálmán zalamegyei tanfelügyelő szintén mégigérte, a lehetőség esetén szintén részt fog venni. Este a kaszinó disztermében bankett lesz, melyre igen nagy számmal jegyeztek elő.

— **Mükedvelői előadás.** Az ált. munkásképző egyesület által folyó hó 19-én (husvét hétfőn) tartandó mükedvelői előadásra az egyesület helyiségében serényen folynak a próbák. A „Parasztkisasszony" szindarabot megelőzi a »Hajótörött« cimü drámai magánjelenet, *Mondschein* Béla által előadva. A szindarabot zártkörü tánc követi, bővebbet a meghivók. Kik meghivóra reflektálnak, kéretnek, hogy cimüket az ált. munkásképzőhöz beküldeni sziveskedjenek. Helyárak: Páholy 4 frt, zártszék I-ső sor 1 frt 20 kr. 2—3 sorban 1 frt, 4—5 sorban 80 kr., a többi sorban 60 kr; földszinti állóhely 50 kr., Karzat 30 kr. Karzati jegyek a táncra érvénytelenek. Jegyek előre válthatók *Belus* Lajos és *Práger* Béla urak gyógyszertárában, *Kreiner* Gyula, *Kohn* és *Lichtschein* urak kereskedésében és *Hirschl* Frida k. a. dohánytőzsdéjében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Szinház.** *Salvini* Gusztáv a világhirü tragikus, csütörtöki előadásáról még idő előtt lemondott. Maga mondta, hogy még eddig egy városban sem találkozott oly közönnyel, minővel nálunk. Mind a négy előadáson csak gyéren telt sorok előtt ragyogtatta hatalmas, művészetét a legnagyobb Shakespeare interpretaló, ami kevésbé válik dicséretünkre. Ha valami utszéli zengerajosok léptek volna fel, ugy bizonnyal nem maradt volna üres egy hely sem. De Salvini! Kell is nekünk Salvini! — Csütörtökön az elmaradt olasz előadás helyett a *„Gyimesi vadvirág"* került szinre negyedszer, egy két szerepváltozással Ghéczy műve lesz mindenütt az ujonnan kezdődő sziniévadnak egyik legelső kasszadarabja. Prezsmer Magdolnát, *Pajor* Emilia játszotta sok bensőséggel. Szenvedélyes majd meg engédékeny szelid *„vadvirág"* volt, annak pompázó tarka szineivel. Figyelemre méltóak voltak még szép öltözékei. *Helényi* (Marci) sokkal több kedvvel játszotta az ügyetlen fiut, mint Kövessi. *Erckövi* (Bigyó) kicsi szerepében ügyesen megállta helyét. Kár hogy Máriát még mindig *Ligeti* Jozefin játsza. Ha véletlenül a direktorok ettől a szereptől tennék' függővé az ő talentumát, ugy bajosan kapna valaha szerződést. — Pénteken *Erdélyi* és *Rubi* jutalomjátékául a *„Két árvá"*-t adták, melyben mindketten zajos tapsokat arattak. — Szombaton *Erckövi* Károly jutatomjátékául a „Bőregér" került szinre.

— **Aki mesékben utazik.** Legutóbbi számunkban említést tettünk egy asszonyról, a ki az előkelőbb családokat bizonyos elhalt gyermekek meséjével, egy idő óta a legraffináltabb módon megpumpolja. A mult napokban is beállitott egy helybeli uriasszonyhoz és elpanaszolta, hogy egy szegeny zsidó asszony gyermeke kit, ő tart el, meghalt és az anyának nincs elég pénze a temetési költségekre. Koporsót küldtek nyomban a bemondott lakcimre de akkor kisült, hogy ott nyoma sincs akár élő, akár holt gyermeknek; az egész csupán mese volt, melynek révén az ismeretlen kóborló asszony a jószivüeket rászedi. A rendőrségnek jelentést tettek azonnal az esetről, és pénteken délután, a hogy egy másik háznál ujból megjelent ugyanazzal a mesével az a bizonyos csalónő, nyomban letartoztatták. Kuzrmerics Teréznek hivják az illetőt, kinek más több izben meggyült a baja a rendőrséggel énem a legjobb lábon álltak egymással. A kapitány szavaira, hogy miért követte el a galádságot sirva válaszolta: — „Hát én vagyok az oka, hogy olyan jó szivüek a kanizsai zsidók, hogy mindjárt koporsót küldenek a szegények halottas házához. Nálunk Szent-Péteren bizony ott marad a halott akár örökké temetlen, és könyörületességből nem vesz senki neki koporsót!" Dacára a keserü könyeknek, mégis csak lezárták.

— **Csak egy krajcár a.....** Szó sincs róla haladunk a korral! Igaz nincs állandó szinházunk, de van villamos világitásunk és hogy egy két utcában esős időben meglehetősen nagy a sár, van helyette a főutcában egy-két ház előtt aszfalt is. Hogy ellenzéki képviselő helyett véletlenül a legutóbb néppártit küldtünk az országházba, ezt a papok veszik haladásnak. Bár-

---

szorongátja: mi lesz ebből a szőke angyali teremtésből, ha a harc vihara végigszáguld a hazán. Vajjon látni fogja-e még ez arcot, melyet oltárképül helyezett szivébe? Ki tudja, mit rejt számára, számukra a jövő?! Pályájának multját eltemette, a jövő oly beláthatatlan, messzeségben áll előtte.

Irén félrehajtja bánatos fejét, ugy tesz, mintha a kert utjait vizsgálná, csak hogy Loránt ne lássa őt sirni. Női könyet nem szeretnek a bősök látni.

De az ifju hozzálép, gyengéden megfogja kezét, szelid hangon suttog neki, mint a kis gyerekeknek szokás.

— Irén, te gyenge lélek vagy, félek, hogy meg fogsz törni, nem lesz egy percem sem nyugodt miattad; a harc viharában is ide hozzád száll lelkem. El ne kergesd a dalos madarat, mely ablakod alatt megszólal; ha egy lepke száll feléd: mosolyogj rá szivesen, hátha az én lelkem küldötte hozzád! Ha pedig ágyu-bömbölést hallasz: fogd be füleidet.

— Ne félj Loránt — mondá kissé bátrabb hangon a leány — én nem félek ugy, mint gondolod s hiszem Istent, hogy te vissza fogsz térni ilyen itjan, ilyen szépen, mint a milyen most vagy.

— Ki tudja, ki tudja — gondolá magában Loránt, — te csak higyj és remélj szegény fiatal lélek.

Loránt eltávozott, bucsut véve szép mátkájától.

A harc kitört s naponként csapatok tisztjei szállásoltattak be a Hatfaludyak ősi udvarházába. Többen — még az osztrák tisztek közül is — lánya lobbantuk a szép házikisasszony iránt, de ő jéghideg maradt. Csak a magyar tisztektől szokta Lorántot, mint *rokonát* kérdezni, hogy látták-e, tudnak-e felőle?

* * *

Az isaszegi csata egyike volt a legvesztesebbeknek, még a föld is piros volt a hősök vérétől.

Szerte széjjel tört, roncsolt alakok hevernek; itt nyögés, ott hörgés hallatszik a sebesültek között.

Egy sötét ruhás hölgy bolyong, jól megnéz minden egyes sebesültet s csalódva megy idébb, odább.

— Itt kell neki lenni Bernát, — mondja az ifju hölgy az öreg cselédnek, — az ő ezrede esett itt el, azt mondják, ő is köztük van.

— Hiába kisasszony, ez egyik sem az, felelé a hüséges Bernát — de próbáljuk még még egyszer szólitsa csak nevén az őrnagy urat.

— Loránt, Loránt — mondogatá a leány, — hol vagy Loránt, én édes jó Lorántom, Szegedy Loránt!?

Pár ölnyire egyszer csak erősebb nyögés felel a hivó hangokra A hölgy odamegy, de idegen előtte az arc. Lehajol, nézi hosszasan, a hős ráveti szép fekete, tört fényü szemeit

— Irén! — susogá, de egyebet nem tudott szólni. A lány alig ismert rá, csak mikor nevét kimondotta s meglátta nyakába akasztva az amulettet, mely az ő selyemszőke hajából font zsinóron függött.

Balkarját összeroncsolta a golyó, jobb arcát keresztülvágta a kard, egész arca fekete volt a lőportól.

A hölgy bekötözé sebeit s Bernáttal kocsira téve, reggelre otthon voltak váltott lovakkal a Hatfaludy udvarházban.

A beteg folyton eszméletlenül feküdt, az orvos amputálta karjat. Irén bánata véghetetlen volt, sirt, imádkozott drága hőse felgyógyulásáért.

Ez alatt a házbeliek örök aggodalomban voltak, hátha megtudják az osztrák kémek, hogy magyar sebesült honvédet ápolnak náluk.

És a beteg meggyógyult; de nyoma sincs rajta az egykori szépségnek. Meggörnyedt alakja, lőporos, összevagdalt arca, levágott balkarja Isten csufjává tették őt.

— Látod Irén, mivé lettem, tudom szánakozol rajtam, — mondá Loránt, a mint felgyógyult.

— Nem kedves Lorántom — felelé Hatfaludy Sándor szép leánya, — nem *szánakozom*, hanem büszke vagyok rád s biz az egy kis malheur neked — tevé hozzá tettetett mosolylyal — hogy a jegygyürüt ezután a jobb kezeden kell viselned.

— Lehetetlen Irén, te ily szép, fiatal leány nem kötheted életedet egy ily szerencsétlen nyomorékához. Vétkeznél magad ellen. Én elbujdosom s te feledj el engem, ejts néha egy egy könyet értem, ha visszagondolsz egykori boldogságunkra.

— Loránt, Loránt, tán még jobban szeretlek, mint egykor, nélküled az élet nem élet — mondja ragyogó tekintettel a leány, — elmegyünk ketten az esküvő után külföldre s boldogok leszünk holtunk napjáig. Mert aki igazán szeret, az nem a külsőt, de a jellemet, becsületet, a a lelket szereti, ez még a sirban sem enyészik el. Igen Loránt, ez a valódi, az igazi *szerelem*.

---

mennyire csűrjük, csavarjuk is, oda lyukad ki a dolog vége, hogy mi kanizsaiak szörnyen kezdünk világvárosiak lenni. Eddig az utcák néma csendjéből élesen vált ki egy gamin rikácsoló vagy rekedt hangja: *„krajcár a friss perec!"* Ezek a rongyos alaku fiuk ma szaporodtak egy uj osztálylyal. Ezek is ugy kiáltják: *„Egy krajcár a...!"* S ha véletlenül valaki a megszokott szavak hangja után, magához intí a fiut, oda nyujt az illetőnek perec helyett egy *„Friss ujságot"* A mi camelot-unknak a fővárosiakkal szemben megvan az a jó tulajdonságuk, hogy nem annyira szemtelenek. Persze igy aztán nem is adnak el annyi lapot, mint ők.

— **Jó bor, jó egészség.** A jó egészséget nem a pincékben árulják, a melyik pincében pedig jó bor van, azt nem eladásra szánják. — Lőre csak az — igy gondolkodhatott az a néhány ismeretlen — amit a korcsmába mérnek. Csinálhatnánk egy görbe estét, jó bor mellett is. — A gondolat megvalósításának szinhelyévé a *murakeresztúri apátság* házi pincéjét szemelték ki, a hol pénteken este meg is jelentek testületileg. Kipróbált, cimeres gazemberek lehetnek az illetők, kiknek merész tette mindazon által mosolyra készti az embert, mert valóságban mulatságot rendeztek a pincében. Először nehány üveg kitűnő *somlait* öntöttek fel, utána pedig jól bekonyakoztak. De hogy el ne felejtsék az *itókák* izét, hát 17 palack somlait, 1 üveg kónyakot, 10 pint szilvapálinkát, 6 pint somlait és ráadásul meg 1 fél akós hordó somlait magukkal cipeltek. De hogy el ne felejtsék valahogy, hogy ők itt voltak, rárták az egyik nagy hordó fenékére, hogy: *a bor iható.* A nagy szarkalábas irás azt bizonyitja, hogy minden betüt más más pingálhatott le. Detektiv legyen aztán az, ki ebből nyomozni tud.

— **Tüz Nagy-Kanizsán.** Hétfőn délután *Mantuano* József kéményseprő udvarán az egyik istálló kigyuladt, Dacára az uralkodó szélviharnak a tüzet gyorsan lokalizálták és ez nagy részben a katonaságnak köszönhető. A katonai gyakorlótéren levő honvédek, a hogy a tüzet észrevették, azonnal a helyszinére siettek, később pedig a 48-ik gyalogezred egy százada vonult ki és az oltási munkálatoknál fáradhatatlan tevékenységet tanusitottak.

— **Elfogott kozákok.** Nem azokról a torzonborzbajuszu fehér kucsmás orosz katonákról szól az ének, kik nyilsebességgel rohannak végig kicsi paripáikon a pusztán. A külvárosi lebujok tolvajnyelvén *„kozák"* az, ki jóhiszemü szegény embereket hamis kártyajátékkal kifosztanak utolsó filléreiktől. Az ilyenek száma szörnyen elszaporodott a mi városunkban, kik leginkább a heti vásárok alkalmával üzik fosztogató garázdálkodásaikat. A legutóbbi heti vásár alkalmával egész váratlanul nyakon csipte ügyes rendőrségünk ezek két vezetőjét. Ez eset ez egyszer nem kártyajátékkal történt. *Tóth* Péter 15 éves rigyáci suhancot rábirta *Ecker* József és *Stancsics Sárközi* Gyula, hogy velök cimborálva, lopjon a hol csak lehet. Az áldozat kire szemeket vetettek, egy garabonci menyecske, *Szabó* Istvánné volt és a rovott előéletü suhanc el is lopta a menyecske bukszáját 27 frtjával együtt. A meglopott jajveszékelni kezdett és a nagy csődületben Tóth Péternek sikerült megugrani, de nem sokáig élvezte szabadságát, mert csendőrségünk azonnal nyomába indult és Rigyácról elhozták őt Kanizsára. A fiu vallomása után fogták el a két főkozakot. Ecket és Stancsicsot, kiket vasra verve be s szállitottak a fogházba.

— **Királyi kitüntetés.** O felsége ez évi március 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásából *Sternberg Ármin és Testvére* hangszergyáros céget a magyar hangszeripar fellendítése körül és az ezredéves kiállitáson kifejtett számos érdemei elismeréséül *cs. és kir. udvari szállitóvá* nevezte ki. E kiváló cég méltán rászolgált a legmagasabb királyi elismerésre, mert hangszeriparunkat, mely azelőtt ugyszólván csak képzeletben létezett, alig két évtized alatt oly magas nivóra emelte, hogy a külföldet e téren teljesen kiszoritotta, ugy hogy ma már széles e hazában nincs egy hely sem, a hol ne találnánk e hirneves cég gyártmányaival.

— **T. o vasólnknak** ajánljuk: kik menyasszonyi kelengyét, vászonárut, női-, férfi- és gyermek-fehérneműeket, mosóruha kelméket stb. akarnak beszerezni; vagy uj szőnyegekkel, butorszövetekkel, függönyökkel, ágy- és asztalneműekkel készülnek berendezni háztartásukat: forduljanak a 36 éve fennálló budapesti **Fottis és Kren** céghez, melynek az egész országban kitünő hirneve és legnagyobb raktára van.

Közgazdaság

Hazai termék. A Kathreiner-féle malátakávé jogosan nevezhető hazai terméknek, mert kizárólagosan a legjobb magyar árpából készül. Némelyek ugyan még most is azt hiszik, hogy ezen, a malátakávé nevet jogosan viselő gyártmány csak egyszerü piritott árpa, mint ennek legtöbb utánzata, ami azonban tévedés, mert a Kathreiner-féle malátakávéhoz a magyar árpa csak a nyers anyagot szolgáltatja, amelyből először egy sajátságos mód szerint maláta készül, azután pedig Kathreiner-nek mindenütt kitűnőnek elismert eljárása szerint a kávénövényből nyert kivonat által a babkávénak zamatát és izét kapja. A Kathreiner-féle malátakávé ezen sajátsága által lényegesen különbözik a többi ilynemü gyártmánytól, rövid idő alatt az egész világon elterjedt és minden családban meghonosodott. Ennélfogva folyton nagyobbodó elterjedése első sorban a magyar mezőgazdaságnak használ, de sajnos, hogy éppen minálunk még azon a nézeten vannak, hogy a Kathreiner-féle malátakávé csakis gyermekek és betegeknek ajánlható ital, ami azonban éppen nem áll, mert a Kathreiner-féle malátakávé főkép a füge- és cikória-kávét helyettesiti és pedig, mint egyedüli egészséges pótlék, a babkávéhoz, amelynek ize ezáltal enyhébb és kellemesebb lesz. Kezdetben ajánlható két harmad babkávéhoz egy harmad Kathreiner-kávé, később azonban mindegyikből felét vehet jük. Ezáltal egyszersmind egy olcsó kávéitalt nyerünk, amely rövid megszokás után mindig jobban és jobban izlik. Ezért biztosan elvárható, hogy a Kathreiner-féle malátakávénak, mint hazai terméknek, jó tulajdonsága nálunk is minél előbb elismerésben részesül és mindig nagyobb elterjedést nyer. A bevásárlásnál azonban elővigyázat szükséges, és hogy a valódi jó árut kapjuk, figyeljünk a fehér eredeti csomagra a Kathreiner névvel.

NYILTTÉR.

Foulárd-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japáni-, chinai, s. a. t., a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. **fekete, fehér** és **szines Henneberg-selymet** 45 krtól 14 forint 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott mintázott damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér- és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat póstafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállitó) **selyemgyárai Zürichben** — Svájcba cimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintáztetnek. 2

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllői-ut 18. sz. a.

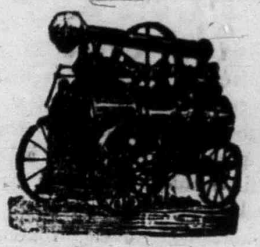

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és választó-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOZDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő**

ámerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőit** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diez és elismerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mosóviz lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is használtatban nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kiteljezni: *Kwizda-féle* Restitutionsfluid

Fő letét:

kerül. gyógyszertár Korneuburgban.

Osztrák-magyar cs. és k. udvari szállitó.

Egy doboz ára: 1 *forint* 20 *krajcár.*

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin, és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár
világhirü **SWIFT**
Kerékpárjainak
raktára.

Egy teljesen felszerelt könnyü utigép ft. 165.

Kevéssé használt de jó karban lévő kerékpárok szintén kaphatók.

Mint elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmult évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

89 10 – 1 **szabadalmazott**

önműködő

SYPHONIA

szőlővessző

és növénypermetezője

mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködőn a növé nyekre permetezi.

Ezen permetezőkből már **sok ezer van használatban és számos díszérő bizonyitvány** mutatja kitünő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leirás rendelkezésre áll.

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borszajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

Magyar épület és mülakatosgyár részv. társ.

Iroda: V. Vigadótér, Thonetudvar **Budapest** Gyár: V. Váczi ut 104. 9. sz.

Elvállal mindennemü **épület** és **mülakatos munkát,** vastető szerkezeteket, **hullámlemez épitkezéseket** (raktárak, kapus és pályaőrbódék, vizeldék, stb.

Külön gyártmányok: Mezei és iparvasutak, a szükséges kocsikkal, téglakocsik és **szabadalmazott téglamintázók,** továbbá minden rendszerü kézi és villamos személy és **tehertelvonók,** valamint zajtalan gördülő **acéllemezredőnyök** és **napellenzők.**

44. 13–1

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. Alkotmány-utca 31.

79 6–1 A világhirü

Bergdorfi tejgazdasági gépgyár

kizárólagos képviselete Magyarországon elvállal: tejgazdaságok és tejszövetkezetek munkatelepeinek szakszerü teljes felszerelését legelőnyösebb feltételek mellett; a szállit legjutányosabban legkitünőbb

›ALFA-LAVAL‹ lefölözőgépek

továbbá vajköpülők, hütők, vajgyurók, valamint más tejgazdasági gépeket és edényeket.

Árjegyzékek és előirányzatok kivánatra dijmentesen küldetnek.

Különlegesség poloska-, bolha-, konyharovar-

molyok-, és háziállatok tetve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:
Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker József
Marton és Huber
Neu és Klein
Pauk Jakab
Rosenfeld Adolf és fia
Schwarz és Tauber
Strém és Klein

Barcs:
Fried Lajos
Hercog József

Barcstelep:
Breuer Ferencz
Fischer A.
Klein József
Mautner M. Béla

Neumann Em.
Szabó Sándor

Berzence:
Kaufmann I. S.

Csurgó:
Kreissler Géza
Schwarz R.

Felső-Segesd:
Weiler V. és S.

Nagy-Atád:
Nádasi Alajos
Záborszky Károly
Zabusek Károly

Nagy-Récse
Dedinszky J. gyógysz,

Pacsa:
Schleiffer M. G.

Perlak:
Kramarits Victor
Sosterics Pál.

Sümeg:
Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia

„ZACHERLIN" bámulatos hatasu!

Fölülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertetői jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

7589. tk. 96. 116 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Rosenberg Mór nkanizsai lakos végrehajtatónak Németh Karolin férj: Balog Istvánné végrehajtást szenvedő dióskáli lakós elleni 32 frt 25 kr. tőke, ennek 1895. évi november hó 4-től járó 5% kamatai 3 frt 20 kr., per 6 frt 90 kr., végrehajtás kérelmi 8 frt 50 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó, a dióskáli 945. sz. tjkvben + 1542. hrsz. alatt Balogh István és neje Németh Karolin tulajdonául felvett s 6 frtra becsült ingatlan az 1881. évi LX. t. c. 156. § c pontja értelmében egészben; a palkonyai 305. számu tjkvben + 300 hrsz. alatt felvett ingatlannak Német Karolint illető s 644 frtra becsült fele része, az ungjakabfai 205. sz. tjkvben + 241. hrsz. alatt felvett s 480 frtra becsült ingatlan

1897. évi április hó 15-ik napján d. e. 10 órakor

Dióskál községházánál dr. Rosenberg Mór felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir tvszék mint tkvi hatóságánál, 1897. évi január hó 15. napján.

GÖZONY,
kir. tszéki albiró

Czerny-féle
KELETI RÓZSATEJ
(Orientalische Rosenmilch)
oly meglepően üde, tiszta,
fiatalos arczbőrt
szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatásu májfolt, szeplő, pörsenések, bőratka (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt.
Balsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle
TANNINGENE
a legjobb kipróbált ártalmatlan
HAJFESTŐSZER
haj és szakáll, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szint, amelylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.
Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható
ANTON J. CZERNY, Bécs
XVII., Carl Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Waiflischgasse 5.
Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és Egger A. fia gyógyszerészeknél.
Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész, Kőrösön: Konrád Ceraj-Cerić gyógyszerész, Szent-Elek: Graf Mihály. 81 10—1

Legjobb és legolcsóbb forrás
MARTON JÓZSEF
Budapest, VII. Károly-körut 9.
318 30—1 Rum, Thea
Franczia Cognac, Pezsgő,
Tokaji és Spanyol bor
különlegességek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
bevásárlási

Ki iszik Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki féltí az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzátétele által elvész az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása.

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé.

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyönge szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, ugy babkávéizzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékossági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávéval vegyitve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghiresebb szaktekintélyektől elismerve, minden müvelt államban tért hóditott. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávénak egészséges, orvosilag elismert és megerősitett előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felirás van *Kathreiner.*

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisitott kávé van.

Örökös fényt csak a SATURNUS padlómáz ad.
Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.
Hochsinger Testv.
Budapest, VII. Almási-tér 3.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linimentum Capsici compos.
Ezen hirneves háziszer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik kőszvényeinél, csúznál, tagszaggatásnál és megfáradásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

30. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 15-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. ezs. Pillop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ a nagykanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr
Félévre	6 korona (3 frt — kr
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Husvéti szünet.

A parlament mindkét háza — re gesta — megkezdte a husvéti vakációt és mozgalmas ülésszakra tekinthet vissza. Rekriminació bőségesen volt mind a két oldalon, de mig a szabadelvü párt nyilt parlamenti harcban utasitotta vissza az ellenzék támadásait, az ellenzék folyton azon iparkodott, hogy álnokság és alattomosság által palástolja a tulajdon gyengeségét és vad csatakiáltás által tüntesse fel impozánsnak és rettenetesnek partizánjai csekély számát. Afrika legvadabb néptörzseinek hadi cselje buzgó hivekre és utánzókra talált a magyar ellenzék soraiban és az indián törzsek eljárása lefelémenő irányban módosult, mert a civilizált Magyarországon egy nem civilizált eljárásban tették magukat bünösökké. Gyanusitottak és gyaláztak, megtámadták a személyes becsületet és a jóhiszeműséget.

A nyilak és támadások báró Bánffy ércből való, sérthetetlen alakjáról visszahullottak a támadókra. A harcból a kabinet és a szabadelvü párt tisztán, mocsoktalanul került ki és az ellenzék kezeire tapadtak ama gonosz fegyverek nyomai, amelyeket használt.

E fegyverek között nem a legtisztább és nem a legtapintatosabb volt az a bizalmatlansági szavazat, melyet gróf Dessewffy Aurél inditványozott a felsőházban a költségvetés tárgyalása alkalmával. Bizalmatlansági szavazat, amely az agrárválságban és a nemzeti párt gyöngeségében keresi indokolását és egyéni velleitások és célzatok védelmezésében jut kifejezésre.

A gazdasági egyesület elnöke, gróf Dessewffy Aurél, mint főrendiházi tag, első sorban a földmivelésügyi minisztert, dr. Darányi Ignácot támadta meg. Inkompátibilis egy főrendiházi tag méltósága a gazdasági egyesület elnöki állásával, hogy gróf Dessewffy a főrendiházban ellelejti azt az elismerést, dicséretet, kéregető politikát, melyet a földmivelésügyi miniszterrel szemben mint a gazdasági egyesület elnöke képvisel. Miért felejti el gróf Dessewffy, a „Köztelek“-től a főrendiház üléstermeig vezető rövid uton mind azokat a hizelgő, elismerő, kérő, dicsérő szavakat, melyeket a gazdasági egyesület nevében a miniszterhez intéz, és aláir? Talán megtagadott Darányi valami kért támogatást, segélyezést, vagy talán megint egy aranyforrásra van szükség protekciós hivatalnokok jutalmazására? A hiba okvetlen Darányiban van. Miért tagadja meg a legoktalanabb pénzbeli támogatásokat? Miért engedi meg magának a saját véleményt, önzetlen felfogást, egészséges földmivelési politikát és miért nem tolja inkább a gazdasági egyesület gyanusan nyikorgó talyigáját? Miért vannak Darányinak olyan sajátságos nézetei, hogy Magyarországon nem csupán arisztokrata nagybirtokosok vannak, és miért van ő abban a nézetben, hogy az agrárválság alatt első sorban a kis mezőgazda szenved s ennek van első sorban szüksége az állami támogatásra? Darányi részlehajlatlan földmivelési miniszter informátióit a gyakorlati életből veszi, tanulmányozza a földmüvelők valódi szükségleteit s nem engedi magát tévutra vezettetni. Gróf Dessewffy a gazdasági egyesület elnöke, ezt nem képes elviselni. Egy önálló földmivelésügyi miniszter, egészséges és józan politikával nem illik bele az ő cók—mókjába. Ezért kellett gróf Dessewffynek a főrendnek, bizalmatlansági szavazatot inditványoznia és a kabinetnek ugy általános, mint resszortpolitikáját a leghevesebben megtámadnia. Az ország ismeri szándékait ennek a feudál urnak és megundorodott az agrárius pózoktól. A közvélemény jól tudja, hogy Dessewffyt mily mélyre, Darányit mily magasra becsülje s undorral fordul el oly jelenettől, melyben a nemes gróf egy hazafias köpenykét illeszt magára. Darányi tényeket idézett s fényesen leszerelte a feudális ellenzék ágyuit, amennyire az ő tárcájára céloztak. Percel Dezső belügyminiszter pedig azt az élvezetet engedte meg magának, hogy kioktatta az arisztokrata küzdőt, miért került ki nemzeti összetörten s megsemmisülve a választásokból a párt és ebben a kioktatásban oly sok volt a meggyőző és megdönthetetlen, hogy fáradságba kerül az egész bizonyitást követni.

A nemzeti párt ingadozott, midőn a közigazgatás államositásáról volt szó; ingadozott az egyházpolitikai reformok kérdésében. Az ország teljes meggyőződéssel ragaszkodik a 67-iki kiegyezéshez és a nemzeti párt 1867 és 1848 közt ingadozik. Mikor a néppárt leküzdéséről volt szó, a nemzeti párt a szabadelvüségtől átlebegett a néppárttal való együttmüködéshez. Valóban nem csoda, s nem volt szükség kormánybefolyásra, hogy egy ilyen nagyon ingatag párt elbukjék. Elbukott magától, mert támasztékát a népben és a polgárok bizalmát elvesztette és könnyelmüen eljátszotta. Zichy Nándor gróf, a néppárt vezére, ellenmondás nélkül kénytelen volt tűrni azt a helyreigazitást, hogy a néppárt nem felel meg nevének, azt nem érdemli meg. Egy konzervativ

A „ZALA“ tárcája.

Peisistratos.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Irta: **Tihanyi Károly.**

— Nos hatalmas uram! mit fogsz most testőreiddel csinálni, kiket a tanács néked ajándékozott, hogy becses hulládat ne érje valósággal valamely baleset.

— Lelkem Helenám, maga csak töltögesse szépen a cognac-os kupicákat, és irja be, hány cukor kellett a feketekávékhoz és ne elegyedjék a magas politikába, mert bájos Helén, ahhoz kegyed nem igen ért!

És ezt Peisistratos, Athén zsarnoka mondta Helénnek, a bájos kaszirnőnek, ki Athén belvárosában a „Helios“ cimü első rangu kávéházban már néhány éve kétségbeejté erényességével Athén aranyifjuságát

— Nem értek? Nos hát hatalmas és bölcs Peisistratos, ha nem is értek az ugynevezett magas politikához, mondá Helén, mikőzben Theogiusnak, a főpincérnek, 2 csomag kalabriász kártyát adott át, — mégis nem vesztegelnék itt a városban, hanem már holnap reggel ura lennék a fellegvárnak és nem kellene hozzá a te ötven buzogányosod.

— Na, na, kis szajkócskám! Mily bölcs lettél egyszerre, — ingerkedék Peisistratos, kis pohár cognac-ját felhajtva. Hát édes lelkem, hadd halljam bölcs tervedet, hogy juthatnál bé a várba?

— Én? nekem szabad bemennem, — bármikor csak tetszik.

— No igen, hát ugy akartam mondani, hogy miként cselekednél az én helyemben, hogy bejuthass a várba?

— Nos, nagy uram és exdictator, semmi lángészt sem örököltél Solon rokonodtól?

— Helén! ne csipkedj titokzatos pletykáiddal, — duzzogott a zsarnok. Ha valamely módot tudnál, megjutalmaználak; de igy — csak visszaélsz türelmemmel!

— Bocsáss meg uram! De én komolyan adtam volna tervet, hanem látom, nagy férfiu, hogy ezen tanácsomat nem igényeled — mondá Helén, és felbigygyesztő piros, duzzadt ajkait. Pedig Megakles bátyámmal meg is beszéltük már, hogy tizezer Athénéért ő vállalja el a te becsempészésedet!

— Tizezer Atheneért? No ez nem épen tulságos olcsó ár, mondhatom, mosolygott Peisistratos. Aztán mond csak lelkem, ha már tréfálkozunk, ki biztositana téged arról, hogy a tiz ezer Athénét tőlem megkapod?

— Oh uram! az igen egyszerü. Tuszul Hippiarch fiadat nálam kellene hagynod.

— Nézd csak, kis latorja! Aztán te meg nem is bánnád, ha nálad hagynám örökre Hippiarch urfit? A szerencsés fickója, — mily szerelmi kalandokba keveredik!

— Uram! ne feledd, hogy görög vagy! Vagy mikor hallottad, hogy egy görög egy nőt megsérteni merészelt?

És Helén gyönyörü arca mély pirban égett.

— Zeus a tanum, hisz csak kis tréfát — engedtem meg magamnak, kis papnőm. No, no, szent a béke, ugy-e megbocsátasz? De mond leányka! tehát nem hazafiságból tennéd e szolgálatot nékem?

— Nem! mondá a leány. — Mert ha Athén, nagy szellemü rokonodnak, Solonnak, végrendeletéből nem tud megállani a maga lábán, ugy megérdemli, hogy te kormányozzad őket; azonban ha te kormányozni akarod e népet, akkor fizesd meg az érte járó dijat. Mert hidd el Peisistratos, hogy nem fogsz a városba jutni, ha csak cselleel nem.

— Adta kis tribunja! mily ékesszólás fakad ez eperajkakról! No lanykám, elég volt a tréfából; Zeus legyen veled! Elmegyek!

És elindult, de a terem közepén megállott és visszaszólva, kérdé:

— Hol lakik, szép Helén a te bátyád Megakles?

— A haltéren, a szabad lyceummal szemben, Klisthenes nyugalmazott honvédállatorvos házában, felelé Helén, ravaszul mosolyogva.

— Köszönöm szép Helén!

Alig távozott el Peisistratos, alig haltak el sarujának pengései, — a kassza háta mögül egy ifju jött mosolygó arccal elő.

— Édes hugocskám,— hát te komolyan veszed multkori, diákos csinyemet? Még talán el is hiszed, hogy azzal a tréfával e hájas Peisistratos a fellegvár birtokába jut?

Halálos komolysággal hiszem és be is következik.

kisérlet a reakcionárius allürökkel és demagog célokkal, melyekről a tulajdonképen való nép mit sem tud, mit sem akar tudni.

Végén csattan az ostor. A főrendiház reakcionárius ellenzéke nagy hatást keltő durranással akart átmenni a költségvetési vitából a husvéti szünetbe és a kormány nagy, fényes győzelmet aratott, melyet annál nagyobbra kell becsülni, minthogy ezt a sötét akciót a Köztelek irodáiban készitették elő. A kormány kitünően megtudta forditani a csattanó ostort és a tervezők ellen hozta működésbe és tulnyomó többséggel bizalmi szavazatot kapott, melyhez Magyarország egész közvéleménye, tekintettel ezzel a titkos machinációkra, feltétlenül csatlakozik.

A nemzeti párt a mai nappal alaposan legazdálkodott.

Tanári jubileum.

A nagykanizsai izraelita hitközség polgári iskolája lélekemelő szép ünnepélyt rendezett vasárnap d. e. a tanári kar egyik érdemekben gazdag és köztiszteletnek örvendő tagjának, *Kellert* Lajosnak, ki már harminc éve, hogy városunkban működik.

A tanitónak és tanárnak, ki hosszu életén át lelkének egész odaadásával, szivének minden melegével csüng növendékein, oly ritkán, oly kivételes esetben jut részeül az elismerés. Nemzedéket nemzedékre bocsájt el az ő melegentő szárnyai alól, közülök sokan a magasba jutnak, kiknek a dicsőség aranyos sugaraiból bőven kijut és a tanár, az egykori első nevelő, még egyre szerényen nap nap után elfoglalja helyét az egyszerü tanszéken és hévvel önti a kis nebulók fejébe a rengeteg tudományt.

Nem azok a nagy emberek, kiknek mellökön az érdemkereszt szikrázva csillog, nem, hanem azok, kik az öntudatra ébredő gyermek fiatal lelkébe beleplántálják a tudás csiráit. Ritkán nyujtják át a tanárnak az elismerés parányi babérlevélét, de ha már ezt elvétve megteszik, ugy ez mindig impozánsan történik. Ily impozáns volt *Kellert* Lajos polg. isk. tanár jubileuma is.

Az intézeti templom helyiségében folyt le az ünnepély, melyet ez alkalomra átalakitottak. Az oltár-emelvényt hosszu tarka virág-láncok zárták körül, két oldalt pálmaágakkal és magas leanderekkel. Az ajtónál jobbra és balra széles bordó alapon az ünnepelt férfiu nevének két kezdő betüje virágokból volt szépen összeállitva. Tiz órakor lassan megérkeztek a vendégek. Az izr. hitközségi elöljáróság és az iskolaszék testületileg vett részt. Városunk pádagogusai majd mind megjelentek és a különféle társadalmi osztályok mind képviselve voltak. A terem baloldalán a polgári iskola és zenekar helyezkedett el, élén *Sterneck Zsigmond* zenetanárral.

Az énekkar nyitotta meg az ünnepélyt az „*Udvözlő*" cimü alkalmi darabbal.

Az első szónok *Bun* Samu igazgató volt, ki lelkes szép beszédben méltatta az ünnepelt érdemeit és köszönetet mond ama nemes fáradozásokért, melyeket az iskola felvirágoztatása körül végzett és ama hazafias buzgó oktatásért, melyben a növendékeket mindenkor részesitette. A hosszu beszédet zajos éljenzés követte.

Dr. *Szukits* Nándor iskolaszéki elnök az iskolaszék nevében beszélt.

Dr. *Neumann* Ede főrabbi a következő beszédet intézte Kellert Lajoshoz:

A szellemi munka iránti tisztelet felekezetünk legrégibb és legdicsőbb hagyományai közé tartozik. Büszkék vagyunk arra, hogy az emberiségnek mi adtuk legszentebb könyvét. E könyv volt kezünkben azon hosszu s nehéz uton, amelyen az isteni gondviselés rendeletére végig haladtunk. Diszünk s egyszersmind zászlónk és fegyverünk volt évezredeken át. Lelkünkben tartottuk, éltünk benne és neki köszönjük életünket. Erzelmeink és gondolataink világának ez a könyv adta meg tartalmát, tőle nyertünk táplálékot elménk és szivünk számára egyaránt.

De a midőn felemelkedtünk fenséges eszméinek magaslataira s leszállottunk gondolatainak mélységeibe, nem kerülték el figyelmünket azon nemes gyümölcsök sem, a melyet szellemi osztályrészünk mesgyéjén tul termettek, sőt évszázadokon át mi voltunk őrei azon javaknak, melyeket az okor kulturnépei, Hellásznak és Rómának bölcsei hagytak az utókorra. Müveltük a tudomány összes ágait akkor, midőn kevesen voltak Európában, a kik irni s olvasni tudtak.

A tudomány iránti szeretetünk, a kutatáshoz vonzódásunk, az igazság keresésére való mint egy ösztönszerü hajlamunk, melyet az isteni gondviselés lelkünkbe oltott, kifejezést nyert azon tiszteletben is, a melylyel évezredek óta a tudomány müvelői és azok iránt viseltetünk, akiknek tisztjük nemzedékről nemzedékre átszármaztatni szellemi javainkat, hivatásuk az ifjuság előtt feltárni a tudomány fényes csarnokának kapuit.

Mig a görög ember rabszolgákra bizta gyermekeinek nevelését és a római társadalomban a tanitó a legszerényebb helyivel érte be: addig nálunk a tanitó iránti tisztelet egy fokon állott az istenfélelemmel és azon törvénykönyv, mely vallásos életünket még most is szabályozza, számos cikkben szól azon kötelességekről, melyeknek teljesitését a tudomány és a tudomány tanitói iránti tisztelet rója reánk. Az iskola felfogásunk szerint nem kevésbé szent mint azon hely, amelyen az áhitat szárnyain emelkedünk a Mindenhatóhoz s a kik ezen oltár mellett hiven teljesitik szent tisztjüket, a kik ide hozzák szivük szeretetét és lelkesedését, a kik odaadással gondozzák és ápolják azon drága csemeteket, a melyeket szeretetükre és hüségükre biznak; a kik távol tartanak az ifju lélektől minden nemtelent és tisztátalant, a kik világot gyujtanak a gyermekek elméjében, felébresztik bennök a szépért, jóért és igazért való buzgólkodást, felemelik őket a hitnek magaslatára és megerősitik azt a köteléket, mely a valláshoz és a hitfelek nagy gyülekezetéhez füzi őket, a kik megtanitják őket szeretni a hazát, lelkesedni érte és gyarapitani javait, méltán megérdemlik, hogy tisztelettel adózunk nekik.

Örömmel nyujtom tehát Önnek tisztelt tanár ur és kedves munkatársam a hálás elismerés pálmáját ezen ünnepi órában. Fogadja el mert kiérdemelte. Hallom szivének hangos dobogását. Áldja a Mindenhatót ezen szép boldog óráért, mint sok nehéz munkának és gyakran még nehezebb lemondásnak jutalmáért. Elmondja azt az ősrégi hálaszózatot, a melylyel Izrael fiai évezredek óta minden örömnapot köszöntenek: hála neked Istenem, a ki életben tartottál és megérnem engedted ezt a napot. Mi pedig szivünk mélyéből mondunk köszönetet azon szolgálatokért, a melyeket egy emberöltőn át szent ügyünknek tett, buzgóságáért és lelkesedéséért, hüségéért és odaadásáért, köszönetet azon párját ritkitó szeretetért, a melylyel gondozta és melengette azokat, a kik legdrágábbak szivünknek — gyermekeinket, köszönetet azon hazafias munkáért, melyet három évtizeden át e falak közt fáradhatlanul és tántorithatatlanul végzett és ezen hálás köszönethez, melyet ezrek nevében tolmácsolok, azon hő óhajunkat füzzük, hogy a Mindenható kegye kisérje tovább is lépteit, áldja meg minden törekvésében és iparkodásában, óvja meg minden bánattól és fájdalomtól, hogy testi és lelki erőben és épségben folytathassa még sokáig nemes, magasztos munkáját. Isten éltesse és boldogitsa!

Ezután a zenekar Bethoven egyik remek darabját „*Az isten tiszlet*"-et adta elő, melyet Sterneck

---

— Igen, ha kötélnek áll és megadja a tizezer Athénét.

— A tanácsot, a tervet elfogadja, de szándékában bizonyára nem leszen a kialkudott pénzt megadni érte; azonban, a tuszul adott ifjut Thales barátom öszvérre ültetve Lesbos felé fogja vinni. Ha Peisistratos megadja a pénzt, visszakapja a fiát, ki ugyis utódja leszen neki.

— Nézd csak Helén, most siet erre felé Thales barátom, ugyan kit zavar?

Csinos férfiu, rövid tógában, könnyü bőrsisakkal fején, zománcozott, rövid széles karddal oldalán, lépett a kávéházba. Egyenesen a kasszához sietett.

— Hé fiu! Megakles! Peisistratos kerestet! Jó napot Helén! Mit cselekedtél, hogy keres a zsarnok?

— Ah! semmit! talán Helén terveit akarja tőlem megtudni, — nevetett Helén bátyja.

— Hahahaha! hat megmondta neki Helén? És mit mondott? elfogadja a tervet?

— Nem tudom biztosan; de ha engem kerestet, ugy valószinü, hogy érdekli a dolog.

— Istennőm! tölts a francia nectárból, éppen tejjárántottát reggeliztem, odahaza, amelyet a snellszideren készitek, amidőn hallám, hogy a zsarnok keres téged, s a tojásétekre nem ittam egyebet vizvezetékinél, mely azonban igen gyenge. Theogius! e két snapezért mi ketten maradunk adósak. Elég garanciád van!

— Igen, egyiktől sem kapok pénzt; — mormogott a főpincér.

— Azonban, Megakles jer, menj a zsarnok elé, — és üsd a vasat!

— Menjünk tehát és szerencse fel!

— Szerencse fel! rebegte Helén, ki kezét Thales kezében feledé. Thales megcsókolta a leányka kezét.

A két ifju elment.

* * *

Éjfél felé járt már. A fellegvár toronyőre 11 kürtjellel adá tudtul az időt.

Klytemnestra özvegy asszony szatócs üzlete még nyitva volt. A mi két ifjunk Thales és Megakles egy üveg cyprusi bort ittak kis boltjában. Thales a tizedes-mérlegen ült, Megakles pedig Klytemnestra asszonynak nagyban magyarázta, hogy milyen vigasztalan az özvegyi egyedüllét, — és elhihette vele, hogy ő hajlandó volna őt feleségül venni. A megtett koru hölgy, örömében már azt sem tudta, hogy mit csináljon, s főleg midőn Megakles kényszerité, hogy az ő kelyhéből igyék bort, szerelmi mámorában nyakába borult Megaklesnek, mi fölött Thales a nevetéstől majd megfult.

Az utcán elhalt a villamos vasut csilingelése, egy-egy elkésett fiakkeros száguldott még a gyéren világitott utcákon, s aztán csend borult a városrészre.

Most kinyilt a bolt ajtaja és azon a várőrség parancsnoka cammogott be, kő-ér, buta arckifejezésü, valódi szoldateszka példány, zsiros tógában, rongyos bőr mellvérttel, sisakja rendetlen, s horpadt.

— Jó estét bájos Klytemnestra! Megtöltöd-e már a megrendelt öt tömlőt a syracusi-val? Itt az ideje; mert mindjárt őrtelváltás leszen. S ha azok megjönnek, az én születésnapomat nem ünnepelném az öt tömlő borral, ugy nem volna maradásom a tejfeles szájuaktól...

— Ne haragudjál Hipponax, még eddig nem töltém meg, azonban légy nyugodt, mire a toronyőr a tizenkettőt kürtöli, te borodnak birtokában lész.

— Segithetünk talán, bájos özvegyem? — kérdé Megakles.

— Igen! ezer örömmel venném szivességedet; ha nem restellenél te és barátod segédkezni.

— Nos bájos özvegyem, ha igy áll a dolog, megnyugszom; azonban mennem kell! Ha a bor készen áll, hozassad a várkapuhoz, ott majd átveszem. Itt a pénz érte; tizenkét Athéne, jól megolvasva; reménylem, hogy amilyen ezen ezüst pénz, oly hamisitlan leszen a syracusi.

— Ugy leszen Hypponax, légy nyugodt, mosolygott az özvegy.

— Zeus veletek, jó éjt!

— Jó éjt, dicső Hypponax!

A két ifju hamar megtölté az öt tömlőt borral és ajánlkozának, hogy azt a kapuhoz hordják — mit az özvegy hálálkodva fogadott.

Amidőn, az utolsó tömlőt is lerakták a kapu elé, az utca tuloldalán földöntuli világosság terjedt szét. Bájos ivekkel haladtak szépen ékitett nők, és fáklyától körülvett körben egy isteni szépségü hölgy lépdelt, fején arany sisak, kezében aranyos dárda, tunikájának áttetsző szövete a legtökéletesebb nő idomait engedé csodáltatni. A menet egyenesen a vár kapuja elé tartott.

E percben Thales és Megakles a földre borultak, és kiáltják:

— Oh százszor boldog Athén! örvendj, Istennőd, Pallas-Athéne jő!

S a hamar összeverődött tömeg félénken a megilletődve nyitott utat a menetnek, mely a kapun is tulhaladt már. Itt azonban a felváltáshoz érkező lándzsások utját akarták állani a menetnek.

— De mi ez?..

Thales és Megakles kezeiben kard villog? A fáklyások az égő fáklyákat az őrség szemei közé vágják, és Peisistratos ötven buzogányosa

Zsigmond az ő nagy tudásával, sok finomsággal szépen dirigált.

Majd *Kertész* József polg. iskolai tanár lépett az emelvényre és a következőket mondotta:

Kedves ünnepelt barátunk!

A mióta collegáim megbiztak, hogy testületünk nevében e kedves ünnepen érzelmeinket és kivánatainkat tolmácsoljam, gyakran feltettem magamban a kérdést, hogy tulajdonképen miért érte megtisztelő feladat épen engem. Szónoki tehetségemre nem támaszkodhattak, mert azzal nem birok; hozzád való baráti ragaszkodásom nem volt erre az ok, mert téged mindnyájan szeretünk. Hasztalan tünödtem a kérdésen, az eredmény az volt, hogyha nem engem biztak volna meg e kedves tiszttel, akkor most másik kartárs üdvözölne téged itt helyemben, de ép oly igaz szeretettel, oly tiszta baráti érzelemmel, mint én.

Hiszen már maga a kor, melyet mint a tanügy buzgó munkása eltöltöttél, tiszteletet parancsol. A mi teljes életkorunk, melyet gondtalan gyermeki játékkal, tanulással és tanitással eltöltöttünk, csak épen, hogy elérik azt az időt, melyet te nemzetednek oltárán áldoztál. Igen áldoztál, mert a tanító munkája áldozat az ifjuság, a haza, az egész emberiség javára. És te már városunkban 30, összesen pedig 35 év óta munkálkodol lankadatlan buzgalommal. Pedig mikor te a sorba áltál, hogy élted erejét, munkáját a haza ifjuságának nevelésére szenteld, akkor még rabságban sinlett a haza és némaságra volt kárhoztatva a honfi.

Mondd: mi vonzott abban a sötét korban erre a pályára, a melyen még most is csak ritkán találsz egy-egy szerény virágra, akkor pedig éppen tövissel, a lenézés, a megvetés, a hálátlanság kinzó tövisével volt megrakva? Mért nem választottál dusabb javadalmu pályát, a hol munkádra, nagyobb haszon vár? De hát kérdezhetem-e ezt, tőled én, a ki szintén lelkem melegével szeretem az ifjuságot és szivem legszentebb érzelmeivel ápolom bennök mindazt, amit Isten-, király- és a haza szeretete tőlem megvár.

Ez a magas cél, ez a hivatás szeretet, ez a jutalomra nem váró nemes ideal az, a mely téged sorompóba szólitott, hogy ott verejtékkel, de kitartással küzdj. Mert a magyar tanitónak munkája küzdelem volt és még sokáig az lesz. De az izr. vallásu magyar tanitó küzdelme kettős volt mindeddig. Harc a magyar nemzetiség és harc a hitsorsosok érdekében. Te küzdöttél mindkettőért. Tekints csak vissza arra az időre, a mikor ifju erővel, lelked hevével, duzzadó lelkesedéssel kiléptél az életbe: minő gyászos időket élt a magyar. A te lelkedet azonban nemcsak az nyomta, hogy a haza idegen hatalom járma alatt nyög, de láttad hitsorsosaidat, a kiknek nem volt joguk a haza sorsán zokogni, keseregni. Megtagadtatott tőlük a hazaszeretet érzeménye, szóval az a föld, mely őseinket annyi századon keresztül ápolta és holtuk után eltakarta, nem lehetett hazánk. És te, meg a többi száz megszáz derék kartárs, mit tettetek? Lélketekkel fordultatok; az ott lángoló hazaszeretettel meggyujtottátok a zsidó ifjuság lelkét és megtanitottátok őket, hogy mindeniknél első és legszentebb legyen a haza. És végre elértük, hogy midőn már régen lelkünk oltárképe volt a haza, végre megcsókolhattuk azt a hantot, mely immár örökre hazánk lett.

Boldognak érezheted magadat, mert együtt küzdöttél azokkal, kik a magyar izraeliták jelenét megszerezték és mert elérted a legnagyobb jutalmat munkádért, hogy a magyar hazának polgára lehettél.

Kedves barátom! Sértenélek, ha azt mondanám, hogy vezérférfiu valál. Nem, a lobogót vinni nem a te csendes, szerény lelkületednek adatott. A buzgó okos munkás voltál te, a ki azonban a téglarakásnál a célt is maga előtt látja, a mely felé törekszik. De egyben mégis vezér voltál mindig. Lelkiismeretességben, kitartásban és hivatásodnak komoly felfogásában. Ezek pedig oly erények, melyek viselőjüknek biztositják a növendékek, a szülők és a felettes hatóság tiszteletét, becsülését.

Bocsáss meg kedves barátom, hogy szerény lelkedet szemtől szembe dicsértem. Elpirulásod csak igazolja, hogy keveset mondtam, és amit mondtam, az igaz és annak kijelentésével tartozom.

Befejezem szavaimat e mindnyájunkra emlékeztető ünnepen, a melyet a kartársi szeretet rendezett tiszteletedre. De mielőtt távozom e helyről, arra kérlek pályatársaim nevében, hogy tarts meg bennünket továbbra is nagyrabecsült barátságodban és szeretetedben.

Itt átnyujtom testületünk képét; amint ezen körülvesznek collegáid, ugy övezzen mindig tisztelet és becsülés további munkásságodban.

A világ urát pedig arra kérjük, hogy szolgáját, ki az ő gyermekeit oktatja és vezeti az élet ösvénye felé, a melyen majd meg kell különbözetniök a jót a rossztól, a szépet a ruttól, az igazat a hazugtól, áldja meg továbbra is mindazzal, a mi nehéz és fontos hivatását megkönnyiti.

Áraszsza kegyelmét derék, hü hitvesedre, hogy még soká éljetek csendes békességben, hosszu boldogságban, hogy még soká szentelhesd munkásságodat ifjuságunk szellemi javára, testületünk diszére. Éljen.

Ahogy az ezt követő lelkes éljenzés egy kissé lecsillapult, *Kellert* Lajos ezt válaszolta:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Mélyen meghatva az elismerés és megtisztelés e rendkivüli megnyilatkozása által, nem találok szavakat, melyek képesek volnának érzelmeimet eléggé kifejezni.

Az imént elhangzott, lelkemet és egész valómat megindító hatalmas és lendületes beszédek benyomása alatt egész működésem, mint egy ködfátyol vonult el lelki szemeim előtt s nem találtam mozzanatokat, melyek ilyen nagy elismerésre érdemesek volnának.

Mint szent ügyünk szerény munkása mindig csak kötelességemben iparkodtam eljárni. Csak az iránt am tanusitott jóakaratnak és gyengeségemmel szemben mutatott elnézésnek, valamint kartársaim ragaszkodásának tudhatom be e ki nem érdemlett elismerést.

Fogadja tehát a Tek. Elnökség, mélyen tisztelt főrabbi és igazgató urak és Önök szeretett kartársaim mélyen érzett hálámnak kifejezését.

A hálaérzet, mely lelkemet ez ünnepélyes pillanatban meghatja, s abból soha kihalni nem fog, arra buzditson engem, hogy az Isten kegyelméből még reám mért működési idő alatt azon legyek, hogy kartársi szeretetökre mindig érdemes és további támogatásukra méltó legyek.

Ha erőm engedni fogja, szent ügyünket ezentul is egész odaadással akarom szolgálni. Szeretett kartársaimnak hü és odaadó barátja, a reánk bizott tanulóknak buzgó és elnéző vezetője akarok lenni.

Fogadják mélyen érzett köszönetemet mindazok, kik ez ünnepély sikeréhez hozzájárulni szivesked tek és igen tisztelt vendégeink, kik szives megjelenésükkel a tanügy iránti érdeklődésüket kimutatni kegyeskedtek.

Paski Sándor polgári iskola IV. oszt. növendék szépen összeállitott élénk beszédet mondott el sok hévvel, sok lelkesedéssel, melyre ismét *Kellert* Lajos válaszolt.

Kedves Tanulóim!

Fogadjátok köszönetemet azon lelkes buzgóságtokért, melylyel a reám nézve oly megtisztelő ünnepély sikeréhez hozzájárultatok és te is kedves előadó, hogy iskolatársaid érzelmeinek oly szépen és ékesen kifejezést adtál.

30 évi működésem ideje alatt számosan voltak, kiket erkölcsi jó magaviseletre, számosan azok, kiket hasznos ismeretekre tanitani iparkodtam. Voltak azok között olyanok, kik szivesen hallgattak a jó szóra és meg is fogadták, de voltak olyanok, kiket csak lassan, igen lassan lehetett jó utra téríteni. Ha láttam és tapasztaltam fáradozásom sikerét, akkor élvezte m életem legszebb és legtisztább örömeit. Ti nem is gondoljátok, mennyire örül a vezető, ha látja a reá bizott tanulók haladását!

Ugy mint a szobrász, ki az előtte levő kemény, durva kőtömböt csak lassan és igen nagy fáradozással bírja a kivánt eszményi alakká átalakitani s örül, ha fáradozását siker koronázza: ugy örül a tanító, midőn látja, hogy szavai jó talajra találnak, mert tudja, hogy ez által jövő boldogságuk alapkövét lerakta.

Azért kérlek benneteket, fogadjátok meg úgy az én, mint minden tanártok oktatását és intéseit, kezdjétek már itt, a mit az életben folytatni szükséges.

Legyetek és maradjatok hivei ősi szent vallásunknak, kövessétek édes szülőitek tanitásait, hogy a társadalomnak hasznos és nagyrabecsült tagjai lehessetek. Szeressétek édes hazánkat, tiszteljétek annak törvényeit. Szeressétek és tiszteljétek a haza minden polgárát.

Vésséte k lelketekbe a haza bölcsének e szavait:

„A haza minden előtt!"

Isten áljon meg benneteket és vezéreljen benneteket!

Majd ismét az énekkarra került a sor a „*Szózat*" tal.

Az ünnepélyt a „*Kossuth*" indulóval zárták be, melyet a hallgatóság négyszer megismételtetett. A zenekarban Sterneck tanitványai a felső kereskedelmi iskola növendékei közül: Strem Ottó, Puschofszky Béla, Rothauser Imre, Lukács László, Krausz Zsigmond, Szabó Gyula, Hackel Andor, Acs Ede és Dorner Pál; a polgári iskola növendékei közül: Büchler Jenő, Ehrenstein Győző, Szitár Béla, Büchler Mór, Neumann Frigyes, Kaufmann Jenő, Gürtler Pista, Rotter Sándor és Schön Jenő vettek részt.

Este a kaszino disztermében fényes bankettet rendeztek *Kellert* Lajos tiszteletére, melyen többen mint százan jelentek meg. Fesztelen kedélyes volt az est és a hosszu asztalok körül a legvidámabb hangulat uralkodott. A második fogás után *Bun* Samu igazgató felemelkedett helyéről és felköszöntötte a királyt és királynét. Ezután egymás után hangzottak el a legszellemesebb tósztok. Dr. *Neumann* Ede főrabbi — *Kellert* Lajosra; *Vidor* Salamon felső keresk. iskola tanár — Kellert Lajosra; Altmann Mór polg. tanár — az izr. hitközség elüljáróságára és dr. Szukits Nándor iskolaszéki elnökre; *Kellert* Lajos — a tanári és tanitói karra; *Kertész* József — Bun Samu igazgatóra ürité poharát, többek közt ezeket mondva: „Én itt tel nem sorolhatom, szeretett igazgatónk, Bun Samu ur érdemeit, mert az sok időt venne igénybe. De bátran állithatom, hogy annak, ki majd valaha megirja a nkanizsai izr. iskolák kultur történetét, több lapot kell majd szentelnie Bun Samu nevének, hogy szép érdemeit méltón feljegyezhesse." *Neubrunn* Tóbiás polg. isk. tanár találó köszöntőjében párhuzamot von az anya és a tanitó feladata között, mindkettőt ugymond egy és ugyanazon cél vezérli: a serdülő kicsi fiu elméjét szivét egyaránt müvelni, hogy a társadalomnak becsületes, képzett polgárokat, a nemzetnek pedig jó hazafiakat nevelhessenek. Poharát a jelenvolt hölgyekre ürité. Ezután Szalay Sándor tanitói

---

kis tusa után tisztára söpörte a teret a zsoldosoktól.

Udvrivalgás fogadta Peisistratost és kisebbik fiát, kik fehér ménükön lovagoltak be a várba.

— Megakles! — szólitá meg a zsarnok az ifjut.

— Saját fiam fogja még ez órában megvinni nővérednek a pénzt. Kivánsz még valamit?

— Igen. Fogadj engem és Thalest katonáid közé; mert lásd, a pénz a leányé, kinek most hozománya lévén, hamar akad férje. De mi téged szolgálni óhajtunk.

— Egy csapásra két legyet! mondá mosolyogva a zsarnok. Azonban legyen! Ezennel testőrhadnagyommá nevezlek ki benneteket.

A zsarnok palotájába tért. Thales barátjától elbucsuzva, hamiskásan kérdé tőlé:

— Nem vennéd el a szatócsnőt?

— Brrrr! csinos bajusza van a jámbornak.

— Zeus veled! De várj, itt jő Helén, mindhárman együtt megyünk.

— S most, Thales barátom, édes jó Castorom, ime vedd szerelmedet, kis nővéremet, és tedd oly boldoggá, mint megérdemli. Büszke atyád most már nem ellenezheti fiának e frigyét; mert eladósodott birtokát immáron fia megmentheti.

Thales letérdelt a leány előtt.

— Ime Helén! fogadd igéretemet — és Thales becsületszava ércszilárd, — hogy oly boldoggá teszlek, mint ahogy magad is csak elképzelni képes valál. És most Megakles, add áldásodat! hisz szülők hiányában te voltál atyja e szüznek.

Megakles megáldá őket és ezzel visszamentek a „Helios"-féle kávéházba, hol tojás punch s végre pezsgő is szerepelt.

De Helén, ki oly sikeresen játszá Pallas-Athéne szerepét, — nem engedé Thalest nagyon közel a pezsgős serlegekhez.

Már a papucs megkezdé kormányzását.

kisérlet a reakcionárius allürökkel és demagog célokkal, melyekről a tulajdonképen való nép mit sem tud, mit sem akar tudni.

Végén csattan az ostor. A főrendiház reakcionárius ellenzéke nagy hatást keltő durranással akart átmenni a költségvetési vitából a husvéti szünetbe és a kormány nagy, fényes győzelmet aratott, melyet annál nagyobbra kell becsülni, minthogy ezt a sötét akciót a Köztelek irodáiban készitették elő. A kormány kitünően megtudta forditani a csattanó ostort és a tervezők ellen hozta működésbe és tulnyomó többséggel bizalmi szavazatot kapott, melyhez Magyarország egész közvéleménye, tekintettel ezzel a titkos machinációkra, feltétlenül csatlakozik.

A nemzeti párt a mai nappal alaposan legazdálkodott.

Tanári jubileum.

A nagykanizsai izraelita hitközség polgári iskolája lélekemelő szép ünnepélyt rendezett vasárnap d. e. a tanári kar egyik érdemekben gazdag és köztiszteletnek örvendő tagjának, *Kellert* Lajosnak, ki már harminc éve, hogy városunkban működik.

A tanitónak és tanárnak, ki hosszu életén át lelkének egész odaadásával, szivének minden melegével csüng növendékein, oly ritkán, oly kivételes esetben jut részeül az elismerés. Nemzedéket nemzedékre bocsájt el az ő melegentő szárnyai alól, közülük sokan a magasba jutnak, kiknek a dicsőség aranyos sugaraiból bőven kijut és a tanár, az egykori első nevelő, még egyre szerényen nap nap után elfoglalja helyét az egyszerü tanszéken és hévvel önti a kis nebulók fejébe a rengeteg tudományt.

Nem azok a nagy emberek, kiknek mellökön az érdemkereszt szikrázva csillog, nem, hanem azok, kik az öntudatra ébredő gyermek fiatal lelkébe beleplántálják a tudás csiráit. Ritkán nyujtják át a tanárnak az elismerés parányi babérlevelét, de ha már ezt elvétve megteszik, ugy ez mindig impozánsan történik. Ily impozáns volt *Kellert* Lajos polg. isk. tanár jubileuma is.

Az intézeti templom helyiségében folyt le az ünnepély, melyet ez alkalomra átalakitottak. Az oltár-emelvényt hosszu tarka virág-láncok zárták körül, két oldalt pálmaágakkal és magas leanderekkel. Az ajtónál jobbra és balra széles bordó alapon az ünnepelt férfiu nevének két kezdő betüje virágokból volt szépen összeállitva. Tiz órakor lassan megérkeztek a vendégek. Az izr. hitközségi elöljáróság és az iskolaszék testületileg vett részt. Városunk pädagogusai majd mind megjelentek és a különféle társadalmi osztályok mind képviselve voltak. A terem baloldalán a polgári iskola és zenekar helyezkedett el, élén *Sterneck Zsigmond* zenetanárral.

Az énekkar nyitotta meg az ünnepélyt az „*Udvözlő*" cimü alkalmi darabbal.

Az első szónok *Bun* Samu igazgató volt, ki lelkes szép beszédben méltatta az ünnepelt érdemeit és köszönetet mond ama nemes fáradozásokért, melyeket az iskola felvirágoztatása körül végzett és ama hazafias buzgó oktatásért, melyben a növendékeket mindenkor részesitette. A hosszu beszédet zajos éljenzés követte.

Dr. *Szukits* Nándor iskolaszéki elnök az iskolaszék nevében beszélt.

Dr. *Neumann* Ede főrabbi a következő beszédet intézte Kellert Lajoshoz:

A szellemi munka iránti tisztelet felekezetünk legrégibb és legdicsőbb hagyományai közé tartozik. Büszkék vagyunk arra, hogy az emberiségnek mi adtuk legszentebb könyvét. E könyv volt kezünkben azon hosszu s nehéz uton, amelyen az isteni gondviselés rendeletére végig haladtunk. Diszünk s egyszersmind zászlónk és fegyverünk volt évezredeken át. Lelkünkben tartottuk, éltünk benne és neki köszönjük életünket. Erzelmeink és gondolataink világának ez a könyv adta meg tartalmát, tőle nyertünk táplálékot elméink és szivünk számára egyaránt.

De a midőn felemelkedtünk fenséges eszméinek magaslataira s leszállottunk gondolatainak mélységeibe, nem kerülték el figyelmünket azon nemes gyümölcsök sem, a melyet szellemi osztályrészünk mesgyéjén tul termettek, sőt évszázadokon át mi voltunk őrei azon javaknak, melyeket az okor kulturnépei, Hellásznak és Rómának bölcsei hagytak az utókorra. Müveltük a tudomány összes ágait akkor, midőn kevesen voltak Európában, a kik irni s olvasni tudtak,

A tudomány iránti szeretetünk, a kutatáshoz vonzódásunk, az igazság keresésére való mint egy ösztönszerü hajlamunk, melyet az isteni gondviselés lelkünkbe oltott, kifejezést nyert azon tiszteletben is, a melylyel évezredek óta a tudomány müvelői és azok iránt viseltetünk, akiknek tisztjük nemzedékről nemzedékre átszármaztatni szellemi javainkat, hivatásuk az ifjuság előtt feltárni a tudomány fényes csarnokának kapuit.

Mig a görög ember rabszolgákra bizta gyermekeinek nevelését és a római társadalomban a tanitó a legszerényebb helylyel érte be: addig nálunk a tanitó iránti tisztelet egy fokon állott az istenfélelemmel és azon törvénykönyv, mely vallásos életünket még most is szabályozza, számos cikkben szól azon kötelességekről, melyeknek teljesitését a tudomány és a tudomány tanitói iránti tisztelet rója reánk. Az iskola felfogásunk szerint nem kevésbé szent mint azon hely, amelyen az áhitat szárnyain emelkedünk a Mindenhatóhoz s a kik ezen oltár mellett hiven teljesitik szent tisztjüket, a kik ide hozzák szivük szeretetét és lelkesedését, a kik odaadással gondozzák és ápolják azon drága csemetéket, a melyeket szeretetökre és hüségükre biznak; a kik távol tartanak az ifju lélektől minden nemtelent és tisztátalant, a kik világot gyujtanak a gyermekek elméjében, felébresztik bennök a szépért, jóért és igazért való buzgólkodást, felemelik őket a hitnek magaslatára és megerősitik azt a köteléket, mely a valláshoz és a hitfelek nagy gyülekezetéhez füzi őket, a kik megtanitják őket szeretni a hazát, lelkesedni érte és gyarapitani javait, méltán megérdemlik, hogy tisztelettel adózunk nekik.

Örömmel nyujtom tehát Önnek tisztelt tanár ur és kedves munkatársam a hálás elismerés pálmáját ezen ünnepi órában. Fogadja el mert kiérdemelte. Hallom szivének hangos dobogását. Áldja a Mindenhatót ezen szép boldog óráért, mint sok nehéz munkának és gyakran még nehezebb lemondásnak jutalmáért. Elmondja azt az ősrégi hálaszózatot, a melylyel Izrael fiai évezredek óta minden örömnapot köszöntenek: hála neked Istenem, a ki életben tartottál és megérnem engedted ezt a napot. Mi pedig szivünk mélyéből mondunk köszönetet azon szolgálatokért, a melyeket egy emberöltőn át szent ügyünknek tett, buzgóságáért és lelkesedéséért, hüségéért és odaadásáért, köszönetet azon párját ritkitó szeretetért, a melylyel gondozta és melengette azokat, a kik legdrágábbak szivünknek — gyermekeinket, köszönetet azon hazafias munkáért, melyet három évtizeden át e falak közt fáradhatlanul és tántorithatatlanul végzett és ezen hálás köszönethez, melyet ezrek nevében tolmácsolok, azon hő óhajunkat füzzük, hogy a Mindenható kegye kisérje tovább is lépteit, áldja meg minden törekvésében és iparkodásában, óvja meg minden bánattól és fájdalomtól, hogy testi és lelki erőben és épségben folytathassa még sokáig nemes, magasztos munkáját. Isten éltesse és boldogitsa!

Ezután a zenekar Bethoven egyik remek darabját „*Az isten tisztelet*"-et adta elő, melyet Sterneck

---

— Igen, ha kötélnek áll és megadja a tizezer Áthénét.

— A tanácsot, a tervet elfogadja, de szándékában bizonyára nem leszen a kialkudott pénzt megadni érte; azonban, a tuszul adott ifjut Thales barátom őszvére ültetve Lesbos felé fogja vinni. Ha Peisistratos megadja a pénzt, visszakapja a fiát, ki ugyis utódja leszen neki.

— Nézd csak Helén, most siet erre felé Thales barátom, ugyan kit zavar?

Csinos férfiu, rövid tógában, könnyü bőrsisakkal fején, zománcozott, rövid széles karddal oldalán, lépett a kávéházba. Egyenesen a kasszához sietett.

— Hé fiu! Megakles! Peisistratos kerestet! Jó napot Helén! Mit cselekedtél, hogy keres a zsarnok?

— Ah! semmit! talán Helén terveit akarja tőlem megtudni, — nevetett Helén bátyja.

— Hahahaha! hat megmondta neki Helén? Ésmit mondott? elfogadja a tervet?

— Nem tudom biztosan; de ha engem kerestet, ugy valószinü, hogy érdekli a dolog.

— Istennőm! töltsa a francia nectárból, éppen tojásrántottát reggeliztem, odahaza, amelyet a snellszideren készitek, amidőn hallám, hogy a zsarnok keres téged, s a tojásételre nem ittam egyebet vizvezetékinél, mely azonban igen gyenge. Theogius! e két snapszért mi ketten maradunk adósak. Elég garanciád van!

— Igen, egyiktől sem kapok pénzt; — mormogott a főpincér.

— Azonban, Megakles jer, menj a zsarnok elé, — és üsd a vasat!

— Menjünk tehát és szerencse fel!

— Szerencse fel! rebegte Helén, ki kezét Thales kezében feledé. Thales megcsókolta a leányka kezét.

A két ifju elment.

* * *

Éjfél felé járt már. A fellegvár toronyőre 11 kürtjellel adá tudtul az időt.

Klytemnestra özvegy asszony szatócs üzlete még nyitva volt. A mi két ifjunk Thales és Megakles egy üveg cyprusi bort ittak kis boltjában. Thales a tizedes-mérlegen ült, Megakles pedig Klytemnestra asszonynak nagyban magyarázta, hogy milyen vigasztalan az özvegyi egyedüllét, — és elhihette vele, hogy ő hajlandó volna őt feleségül venni. A meglett koru hölgy, örömében már azt sem tudta, hogy mit csináljon, s főleg midőn Megakles kényszeritě, hogy az ő kelyhéből igyék bort, szerelmi mámorában nyakába borult Megaklesnek, mi fölött Thales a nevetéstől majd megfult.

Az utcán elhalt a villamos vasut csilingelése, egy-egy elkésett fiakkeros száguldott még a gyéren világitott utcákon, s aztán csend borult a városrészre.

Most kinyilt a bolt ajtaja és azon a várőrség parancsnoka cammogott be, kő-ér, buta arckifejezésü, valódi szoldateszka példány, zsiros tógában, rongyos bőr mellvérttel, sisakja rendetlen, s horpadt.

— Jó estét bájos Klytemnestra! Megtöltöd-e már a megrendelt öt tömlőt a syracusi-val? Itt az ideje; mert mindjárt őrfelváltás leszen. S ha azok megjönnek, az én születésnapomat nem ünnepelném az öt tömlő borral, ugy nem volna maradásom a tejfeles szájuaktól...

— Ne haragudjál Hipponax, még eddig nem töltém meg, azonban légy nyugodt, mire a toronyőr a tizenkettőt kürtöli, te borodnak birtokában lész.

— Segithetünk talán, bájos özvegyem? — kérdé Megakles.

— Igen! ezer örömmel venném szivességedet; ha nem restellenél te és barátod segédkezni.

— Nos bájos özvegyem, ha igy áll a dolog, megnyugszom; azonban mennem kell! Ha a bor készen áll, hozassad a várkapuhoz, ott majd átveszem. Itt a pénz érte; tizenkét Athéne, jól megolvasva; reménylem, hogy amilyen ezen ezüst pénz, oly hamisitlan leszen a syracusi.

— Ugy leszen Hypponax, légy nyugodt, mosolygott az özvegy.

— Zeus veletek, jó éjt!

— Jó éjt, dicső Hypponax!

A két ifju hamar megtölté az öt tömlőt borral és ajánlkozának, hogy azt a kapuhoz hordják — mit az özvegy hálálkodva fogadott.

Amidőn, az utolsó tömlőt is lerakták a kapu elé, az utca tuloldalán földöntuli világosság terjedt szét. Bájos ivekkel haladtak szépen ékitett nők, és fáklyától körülvett körben egy isteni szépségü hölgy lépdelt, fején arany sisak, kezében aranyos dárda, tunikájának áttetsző szövete a legtökéletesebb nő idomait engedé csodáltatni. A menet egyenesen a vár kapuja elé tartott.

E percben Thales és Megakles a földre borultak, és kiáltták:

— Oh százszor boldog Athén! örvendj, Istennőd, Pallas-Athéne jő!

S a hamar összeverődött tömeg félénken s megilletődve nyitott utat a menetnek, mely a kapun is tulhaladt már. Itt azonban a felváltáshoz érkező lándzsások utját akarták állani a menetnek.

— De mi ez?..

Thales és Megakles kezeiben kard villog? A fáklyások az égő fáklyákat az őrség szemei közé vágják, és Peisistratos ötven buzogányosa

Zsigmond az ő nagy tudásával, sok finomsággal szépen dirigált.

Majd *Kertész* József polg. iskolai tanár lépett az emelvényre és a következőket mondotta:

Kedves ünnepelt barátunk!

A mióta collegáim megbiztak, hogy testületünk nevében e kedves ünnepen érzelmeinket és kívánatainkat tolmácsoljam, gyakran feltettem magamban a kérdést, hogy tulajdonképen miért érte megtisztelő feladat épen engem. Szónoki tehetségemre nem támaszkodhattak, mert azzal nem birok; hozzád való baráti ragaszkodásom nem volt erre az ok, mert téged mindnyájan szeretünk. Hasztalan tünödtem a kérdésen, az eredmény az volt, hogyha nem engem biztak volna meg e kedves tiszttel, akkor most másik kartárs üdvözölne téged itt helyemben, de ép oly igaz szeretettel, oly tiszta baráti érzelemmel, mint én.

Hiszen már maga a kor, melyet mint a tanügy buzgó munkása eltöltöttél, tiszteletet parancsol. A mi teljes életkorunk, melyet gondtalan gyermeki játékkal, tanulással és tanitással eltöltöttünk, csak épen, hogy elérik azt az időt, melyet te nemzetednek oltárán áldoztál. Igen áldoztál, mert a tanitó munkája áldozat az ifjuság, a haza, az egész emberiség javára. Es te már városunkban 30, összesen pedig 35 év óta munkálkodol fankadatlan buzgalommal. Pedig mikor te a sorba álltál, hogy élted erejét, munkáját a haza ifjuságának nevelésére szenteld, akkor még rabságban sinlett a haza és némaságra volt kárhoztatva a honfi.

Mondd: mi vonzott abban a sötét korban erre a pályára, a melyen még most is csak ritkán találsz egy-egy szerény virágra, akkor pedig éppen tövissel, a lenézés, a megvetés, a hálátlanság kinzó tövisével volt megrakva? Mért nem választottál dusabb javadalmu pályát, a hol munkádra, nagyobb haszon vár? De hát kérdezhetem-e ezt, tőled én, a ki szintén lelkem melegével szeretem az ifjuságot és szivem legszentebb érzelmeivel ápolom bennök mindazt, amit Isten-, király- és a haza szeretete tőlem megvár.

Ez a magas cél, ez a hivatás szeretet, ez a jutalomra nem váró nemes ideal az, a mely téged sorompóba szólitott, hogy ott verejtékkel, de kitartással küzdj. Mert a magyar tanitónak munkája küzdelem volt és még sokáig az lesz. De az izr. vallásu magyar tanitó küzdelme kettős volt mindeddig. Harc a magyar nemzetiség és harc a hitsorsosok érdekében. Te küzdöttél mindkettőért. Tekints csak vissza arra az időre, a mikor ifju erővel, lelked hevével, duzzadó lelkesedéssel kiléptél az életbe: minő gyászos időket élt a magyar. A te lelkedet azonban nemcsak az nyomta, hogy a haza idegen hatalom járma alatt nyög, de láttad hitsorsosaidat, a kiknek nem volt joguk a haza sorsán zokogni, keseregni. Megtagadtatott tőlük a hazaszeretet érzeménye, szóval az a föld, mely őseinket annyi századon keresztül ápolta és holtuk után eltakarta, nem lehetett hazánk. És te, meg a többi száz megszáz derék kartárs, mit tettetek? Lelketekhez fordultatok; az ott lángoló hazaszeretettel meggyujtottátok a zsidó ifjuság lelkét és megtanitottátok őket, hogy mindeniknél első és legszentebb legyen a haza. És végre elértük, hogy midőn már régen lelkünk oltárképe volt a haza, végre megcsókolhattuk azt a hantot, mely immár örökre hazánk lett.

Boldognak érezheted magadat, mert együtt küzdöttél azokkal, kik a magyar izraeliták jelenét megszerezték és mert elérted a legnagyobb jutalmat munkádért, hogy a magyar hazának polgára lehettél.

Kedves barátom! Sértenélek, ha azt mondanám, hogy vezérférfiu valál. Nem, a lobogót vinni nem a te csendes, szerény lelkületednek adatott. A buzgó okos munkás voltál te, a ki azonban a téglarakásnál a célt is maga előtt látja, a mely felé törekszik. De egyben mégis vezér voltál mindig. Lelkiismeretességben, kitartásban és hivatásodnak komoly felfogásában. Ezek pedig oly erények, melyek viselőjüknek biztositják a növendékek, a szülők és a felettes hatóság tiszteletét, becsülését.

Bocsáss meg kedves barátom, hogy szerény lelkedet szemtől szembe dicsértem. Elpirulásod csak igazolja, hogy keveset mondtam, és amit mondtam, az igaz és annak kijelentésével tartozom.

Befejezem szavaimat e mindnyájunkra emlékeztető ünnepen, a melyet a kartársi szeretet rendezett tiszteletedre. De mielőtt távozom e helyről, arra kérlek pályatársaim nevében, hogy tarts meg bennünket továbbra is nagyrabecsült barátságodban és szeretetedben.

Itt átnyujtom testületünk képét; amint ezen körülvesznek collegáid, ugy övezzen mindig tisztelet és becsülés további munkásságodban.

A világ urát pedig arra kérjük, hogy szolgáját, ki az ő gyermekeit oktatja és vezeti az élet ösvénye felé, a melyen majd meg kell különböztetniök a jót a rossztól, a szépet a ruttól, az igazat a hazugtól, áldja meg továbbra is mindazzal, a mi nehéz és fontos hivatását megkönnyiti.

Araszsza kegyelmét derék, hü hitvesedre, hogy még soká éljetek csendes békességben, hosszu boldogságban, hogy még soká szentelhesd munkásságodat ifjuságunk szellemi javára, testületünk diszére. Éljen.

Ahogy az ezt követő lelkes éljenzés egy kissé lecsillapult, *Kellert* Lajos ezt válaszolta:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Mélyen meghatva az elismerés és megtisztelés e rendkivüli megnyilatkozása által, nem találok szavakat, melyek képesek volnának érzelmeimet eléggé kifejezni.

Az imént elhangzott, lelkemet és egész valómat meginditó hatalmas és lendületes beszédek benyomása alatt egész működésem, mint egy ködfátyol vonult el lelki szemeim előtt s nem találtam mozzanatokat, melyek ilyen nagy elismerésre érdemesek volnának.

Mint szent ügyünk szerény munkása mindig csak kötelességemben iparkodtam eljárni. Csak az iránt tanusitott jóakaratnak és gyengeségemmel szemben mutatott elnézésnek, valamint kartársaim ragaszkodásának tudhatom be e ki nem érdemlett elismerést.

Fogadja tehát a Tek. Elnökség, mélyen tisztelt főrabbi és igazgató urak és Önök szeretett kartársaim mélyen érzett hálámnak kifejezését.

A hálaérzet, mely lelkemet ez ünnepélyes pillanatban meghatja, s abból soha kihalni nem fog, arra bátditson engem, hogy az Isten kegyelméből még reám mért működési idő alatt azon legyek, hogy kartársi szeretetökre mindig érdemes és további támogatásukra méltó legyek.

Ha erőm engedni fogja, szent ügyünket ezentul is egész odaadással akarom szolgálni. Szeretett kartársaimnak hü és odaadó barátja, a reánk bizott tanulóknak buzgó és elnéző vezetője akarok lenni.

Fogadják mélyen érzett köszönetemet mindazok, kik ez ünnepély sikeréhez hozzájárulni szivesked tek és igen tisztelt vendégeink, kik szives megjelenésükkel a tanügy iránti érdeklődésüket kimutatni kegyeskedtek.

Paski Sándor polgári iskola IV. oszt. növendék szépen összeállitott élénk beszédet mondott el sok hévvel, sok lelkesedéssel, melyre ismét *Kellert* Lajos válaszolt.

Kedves Tanulóim!

Fogadjátok köszönetemet azon lelkes buzgóságtokért, melylyel a reám nézve oly megtisztelő ünnepély sikeréhez hozzájárultatok és te is kedves előadó, hogy iskolatársaid érzelmeinek oly szépen és ékesen kifejezést adtál.

30 évi működésem ideje alatt számosan voltak, kiket erkölcsi jó magaviseletre, számosan azok, kiket hasznos ismeretekre tanitani iparkodtam. Voltak azok között olyanok, kik szivesen hallgattak a jó szóra és meg is fogadták, de voltak olyanok, kiket csak lassan, igen lassan lehetett jó utra téríteni. Ha láttam és tapasztaltam fáradozásom sikerét, akkor élveztem életem legszebb és legtisztább örömeit. Ti nem is gondoljátok, mennyire örül a vezető, ha látja a reá bizott tanulók haladását!

Ugy mint a szobrász, ki az előtte levő kemény, durva kőtömböt csak lassan és igen nagy fáradozással birja a kivánt eszményi alakká átalakitani s örül, ha fáradozását siker koronázza: ugy örül a tanitó, midőn látja, hogy szavai jó talajra találnak, mert tudja, hogy ez által jövő boldogságuk alapkövét lerakta.

Azért kérlek benneteket, fogadjátok meg úgy az én, mint minden tanártok oktatását és intéseit, kezdjétek már itt, a mit az életben folytatni szükséges.

Legyetek és maradjatok hivei ősi szent vallásunknak, kövessétek édes szülőitek tanitásait, hogy a társadalomnak hasznos és nagyrabecsült tagjai lehessetek. Szeressétek édes hazánkat, tiszteljétek annak törvényeit. Szeressétek és tiszteljétek a haza minden polgárát.

Vésséte k lelketekbe a haza bölcsének e szavait:

„A haza minden előtt!"

Isten áljon meg benneteket és vezéreljen benneteket!

Majd ismét az énekkarra került a sor a *„Szózat"* tal.

Az ünnepélyt a *„Kossuth"* indulóval zárták be, melyet a hallgatóság négyszer megismételtetett. A zenekarban Sterneck tanitványai a felső kereskedelmi iskola növendékei közül: Strem Ottó, Puschofszky Béla, Rothauser Imre, Lukács László, Krausz Zsigmond, Szabó Gyula, Hackel Andor, Acs Ede és Dorner Pál; a polgári iskola növendékei közül: Büchler Jenő, Ehrenstein Győző, Szitár Béla, Büchler Mór, Neumann Frigyes, Kaufmann Jenő, Gürtler Pista, Rotter Sándor és Schön Jenő vettek részt.

Este a kaszino disztermében fényes bankettet rendeztek *Kellert* Lajos tiszteletére, melyen többen mint százan jelentek meg. Fesztelen kedélyes volt az est és a hosszu asztalok körül a legvidámabb hangulat uralkodott. A második fogás után *Bun* Samu igazgató felemelkedett helyéről és felköszöntötte a királyt és királynét. Ezután egymás után hangzottak el a legszellemesebb tósztok. Dr. *Neumann* Ede főrabbi — *Kellert* Lajosra; *Vidor* Salamon felső keresk. iskola tanár — Kellert Lajosra; Altmann Mór polg. tanár — az izr. hitközség elüljáróságára és dr. Szukits Nándor iskolaszéki elnökre; *Kellert* Lajos — a tanári és tanitói karra; *Kertész* József — Bun Samu igazgatóra ürité poharát, többek közt ezeket mondva: „Én itt fel nem sorolhatom, szeretett igazgatónk, Bun Samu ur érdemeit, mert az sok időt venne igénybe. De bátran állithatom, hogy annak, ki majd valaha megirja a nkanizsai izr. iskolák kultur történetét, több lapot kell majd szentelnie Bun Samu nevének, hogy szép érdemeit méltón feljegyezhesse." *Neubauer* Tóbiás polg. isk. tanár találó köszöntőjében párhuzamot von az anya és a tanitó feladata között, mindkettőt ugymond egy és ugyanazon cél vezérli: a serdülő kicsi fiu elméjét szivét egyaránt müvelni, hogy a társadalomnak becsületes, képzett polgárokat, a nemzetnek pedig jó hazafiakat nevelhessenek. Poharát a jelenvolt hölgyekre ürité. Ezután Szalay Sándor tanitói

---

kis lusa után tisztára söpörte a teret a zsoldosoktól.

Üdvrivalgás fogadta Peisistratost és kisebbik fiát, kik fehér ménükön lovagoltak be a várba.

— Megakles! — szólitá meg a zsarnok az ifjut.

— Saját fiam fogja még ez órában megvinni nővérednek a pénzt. Kivánsz még valamit?

— Igen. Fogadj engem és Thalest katonáid közé; mert lásd, a pénz a leányé, kinek most hozománya lévén, hamar akad férje. De mi téged szolgálni óhajtunk.

— Egy csapásra két legyet! mondá mosolyogva a zsarnok. Azonban legyen! Ezennel testőrhadnagyommá nevezlek ki benneteket.

A zsarnok palotájába tért. Thales barátjától elbucsuzva, hamiskásan kérdé tőle:

— Nem vennéd el a szatócsnőt?

— Brrrr! csinos bajusza van a jámbornak.

— Zeus veled! De várj, itt jő Helén, mindhárman együtt megyünk.

— S most, Thales barátom, édes jó Castorom, ime vedd szerelmedet, kis nővéremet, és tedd oly boldoggá, mint megérdemli. Büszke atyád most már nem ellenezheti fiának e frigyét; mert eladósodott birtokát immáron fia megmentheti.

Thales letérdelt a leány előtt.

— Ime Helén! fogadd igéretemet — és Thales becsületszava ércszilárd, — hogy oly boldoggá teszlek, mint ahogy magad is csak elképzelni képes valál. És most Megakles, add áldásodat! hisz szülők hiányában te voltál atyja e szüznek.

Megakles megáldá őket és ezzel visszamentek a „Helios"-féle kávéházba, hol tojás punch s végre pezsgő is szerepelt.

De Helén, ki oly sikeresen játszá Pallas-Athéne szerepét, — nem engedé Thalest nagyon közel a pezsgős serlegekhez.

Már a papucs megkezdé kormányzását.

járásköri elnök felolvasta dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő levelét, mely már a délelőtti ünnepélyre elkésve érkezett. A levél igy hangzik:

Tekintetes

Szalay Sándor járásköri elnök urnak

Nagy-Kanizsa

Kérem, sziveskedjék a vasárnapi ünnepségen jelezni, hogy rendkivüli sok körutam — most is utból irok — és a keddi ülésre való előkészület folytán lehetetlen a szép ünnepélyre megjelennem. Lélekben önökkel vagyok — mint mindenkor, ha Zalavármegye érdemes tanitóinak társadalmi elismerés nyujtatik buzgó törekvésükért.

Bak, 1897. april 10

Dr. Ruzicska
tanfelügyelő.

Ezután megtoldotta a levelet egy remek kis köszöntővel, melyben *Kellert* Lajos érdemeit méltóan ecsetelte.

Hoffmann Mór polg. tanár Kellert Lajosra, dr. *Rotschild* Jakab a tanári karra, *Kondor* Jenő törv. aljegyző, mint egykori tanitvány — Kellert Lajosra, *Rosenfeld* Lajos, mint egykori tanitvány, Kellert Lajosra, *Kárpáti* Manó az izr. hitközség elüljáróságára, *Barta* Lajos titkár dr. Neumann Ede főrabbira, *Hirschel* Ede kir. ker. tanácsos iskolaszékitag a tanári karra ürité poharát. Beszéde fonalán elmondta, hogy a *„köztisztelet“* az, a mi a tanító munkálkodását méltón koronázza, az a köztisztelet, melyet a Rotschildok vagyonán sem lehet megvásárolni, hisz a tanító oly vagyonnal gazdagitja gyermekeinket, mit a könyörtelen sors, ha mindjárt kezekkel markol is bele életükbe, el nem rabolhat tőlük. A tanitót jól lehet nem tudják most méltányosan anyagilag eléggé támogatni, bár érdemeiket mindenki tudja méltányolni, de a mi az anyagiakban hiányzik, azt pótolják a szeretettel, a tisztelettel. Hogy a nagykanizsai iskolának országos hire van, azt csupán a derék tanári karnak köszönhetjük. Ezután még többször hangzottak fel köszöntők. Asztalbontás után tánc volt és a mulatság egész reggel 4 óráig folyt a legkedélyesebb hangulatban.

A villamos világitás ellenőrző bizottságának gyülése.

1897. april 12.

Megfontolt, erélyes szavak hangzottak el hétfőn d. u. a városháza nagytermében. Éles kritikai kés boncolgatta városunk villamvilágitásának tarthatatlan ügyét. Sokan rég várták már ezt, és leginkább az keltett feltünést, hogy akadt végre még is egy vállalkozó, ki e sokat rejtegetett, becézgetett bajokról biztos kézzel, merészen lerántá a himes takarót és harsány hangon oda kiáltá: *ime, nézzétek!*

Nem volt uj senki előtt, amit látott. Jól tudta azt mindenki, hogy a villamos világitás ügyében keserves panaszok hangzottak már el, jól tudta azt mindenki, hogy a megkötött villamos világitási szerződéssel csak veszitett a város és a polgárság, mert a világitás a lehető legroszszabb és a vállalkozó azon felül a magán fogyasztókat egyre zaklatja. Gyakran kért orvoslást a közönség az *ellenőrző bizottságtól*, de egy ideig minden szó elhalt nyomtalanul a végtelen légürben, mig végre akadt egy egyén ki nem kimélve a sok időt, vizsgálódni kezdett egy kissé a rejtett oduban. Nem kellett ahhoz villamos világitás, hogy abban a hibákat fellelje, hisz oly szembeötlők ezek. És hisszük, hogy a vizsgálódás megtermi a maga jó gyümölcsét, melyből városunk közönségére nagy haszon háramlik.

A hétfői ülésen mindenki érezte a puskaporszagot a levegőben és végre le is csapott a bomba. *Zerkovitz Lajos* ellenőrző bizottsági tag egy hosszu ötoldalas inditványnyal járult a bizottság elé. Az inditványban nem éppen valami kedvező hangon szól *Franz Lajos és fiai*, vállalkozók eddigi tevékeny munkálkodásairól. Rámutat a legparányibb tibára is és a legjobb módozatokat tárja fel, melyekkel az elharapódzott, nehéz bajokon könnyen lehet segiteni, ugy hogy a közönségnek végre ne csak vesztesége, hanem haszna is legyen. A javaslatot az ellenőrző bizottság tagjai egyhangulag elfogadták és ezt mi előbb felterjesztik a *városi tanácshoz.*

Az inditvány 4-ik pontja igy hangzik:

„Az ellenőrző bizottságnak, a nála bejelentett esetekről tudomása van, hogy vállalkozó *„átlátólagos visszaélések“* folytán a vezetékek levágásával fenyegeti azon feleket, kik az *átlagos* fogyasztási kedvezményt élvezik és egyes esetekben sikerült is vállalkozónak (lásd a Kohn és Lichtschein cég esetét) a villanyóra szerinti fogyasztást kierőszakolni. Ehez vállalkozónak joga nem volt és felhivjuk a tek. városi tanács figyelmét arra, hogy a nkanizsai közönséggel alkalmas módon tudassa meg, hogy a szerződés 26 ik §-a alapján vállalkozó a világitást csak azon esetben vonhatja meg, ha a fizetésben történt felszólitás dacára a fogyasztó késedelmes. Ha vállalkozó egyik vagy másik fogyasztónál oly szabálytalanságot tapasztal, melyet ő visszaélésnek óhajt minősiteni, csak is a városi hatóságnál teheti meg a feljelentést, ki csak az illető fél meghallgatása után, szabályszerű eljárás folytán birálhatja csak el a fenforgó esetet és a magán fogyasztónak még ez esetben is *felebbezési joga van.*

Csak e rövid, egyik leggyengébb passzu ból is kitünik, hogy a villámvilágitás zilált ügyei körül, alapos változásokfognak történni.

Az a sokat emlegetett 29. § a szerződésben szintén elintézést nyert. Az egymillió égési óra elérése után a közönségnek az eddigi engedményeken kivül még 20 százalék leengedést biztosit a szerződés.

A vállalkozó által beterjesztett kimutatásban bár hiányzik még egy kicsi szám az egy millióból de az ellenőrző bizottság már most teljes biztossággal kijelenti, hogy az egy millió óra a lefolyt 1896. évben már is tul lett haladva, igy tehát biztos kilátás van városunk közönségének, hogy az 1896-ik évben fizetett összegekből 20% visszatérités log bekövetkezni.

A nagyközönség, valamint mi is a legnagyobb örömmel vesszük tudomásul, hogy az ellenőrző bizottság tagjai közül legtöbben igaz hivatásuknak megfelelve, önzetlenül megvédik mások ügyét, mert hisz másként alig hihetnők, hogy valaha szárazan kigázolnánk ebből a nehéz utvesztőből.

Siremléket Jankó Jánosnak!

E mai számunk megjelenése napján mult egy éve épen, hogy eltemettük Jankó Jánost, legmagyarabb festőművészünket.

És hamvai fölött még nem emelkedik az ő jelentőségéhez, az ő érdemeihez méltó siremlék. Az eddig begyült összegből — alig 500 frt — nem telik oly szobormű, mely kifejezője legyen annak a nemzeti veszteségnek, mely halálával ért bennünket; hirdetője annak a mély gyásznak, melybe mindazok szivét boritotta, akik életében szerették, poraiban siratják.

Vétenénk az ő nagy és tiszta emléke ellen, ha részleteiben intéznők vissza: kije, mije volt ő e hazának; — hogy mily ékesszólóan nyilatkozott meg benne a tőbül metszett magyar festő-müvészet, s hogy mennyire hóditott és téritett az ő magyar lelke.

Ha minden fia-lánya ez országnak, akinek csak egy derült pillanatot szerzett, ezután egy mor zsával járulna is hozzá: a sirja fölibe épült emlék a legdiszesebbek egyike volna.

Keveset kérünk, de minden magyartól kérünk.

Ne csak a Jankó János dicsét hirdesse majdan ez emlék; de a magyar nemzetét is, mely kegyeli és magasztalja az ő hü és nagy fiait.

A siremlékre szánt adományt lapunk cimére (Athenaeum, IV., Barátok-tere 3.) kérjük.

A „Borszem Jankó“ szerkesztősége.

HIREK.

— **Előnév-adományozás.** Ő felsége a király *Zurna* Károly cs. és kir. vezérőrnagynak, a 82-ik honvéd gyalogdandár parancsnokának és törvényes utódainak magyar nemességéhez »*zalavári*« előnevet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. A kitüntetett derék tábornok tudvalevőleg *nagykanizsai* illetőségünek vallja magát és szivesen látjuk, hogy nemesi előneve is dokumentálja a hozzánk tartozóságot.

— **A városházából.** Városunk képviselőtestülete április hó 10-én tartott közgyülésében tudomásul vette a városi gyámpénztár 1896 évi zárszámadását és mérlegét és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a számadóknak a felmentvényt a szokásos tenntartás-al megadta. A már elrendelt és még foganatositandó épitkezési költségek fedezésére, a város rendezése céljából telkek vásárlására, valamint a két városrész közötti ut áthelyezési költségeihez való hozzájárulásra a képviselőtestület 400.000 frtos kölcsön felvételét megszavazta oly formán, hogy ezen kölcsönösszegből esetről esetre mindig csak azon összeg vétessék fel, melyet a szükséglet megkiván. A még közgyülésileg el nem rendelt épitkezések költségei minden egyes esetben igénybe vétel előtt a képviselőtestület által megszavazandók lesznek, illetve a még el nem rendelt épitkezések vételek stb. a közgyülés előzetes elbirálása alá esnek. — A már elrend lt épitkezések közé tartoznak a Kaziczy-utcai iskola és a közvágóhid felépitése és a főgymnasium átalakitása, melynek azonban teljesen uj felépitése terveztetik. Tervbe van véve a honvédlaktanya kiépitése, a katonai kórház áthelyezése, két uradalmi vendéglő és ugyancsak az uradalom tulajdonát képező a főtéren levő házcsoport megvétele, a Hunyadi-utcai és VI—VII. kerületi iskolák átalakitása. Szóval a városi tanács sok szép és üdvös tervvel foglalkozik. A kölcsön-ügylet módozatának megállapitására *Ebenspanger* Lipót, *Eperjesy* Sándor, gelsei *Gutmann* Vilmos, *Hertelendy* Béla. *Plihál* Ferenc v. képviselők, *Vécsey* Zsigmond polgármester. *Lengyel* Lajos főjegyző és dr. *Bentzik* Ferenc v. ügyészből álló 8 tagu bizottság küldetett ki, mely bizottság egyuttal azon megbizatást is nyerte, hogy az eddigi kölcsönök convertálása ügyével, — melyet a közgyülés elhatározott, — szintén foglalkozzék.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: A letenyei alesperesi kerület lelkészkedő papsága szomorodott szivvel jelenti

Főtisztelendő

Sövegjártó Móricz

szepetneki plébánosnak,

élete 32-ik, áldozársága 9 ik évében folyó hó 10-én délután fél 6 órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunyát. stb. Szepetnek, 1897. april 10 Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Színészet Zala-Egerszegen.** *Dobó* Sándor szintársulata a szini évadot Sopronban befejezvén, jól szervezett társulatának egy részével *Zala-Egerszegre* ment, hol az előadások sorozatát e hó 18 án megkezdi. Tekintettel arra, hogy a soproniak teljesen meg voltak elégedve a szintársulattal, biztosra vehetjük, hogy a zalaegerszegieknek is jóval több jut ki a müélvezetből, mint kijutott nekünk a legutóbbi szini szezon alkalmával, ha csak a vendégjátékokat, — melyek igazán nagy élvezetet nyujtottak — nem vesszük kárpótlásul figyelembe,

— **A kerületi betegsegélyzőpénztár köréből.** A nagykanizsai betegsegélyző pénztár ujonnan megválasztott igazgatósága april 1-én tartotta alakuló ülését. Ez alkalommal elnöknek egyhangulag *Halvax* Frigyes választatott meg; alelnöknek egyhangulag: *Vidéky* János; pénztári másodorvosnak egyhangulag: *Ungár* Miksa. A felügyelőbizottság részéről elnöknek egyhangulag: *Breyer* Adolf; a választott biróság részéről elnöknek egyhangulag: *Dancs* Kálmán, jegyzőnek: *Fischel Arthur* választattak meg.

— **Jönnek a huszárok.** A 6-ik varasdi, a 7-ik pápai és a 8-ik pécsi honvéd-huszárezredek folyó évi julius hó 1-től egész julius hó 20-ig tartandó nagygyakorlatra városunkban összpontositva lesznek. A szükséges előintézkedések megtétele végett báró *Zech* Arnold ezredes a m. k. 3-ik honvédlovasdandár parancsnoka e hó 8-és 9-én városunkban időzött.

— **A keresk. betegsegélyző pénztár** vezetősége azon meggyőződésre jutott, hogy a munka-

adók egy jelentékeny része nem jelenti be biztosításra kötelezett alkalmazottját, a kijelentést pedig majdnem a legtöbb munkaadó elmulasztja. Hogy az alkalmazottak biztosítása a kellő mederbe tereltessék, a pénztár megbízta *Rosenfeld* Lajos pénztári titkárt az alkalmazottak összeírásának eszközlésével, mely megbízást a városi tanács következő végzésével hatóságilag is megerősítette:

6431/897. A nagykanizsai kereskedelmi betegsegélyző pénztár kérvénye Rosenfeld Lajos nagykanizsai lakos pénztári titkárnak a pénztárkötelezettek összeírására adott meghatalmazás hatósági jóváhagyása tárgyában.

Végzés. *Ezen kérelemnek az 1891. évi* XIV. *t. cikk szellemében kifolyólag, de még azért is, mert a célba vett összeírás a munkaadók és kötelezettek kívánó érdekében történik és mert a pénztárnak az összeírás jogában áll: hely adatik, ennélfogva a nagykanizsai kereskedelmi betegsegélyző pénztár általa 1897. évi március hó 2-án Rosenfeld Lajos titkár ur részére kiadott meghatalmazás hasóságilag jóváhagyatik, melynek alapján meghatalmazott* **mint hatósági kiküldött** *fog az összeírásnál működni. Egy alkalommal figyelmeztetnek a munkaadók, hogy a biztosításra köteles alkalmazottjaik eltitkolása, illetve munkába állásuktól számított 8 napon belőli bejelentés elmulasztása 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik, továbbá a munkából kilépő biztosított alkalmazott 8 nap alatt szintén kijelentendő, ellenkező esetben a járulékokat a kilépés tényleges bejelentéséig a munkaadó sajátjából megfizetni köteles, mindezek mellett a megbetegedő alkalmazott ápolási díjaiért 30 forintig felelős.*

Mely végzés Rosenfeld Lajos nkanizsai lakosnak, a kereskedelmi betegsegélyző pénztár titkárának azzal adatik ki, hogy az összeírás alkalmával ezen végzés tartalmát a munkaadóknak hozza tudomására.

A városi tanács. Nagy-Kanizsán 1897. aprilis 9.

Mint értesülünk, Rosenfeld Lajos pénztári, illetve hatósági megbizott már e napokban megkezdi működését és hisszük, hogy a munkaadóknál oly jóakaró támogatásra fog találni, hogy a nyert meghatalmazásnak teljesen megfelelni képes lesz, mert csak így fog az 1891. évi XIV. t. c. kellőleg érvényesülni.

— **Póttartalékosok fegyvergyakorlata.** E hó 20-án 13 napi fegyvergyakorlatra a cs. és kir. 48-ik gyalogezred 250 póttartalékosa fog bevonulni.

— **A „mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyudijintézete"** f. hó 19-én délelőtt 11 órakor tartja harmadik rendes évi közgyülését a „Köztelek" ülestermében. A közgyülés tárgyai lesznek: Az 1896. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése választás ujján. A nyugdíjintézet számadásaiból, viszonyítva azok adatait az előző 1895. eredményeihez, kiemeljük, hogy a díjak egyenlő taglétszám mellett, 22105 kor. 62 fillérről 24463 kor. 90 fillérre, a díjtartalék 76231 94 fillérről 101471 kor. 32 fillére emelkedtek. Az intézet nyers vagyona tett 1895-ben 85876 kor. 46 fillért, 1896. végén 125292 kor. 93 fillért; az alapvagyon 1895-ben 5225 kor. 83 fil. 1896. végén 20587 kor. 83 fillért. Az előbbi emelkedett 39410 kor. 52 fil. az utóbbi 15362 koronával. A mint ezen adatokból kitünik, a nyugdíjintézet a díjtartalék megfelelő emelkedése mellett a mult folyamán vagyonában jelentékenyen megerősödött.

— **Déli vasut.** Husvét ünnepe alkalmával f. évi április hó 17-én a déli vasut magyar vonalainak állomásairól *Budapest, Bécs, Fiume, Trieszt és Velenczébe* rendkivül mérsékelt áru menettérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyujtják, hogy visszajövetkor ezen jegyekkel az utazást kétszer tetszés szerinti államásokon félbe lehet szakitani. Ezen jegyek kiadására és áraira nézve külön hirdetmények adattak ki, melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkivül mérsékelt áru jegyek érvényesek, indulási idejükkel fel vannak emlitve.

— **Hirdetmény.** Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közbirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1897. évi IV. osztl. kereset adó kivetési lajstroma az 1883. évi 44. t. c. 16. és 36. § a értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig: a) azon adózók, kik az illető lajstromban megállapitott adónemmel már a mult évben is megvoltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját, b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval f. évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságnál benyujthassák. Nagy-Kanizsa, 1897. évi április hó 14-én. Neu ellenőr, Vécsey polgármester.

A csata-körkép.

Vért, vért! Olyan régen szomjazik a vén bűnös Európa — olyan régen nem volt háboru. A balkán csaták — az sommi, a vérszagot a világ nem is érezte meg. Kevesebb, drágább, de husosabb volt a balkáni szilva azokban az esztendőkben.....

Vért, vért! Ha nincs igazi, hát jó a festett is. De sok de friss, de élethü legyen! Háboru hiányában igy borzongatja meg magát a világ: csataképekkel. Két francia festő kezdte; mindig ezek a franciák kezdik a nagy, szenzációs dolgokat. A Detaille és Neuville csatapanoráma hallatlan sikere után sorban következtek a megfestett nagy csaták, a nagy városokban. Hozzánk is eljutott egy, a budapesti városligetbe, — talán a legszebb és legnemesebb, amit ebben a szánerben valaha festettek. A lengyel körkép ez, — „Kosciuszkó győzelme az oroszokon." Az Aréna uton, az uj mücsarnok palotájának tőszomszédságában folyik a harc egy külön erre a célra épített kupolás palotában. Ide rikít a nagy és vidám élet: a néptömeg oly barátságos. Maga az uj panoráma kivül szép, benn pedig folyik a vér, a sok vér: legyőzik az oroszokat, elfogják vezéreiket, magasan lobog a lengyel zászló; a dicsőség és a halál száguld előre a raklavicai sikon, a Kárpátok alatt. Vérrózsákkal van kirakva az egész roppant horizont, a Kárpátok legmagasabb csucsainak egyike, a Babara-gora, fehér fejével nyugodtan nézi a dicsőséges és rettenetes tavaszi napot.

Az ember tudja, hogy Budapesten van és nem Raklavicán, nem 1774-et irunk, hanem 1897-et, magyarok vagyunk és nem lengyelek; mulatunk és nem harcolunk; az oroszszal is elég jó barátságban élünk, s bár tudjuk, hogy emelvényről egy köralakra kifeszitett rengeteg festményt nézünk, mégis szivünk egyszerre hangosabban kezd dobogni és érezni véljük a vér szagát, benne vagyunk a csatában. Óriási illusio és kiki élvezi ezt temperamentuma szerint. Lehet, hogy hatalmas vágyat érez a harcoló tömegbe vegyülni, Kosciuszkó oldalára, s szinte kapkodják fejüket, hogy el ne találja valamely kartácsdarab, ágyutöltelék. Nagyszerű lehetett maga a raklavici csata, a hol a gyenge szabadság megalázta a teméntelen szarnokságot. És nagyszerű az a festés, ha már belenyugodtunk, hogy nem valóság. De megesbetett-e másképpen? Jön Kosciuszkó, pej paripán, utána a krakkói fehér parasztok szrei. Kaszával rohannak az orosz testőröknek, két kozákkal vesznek el az orosz ágyunak. Itt még harcol, ott már fut az orosz sereg. Lengyel huszárok ugy lőnek rájuk, mint a nyulakra. Másutt a kozákok is vadul harcolnak: nem is olyan bizonyos még a lengyelek diadala... Egy helyen szökni akar egy orosz katona, nyakon fogja a tisztje. Egy másik tényleg menekül, ereszkedik le a hegyszakadékon... Oly szép a lakok ezek!

A csata iszonyu és gyönyörű; iszonyu és gyönyörű ez a kép is. Panoráma módjára van csinálva, enny.ben panoráma, de különben nagy invencióval és szokatlan művészettel festett kép. Közelről is meg lehet nézni, bravurral, biztossággal és pontossággal van megrajzolva minden részlete. És a sok ezer alak, a remek táják, a gyönyörű fenyőerdő, kavargó füst és előtér, a legtökéletesebb harmoniában. Segitni szeretnél a vergődő sebesülteken és azt hiszed, megfoghatod a kezeddel a fenyő-fák lombjait.

IRODALOM.

— **Uj zeneművek.** A gyimesi vadvirág. A budapesti népszinházban e cim alatt nagy sikerrel előadott uj népszinműnek összes dalai most jelentek meg a Rózsavölgyi és Társa cég kiadásában. A népszinmű zenéjét tudvalevőleg Konti *József*, a kirneves zeneszerző, a karnagy állitotta össze, s ez a körülmény már egymagában kétségtelenné teszi, hogy a zamatos és hamisitatlan magyar dalt kedvelő közönség népdalirodalmunk szine-javát fogja találni. A magyar dalszerzők legjelesebbjei: Dankó P, Kéry Gy, Káldi Gy. és Lányi Ernő mélységes költészetük legszebb szellemi megnyilatkozásait tartalmazza ez az egy számból álló dalfüzet, a melyek legtöbbje ott él a nép ajkán már hosszu idők óta s fog élni időtlen időkig. A dalfüzet ára 1 frt 20 kr, a tartalmazza a következő sikerült dalokat: „A szomszédban van egy öreg eperfa" Kéry Gyulától, 2. „Bort ide Salamon" Dankó Pistától, 3. „Ha meghalok....." 4. Sirtam eleget utánnad... Lányitól, 5. Süt a mama... 6. Oh én édes Karajkám . . 7. „A kákási tekerőnyes . . ." Káldytól. — Melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A szabadkőmivesség** tiz kérdésben és feleletben. Irta dr. Henne am Rhyn Ottó állami levéltárnok, forditotta Aureliánus, kiadta a László-király páholy Nagyváradon. Kapható Lassky Armin könyvkereskedésében Nagyváradon; ára 1 korona. E cim alatt rendkivül érdekes mű látott a napokban napvilágot, mely nem annyira a szabadkőmiveseket, mint inkább a laikusokat érdekli, akik igen hü ismertetést találják benne azon titokteljes szövetségnek, mely ujabb társadalmi mozgalmainkra oly bámulatos, átalakító hatással van. Henne Ottó e műve már majdnem valamennyi európai nyelven megjelent s a „László király" páholy áldozatkészségének adta jelét, mikor e nagyhirü mű lefordításáról gondoskodott. Henne Ottó műve leveszi a leplet a nagy titokról s előttünk áll a szabadkőmivesség. A könyv részletei: 1. Mi a szabadkőmivesség. 2. Mi és mit akar a szövetség 3. Mikánt viselkedik az állammal és egyházzal szemben. 4. Miféle titkaik vannak a szabadkőmiveseknek? 5. Hogy van szervezve, 6. Mit csinálnak. 7. Mi haszna van. 8. Hogyan alakult. 9. Mi a története. 10. Milyen az elterjedése. Függelék.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Őrületes szenvedélyből.

— Amerikai bűnügyi történet. —

Németből forditotta: **Hugauf Ede.**

(Folytatás.)

— Teljesen biztos abban? kutatám tovább.

— Teljesen biztos, magyarázá ünnepélyes komolysággal.

Közelébb vonám hozzá székemet.

— Beszéljé el nekem ama végzetteljes álmot kérém.

— Elbeszélém, mondá kezét homlokán végighuzva. A gyilkosságot megelőző éjjelen volt, midőn könnyű szivvel, a világgal teljesen megelégedve — és itt mélyen sóhajtott — kerestem fel nyughelyemet. Hirtelen halálos félelem vett rajtam erőt, az éj félelmes sötétségében egyszerre csak ugy hallottam, mintha egy ismeretlen hang, a mely a velőkig hatott, nevemet kiáltaná segitségért. „James! James! James! — kiáltott háromszor, és vánkosaimról felugorva, egy idegen nőalakot láttam magam előtt!

Egy percig hallgatott, aztán ünnepélyesen folytatá:

— Még sohasem láttam arcát azelőtt; de azért még is leirhatom vonásról vonásra. Fölém hajolt és oly aggodalmasan és esdőleg nézett rám, hogy mély részvétet éreztem iránta, habár ajkai egy panaszhangot sem hallattak s csak az imént hallott segélykiáltás hangzott még fülemben.

— Irja le azt az arcot, szakitám félbe.

— Fiatalosan gömbölyded, fehér és igen előkelő volt. Körvonalaiban kecses, de az életteljes szinnek minden hiányával, nem éppen szép, de megnyerő, mint egy gyermeké. A széles, alacsony homlokra öm'ő hajzat gesztenyebarna, feltünő nagy szemei szürkék, és szája, amely arcának legkecsteljesebb részét képezé, finom és kifejezésteljes volt. Állában egy gödröcske tünt fel. Oly arc volt az, amit nem felejthet el az ember soha...

— Folytassa, mondám neki, midőn elhallgatott.

Néhány pillanat mulva tovább folytatta:

— Midőn az alak beszédes szemeivel ily esdőleg rám nézett, hirtelen eltünt, és én rögtön, amint az álmokban gyakran előfordul, más környezetben éreztem magamat. A könyvtárba láttam magamat áttéve és ösztönszerűleg éreztem, hogy az előtéren valami történik. Egy pillanattal később, egy ember, aki igen szép- és előkelőnek látszott, zajtalanul, árnyékhoz hasonlóan lopózkodott be. Még igen jól emlékszem, hogy közeledésénél egy sajátságos keverékét éreztem a kiváncsiság- és borzalomnak, sejtettem, hogy rossz szándékkal jött.

A legsajátságosabb azonban az volt, hogy most már, mintha nem én, hanem Leavenworth ur lettem volna. A szoba közepén az asztalnál ültem és éreztem végzetem beteljesülését. Képtelen egy hangot vagy mozdulatot tenni, nem volt mód, hogy e halálos csapást magamtól elháríthassam. Habár háttal voltam is fordulva, mégis jól láttam, mint megy át csendesen rézsut a hálószobába a kis asztalkához, melynek fiókjában a revolver feküdt. A fiók zárva volt. Megforditá a kulcsot, kivevé a gyilkos szerszámot tokjából, müértő szemekkel megvizsgálá és ujra telém fordult. Minden lépésénél kimondhatatlan kinokat szenvedék. Alig tudtam már lélekzeni és szemeim félénken meredtek az előttem fekvő könyvre, bár tudtam, hogy a legközelebbi pillanatban saját véremmel lesz áztatva. Ha a kiállott félelemnek ama perceit visszaidézem emlékembe, ujra átélni vélem azokat. A betűk, amiket előttem a papiron láttam, mozogni látszottak, fehér lapjokról felemelkedve, kisértetes alakokká változtak. Rég elfelejtett események és személyek ujra lelki szemeim előtt lebegtek.

Szégyennel és bánattal tekintettem vissza lefolyt életemre.

Kimondhatatlan vágy, leirhatatlan kétségbeesés fogott el. Midőn a vádaskodó alakok közt amaz arcot pillantám meg, amit álmom elején már

láttam volt. Ama kedves, halvány gondtetjes vonások szeretettel és részvéttel tekintének rám, miközben az orgyilkos, ki hátam mögött volt, lassan és elháritatlanul közeledett felém.

Hallottam, midőn Clavering a folyosó küszöbén megállva, ajkait eltökélten összeszoritá s a végzetes tettre készült.

Fakó halványság jelent meg az elbeszélő arcán eme szavainál.

— Irtózatos volt! folytatá némi szünet után. Az akkor átélt érzelmeim leirhatatlanok. Egy pillanatig még pokoli kinok marcangolák szivem és fejemet, azután egyszerre eltüntek. Ugy éreztem, mintha hirtelen elragadtattam volna a földről, és messze távolságból szemlélnék egy embert, ki tágra nyitott szemekkel és vonagló ajkakkal hajol áldozata fölé.

Rövid szünet mulva tovább folytatá Harwell ur, mialatt homlokáról letörölte a nehéz verejtékcseppeket:

— Láttam ez embernek arcát; ez nem volt előttem ismeretlen; de oly szép, oly feltünő s oly páratlan volt a maga nemében, hogy mélyebben vésődött emlékembe, mint saját atyámé. S ha száz évig élnék, nem felejthetném el soha.

— És tegnap ujra látta? kérdém oly hangon, mely előttem is idegennek látszott.

— Igen, válaszolá. Tévedés itt lehetetlen. Az az ember, ki tegnap este a fogadóteremből az előtéren át a kapu felé haladott, vonásról-vonásra hasonlit álomképemhez.

(Folytatása következik.)

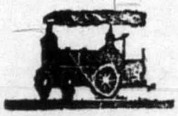

Vasuti menetrend

Érvényes 1896. julius 25 től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	pere	idő	vonat	óra	pere	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	28	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh. Béca Z.-Eg.	sz. v.	5	55	regg.	sz. v.	10	32	este
	gy. v.	8	55	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d.u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel
	sz. v.	7	20	este	v. v.	8	38	regg.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Hirdetések:

Örökös fényt csak a **SATURNUS** padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.

Hochsinger Testv.
Budapest, VII. Almássi-tér 8.

FEHÉR MIKLÓS
gépgyáros 54, 12—1
ajánlja a
m. kir. államvasutak gőzcséplőkészleteit,
továbbá a legujabb szerkezetű **magánjárókat** és mindennemü egyéb gazdasági gépeket u. m.: **ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket, (cirkulár)- kör-fűrészeket, malomberendezéseket, trieuröket, darálókat, a legjobb perenospora-fecskendőket, szecskavágókat, bakkerrostákat** stb. stb. **kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb árakon,** hitelképes vevőknek több évre terjedő **részletfizetésre.**

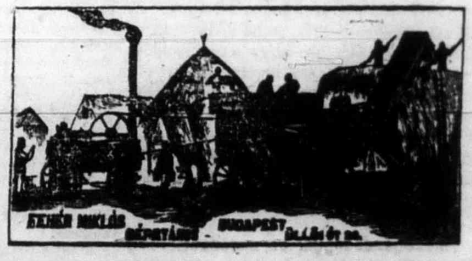

Legegett m. kir. államvasuti cséplők kerekei készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek ujakkal becseréltetnek.

Cséplési idényre verőimnek megbizható gépészekről szivesen gondoskodom.

Képes árjegyzék kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS, gépgyáros
Budapest, IX. Üllői ut, 23. sz. (a „Köztelek" mellett).

Unger Ullmann Elek
Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár
világhirü **SWIFT**
Kerékpárjainak
raktára.

Egy teljesen felszerelt könnyü utigép ft. 165.

Kevéssé használt de jó karban lévő kerékpárok szintén kaphatók.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

31. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 18-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. ezu a Ollop-féle ház.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Husvét.

Egyik husvétvasárnaptól számitjuk Magyarország történetének legujabb korát: a feltámadást az elnyomatásból és csüggedésből, Magyarország fenmaradásáért való aggodalomból, a szabadság és állami önállóság után való vágyakozás állapotából. Hires husvéti cikkelyében vezette be az a legbölcsebb államférfi, kit a Gondviselés a magyar nemzetnek ajándékozott, a leigázott Magyarország feltámadását és azóta politikai szokás és kegyeletes gyakorlat lett a husvéti ünnepeket a nagy bölcs szelleméhez méltó módon megülni, emlékének áldozni és a vallási gyakorlatok mellett politikai magunkba-szállást is tartani, a nemzet multja s jövője felett elmélkedni és a jelen helyzetet pártatlan méltatás alá vonni.

Ezen elmélkedések közben feltünik egy különös, kiválóan magyaros jelenség folytonossága, amely vörös fonálként huzódik végig hazánk ezeréves történelmén. Az elnyomatásban, a szerencsétlenségben, nyomorban és nemzeti gyászban mint a jó testvérek, mindig egyetértettek, összetartottak a magyarok. Az elvesztett szabadságért való fájdalom megszüntetett minden társadalmi különbséget. A lánc, amelyet a paraszt hordott, ép oly szivszaggatóan csörömpölt, mint a grófi rab bilincse, akinek szinén sepernie kellett az utcát. És miként közös volt a fájdalom, közösek voltak a könyek is, melyeket a hazáért sirtunk.

Es ha szabad lett a dolgok fejlődése, ha szép husvét köszöntött be a hazára; ha a hazaszeretet működésének, a hazafiak áldozatainak sikerült az eltünt szerencsét, az imádott szabadságot visszahóditani, i Magyarországot az előrehaladó, szabadelvü és kulturális fejlődés utjára vinni, a magyar hazát gazdaggá, hatalmassá és tiszteltté tenni: akkor megint jogaiba lépett az egyenetlenség régi büne, testvér nem bizott a testvérben, az egyik magyar üldözte, gyülölte és átkozta a másikat és ez számtalanszor ismétlődött államiságunk ezer esztendeje alatt. Nem lenne az Magyarország hü történelme, ha Deák Ferenc husvéti cikkelye után másképp történt volna.

A helyzetet, melyben Magyarország van, alaposabban kell méltatnunk, összehasonlitásokat kell tennünk a mult és jelen közt. Egy mély hódolattal tisztelt és szeretett király jogara alatt fejleszti szabad intézményeit Magyarország és állami függetlenségében biztos alapon nyugvó, esküvel megerősitett alkotmánynak örvend, amelyért a kontinens minden népe irigyel bennünket. Az európai államok szövetségében komolyan számolnak ennek az ezer esztendős országnak a politikájával és rokonszenvével, mert már ismételten döntőleg beavatkozott Európa történelmi eseményeibe És belső fejlődését illetőleg egy sokaktól irigyelt, imponáló állammá lett Magyarország az európai koncertben, és az intézkedés szivósságában, erélyében s önállóságában már sok bámulatosat végzett s még végezni hivatott.

A barátságos, de politikai tekintetben erősen széthasadozott, mert nemzetiségek szerint szétdarabolt Ausztriával szövetségben, Magyarország az egész monarchia sulypontját biztositotta magának és oly tulsulyt vivott ki, aminővel azelőtt soha sem birt.

És ha politikai és gazdasági dolgokban néha nehézségek voltak is, az ország ügyeinek kitünő vezetése folytán csakhamar legyőzték azokat. A magyar állam szabad fejlődésének és erősödésének egyetlen-egy feltétele sem hiányzik, csak a honfitársak testvéri bizalma egymáshoz. Mi sem hiányzik, csak az, hogy az egy azon haza fiai, ha kell, mint ellenfelek, de semmi körülmények közt sem mint ellenségek, álljanak szemben egymással. Mint ellenfelek, kiknek hazaszeretetében, tiszta patriotizmu-

A „ZALA" tárcája.

Dal egy csalogányról.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: **Halász Margit.**

Nemrég éppen e lap legérdekesebb rovatában olvastam, a mi nagyon tisztelt Tollfuttásunktól, hogy nem szereti, ha tollforgató emberek agyondicsérik egymást. Ezt akkor irta, a mikor Körmendy Pált méltatta.

Tehát méltatni lehet, csak agyondicsérni nem. Ő is igy teszek, követem Tollfuttásunkat e tettében, noha az én birodalmam leginkább a vonal alatti rész.

Ő egy általunk is jól ismert, tehetséges embert a „mi" poetáink egyikét mutatta be érdemeihez méltóan. Amit ő tett Zalaország költőjével, ugyanazt akarom én tenni egy másikkal, csak hogy az én képzeletem elszáll messze messze tájra, oda arra a helyre, melyről igy zeng ép az a csalogány, kiről ez ismertetést irni akarom:

„Hol szebb az erdő, zöldebb még a rét is
S a hervadás is szebb ősz idején,
Hol a legforróbb nyárnak közepén is
Friss hó ragyog a bércek tetején."

Ő ide, ebbe a bérces kis hazába, Máramarosba viszem a nyájas olvasót.

Ismerem lapunk müvelt közönségét, mely nem csak a helyi dolgok iránt érdeklődik, de szivesen vesz tudomást más vidékekről, más vidéki dolgokról is.

Hisz a mi szép jó, igaz: az mindenkié. S azt is mondják, hogy „müvész hazája nagy világ" Ennek kapcsán én meg azt mondom, hogy a költő is méltó arra, hogy mindenki szivében helyet foglaljon, lakjék bár az erdő koszoruzta hegyek közt, vagy az alföld rónaságán.

E bevezetést szükségesnek tártottam, hogy irhassak az én csalogányomról. Az enyim? Dehogy az egészen; soké, nagyon soké, mióta a Muzsa csókja ott ég magas, tiszta homlokán. S azt is megmondhatom, hogy az én csalogányom nem képzelt, aetheri alak; ott lakik a vadregényes vidékü Máramaros-Szigeten, hol az édes apja Viski Krüzselyi Bálint jogtanár s maga is poetáskodó ember; őt magát pedig Erzsikének hivják.

Elnézem ennek az ifju, huszonkét éves leánynak égő fekete, de mélabus szemeit, melyekből tisztán kisugárzik az ő rendkivül nemes, nagy lelke, rajongó ideálizmusa s az a költőknél megszokott melancholia — Nézem, nézem hosszasan, de amint tovább nézem: szemeim könnybelábadnak. Nem lehet sokáig ezt a szomoru nézést kiállani.

Hogyha én ennek a szép barna leánynak visszadhatnám azt a mit elveszitett, s a mit visszadnom nem áll hatalmamban: oh de nagyon boldoggá tenném vele!

Megvan neki mindene a világon, tekintélyes család dédelgetett sarja, a lapok olvasóinak kedvence, kinek minden dalából egy-egy virág fakad, az ő fájó lelkének „szomoru-rózsá"-i.

Mint nyolc éves kis elemi iskolás leányka kihevülten ment az iskolába, az ablakok nyitva voltak s egy erős léghuzam következtében elvesztette teljesen mind a két fülére hallását.

Képzelhető a család ijedelme, midőn orvostól orvoshoz vitték szeretett gyermeküket. megfordultak vele Budapesten, Bécsben, de a tudós doktorok nem birtak rajta segiteni.

Hát csak igaz, hogy szavartalan öröm nem osztályrésze az embernek s a bánat mint a villám gyakran ott csap le, ahol a legkevésbé várják. A sors mindenkinek adott valamit a fájdalomból, egyik a testén, másik a lelkén viseli. De van valami igazság abban, hogy az Ur csak választottainak ad töviskoszorut.

Van-e a földön ember, aki teljesen boldog volna? Nincs, nem is volt! És mégis némely embernél a fájdalom hasznára válik a léleknek. Lám, ha Krüzselyi Erzsike el nem veszti hallását: talán soha sem lett volna a fájdalomnak édes szavu csalogánya. Másban találta volna fel világát.

De igy önmagára lett utalva, hogy saját énjében találjon fel mindent; örömet szórakozást, bánatában pedig vigasztalást.

Édes apja maga tanitgatta leánykáját, ő volt tanitója ezen szomoru eset után. Mindent, amit meg akart neki magyarázni, leirta neki papiroson. Igy tanult Erzsike.

Fiatal létére roppant kiterjedt olvasottsággal, ismeretlel rendelkezik. Sokat, nagyon sokat olvasott, ez volt minden, az ő iskolája.

Már mint kis leány, nagy hajlamot érzett a versirás iránt; apja látván, szunnyadó tehetségét,

sában semmi körülmények közt sem lenne szabad kétkedni.

E haza minden igaz fiának első sorban és minden körülmények közt a haza sorsát kell szem előtt tartania, Deák Ferenc emlékének kell bennünket teljesen és egészen eltölteni. Az ország jóléte legyen a legfontosabb törvényünk, — a haza szeretetében kell mindnyájunknak egyetértenünk. Csak a módnak, melyen hazaszeretetünket érvényre juttatjuk, szabad különbözőnek lenni. A legnagyobb szolgálatot akkor tesszük a hazának, ha Deák Ferenc szándékához hiven a hazát mindenek felett, még a saját politikai becsvágyunknál is magasabbra becsüljük. „A haza minden előtt," — ez legyen jeligénk, ez lebegjen folyton szemünk előtt s ezt véssük be mélyen szivünkbe, akkor nagy és hatalmas marad ez az ország és fennáll a világ végeig.

A szabadkőmivesség.*)

Miként viselkedik a szab. köm. szöv. az állam és egyházzal szemben?

Az embernek az Istenhez való viszonyából származik a vallás, a világhoz való viszonyából a politika. A vallás fogalma csupán az emberiség isteni, a politikáé csak világi ügyeinek összeségét karolja fel.

A szabadkőmüvesek tehát kénytelenek vallási és politikai dolgokkal foglalkozni; mert különben kerülnék mindazt, a mi az emberi életnek mély tartalmat kölcsönöz; hiszen nem maradna számukra semmi, ha eltaszitanák maguktól „az emberi élet legszentebb és legnagyobb érdekeit, a vallási és hazafiui érdekeket." (Hottinger) Foglalkoznak tehát ép ugy isteni, mint világi dolgokkal; de nem üznek politikát s nem alapitanak uj hitfelekezetet, nem müködnek sem mint politikai, sem mint felekezet-párt, szövetségüknek más célja van: mint humanitarius intézmény vagy „férfiakat humanitásra nevelő intézmény" (Bluntschli)

A szab. köm. szövetség tagjait bizonyos vallásra nem kényszeriti; ki-ki szabadon követheti meggyőződését. A legkülömbözőbb vallások és hitelvek követői felvehetők szabadkőmüveseknek, s valódi kőmüvesek vallási meggyőződése vagy hovátartozósága miatt „jóhirü szabad férfiut," ha a szövetségbe való felvételre jelentkezik, nem fognak visszautasitani.

A kőmüves-szövetség maga is azt akarja, hogy tagjai vallásosak legyenek — minden ünnepélyes gyülésük imával kezdődik és végződik, — s kifejezetten jóváhagyja, hogy tagjai hűek legyenek azon felekezethez, a melyben a legtöbb igazságot találják, de azt is kivánja, hogy a humanitás sarkalatos elvét ne téveszszék szem elől, ne feledjék a katholikus és protestáns meggyőződés miatt a keresztényt, a keresztény a zsidó stb. miatt az embert, s hogy tagjai nem az indifferentismust, hanem az igazi vallási türelmet gyakorolják.

A szabadkőmüves-szövetségnek vannak kisebb s mindinkább fogyó töredékei, kik azon nézetnek hódolnak, hogy csupán keresztények vehetők fel szabadkőmüveseknek. E fellogás azonban ellentmond a szabadkőmüvesség szellemének s eredetét azon hiedelemnek köszönheti, mintha a humanitás tisztán és teljesen csakis keresztény alapon volna elérhető. A tiszta kereszténység kétségkivül megfelel a tiszta humanitásnak: de a tiszta kereszténység épen csak mint eszmény létezik, mig a valódi kereszténység külömböző felekezetekből áll, melyeknek főcéljuk külön vallásnézeteik elismertetése, s a melyek ennélfogva a humanitást eszményi tisztaságában nem tartalmazzák.

Habár a szab. köm. szövetség nem ir elő vallási elveket, mindazáltal feltételek bizonyos igazságokat, melyek az emberi természetben gyökereznek, s melyek az emberi ész által elismerhetők, anélkül, hogy ez azért magát egy idegen tekintélynek alávetni kénytelen volna. Ez alapigazságok az Istenség létezése, a lélek halhatatlansága s az erény szükségessége.

Isten létezése a szzabadkőmüves-szövetség mint ilyen által annyiban ösmertetik el, hogy az Istenben a „Világegyetem nagy épitőmesterét s fenntartóját" tiszteli, a világ szellemét, melytől minden testi, szellemi erkölcsi élet kiindul s a kihez mindenkoron ismét visszatér.

A szövetség minden cselekedete „a világegyetem nagy épitőmestere nevében" történik. E mellett azonban a szövetség tagjait nem akadályozza, hogy a világ eredete és kormányzata felől maguknak azon fogalmat alkothassák, melyet lelkiismeretök sugalmaz. A szövetség senkire sem kényszerit bizonyos fogalmakat a természet-fölöttiről.

A lélek halhatatlansága felőli meggyőződést a szab. köm. szövetség a kedélynyugalom megőrzés", s a szenvedésben való vigasz lényeges kellékének tekinti. A kedélylyel biró ember nem képzelheti magának egy önérzetes gondolkodó lény teljes megsemmisülését, s a szabadkőmüvesek azért mondják elhunyt testvérükről hogy „az örök keletbe költözött." A kelet alatt t. i. a kőmüves a világosság forrását érti, mert ez számukra keletről jő. De itt is megemlitendő, hogy a szövetség tagjaira a tulvilágban való hitet ép oly kevéssé octroyálja, s ép oly kevéssé követel tőlük erről, mint a lét utolsó okáról meghatározott fogalmat.

Az erény szükségessége mélyen gyökeredzik a szab. kőmüvesség lényegében, s céljával elválhatlanul egybe van fűzve. A mi az erényt sérti, az a szabadkőmüvességgel is összeférhetlen, mert ez csak az erényben látja az emberiség üdvének, szerencséjének, mit elérni igyekszik, utját; a bűnben ellenben utálja a testi és anyagi romlás okozóját, a megelégedettség, szerencse s lelkinyugalom megrontóját.

„A mit minden ember keres s elérni igyekszik, — mondja Marbach — az nem ez vagy amaz a dolog, hanem szive boldogitása s majd ez, majd amaz eszméje van, melynek megvalósitása neki ezen boldogságot igéri. S bármily csodálatosan haladnak az emberek az életben össze-vissza, mégis csak egyetlen polusok van, melyhez járműveiket irányitják s szivök minden pillanatban megsugja nekik, hogy attól jobbra vagy balra térnek-e el, közelednek, vagy távolodnak-e tőle. T. i. az ember lelkiismerete a delejű, mely bármit cselekedjék is az ember, az Istenség felé fordul, az igéret földe felé, e haza felé, mely vonza."

(*Lapunk legutóbbi számának irodalmi rovatában megemlékeztünk dr Henne Ottó ily cimü munkájáról. Ebből közlünk itt mutatóul egy fejezetet.

---

igyekezett azt fölébreszteni s midőn irogatni kezdett, beküldte — leánya tudta nélkül — egy kis versikéjét az Aradon megjelent „Józsi és Erzsike" cimü gyermeklapnak. Ez volt az első lépés, mely őt a költészet büvös-bájos kertjébe vezette.

Krüzselyi Erzsike most már Zemplén, Máramaros, Ugocsa megye elismert költőnője, kinek tehetsége feltünt már nem egy fővárosi irónak is, köztük nevezetesen Kiss József-nek, a „Hét" szerkesztőjének. Pedig Kisstől tudjuk, hogy ő előtte csak a „jó anyag" ér valamit s mint kritikus igen szigoru. Az ő lapjáu kivül a „Vasárnapi Ujság", „Ország-Világ", „Magyar Nők Lapja" hozta már Krüzselyi Erzsike verseit. De igazi feltünést csak most keltett, midőn eddig megjelent költeményeit egy kötetben kiadta Füzve 1 frt, diszkötésben 1 frt 80 kr.

E kötetből bemutatok itt egy párt, hadd lássa a szives olvasó, hogy a magánszorgalom s csupán az olvasás is mekkora iskolázottságot tud adni annak, akiben ambicio és tehetség van.

Keresek egy szivet,

Nézem az esőnek lassu peregését,
Levelek hullását.
Nincs, akihez szálljon, nincs aki megértse
Keblem sóhajtását.
Nincs, aki szeressen s igaz érzelemmel
Vonjon a karjába.
Keresek egy szivet, mely engem megértsen,
Keresek, hiába.

Csendes éjszakákon kikelek az ágyból
S ülök ablakomba,
Résztvevőn ragyognak a fényes csillagok
Minden sóhajomra.
Kibámulok hosszan, könnyező szemmel a
Néma éjszakába,
Keresek egy szivet, mely engem megértsen,
Keresek, hiába.

Találtam már egyszer egy olyan emberre,
Ki igaznak látszott.
De aztán megunta hűséges szerelmem,
Itt hagyott, kijátszott.
Betaszitá lelkem a buk, szenvedések
Nagy ocednjába...
Keresek egy szivet, mely engem megértsen,
Keresek, hiába!

Óh, ha feltalálnám, óh ha kincse lennék
Egy igaz kebelnek,
Óh, hogyha adnának igaz szerelmemért
Hü, igaz szerelmet:
En volnék akkor a legboldogabb ember
Az egész világba.
Keresek egy szivet, mely engem megértsen,
Keresek, hiába!

Álmadozás.

Kinézek ablakomnál állva
S ugy érzem, mintha lelkem szállna;
Addig száll, mig a multba téved
S meglátogat sok elmult évet.

Ott kint, a felhőkön keresztül,
A nap sugára ki-kirezdül,
Oly halvány, oly bus a képe,
Beléillik a szürkeségbe.

Szemem bezárom és sóhajtva
Fejem az ablakfára hajtva —
Hagyom a könnyem áradozni
S elkezdek csendben álmadozni

Látok ujra egy édes arcot,
Amelyet én oly szépnek tartok —
Ahogy egyszer elémbe állva:
Szerelmes szókat mondott szája.

S érzém, a mint szivem ijedten
A szavaitól visszaretten;
Ép oly hidegen és halkan
Elutasitva szólt az ajkam.

Azután jött a bucsu perce
S ő elment innen messze, messze,
Es tünnek ... tünnek a sok évek
S felőle még csak hir se téved.

Kibámulok a szürkeségbe,
A felleges, bus téli égre,
Honnan — a köddel szél ha játszik —
A nap sugára ki-kilátszik.

Fejem az ablakfára hajtva
Es olykor fájón felsóhajtva:
Könnyeim fátyolán keresztül
Álmodom dalról, szerelemrül.

Bizony szegény kis költőnőnek a dalról csak álmodni lehet. Ő, ki 8 éves kora óta se dalt, se zenét nem hallhatott, igy szólt nem régen hozzám: „Ha a nővérem zongorázik, odamegyek s ráteszem kezemet a zongorára, hogy legalább érezzem a zenét."

Még mint tizenötéves kis leány igy irt: „Itt a tavasz" cimü költeményének utolsó strófájában:

En istenem, mily boldogság, mily szépség!
Körül élet, felül meg a fényes ég.
Minden örül; bennem dul a fájdalom:
Miért nem lehet a madárdalt hallanom!?"

Ő kitünő hangulatfestő ugy is mint poeta, ugy is mint prózairó. Részint egész neve, részint „Erzsike" név alatt már sok noveletteje jelent meg. Jelenleg édes apjával együtt szerkeszti a „Máramaros" cimü lapot, melybe még vezércikkeket is ir.

Ne buslakodjál szép csalogány, hogy a sors csak cserébe adta kiváló tehetségedet; igaz, nagy árt követelt érte, de midőn megkapta, az is gazdagon jutalmazott meg. Igy nem érhet csalódás, mert mindenki állhatatosan szeret, megért, mig amugy életed hátha egy óriási csalódással vagy folytonos csalódásokkal lenne keserüvé téve, hisz ember vagy te is.

A szabadkőmüves-szövetségnek az egyházhoz való viszonyából következik, hogy az minden egyházat elismer s meggyőződését tiszteli, ha az az erényt tiszteli és gyakorolja, s e szerint ugy egyes létező egyházak, mint emberek megvetése és üldözése meggyőződésük miatt: a szabadkőmüvesség s a szabadkőmüvesség szellemével tökéletes ellentétben van.

De mert a szab. kőm. szövetség egyik egyháznak sem ád előnyt, mert hiszen látta, miként az egyházak egymással versengéséből ősidőktől fogva csak viszály, s véres harcok keletkeztek s ezért a vallás-pártok felett áll, kiknek ibékülését a szeretet s jóindulat szellemében óhajtja, tartózkodik minden beavatkozástól az egyházak és felekezetek ügyeibe s minden discussiótól vallási tételek fölött, mi csak megzavarná a belsejében honoló békét, mire eszméi keresztülvitele céljából oly nagy szüksége van.

Egyik felekezetet sem ösmeri tehát el, mint az egyedüli igazat, hanem mindegyiket tiszteli lényegében, ha a humanitás alapelvének hódol. »A szab. kőmüvesség lényege« — mondja Seydel Rudolf sz. k. iró — nem áll dogmatikus állitásokban, vagy tagadásokban; tagjaitól azért nem is követeli valamely hitvallás elfogadását vagy tagadását, hanem a mint minden vallás hiveit különbség nélkül kebelébe fogadja, ugy öleli át lánca a legkülönbözőbb meggyőződések képviselőit is.«

„A szövetség legjobb s leghivebb tagjai között" teszi hozzá, „lehetnek ép ugy olyanok, kik valamely egyház egyetlen tételén sem kétkednek, valamint olyanok is, kik egyetlen tételében sem hisznek."

Ép ezért különböző időkben a szövetség tagjai voltak minden vallásfelekezet papjai is, valamint a legkülönbözőbb vallási és philosophiai irányok követői.

Hasonlóan miként az egyházhoz, ugy viszonylik a szabadkőmüves-szövetség az államhoz is. Mint ilyen nem avatkozik az államalkotmány és kormányzat feletti számtalan vitába. A szövetség elvei a polttikai pártokon felül állanak, s azok szélsőségeit igyekeznek szigoru igazságosság által kiegyenliteni; kárhoztatnak minden erőszakosságot politikai ügyekben, A szövetségnek tehát nem szabad semmiféle politikai forradalmakban részt venni vagy ilyet előidézni. Engedelmesen aláveti magát azon állam törvényeinek, a melyben működik és saját feloszlatásának sem szegül ellene, ha ez az állam kormánya által elrendeltetik. Sőt a szövetség egyes osztályainak elismerését is az állam engedelyétől teszi függővé. Ezzel összhangban a szövetség gyüléseiből minden a politikai szenvedélyeket felkorbácsoló tárgyalások számüzvék.

Miután a szab. kőm. szövetség az egész emberiségé, összességében ép oly kevessé tűntet ki egyes politikai pártot, egyes nemzetiséget, egyes államot vagy egyes néptörzset, mint egyes vallást vagy felekezetet. Miként azonban egyes tagjainak hűségét azon vallás iránt, melyben neveltettek vagy önmaguk választottak, helyesli, ugy nemcsak hogy ép oly kijejezetten helyesli szeretetüket és ragaszkodásukat hazájukhoz s annak törvényeis kormányához, hanem minden illő alkalommal azi ő maga is lelkükre köti. Tagjai között tehát minden időben a legkülönbözőbb pártárnyalatu államférfiak voltak, a legszigorubb absolutismus hivétől és legitimistától kezdve a legtüzesebb demokrata és socialistáig, valamint nagyszámu uralkodók s máig is mind e felsorolt irányok képviselői és államfők sorai között találhatók.

A szabadkőmüvesség irtózik minden fajgyülölettől, a pártok és nemzetiségek minden elnyomatása és üldöztetésétől, ép ugy azonban minden jogtalan követelés és exclusivitástól ezek részéről, s igy minden háboru és hóditástól, valamint természetesen a rabszolgaságtól. Nem felel tehát meg a szabadkőmüvesi elveknek épen ugy valakitől politikai meggyőződése, nemzetisége vagy faja miatt a szövetségbe való felvételt megtagadni, mint a szabadkőmüvességet egyes párt vagy nemzetiség előnyére, vagy egy másik hátrányára kihasználni.

A mondottakból kiviláglik, hogy a sz.-kőmüves-szövetség sem a vallás, sem az államra nézve veszélyes nem lehet, mert sem egyiket, sem másikat, sem létében, sem szervezetében nem támadja meg, sőt ellenkezőleg elismeri és tiszteli. Türelmetlen vallás és zsarnoki államforma ismertető jele volt mindig, ha azok a szabadkőmüves szövetséget üldözték, ellenben türelmes és humánus vallás és szabad felvilágosodott állam jele, ha azok a szabadkőmüvességet oltalmazták, vagy legalább nem háboritották.

Csak a félelem gyöngesége, vagy vad fanatizmus tagadhatja a szab.-kőmüvesség létjogát.

Kivánatos volna, hogy minden állam és egyházi hatóság oly fogékony legyen a szabadkőmüvesi alapelvek iránt, mint Amsterdam város hatósága. Midőn itta 18-ik század harmincas éveiben sz.-k. páholyok keletkeztek, ezek egy alaptalan vád következtében beszüntettettek. A testvérek erre készeknek nyilatkoztak a városi tanácsosok közül egyet felvenni, ki azután meggyőződést szerezhet arról, vajjon társulatuk államellenes-e? A városi tanács tényleg kiküldte titkárát, ki a szövetségbe felvétetett s hatóságának oly kelvezően referált, hogy a tanácsbeliek nemcsak hogy ujjólag megengedték a kőmüvesek gyülekezéseit, hanem valamennyien felvétették magukat a szövetségbe.

Nagy-Kanizsa város tanácsától

Zalavármegye tekintetes alispáni hivatalának 1897. évi március hó 3-án 5969 szám alatt kelt rendelete folytán tisztelettel felhivom a lótulajdonosokat, miszerint osztályozás végett

1897. évi május hó 5-én reggel 7 órakor

a felső templom háta mögötti téren lovaikat elővezettessék.

Az elő nem vezetett lovak tulajdonosai, amennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudják, az 1873. évi XX. t. c. végrehajtása tárgyában kibocsátott utasitás 7. §. értelmében lovaiknak esetleg valamely szomszéd községbeni utólagos elővezetésére utasitandók és a közigazgatási hatóság által a szegény-alap javára minden ló után 15 forintig terjedhető birsággal büntetendők.

Nagy-Kanizsán, 1897. április hó 16-án.

Vécsey Zsigmond
polgármester.

HIREK.

— **A Szépitő-Egyesület.** Uton-utfélen ott diszelégnek a nagykanizsai Szépitő Egyesület padjai, hirdetve, hogy van egy egyesületünk, mely a közönség kivánalmának megfelelni óhajt. Ezen egyesületnek dicséretes működésétől azonban nem egyedül a pihenőt nyujtó padok tesznek tanuságot, hanem még inkább azon kiváló tevékenység, melyet a városi sétatér létesitése körül kifejt. A városi sétány munkálatai ma holnap befejezést nyernek és ezzel oly érdemet szerzett magának az egyesület, mely a legnagyobb elismerésre méltán tarthat számot. A közönségnek, mely oly szivesen látja, hogy vannak padjaink és hogy ma holnap lesz sétányunk, mulhatlan kötelessége a Szépitő-Egyesületet anyagilag is támogatni, mert a Szépitő-Egyesület csak kellő anyagi pártolás mellett működhetik sikerrel. A sétatérre ujabban a következő adományokat kapta a Szépitő-Egyesület: *Plihál* Ferenc körjegyző ur egy gyönyörü óriási tuját, *Fabick* Tivadar ur 4 drb. nemes fenyőt, *Stern* Sándor ur a készitendő padokhoz 20 drb. tombot volt szives ajándékozni. *Morandini* Román ur pedig 6 drb. pad készitését dijtalanul eszközöltette; mely adományok és munkálatért a Szépitő-Egyesület választmánya köszönetét nyilvánitja.

— **Grünfeld hangversenye.** Mint már megemlitettük *Grünfeld* Alfred cs. és kir. kamaraművész és porosz kir. udvari zenész *május hó 4-én* hangversenyt ad városunkban a következő nagyérdekü müsorral:

1. *Bethoven* Sanato D dur Op. 10
   Presto, Largo e mesto, Menuetto Allegro Rondo Allegio.
2. a) *Schubert* Impromptu C moll Op 90
   b) *Brahms* Intermezzo A dur
   c) *Bach Saint Säens* Gavotte
3. a) *Schumann* Arabeske
   b) „ Novelette D dur
4. a) *Chopin* Barcarole Fis dur
   b) „ Nocturno F moll
   c) „ Mazurka H moll
   d) „ Valse E moll
5. a) *Grünfeld* Romanze Fis dur Op. 45 (uj)
   b) „ Menuetto G moll Op. 45 »
   c) *Schütt* Un peu baroque Caprice „
6. *Grünfeld* Fauszt Fantasie

A müvész Bösendorfer zongorán játszik.

— **Miniszteri elismerés.** Botka Ferenc zalaszent-gróthi járási főszolgabirónak a közadók sikeres behajtása körül kifejtett tevékenységéért, a magyar királyi pénzügyminisztérium elismerését nyilvánitotta.

— **Közgyülés.** *A kereskedő ifjak önképző egylete* Nagy-Kanizsán f. évi április hó 24-én este 9 órakor saját helyiségében tartja XXVI. évi rendes közgyülését, a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó
2. Titkár évi jelentése
3. Számvizsgáló és könyvtári bizottságok jelentései.
4. 1897. évi költségvetés megállapitása
5. Uj igazgatóság, választmány, számvizsgáló bizottság és egyleti ügyész választása.
6. Netáni inditványok.

— **Kérelem.** *Baboss* László, nagykanizsai ügyvéd, lapunk dolgozótársa tudatja, hogy „*Nefelejcsek*" cimü munkája a napokban meg fog jelenni. Ez alkalomból kéri mindazokat, kik abból megrendelni óhajtanak és azokat is, kik még a gyüjtőiveket be nem küldték, — szíveskedjenek apr. 25-éig a megrendelés és gyüjtőiv beküldése iránt intézkedni.

— **Gyógyszerészből végrehajtó.** Kevesen vannak városunkban, kik ne emlékeznének a sápadt képü, szép bajuszu *Pataky* Andor gyógyszerészre, ki sok éven át a Belus féle gyógyszertárban működött. Pataky innen Siófokra ment, hol gyógyszertárt vett magának, honnét Budapestre költözött, de a mint látszik a szerencse nem igen kedvezett neki, mert a hivatalos lap egyik legutóbbi száma azt ujságolja, hogy „az igazságügyminiszter *Pataky* Andor budapesti lakos gyógyszerészt a budapesti V. kerületi járásbirósághoz *végrehajtóvá* nevezte ki."

— **Uj virágkereskedés.** *Fabick* és *Asztalos* két kiváló szakember a mükertészet terén vállalkoztak arra, hogy városunkban más nagyobb városok mintájára egy élő- és müvirágkereskedést nyitottak, mely folytonosságban gazdag tárháza lesz az élő- és mű irágok remekeinek, hol egyuttal az ehhez szükséges kellékek is dus választékban kaphatók lesznek. — Az üzlet fényes és modern berendézése egyik látványossága lesz városunknak, melynek megtekintését a virágkedvelőknek melegen ajánljuk.

— **A Balaton husvétja.** A balatoni gőzhajós részvénytársaság április 18-án és 19-én, a husvéti ünnepek alkalmával külön hajókat indit Siófokról Balatonfüredre és vissza. Siófokról délelőtt tizenegy órakor indul a külön hajó és délben tizenkét órakor érkezik Balatonfüredre, honnan délután 3 órakor indul vissza és egy óra alatt ér Siófokra.

— **Lipik gyógyfürdő.** A fürdő évad közeledtével szivesen tereljük olvasóink figyelmét a déli vasut pakrac-lipiki állomásától egy negyed órányi távolságban fekvő Lipik jódfürdőben levő dr *Roheim-féle sanatoriumra*, mely a jódforrástól alig 50 lépésnyire fekszik és a modern kor minden követelményének megfelelőleg van felszerelve. A sanatoriumba, bármely koru gyermekek és a mennyiben a hely engedi, felnőttek is orvosi kezelésre és teljes ellátásra felvétetnek. Az orvosi kezelést az intézet bennlakó igazgatója dr. Roheim Lipót látja el, kinek tudása és előzékenysége közelben, távolban ismeretes. A felvételi dijak aránylag igen kedvezők, miért is szivesen ajánljuk a Roheim-féle intézetet a jódkurára utalt betegek figyelmébe.

— **Rossz vásár.** A folyó hó 14-én Zala-Szt.-Gróton megtartott országos vásár nagyon silánynak bizonyult. A tavaszi munkák végzése a gazdákat visszatartotta a vásár látogatásától s ez és az általános pénzhiány okozta a vásár rossz sikerültét.

— **Belefult a pocsolyába.** Gyergyák Vince kiskanizsai lakos kertjében a nagy tócsa körül addig játszadozott Gyergyák kis fia és a szomszéd Baj Leposa György két éves kis leánykájával, mig egyszerre csak valahogy a kis leány belebukott a tócsába és mire segitségére jöttek, már megfuladt.

— **Agg öngyilkos.** *Matkovics* Józselet az egykor köztiszteletben álló szorgalmas lakatos-mestert évek óta gyógyíthatlan baj gyötörte, és ez megfosztotta őt minden vagyonától, ugy, hogy e napokban a helybeli szegények menházába kellett mennie. Az egykor jobb napokat látott 75 éves ember ezzel a gondolattal sehogy sem birt megbékülni, mig végre is két lábát összekötötte és karjain az ereket elvágta. Életveszélyes sebével a kórházba szállitották.

— **Tüz.** Bezeréd községben f. hó 3-án tüz támadt, mely alkalommal Géri János gazdának szalma-kazalja a tüz martalékává vált. — A gyorsan érkezett segitséggel sikerült a tüzet eloltani.

— **Közlekedési akadályok.** Sem a vasutat, sem az országutakat nem érinti ezen felszólalásunk, mert ugy a vasuton, mint az országutakon ez idő szerint akadálytalanul folytathatja az ember az utját. De nem ugy a mi főutcánk gyalogjáróján. Itt majd minden lépésnyire akadályra akadunk. Több helyen a kirakatokat a napsugártól védő ponyva akadályozza a közlekedést, mert ezek a legtöbb helyen oly alacsonyan vannak alkalmazva, hogy csakis elbujhatik az ember alatta; ha pedig történetesen valaki goudolatokba merülve megy végig az utcán, biztosra vehető, hogy arcát végig simogatja a nem éppen finom vászon és igen gyakran megtörténik az is, hogy a ponyva lesodorja a kalapot a járó kelő fejéről. A közlekedési akadályok még veszélyesebb neméhez tartozik esőernyők, utitáskák, meszelők és sok más egyéb lim—lom kiakasztása. Ezen akasztás legtöbbnyire a gyalogjáró közepéig benyuló vasfogason történik és az igy elhelyezett tárgyak az embernek szemeit és fogait egyaránt veszélyeztetik. Ugy tudjuk, hogy a kereskedőknek nincs joguk a közlekedést ily formán megakadályozni, sőt veszélyeztetni, miért is figyelmébe ajánljuk rendőrségünknek ezen botrányos állapotot azon biztos hiszemben, hogy sürgősen fog intézkedni, hogy a fennálló szabályrendeletek a kereskedők részéről kellőleg respectáltassanak. Felebb a ponyvákkal és teljesen le az esernyőkkel és egyébb himbálódzó cók-mókkal.

— **Dr. Lendl Adolf zóologiai intézete** Budapest, II. Donáti-utca 7.) mely nemcsak hazánkban, de a külföldön is kitünő hirnévnek örvend, ujabb időben ismét rendkivül sok és szép praeparatumot állitott elő, mint hogy most ismét megkezdődött mindenfelé a vadászat és a vadászok minden ritkább madarat és állatot kitőmés végett beküldenek a nevezett intézetbe, ahol azokból valóban szép és természethü trophaeket állitanak elő igen jutányos árakon. Mindenkinek szives figyelmébe ajánljuk a nevezett intézetet.

121, 1—1

NYILTTÉR.

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 forint 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt stb (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin és minta)atban stb. a megrendelt árukat postabér- és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat postafordultával küldik: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállitó) **selyemgyárai Zürichben.** Svájcba cimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és megfüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, czász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

Élő- és müvirág kereskedés megnyitás.

Van szerencsénk Nagy-Kanizsa város és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy

Nagy-Kanizsán

a nagykanizsai takarékpénztár részvénytársaság épületében
(Deák-tér és Takarékpénztár-utca sarkán)

élő- és müvirág-kereskedést

nyitottunk.

Kiváló szakismereteink ezen a téren biztositékot nyujtanak az iránt, hogy a n. é. közönség legmesszemenőbb igényeit is kielégiteni képesek leszünk, annál inkább is, mert nem kimélve áldozatot üzletünket ugy rendeztük be, és oly alapra fektettük, hogy ez a modern kor minden követelményeinek megfeleljen.

Izléses munka, olcsó árak és pontos kiszolgálás lesznek vezérelveink, melyekkel a n. é. közönség becses pártfogását kiérdemelni reméljük.

Folyton raktárt tartunk ugy virág, mint egyéb magvakból. Lakodalmi- és egyéb alkalmi csokrok, ünnepi virágadományok, a legkülönfélébb virágdiszek, koszoruk — élő- és müvirágból a legszebb kivitelben minden időben kaphatók.

Elvállalunk ünnepi és egyéb alkalmi diszitéseket és szakmánkba vágó minden munkát.

A n. é. közönség szives pártfogását kérik

FABICK és ASZTALOS
123 mü- és diszkertészek Nagy-Kanizsán

Unger Ullmann Elek
Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár
világhirü **SWIFT**
Kerékpárjainak
raktára.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Kevésné használt de jó karban lévő kerékpárok szintén kaphatók.

UNIVERZALIS-BODEGA
BÉCS BERLIN
Közvetlen behozatal. — Első bevásárlási forrás!
ajánlja kezesség mellett a tisztaság és valódiságért kiváló finom, ó, pihent, spanyol és portugál

gyögy- és csemege borait
Malaga, Madeira
Sherry, Port, Marsala és Lacrimae, Christi.

Eladás 1/1 és 1/2 palackokban eredeti árak mellett
ÁRMUTH NATHAN ur
fűszer és gyarmatáru kereskedésében
NAGY-KANIZSÁN.

Mily elkerülhetetlenül szükséges
a szőlők permetezése
az elmult évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.
Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**
89 10 1 **szabadalmazott**

önműködő
SYPHONIA
szőlővessző
és növénypermetezője
mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködőn a növényekre permetezi.
Ezen permetezőkből már **sok ezer** van használatban és **számos dicséró bizonyitvány** mutatja kitünő voltát valamennyi egyébb rendszerrel szemben.
Ábra és leirás rendelkezésre áll.
MAYFARTH PH. és társánál
mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borszajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.
Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.
Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllöi-ut 18. sz. a.

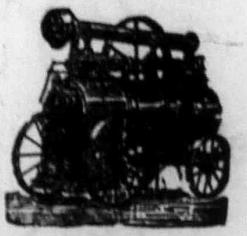

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐ KÉSZÉLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és választó-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOŽDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő**

ámerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőit** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően finom, tiszta,

fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitünő hatásu májfolt, szeplő, pörsenések, böratka (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt.

Balsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

hoj és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatánál is egész biztosan visszanyerik szép kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szint, amelylyel megőszülés előtt bírtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényszeu védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Béos

XVII., Carl Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Walfischgasse 5.

Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bármentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és Egger A. fia gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: *Kirchner M.* gyógyszerész. **Kőrösön:** *Konrád Ceraj-Cerić* gyógyszerész, **Szent-Elek:** *Graf Mihály.* 81 10—1

Cs. kir. szab. osztr.

„PHÖNIX" biztositó-társaság

(alapittatott 1806-ban.)

Jutányos jógbiztositás.

Társaságunk mint minden évben most is a lehető legnagyobb előnyökben részesiti felelt. Netalání károk gyorsan, méltányosan és igazságosan számittatnak fel és fizettetnek ki.

Bővebb felvilágositásokat készségesen ad és nyomtatványokkal díjmentesen szolgál tisztelettel alólirott, — valamint minden községben létező ügynökségünk.

A cs. kir. szab. osztr.

„PHÖNIX" biztositó-társaság

vezérügynöksége Nagy-Kanizsán.

Lukács Gyula titkár. 120 2—2

4 arany, 18 ezüst-érem. 30 diaz- és elismerő okmány.

Régi híres diétetikus-cosmetikai szer (dörzsölésre) az emberi test idegeinek és izmainak erősitő és rugékonyuvá tételére.

Ára: 1 palacsk 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

A kigyó védjegyével

Turista-fluid

Turisták, járművekben utazók és lovaglók kitünő sikerrel használják testük erősitésére és annak nagyobb utazások után való felfrisesitésére.

Ára: fél palacsk 60 kr.

Valódi csupán a fenti védjegygyel ellátott palacskban és kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: **Kerületi gyógyszertár. Korneuburg, Bécs mellett.**

czégjegy, czimlap és csomagolás törvényszerű védve.

Különlegesség poloskák-, bolha-, konyharovar-, moly-, és háziállatok tetve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker József
Marton és Huber
Neu és Klein
Pauk Jakab
Rosenfeld Adolf és fia
Schwarz és Tauber
Strém és Klein

Barcs:

Fried Lajos
Hercog József

Barcsfelep:

Breuer Ferencz
Fischer A.
Klein József
Mautner M. Béla

Neumann Em.
Szabó Sándor

Berzence:

Kaufmann I. S.

Csurgó:

Kreissler Géza
Schwarz R.

Felső-Segesd

Weiler V. és S.

Nagy-Atád:

Nádasi Alajos
Záborszky Károly
Zabusek Károly

Nagy-Récse

Dedinszky J. gyógysz,

Pacsa:

Schleiffer M. G.

Perlak:

Krämarits Victor
Sosterics Pál.

Sümeg:

Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia

„ZACHERLIN" bámulatos hatasu!

Fölülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertetői jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

FRIEDMANN KÁROLY

gépekkel, villanyos üzemmel

berendezett

Butorgyára

Nagy-Kanizsán

Német-utcza Zerkovitz-féle házban.

Mindennemü készbutorok nagy választékban állandóan raktáron vannak.

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

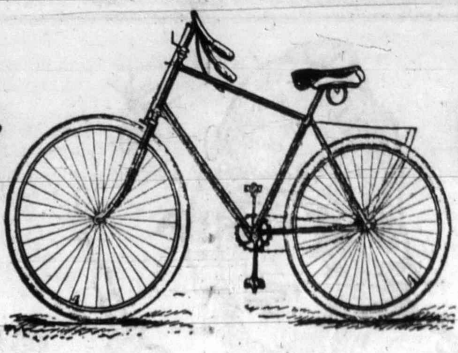

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

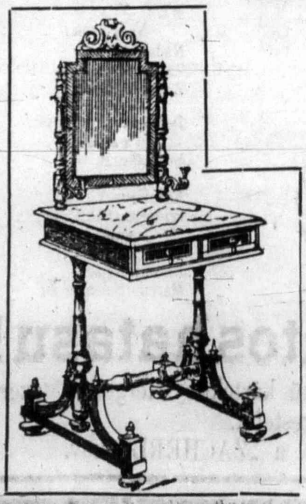

Árjegyzékek és költségvetések kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

32. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 22-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. czu Ollop-féle ház.

Az intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szocialismus mindenütt.

Nagy-Kanizsa, április 20.

Nem csekélyek a mi bajaink a belpolitikai élet terén. Államunk konszolidációja a kormány és a szabadelvű párt minden erejét igénybe veszi, első sorban pedig az Ausztriával való kiegyezés. Azalatt azonban ugylátszik a socialista kongresszus által elhintett magvak fognak életre kelni, hogy gazdáinknak, birtokosainknak ott az Alföldőn nem kevés kellemetlenséget, s ha a sociálisták terve sikerül, kiszámithatatlan károkat okozzanak. Az Alföld több vidékéről azt ujságolják a hirlapok, hogy a mezei munkások a már kilátásba helyezett sztrájkot megvalósitani szándékoznak. A munkások nem hajlandók arató-munkát vállalni, hacsak kivánalmaikat nem teljesitik. Ezeket a kivánalmakat pedig teljesiteni nem lehet. Ime a külföldi sociálista vezérek ennyire tudták félrevezetni a magyar mezei munkást. A méreg mélyen beszivódott már a mezei munkás lelkébe, s csodaszámba fog menni, ha nagyobb zavar nélkül még elejét vehetik a bajnak. A hatóságoknak minden praeventiv rendszabálya tehetetlennek és elégtelennek bizonyult az internácionális szociálisták vezetőinek agitációjával szemben és tehetetlennek fog bizonyulni, ha ezeknek a garázdaságait még tovább is békén és jóakarólág fogják türni. Mert ezeknek a tevékenysége, törekvése tulmegy a vélemény szabad nyilvánitásának megengedett határán, mert beleütközik a közszabadságba, és nem vezetés, hanem félrevezetés

A Horvátországban mutatkozott sociálista mozgalmat erős kézzel fogja elfojtani Khuen Héderváry gróf, a horvát bán, mert egyszerűen felujitja az 1852-iki Bach-féle rendeletet, melylyel minden egyesülést megtilt s a tennálló egyesületeket egyszerűen felosztatja. Ám nálunk az egyesülési jog a közszabadságnak egyik biztositéka; de az egyesülési jogot nálunk sem szabad a közszabadság megsértésére felhasználni s nem szabad ennek védelme alatt törvénytelenséget elkövetni. Ez nem szabadság, hanem szabadosság. Igy van ez, mikor meg nem értett theoriák gyökeret vernek az elég müveltséggel nem rendelkező együgyü nép elméjében, mely a sokféle bajából való szabadulást nem ott keresi és nem onnan várja, a hol megtalálhatná, s a honnan biztosan várhatja, hanem inkább felül a nemzetközi hazátlan sociálista vezérek és és izgatók elbolonditó frázisainak és kétségtelenül még sulyosbitja helyzetét a helyett, hogy azon legkevésbbé javithatna

Igaz, hogy a gazdaközönségnek belátha-tatlan kárt okozhatnak, de nem kevesebbet okoznak önmaguknak is; mert a mit ők kivánnak, mind a munkaidő leszállitását, mind pedig a béremelést illetőleg, azt a magyar földbirtok meg nem birja, s megadni nekik — ami különben is lehetetlen — az öngyilkossággal volna határos. Ugy látszik, hogy az alföldi mezei munkások igen sokat várnak a szavazati jog kiterjesztésétől, s az általános szavazati jogtól. De épugy csalatkoznának, mint csalatkoztak Ausztriában, a hol igen csekély számmal jelentek meg a Reichsrathban a szociáldemokraták minden erőködés és előzetes kompromisszumok dacára. Sőt világos, hogy az ausztriai áldatlan pártviszonyok nélkül még kevesebben kerültek volna be. Nálunk csak a nemzetiségek javára szolgálna még most az ilyen experimentum, a mire egyelőre alig számithatnak, akárhogy lelkesedjenek is egyes ellenzéki pártjaink az általános szavazati jog behozataláért.

A mire nekünk igen nagy szükségünk van, az a köznépnek politikai nevelése, iskoláztatása. A köznép gyermekét a magyar haza és alkotmány szeretetében kell felnevelni, s azért nagy sulyt kell helyezni arra, hogy minden tanuló megismerkedjék a magyar alkotmánynyal az iskolában, jogaival és kötelességeivel a polgári életben,

A „ZALA" tárcája.

Aranyhaju Magda.

— A „Zala" eredeti tárcája. —

Irta: **Halász Margit.**

I.

Az ezernyolcszázhetvenegy és hetvenkettedik években általános vélemény volt — mindenki azt mondta, — hogy az egész egyházmegyében a t...i pap leánya volt a legszebb barna, az s...i esperes fogadott lánya pedig a legszebb szőke, pedig mindketten oly igen fiatalok voltak. Előbbi komoly, szelid s igen olvasott hirben állt, utóbbi pedig naiv, játszi kedélyü s könnyen hajlitható jellem volt. — Ha a két jóbarátnő valahol megjelent, nem azt mondták, hogy „..... ott volt M. Etelka és Bogáthy Magda, hanem: „ott voltak a *legszebbek* is."

A legszebb barnából megelégedett, boldog nő lett, aki rajongással csüng családján, a legszebb szőke pedig..... No de kezdjük az elején, hisz az aranyhaju Magdáról, két vármegye szépségéről van szó, akiért annak idején nem volt férfisziv, mely lángra ne lobbant volna.

Kár, hogy az Isten oly szépnek teremtette, talán boldogabb lett volna életében, vagy ha már megáldotta vagy megverte azzal az irigyelt tulajdonsággal, adott volna hozza erősebb lelket is.

Olyan volt mint egy La France rózsabimbó, termete mint az ifju pálma, haja pedig..... óh annak sehol se volt mása. Nefelejcskék szemei mintha mindig bizonyos támpontot kerestek volna, oly révetegen tekintgettek. Az egész leány egy élő ábránd volt, azt hitte, hogy az élet csak álom, egy tündérálom, melynek ő a tündérkirálynéja. Olyan tapasztalatlan, könnyen hivő falusi leánykától az ilyesmi nem is csuda. Nyolcadik gyermeke volt szülőinek s már kicsi korában is ő volt a legszebb valamennyi testvére között. Hogy a szépet még a rokonok is jobban szeretik, mint a csunyát, ennek tulajdonitható az, hogy mint két éves kis leányt nagynénje, ki az esperesnek neje volt, magához vette s vagyona egyedüli örökösévé szemelte ki.

Az évek jöttek, mentek, Magda és nagynénje ugy összeszoktak, mintha tulajdon leánya lett volna az utóbbinak. Nagyon szépen öltöztette, ő maga is igen fess, kackiás asszony volt még, mintegy hangadója a környékbeli hölgyközönségnek.

Nyitott házat tartottak esperesék, hol mindenki szivesen látott vendég volt, de különös kitüntetésben egy sem részesült az urak közül, mert Magda már tizenhat éves korában igéretet tett az esperesi káplánnak, a megye legderekabb, jellemszilárd ifju papjának, Kovácsy Endrének. Nyiltan még az esperesné, Klára néni se mondogatta, a mi bizony nagy önmegtagadás volt az ő frissen pörgő éles nyelvecskéjének, de azért még is tudta mindenki. A nagytiszteletü ur pedig nem avatkozott családi dolgokba, legfeljebb annyit szokott dünnyögni: „no csak jól csináljátok a dolgot Klári".

Magda napról-napra szebb lett; ha nyáron csinos világos ruhájában ellátogatott szép nagynénjével a környékbeli családokhoz, avagy télen a szomszéd város báljain ha megjelent: minden szem kiváncsian bámulta.

— Sok hiuság van benne —, mondták malicziózusan a hölgyek. Nézd, hogy hajlik ide, hajlik oda, aztán hogy mosolyog; igen elkapatták ezt a lányt.

— Olyan mint egy oltárkép — vélték és sugdozták maguk között a férfiak.

Egy divatos, bodrostejü, mosolygó szemü oltárkép!

— Hejh! nem is csuda, hogy az a büszke szép káplán sietett lefoglalni, nehogy más elvigye.

— Egy napon Kovácsy örömtől sugárzó arccal kereste fel a hölgyeket a belső termekben, de Klára néni kinn volt a kertben s igy csak Magdát találta egyedül, ki éppen zongorázott. Már a kedves dal utolsó sorait játszotta:

Azt se kérdem sokáig élek-e?
Csak azt mondd meg: rózsámé leszek-e?

Kovácsy nesztelenül közeledett s oda állt a zongora mellé, Magda észrevette s egy nyájas fejbólintással üdvözölte jövendőbeliét. Még egy pár felületes lutamot csinált, de kadencia nélkül hamar becsapta a zongorát.

— Nagyon jó hirt hoztam, nézze csak édes Magda — mondá ragyogó tekintettel az ifju pap — itt a tavirat, egyhangulag megválasztottak a legfényesebb egyházak egyikébe: Szendrőre,

hogy ezek vérébe szivódjanak s holmi internationális izgatók oly könnyen ne férközhessenek lelkéhez, s oly könnyen félre ne vezethessék. Csak játéklapda ez a nép amaz izgatók kezében. Azt tehetnek vele, a mit akarnak, ugy hogy azután még saját kárán sem akar tanulni. Mily fogékony lelke az oly tévtanok befogadására, melyeknek horderejét még felfogni sem képes. Igaz, hogy állapota nem valami irigylésre méltó, sinyli ő is a mezőgazdaság minden baját, de sorsa már rosszabb is volt, s az ő eszközei nem azok, a melyekkel rajta javit hatna. Anyagilag, szellemileg és erkölcsileg kell a nép állapotát emelni, nagyobb figyelemmel kell lenni vágyaira és törekvéseire s nem szabad szem elől téveszteni politikai nevelését.

A vármegye házából.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága április havi ülését dr. gróf Jankovich László főispán őméltósága elnöklete alatt f. hó 13-án tartotta.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban március hóban a vármegye területén előfordult eseményekről felolvastatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

Sümegh nagyközség állami anyakönyvvezető kinevezését kérelmezte közvetlenül felküldött kérvényében a belügyminisztertől. A leküldött kérvény a járási főszolgabirónak szabályszerű tárgyalás végett kiadatik.

Az 1896. évi utfenntartási számadás beterjesztetvén, a közigazgatási bizottság azt tudomásul vette s a további eljárás foganatositása végett a vármegye alispánjának kiadta.

A monostor-apátii körjegyző folyamodása helyettes anyakönyvvezető vagy jegyzőségédi állás szervezése tárgyában kiadatik a járási főszolgabirónak, hogy a körjegyzőséghez tartozó községekkel, a kérvény érdemében tartson tárgyalást.

Pacsa község kérvénye távirdahivatal felállitása tárgyában, kiadatik a járási főszolgabirónak azzal, hogy folyamodó községgel a hozzájárulás mérvének megállapitása végett a tárgyalást tartsa meg s annak eredményét terjeszsze be.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága a Tihany és Szántód közti révpontra nézve a vámengedélyezésre vonatkozó iratokat beterjeszti. Az iratok tanusága szerint a vámtételek mérsékeltek levén, a közigazgatási bizottság azokhoz való hozzájárulását határozatilag kimondotta.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a zalavölgyi h. é. vasuti részvénytársaság jelentését, melyben tudatja, hogy a Zala-Szent-Gróth melletti átjárónál létesittetni kért korlát ügyében a magyar-államvasut üzleti igazgatóságától kért vélemény megérkezte után fog nyilatkozni.

Olvastatott a zala-egerszegi főszolgabiró jelentése, mely szerint hivatalos pénzes levelek és utalványok felvételét a postahivatal saját kézbesitési körére terjedő forgalomban nem teljesiti és kéri, hogy ezen szabály megváltoztatása esetleg minden körjegyzői székhelyen postahivatal felállitása illetékes helyen kieszközöltessék. A közigazgatási bizottság a jelentésben foglaltakhoz képest körjegyzői székhelyen a posta hivatalok felállitása illetőleg a portómentesség kieszközlése tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intéz.

Kir. tanfelügyelő havi jelentésében közli, hogy a miniszter a vármegye 13 iskola és iskolázás nélküli községében az 1898, 1899 és 1900 években állami iskola felállitását határozván el, elrendelte a tárgyalások meginditását; felterjesztést tett a miniszterhez a nyári gyermekmenedékházak vezetésére alkalmas egyéneknek Zala-Egerszegen és Nagy-Kanizsán képesitése ügyében; meglátogatta a zalaegerszegi állami elemi iskola fiuosztályait, a rédicsi r. k. iskolát, amely Külső- és Belső Sárd befogadása végett uj tantermet épitett; megtekintette a szalapai r k. iskolánál helyreállitott tanitólakást, volt Dobrónakon, hol a r. k. iskola mellé a harmadik tantermet is felépitették. — Uj iskolaházat emelt Radamos, a hol a helyszinén tette meg a szükséges intézkedéseket. Épitkezést jelentett be Kebele, Gáborjaháza és Göntérháza; utóbbi helyen személyesen tárgyalt. — Meglátogatta a bagonyai r. k. iskolát, ahol szintén harmadik tanitói állás fog szervezteti; Lenti-Szombathelyen az elaggott tanitó nyugdijaztatásával uj iskolát épitenek, amire a helyszinén kötelezte az elöljáróságot. — Meglátogatta a lenti kápolnai r k. iskolát, mely 2. tanterem és 2 tanitó részére uj épületben van elhelyezve; a lentii r. k. és izr. iskolát; ezen plébánia területén még K.-Teskánd fog uj épületet emelni. — Baksán tárgyalt az iskolaszékkel az államositás ügyében, tovabbá kerka-kálóciai és kozmadombjai vitás ügyben a kir. mérnökkel együtt. — Meglátogatta a csatári r. k., a baki k. iskolát, melynek második tanterme már fölépült. Bocföldön az elöljáróságot uj iskola és tanitói lakás felépitésére kötelezte. — Kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a puszta-szent-lászlói ág. ev., a puszta-magyarodi r. k. és a szent-liszlói k. iskolát, mely utóbbinál az iskola tarthatatlan helyisége iránt külön történt intézkedés.

Kir. tanfelügyelő beterjesztvén a Kerka-Kálócia és P.-Kozmadombja községek által államsegélyjyel fenntartott községi iskola elhelyezésére vonatkozó tárgyalási jegyzőkönyveket, valamint az állami-épitészeti hivatal által szerkesztett műszaki leirást és méreteket: a közigazgatási bizottság az iskolázás mennél előbb szervezése érdekében a szóban forgó iskola épületnek a két község közti földrajzi központon való felállitását elrendelte.

Kir. tanfelügyelő előterjesztést tett a perlaki állami elemi iskolai tantestület felfolyamodása ügyében a növendékek templomba vezetése iránt. Tekintettel az eddigi gyakorlatra és helyi viszonyokra, a közigazgatási bizottság helyben hagyja a gondnokságnak kir. tanfelügyelővel egyetértőleg történt azt az intézkedését, hogy a tantestület tagjai váltakozva s az eddigi arányos számban vezetik a növendékeket a templomba.

Biró Mári alsó domboruí községi iskolai tanitónő díjlevelét a bizottság megerősitette.

A gazdasági ismétlő iskolák szervezése ügyében kiküldött bizottság javaslata az összes községek elöljáróságainak, járási főszolgabiráknak, rend. tan. városok polgármestereinek, gondnokságok iskolaszékek, tantestületek, egyházi főhatóságok és lelkészeknek megküldetik.

Zrinyifalva és Tótfalva községek kérvénye az 1895/6, 1896/7 és 1897/8. tanévi 5%-os iskolai adó elengedése ügyében a beterjesztett főszolgabirói javaslat alapján a miniszterhez felterjesztetik.

Zalavármegye kisdedvédelmének 1897-ik évre vonatkozó s a kir. tanfelügyelő által szerkesztett tervezetét a közigazgatási bizottság elfogadván, az összes érdekelt községeknek megküldetik.

Az óhidi r. k. iskola s puszta-szent liszlói ág. ev. iskola kérvénye államsegélyért a tanitó fizetésének 400 frtra való kiegészitése tárgyában, a füzvölgyi iskola államsegélye ügyében utó'ag beérkezett jegyzőkönyvek a miniszterhez felterjesztetnek; a csébi r. k. iskola kérvénye a tanitó fizetésének 400 frtra való kiegészitése tárgyában államsegélyért pótlás céljából, a zalaméri második tanterem ügyéről felvett jegyzőkönyv jelentésétel végett a kir. tanfelügyelőnek kiadatik. Zala-Lövő és Langviz községeknek kérvénye a tanitó fizetésének 400 frtra való kiegészitése végett államsegélyért — kellő pótlás után terjesztetik fel a miniszterhez. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete, melylyel a cserszeg—tomaji községi iskolának évi 117 frt, a mura-szilvágyi r. k iskolának évi 148 frt államsegélyt folyóvá tett

---

Tudja mi következik most ezután? Magda, — tevé hozzá halkabban — áll-e a szavának, édes?

— Oh hogyne, hogyne, kiáltá majdnem magánkivül, elragadtatással a leány s együtt mentek ki a kertbe elujságolni az örömhirt Klára néninek.

A mint hire ment Kovácsy megválasztatásának, a suttogás ismét napirendre tért, azon tünődtek, vajjon csakugyan elveszi-e Kovácsy az aranyhajut? Irigykedtek, mert a lányos mamáknak már az sem tetszett, hogy a „vidéki lány" olyan általános bámulat tárgya volt.

Egyszer csak vége lett a suttogásnak, szét lett küldve a csinos kis kártya, mely hirdette a szélrózsa minden irányában, hogy „Bogáthy Magda és Kovácsy Endre jegyesek".

Mivel a szendrői egyházat csak egy év mulva lehetett elfoglalni, a nagytiszteletü esperes ur, mint azt az illem parancsolja, az eljegyzés után elrendelte Kovácsyt máshova ideiglenesen káplánkodni s hogy „jó" kezekben helyezzék el, mint Klára asszony mondta, épen Magda édes apjához, Belényesre ment.

Klára néninek pedig az volt a terve, hogy, mig Magda leány, hadd élvezzen még egy kicsit, felmennek a Császárfürdőbe, ott Budapesten egyuttal a bútort, stafirungot is megvásárolják.

Átjött bucsuzni a vőlegény is, lehangolt volt ugyan, mert ő lelke mélyéből, szive egész rajongásával szerette Magdát; egész élete boldogságát, jövőjének minden reményét ő belé helyezte; még is ő vigasztalta siró mennyasszonyát.

— Ne sirjon Magdám, hisz csak három hétig lesznek távol, hej csak egyszer az én feleségem legyen, nem megy el többet Klára nénivel. Addig pedig, mig Pesten lesznek, irjon minden nap.

Elbucsuztak fájón, érzékenyen.

A vonat kirobogott a pályaudvarból, magával vivén egyik kupéjának szegletében egy sirós kis menyasszonyt. Nem érdekelte az uton semmi; hiába figyelmeztette nagynénje erre is, arra is, az ő lelke még ott volt abban a messze távolban, hol a napsu ár megtörik a sudár torony bádogján, azután gondolatai tovább szálltak egy másik parochia virágos udvarára, zöld salugáteres ablakaira, a hol ő fog lenni a ház angyala s örök társa annak a becsületes, jellemszilárd embernek.

Mikor a vonat berobogott a pesti pályaudvarba s aztán látta az utcán a sürgő forgó emberáratot: oly idegennek tünt fel előtte minden.

Alig voltak pár napja az ország fővárosában, már ott is nagy feltünést keltett Magda a szépségével, a Császárfürdőn is mindenki csudálta, s igyekeztek vele megismerkedni. A pesti Váci-utcán meg már grófok, bárók is követték, sőt egy, ki legelőkelőbbnek látszott, szerét is ejtette egy alkalommal, hogy közelebbről is megismerkedjék a ragyogó szépségü leányuyal s magát „Ritter baron von Sotta"-nak mutatta be. A néni jól tudott németül, Magda egy keveset, s igy megértették egymást. A báró ely finom, előkelő ember volt, saját négyes fogatán járt. Elmondta, hogy ő a német lovagrend tagja, anyja született hercegnő volt, de ő azért független ember és csakis saját akarata szerint cselekszik.

Klára asszony csak ugy hizott az örömtől s mikor később a báró állandó lovagjuk lett, nem is késett figyelmeztetni hugát:

— „Látod fiam, ez aztán az ember, ha ezt látnák az otthon való lányok! Mit, te nem is ügyelsz rá? Azt mondod: már menyasszony vagy? Ja! szivem, a borsó is arra a fára kuszik, a melyik legközelebb van hozzá."

Magdára annyira hatottak ezek az érvek, hogy bár még nem felejtkezett meg vőlegényéről; — kezdett szivélyesebb lenni a báróhoz. Nyilván arra gondolt: ha ezt az otthon való lányok látnák.

Báró Sotta pedig ugyancsak verte a vasat és a pesti posta mind ritkábban továbbitotta a rózsaszinü leveleket oda, hol a csillogó bádogtornyon megtörik a napsugár. Felejtve lett a kis falu, a szeretett vőlegény.

Mikor a báró, mint igazi gentlemanhoz illik, megkérte Magda kezét, a régi köny kicsordult a leány nefelejcsszemeiből s egy kinos éjszakán át lépelődött. Eszébe jutott valami és valaki, s nem tudott egy könnyen megválni a multtól, mely neki egykor boldogságát képezte. A néni pepig ujjongott örömében. Lám ő igazán boldogga fogja tenni nevelt leányát, hej! ha ezt megtudják majd az ismerősök.

A nagytiszteletü ur ha hallaná, erre is bizonyosan annyit mondana: „no csak jól csináljátok a dolgot Klári."

A néni annyi beszélt a leánynak, addig törte, mig meglágyult és a gyürü egy szép napon visszaküldetett Kovácsy Endrének s egy ujabb „igen" lett mondva a bárónak.

Az eljegyzést augusztus végén otthon, az esperes házánál tartották meg. Eljött a bárónak egy öreg nagybácsija is, ki szintén br. Sottára fogja hagyni rengeteg vagyonát.

A hogyan az ünnepé yre felöltöztette nagynénje Magdát, alig ismertek rá a fiatal falusi leányra. Nem látszott azon egy csepp háziasság sem, hiányzott a fehér kötény, a megszokott nyájas mosoly, mely oly végtelenül bájossá szokta tenni az esperesék fogadott leányát.

Pompás, aranynyal himzett halvány kék selyemruha fedte karcsu termetét; hajában rózsa he-

a bazitai r. k. iskolának pedig a kért államsegélyt engedélyezte, hiteles másolatban érdekelt községeknek kiadatik.

Előterjesztetett a vármegye számvevőségének Szent-Ilona, Százkő, F.-Pusztafa, Édeskut, Nagy-Falú, Cseresnyés, Vidalalva, Dráva-Csávy, Jánosfalu és Dráva-Szent-Mihály községek 1893—94 Nyirvölgy 1893, Gyümölcshegy, V-ik hegykerület és Nyiresfalva községek 1896. évi iskolai alapvagyon számadásának megvizsgálásáról szóló jelentése. A számvevőség birálatát érdekelt községeknek hiteles másolatban a közigazgatási bizottság kiadja.

Tollfuttában.

Legutóbb vármegyénk székhelyére: *Zala-Egerszegre* kellett utaznom.

A jóravaló zalamegyei muzulmánnak, mikor a vármegye székhelyére utazik, azt kelllene* érezni, amit az igazhitü mohamedánus érez, ha Mekkába utazik.

De hát a zalamegyei muzulmánok között a nagykanizsaiak a demonstráló arabusok, akik nem éreznek a többiekkel, hanem mikor Egerszegre mennek, azt érezik, amit az igazi arabus körülbelül akkor érezhet, mikor Mekkából Medinába kell mennie.

Mekka is szent város, Medina is szent város az igazhivő előtt; de azért mégis csak Mekka felé fordul, ha imádkozik és Mekkába zarándokol, ha pályázni akar a paradicsomra.

A nagykanizsai arabusok is ugy gondolkoznak, hogy Zala Egerszeg is derék város meg Nagy-Kanizsa is derék város; de azért a praktikus zalamegyei mohamedanus mindig Kanizsa felé fordul vágyaival és mindig Kanizsa felé fut, — ha pályázni akar egy kis földi paradicsomra.

Hát annyira-mennyire magam is csak nagykanizsai arabus volnék; de azért nem fogadhatom el föltétlenül muzulmán-testvéreim álláspontját; csupán abban az egyben, hogy ám tekintsük Nagy-Kanizsát Mekkának, Zala-Egerszeget pedig Medinának; ha azonban futásról van szó, akkor már mégis csak Mohamed prófétával tartok: Medinába futok.

Ezzel csak azt akarom mondani, hogy a mi zalavármegyei Medinánkat igen kellemes, csendes prófétai kiránduló-helynek tartom, ahol különösen a nagykanizsai arabus bizony-bizony nagyon is magába szállhat és szedhet lelkébe boldogságra, üdvözülésre vezető gondolatokat; mig ellenben Nagy-Kanizsa, ez a mi Mekkánk, olyan hely, a hol éppen az örökös zarándoklásba ugy beleszédül az ember, hogy utoljára összezavarja az üdvösséget a kárhozattal, a poklot a mennyországgal; azt se tudja: mikor paroláz ördögökkel és mikor angyalokkal. Itt nem Mohamed koporsója függ ég és föld között, hanem mi mohamedánusok lebegünk ég és pokol között. Sőt ugy tudom, hogy nálunk igen sok minden függ a levegőben, a mik Isten tudja csak meddig osztoznak még Mohamed koporsója sorsában.

Mennyivel boldogabb Medina!

Ott már semmi sem függ a levegőben, hanem lent van a földön; rajta fekszik a városon.

Az aszfalt burkolat szürkés páncél-szinü szalagjai ugy szoritják a várost, hogy szinte hallja az ember bordái ropogását.

A hatalmas vendéglő-palota, a pénzügy-igazgatóság, a főgymnasium palotája, mint egy-egy megmozdithatatlan kő óriás, vetették meg lábaikat; szinte hallja az ember mekkorákat nyög alattuk a város.

Mindenki megáll bámulni a rohamos haladást, csupán a Nap makacskodik.

De Medina kifog majd a Nap makacsságán.

Már keresi a Józsuét, a ki ha nem állitja is meg a Napot, de fényét le fogja varázsolni a városra a villamos erő hatalmával.

(Mi lesz ezzel a mi szegény Mekkánkkal, ha véletlenül megtalálják itt Ludvig Franzot az ő villamos fénye mellett?!)

Szóval: Medina hatalmasan halad, hogy szinte nyög bele.

Néhány esztendő előtt azt irtam, hogy *dr. Wlassics Gyulán* nem látszik meg, hogy Egerszegen született, de Egerszegről sem hinné az ember, hogy ott születhetett. Azóta vármegyénknek ebből a hatalmas szárnyu nagyfiából kultusz-miniszter lett.

Most már Egerszegen mégis kezd meglátszani, hogy ott született a kultusz miniszter.

Siet a város méltó lenni nagy szülöttjéhez

Erősen megy a hegy Mohamedhez.

Lélekzetvétele hatalmas, erős, de szaggatott.

Az atmoszféra nagy, de a tüdő nem növekszik.

Mekkaiak, demonstráló arabusok, tegyetek mentül gyakrabban kirándulást Medinába, a próféta pihenő-helyére és hallgassátok mentül gyakrabban ütőerének verését, figyeljétek meg organizmusának lázas vonaglását, a haladásnak ziháló lélekzetvételét, bordáinak ropogását, és gondolkozzatok, és elmélkedjetek és vigyázzatok, hogy valami türelmetlen kéz egyszerre le ne zuditsa rátok mindazt, a miknek még érniök kell a levegőben, hogy meg ne rendüljön tőlük a talaj alattatok.

HIREK.

— **A honvédség köréből.** *Csallány* Géza ezredes, a m. kir. 20-ik honvéd gyalogezred Nagy-Kanizsán állomásozó parancsnoka, a 76 ik honvéd gyalogdandárhoz Nagy-Szebenbe dandárparancsnokká neveztetvén ki, elhagyja városunkat. A helyőrségi tisztikar kedden délelőtt tisztelgett a távozónál, ki előtt *Jemrics* István cs. és kir. őrnagy fejezt ki a tisztikar bucsuérzelmeit. *Csallány* Géza dandárparancsnok megemlékezvén azon szép bajtársi viszonyról, mely a helyőrség tisztikara közt fennáll, szivélyes bucsut vett a tisztikar minden egyes tagjától. — A tisztikar este bucsulakomára gyült össze a Korona szálloda éttermében, melyen néhány szép felköszöntő is hangzott el. — *Csallány* helyébe *Püspök* József, alezredes a székesfehérvári 19. honvédezredben, neveztetett ki Nagy-Kanizsára ezredparancsnoki minőségben.

— **A hercegprimás Balaton-Füreden.** Vaszary Kolos biboros hercegprimás kedden titkárával, dr. Kohl Medárddal Balaton-Füredre érkezett, ahol ezuttal pár hétig fog tartózkodni. A nagyheti és husvéti funkciók nagyon kimeritették a hercegprimást, ugy, hogy orvosai teljes pihenést ajánlottak neki, minélfogva Balaton-Füreden senkit sem fogadhat. Május közepén rövid időre ismét a fővárosba megy a biboros főpap, honnét Pozsonyba utazik, a Mária Terézia szobor leleplezésére.

— **A nagykanizsai irók** asztáltársasága szombaton e hó 24 én este ismét megtartja szokásos heti összejövetelét, miről az érdekeltek ez uton értesittetnek.

— **Huckstedt Irén sikere.** E napokban tartották a *Rákosi* Szidi szini iskola növendékei záróvizsgáikat a vár szinházban rendkivüli nagy közönség előtt. Az összes operette növendékek közt — mint örömmel olvassuk a fővárosi lapokban — leginkább kivált *Huckstedt* Irén kisasszony, városunk e szép tehetségü szülöttje, kinek szerepléséről a „Pesti Hirlap" a következőket irja: „Kiváló szépen énekelt *Huckstedt* Iren „Hoffmann meséi"-ben, mint Olimpia. Fárasztó és nehéz ez a szerep, próbaköve kész primadonnának is, és hogy Huckstedt Irén hibátlanul énekelte a maga énekrészét, már ez is dicséretére válik. Egész szereplése az iskola becsületére vált és a fiatal leányról még alighanem sok szépet fogunk irhatni."

— **Kinai herceg Zala-Lövőn.** Husvét vasárnapján érdekes, ritka vendéget kapott Zala-Lövő. Mint ottani levelezőnk tudatja, a *Thassy* család látogatására odaérkezett *Han-Tin-Chang* kinai herceg, ki ifj. *Thassy* Imre hadnagygyal régebb idő óta baráti viszonyban áll. Az exotikus vendég sárga arca lépten nyomon nagy feltünést keltett és a kik jobban érdeklődtek az idegen iránt, azok csakhamar észrevették a sipkája alól kilátszó koromfekete copfot is. Ő fensége két napig volt a *Thassy-család* vendégszerető házának vendége, mely idő alatt nagyobb vadászat is tartatott, melynél *Han-Tin-Chang* bámulatos, kitünő lövőnek bizonyult, a mennyiben minden egyes lövése talált. A zala-lövői tüzoltóság is kirukkolt és diszgyakorlatot tartott ő fensége előtt, ki nagyon

---

lyett káprázatos fényü gyémántcsillag, a vőlegény jegyajándéka — ragyogott.

Hja! egy leendő mágnásasszonynak igy illik. A vendégek csak az előkelőbb családokból kerültek ki, mindenkit nem hivtak meg. Az egész publikumot elragadta báró Sotta előkelő, finom modorával, ez alkalommal különösen leereszkedő volt. — Soknak szivét a fájdalom töltötte el, hogy miért nem ad az Isten másnak is ily óriási szerencsét?!

Az esperesné büszke örömmel járt sorba s mint egy fejedelmi nő: cerclét tartott vendégei közt. — Magdának volt kívánsága — ugymond hogy az eljegyzésre összegyüjtsük az ismerősöket, neki azután ugy sem lesz alkalma *„ilyen"* társaságban lenni, mert — tette hozzá dicsekedve — ő csak hercegek, grófok között fog élni.

Magda igen szótalan volt, a rang, a leendő fény, ugy elkábitották gyenge lelkét, hogy egészen el volt telve a helyzettel. Különben is a báró folyton körüle volt s szórakoztatta, a mi rendkivül hizelgett a leánynak.

Mikor a vendégek elmentek s a vőlegény is haza utazott, Klára asszony diadalmasan mondta Magdának:

— No ugy-e jó volt felmennünk Pestre? Látod, ha ez a nagy szerencse nem ér, olyan elhagyatott kis falusi papné lennél, felesége annak az egyszerü, komoly Kovácsynak, akit nem is lehet a báróhoz hasonlitani.

— No de azt a Kovácsyt ne simfeld, — mondja az esperes ur, — megáll az a helyén emberül!

De az esperesné elhallgattatta élete párját. A A pergő nyelv csak diadalmaskodik.

A báró sürgette az esküvőt, de Klára néni még egyszer irigyeltetni akarta Magdát azzal, hogy a szomszédváros kaszinójának jubileumi báljára elmenjenek. Meghivták a bárót is arra az alkalomra s az meg is igérte eljövetelét.

Az idő elég gyorsan telt, eljött a bál napja is. A vonat este hat órakor érkezik; a fogatot jó idejében kiküldték az állomásra. Ez alatt Magda és nénje öltözködni kezdtek. Tizszer is odafutottak az ablakhoz: jön-e már a báró? De mig a kocsi oda volt, megérkezett a posta és az esperes bontogatni kezdte napilapját. Neje rárivallt, hogy de ráér silabizálni ilyenkor is, jobb bizony szedné össze magát, mert mindjárt itt lesz a báró.

Az öreg ur csak tovább böngész, egyszerre homlokára üt.

— Halld csak Klára — mondja remegő ajakkal, mit ir az ujság. És olvasni kezdé hangosan:

— **„Elfogott rablógyilkos.** A ki után az egész kontinens összes rendőrsége hajtóvadászatot tartott már egy év óta, végre a bécsi rendőrségnek sikerült elfogni. A londoni és a brüsseli nagy rablógyilkosságnak tettese el van fogva. A gazember „Ritter baron von Sotta" név alatt szerepelt itt ott cinkosával Brauer Hermannal, ki csehországi gazdag nagybirtokosnak adta ki magát. Előbbi igazi neve Hart Ferenc, kinek legutolsó gazsetteje az volt, hogy egy X. megyei papleányt eljegyzett, jól tudván, hogy igen vagyonos esperesnek fogadott leánya az illető. A vallatás alatt kimondta, hogy ő csak a pénzre áhitozott, mert már a rengeteg pénz — melyet elrabolt — fogytán van. — Büntetése valószinüleg kötél általi halál lesz."

Alig végezte be az esperes a hirt, Magda iszonyu sikoltással földre zuhant. Nénje fejét vesztette, az esperes pedig maga szaladt a kocsi elébe, hogy csak forduljon vissza a városba az orvosért. Nagy szerencsétlenség történt a parochián.

---

csodálkozott azon, hogy olyan kis helyen, mint Zala-Lövő, oly jól felszerelt és kitűnően betanult tűzoltóság van, elismerése jeléül 100 koronát adott át fényes aranyban a főparancsnoknak azon határozott kívánsággal, hogy egy jó napot csináljon magának a derék tűzoltóság, mely legfelsőbb kívánságnak természetesen a legnagyobb készséggel meg is feleltek a tűzoltók, kik egyre azt hajtogatták: „No bizony, *ilyen* úr még nem volt nálunk."

— **Az ált. munkásképző egylet** husvét hétfőn szinielőadással egybekötött táncvigalmat rendezett, mely fényesen bizonyitotta az egyesület életre valóságát. Bercik Árpád „*Parasztkisasszony*"-a került szinre összevágó, élénk előadásban. Meglepő természetességgel beszéltek, jártak keltek a szereplők a világot jelentő deszkákon és egyesek, mintha csak rutinirozott szinészek lettek volna. A czimszerepet *Halasi* Mariska játszotta élénken, sok kedvességgel. A kisasszony hangja bármely vidéki primadonnának is dicséretére válnék. Énekére szint és bájt tud önteni. *Szélig* Szidonia (Matild) valóságos szalonszinésznő, ki kecscsel mozog és beszél. *Nyilassi* Elemér (Rezeda Marcel) alakitása igazi szinészi produkció volt. Oly otthonosan érezte magát, mintha csak a szinpad lenne az ő örökös világa. *Gödöllei* Jánost (Fátyol Gergely) már több izben dicsértük szép és kellemes hangjáért. *Stern* Karólin (Göncölné) nagyban hozzájárult a sikerhez ügyes játékával. A kisebb szerepekben *Vucsak* Károly (Kelemen) *Mautner* Béla (Fidibusz) *Keller* Gyula (Zerge), *Unger* Alajos (Fonak), *Biró* Ferenc (Gereben), *Halasi* Erzsike (Fonyóné), *Heisler* Regina (Agnes) és *Heisler* Etelka (Kolomparné) tanusitottak sok ügyességet. *Stocker* Juliska (Viki) egy igazi kedves kis szobacicust mutatott be. *Offenbeck* Vilmos (Sánta Matyi) igazi komikai tehetség és sok kedves vonással ruházta fel jóizü szerepét. A darabot *Mondschein* Béla magánjelenése előzte meg, ki Francois Coppe „*Hajótőrött*"-jét szavalta el hatással. A hálás közönség a szereplőket egyenként és összesen minden felvonásban zajosan megtapsolta. Az előadást kedélyes táncmulatság követte, mely csak a késő reggeli órákban ért véget. Az első négyest 92 pár táncolta.

— **A honvédgyalogsági kaszárnyák bővitése.** A honvédgyalogságnál történt létszámfölemelés következtében a honvédgyalogsági kaszárnyák megfelelő bővitése dolgában a honvédelemügyi miniszterium már régebben tárgyalásokat kezdett az illető hatóságokkal. Ezeket a tárgyalásokat mint értesülünk, csaknem teljesen befejezték, és pedig nagyon kedvező eredménnyel. Az egyes városok és megyék ugyszólván versenyeztek egymással és a kaszárnyák kibővitésénél és uj épitkezéseinél a legnagyobb áldozatkészséget tanusitották, ami nagyrészt lehetővé tette azt, hogy a kincstár leginkább csak azokon a helyeken lesz készteteve a kaszárnyák kibővitéséről és uj épitkezésekről gondoskodni, ahol már kincstári kaszárnyák vannak, amelyeknek megfelelő átalakitása és felépitése többé el nem halasztható. Az összes honvédgyalogsági kaszárnyák a felemelt állományhoz képest két év elmultával teljesen be lesznek rendezve.

— **Mulatókert Sáncon.** A sánci mulatókert, mely 1—2 éven át zárva volt, ismét átadatott a nyilvánosságnak. *Brinner* Mihály ismert vendéglős husvét vasárnap nyitotta meg ezen közkedvelt mulatóhelyet, melyet a kanizsai publikum bizonyára ismét szivesen fog látogatni.

— **Becsületes megtaláló.** *Oesterreicher* Bernát leánykája, Elza, husvéthétfőn az időben, midőn a korzó legélénkebb volt, elvesztette ott értékes zsebóráját. Az apa jelentést teendő, elment a a rendőrséghez, de legnagyobb meglepetésére már ott feküdt az asztalon az elveszett óra. *Bódis* János helybeli cipész fia volt a becsületes megtaláló, ki alig hogy felvette az órát a járdáról, azonnal le is tette a kapitányság asztalára. Ezen szép tettével a fiatal Bódis nemcsak egy kedves emléktárgyat adott vissza a vesztesnek, hanem a jókedvet is, mert bizony Elza kisasszonynak az órával együtt elveszett a jó kedve is.

— **Elveszett bevásárlási könyvecske.** *Weiss* Mór névre kiállitott bevásárlási könyvecske elveszett. A könyvecske teljesen értéktelen, mégis az érdekelteknek nagy szivességet tesz a megtaláló, ha a könyvecskét *Feigletock* Adolf pékügyletében beadja.

— **Tűz.** A hétfői ünnepi ájtatosságot egyszerre csak kürthangok zavarta meg, nagy riadalmat okozva az egyházakban. A Petőfi-utcában ugyanis *Kőlesics* Jánosné pajtája kigyuladt és a szárazfaalkotmányt a lobogó tűznyelvek hamarosan elemésztették. A kár jelentéktelen.

— **Hirdetmények.** A nagykanizsai kir. törvszék mint tkvi hatóság a nagykanizsai 5427 sz. elveszett tjkönyvet az 1464 tk. 897 sz. végzéssel a 18058/880. sz. ig. min. rendelet, III. §. 1—5., pontjai alapján pótoltatni rendelte s az elkészitett tjegyzőkönyvi tervezetet ellogadta. — Ez azon értesitéssel tétetik közzé, hogy az elkészitett telekjegyzőkönyv 1897. évi junius hó 15. napjáig, a nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtekinthető és a telekjegyzőkönyvi tervezet összeállitására nézve kitogás emelhető. — A kir. trvszék mint tkvi hatóság. Nagy-Kanizsán 1897. április hó 15-én. *Gózony* kir. törvszéki albiró.

Folyó hó 27-én a m. kir. 20. honvéd gy. ezred póttartalékos legénységével reggeli 7 órától kezdve a szokott lőtéren harczerő czélövészet fog tartatni. Azon esetben ha fent jelzett napon esős időjárás (országos eső) következtében a czélövészet megtartható nem volna, ugy elodázhatlanul f. hó 29-én vagyis csütörtökön fog megtartatni. Figyelmeztetem a közönséget, hogy ezen napokon a Kis-Kanizsa, Bajcsa, szepetneki major és Principalis kanális által határolt lőtéren az előirányban 6000, az oldalirányban 3000 lépés távolságban senki ne tartózkodjék. Nagy-Kanizsán 1897. évi április hó 17 én. *Dedk Péter s. k.* rendőrfőkapitány.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Cs. kir. szab. osztr.
„PHÖNIX" biztositó-társaság
(alapittatott 1866-ban.)
Jutányos jégbiztositás.

Társaságunk mint minden évben most is a lehető legnagyobb előnyökben részesiti felelt. Netalán károk gyorsan, méltányosan és igazságosan számitatnak fel és fizettetnek ki.

Bővebb felvilágositásokat készségesen ad és nyomtatványokkal díjmentesen szolgál tisztelettel alólirott, — valamint minden községben létező ügynökségünk.

A cs. kir. szab. osztr.
„PHÖNIX" biztositó-társaság
vezérügynöksége Nagy-Kanizsán.

Lukács Gyula titkár. 120 2—2

MALOM-BÉRBEADÁS.

A Rába és Lapnicsvölgy egyik legnagyobb malma, állandó vizi erővel, mely német vidéken fekszik, és teljesen külön álló ujabb szerkezetű, turbinokkal hajtott, tisztitó szerkezettel stbivel ellátott, *2 pár francia köre járó, két pár hengeres mümalomból* és *hét pár köre* járó külön álló *parasztmalomból* és *deszkametszőből* áll s *villamos világitással* van berendezve, -- 100 hold első minőségü szántóföld s részben öntözhető réttel **1898. szeptember hó 1-től**, kellő tőkével rendelkező képzett molnárnak kiadandó.

Bővebb felvilágositás szerezhető **dr. Lipp Ferenc ügyvéd urnál Szt-Gotthárdon.**

Örökös fényt csak a **SATURNUS** padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál **Nagy-Kanizsán.**
Hochsinger Testv.
Budapest, VII. Almássi-tér 3.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekint alkalmaztatik közönyösnél, katonai, tagszaggatásnál és megbélésoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

33 szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 25-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. szám Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bé mentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Táviratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szemle.

Nagy-Kanizsa, április 23.

A harctérről egymásnak ellentmondó hirek érkeznek; mind zekből azonban mégis azt lehet látni, hogy a törökök a szárazföldön előnyben vannak, s nagyon meglehet, hogy rövid napok mulva, ha a szerencse tovább is kedvez nekik, a háboru sorsa el fog dőlni. A hadviselő feleknek e háboruból már azért sem lesz hasznuk, mert a hatalmak azonnal, mihelyt az alkalmas pillanat beáll, közvetitésüket megkezdik. Görögországra nézve mindenesetre szomoru következményei lesznek ama meggondolatlan lépésnek, melyet Kréta megszállásával elkövetett. A reá nézve legkedvezőbb esetben is évtizedekre lesz szüksége, mig pénzügyi nyomoruságait kiheverheti. Az kétségtelen, hogy furfangos diplomáciai észjárással vannak a görögök megáldva. Mindenek fölött náluk a hazugság. Ebben azután bizony tultesznek valamennyi hadviselő félen. De mégis nagyon ügyetlenül leplezgetik veréseiket. Ha visszavonulnak, bulletinjeik még akkor is előrenyomulásról szólnak. Az a csodálatos amellett, hogy a törökök, kiket ők állitólag folyton visszaszoritanak, egyre előrenyomulnak, s most már Larissza előtt állanak. Ugy látszik, hogy itt lesz a döntő küzdelem; maga a trónörökös is Larissza felé vezeti seregét, ezzel együtt azután 60000 főnyi görög sereg fogja a jól megerősitett várost védeni mégsem lehetetlen, hogy a törökök az erődöt elfoglalják s a görögöket megszalasztják, akkor azután nyitva előttük az ut Athén felé. Ők azonban nem fognak előremenni, mert e pillanatben a hatalmak közbe fognak lépni, hogy a háborunak véget vessenek. Maga a török is óhajtja ezt, ki csak államának integritása végett volt kénytelen fegyvert fogni, s önérzetesen tovább nem türhette Görögország hetvenkedő magaviseletét. S bizonyos, hogy maga György, görög király is hajlandóbb lesz azután a háboruskodás beszüntetésére, s népe sem fogja tovább kivánni a háborut, hamár egyszer az alapos felsülés egy kissé lehüteni fogja lelkesedését.

Fölötte érdekesen jellemzi a törökök hangulatát egy előkelő török személyiség nyilatkozata, ki a bécsi uj Presse egyik levelezőjével beszélgetett a háboruról s a következőket mondá. »Mi nem kivánkozunk Athénbe. De ha Európa győzelmünk dacára is, a melyet az isteni igazság nekünk fog juttatni, visszatartja karunkat, ha nem szolgáltat nekünk több igazságot, mint az utolsó években; ha végül áldozataink, igazságunk, győzelmünk dacára, talán éppen ezért ismét megfoszt egy darab földünktől, akkor nem tudom, hogy mi történik, minek kell történnie. Csak a kalifa iránt való engedelmesség birhatná le akkor a nyugtalanságot. De ha a végsőig ingerelnek, akkor az izlám egy szót fog kiejteni, amely az egész birodalmat lángra lobbantja. Katonáink ugyis mindenre készek. Amikor a trapenzunti zászlóalj utnak indult, a nők igy szóltak a katonákhoz és a tisztekhez: »Ha nem mint győztesek jöttök haza, megölünk titeket!« Ugyanaz a zászlóalj arra kérte a szultánt, hogy őket küldje legelőbb a csatatüzbe. A csapatok türelmetlenül várták a harc kezdetét. A görögök kihivásával szemben már ideje volt őket szabadjára hagyni, mert különben elszöktek volna vezéreikről, noha egyébként csodálatosan vannak fegyelmezve. Ha a végletekig kényszeritenek, akkor valamennyien, ifjak és öregek harcolni és meghalni fogunk. Maguk az anyák tizéves gyermekeiket késsel felfegyverezve a ház elé küldték, arra szólitva fel őket, hogy öljék meg az ellenség gyermekeit.«

*

A német császár Bécsben volt király Ő felségét látogatta meg. E látogatáshoz kü-

A „ZALA" tárcája.

Aranyhaju Magda.

— A „Zala" eredeti tárcája. —

Irta: Halász Margit.

II.

Az orvos megérkezett s félórai erős ébresztési kisérlet után sikerült Magdát életre hozni.

Az a rettentő hir, hogy báró — vőlegénye, kiért ő eldobta ifju szivének legragyogóbb álmait, boldog jövőjének reményét: nem más, mint egy kitanult gazember, egy rablógyilkos; hogy a fény, mely őt körülvette, azok a gazdag ékszerek mind emberi vércseppeket viselnek magukon: mindezek oly megrázó hatással voltak a finom lelkű szép leányra, hogy csak erős szerek tudták életre kelteni.

— A veszélyen tulvagyunk, mondá az orvos, most csak friss levegőre van szüksége a kisasszonynak

Azután halkan hozzátevé — az esperesnéhez fordulva: — „Es csak szórakoztassák kérem, ne engedjék magányosan buslakodni." Az orvos persze tudott már mindent, ő előbb olvasta már a hirt a lapokból.

Midőn eltávozott, Klára néni ráparancsolt Magdára, hogy bármi megerőltetésébe kerüljön is, de szedje össze magát.

— Elmegyünk igenis a casino-bálba édes fiam, mert igy az ismerősök agyonvigyorogják magukat. Igen is, el kell mennünk és azt mondjuk, hogy mi már hetekkel előbb tudtuk a valót s szakitottunk azzal az izé ... Sottával, vagy mi az ördög is a neve neki. Majd én segitek, aztán csak siessünk, mert már kilenc óra. Eddig már ugy is sugnakbugnak.

— Nem lehet, édes néném — mondá megtört szenvedésteljes hangon a szegény leány, — hátha ott lesz Endre, nem birom ki a vele való találkozást.

— Óh hisz annál jobb, ha ott lesz ő is — felelé az asszony —; az a komoly képü ember ugy beléd volt bolondulva az előtt is, meg akkor is, mikor még menyasszonya voltál neki, hogy csak egyet kell szólnunk, mindjárt visszajön, te meg el fogod felejteni a ... bárót.

— Nem a bárót bánom, magamat és Kovácsy Endrét sajnálom. Tönkretettem őt is, meg magamat is, — mondá vonagló ajakkal Magda.

Nagynehezen ujra felöltözött s végetlen fájdalommal ült nénjével a kocsiba, mely ezen a délutánon már harmadszor teszi meg az utat a szomszéd városba.

Valósággal Magda csak most gondolt rá, hogy mit tett ő Kovácsyval. Jegyese volt neki két évig s aztán könnyelmüen eldobta egy ördögi lelkü, gonosz rablógyilkosért, aki magát bárónak hazudta.

Mindezt a Klára néninek, az ő befolyásának tulajdonitotta.

Előtte állt a komoly, becsületes nyugodt arc, mintha látná azoknak a szép fekete szemeknek néma szemrehányását. Hogy szerette őt az az ember s ő is mennyire rajongott érte, de a bárói rang elkábitotta s eldobta érte boldogságát. Most vége a rangnak is, meg a ..... boldogságnak is. Nem, azt az elszakadt fonalat nem lehet többé összekötni, pedig érzi, hogy most még jobban szereti Kovácsy Endrét, képes volna életével kiengesztelni azért, amit ellene elkövetett.

Félt tőle, s mégis, még is szeretett volna vele találkozni. Jaj, de mit mondjon neki, ha megtalálja szólitani?! Nem, nem, mégsem akar vele találkozni,

De a kocsi már odagördült a casinó lépcsője elé.

A folyosón már csak néhány rendező ácsorgott, számitva arra, hogy jön még talán elkésve vendég.

A többi ott táncolt már a cigány előtt; mosolyogtak az arcok, fénylettek a szemek; a könnyü hajlékony leány-derekak ugy hajladoztak, mint a ringó nád.

Magda megpróbálta büszke lenni, igyekezett elpalástolni a lelkében orkán gyanánt duló vihart. Nem, az ő szerencsétlenségén ne mulasson senki, rajta ne szánakozzanak.

A rendező a terem felső szögletébe vezette, hol nagynénjével együtt letelepedtek. Klára néni rögtön elkezdte a többi gardedámokat fraktálni a volt vőlegény esetével. Elmondta fünek-fának, hogy ők szakitottak vele, mert megtudták, hogy milyen csaló, gazember stb. Hogy a szakitás már hetekkel előbb megvolt, most szinte örülnek neki, hogy elfogták. A nők ugy tettek, mintha elhitték volna.

lönféle kombinációkat fűznek. Bizonyosnak tarthatni, hogy nincs politikai fontosság nélkül s a két fejedelemnek bizonyára volt mit megbeszélni a külpolitikára vonatkozólag. E látogatást annál nagyobb fontosságunak tartják, mert tudvalevő dolog, hogy király ő felsége az orosz cár látogatására indul. Nagyon természetes, hogy e fejedelmi találkozásokat a politikai viszonyokkal hozzá't kapcsolatba. Annyit mindenesetre jelentenek, hogy a nagyhatalmak a főbb kérdések iránt folytonos egyetértésben akarnak lenni, s a béke barátai bizonyos megnyugvással vehetik különösen a német ausztriai magyar és orosz uralkodók jelenlegi találkozását. Egy bécsi sürgöny kiemelte a német császár Becsben való időzésének politikai szempontból való fontosságát s jól értesült forrásból jelenti, hogy Németország, Ausztria-Magyarország és Oroszország *adhoc* szövetségre szándékoznak lépni. Az erre irányuló akcio sem a hármas szövetséget, sem az orosz-francia egyezséget nem fogja érinteni. Arra is utalnak, hogy a keleti kérdésben gróf Goluchowszky különben is Lobanoffal és gróf Murawieffel mindig teljes egyetértésben cselekedett. Az uj tervre való tekintettel Vilmos császár bécsi és Ferenc József király pétervári utja nagy jelentőségüvé válik.

A felső-templom ügyében.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Valóban szélesebb körben való megismerésre érdemes az ide mellékelt remek folyamodvány, melynek szerzője városunk történetének alapos ismerője és városi tanácsunk kitűnősége: Tekint. Halis István úr, és mely legujabban felső templomunk ujjáépittetése ügyében Főméltóságu Herceg Batthyány Strattman Odön urhoz Ő Felsége valóságos belső titkos tanácsosához stb. felterjesztetett. Nem sértem meg tehát a mélyen tisztelt szerző szerénységét, midőn az igen tiszt. szerkesztő urat ezen kis remekműnek becses lapjában való közlésére kérem.

Kiváló tisztelettel

Dr. Pachinger Alajos
főgymn. igazgató.

Főméltóságu Herceg!
Kegyelmes Urunk!

Kanizsának hódoló tisztelettel alulirott lakói megőrizték hálás emlékezetükben Főméltóságod dicső őseinek neveit, kiknek vezetése alatt apáink együtt küzdöttek a hazáért és a keresztért Kanizsa vára alatt és akik mindannyiszor segitettek Kanizsán valahányszor veszedelem fenyegette.

A történelem följegyezte, hogy Kanizsa városában hosszu kilencven esztendőig török basák uralkodtak, kik a lakósoknak nemcsak vagyonát prédálták, hanem szétdulták családi szentélyüket, elvették szabadságukat és elnyomták a hitet.

Emlékezünk, hogy a végső veszedelemben forgó kanizsai várnak sok jó hazafi, — többek között Főméltóságod egyik őse Batthyány Boldizsár is, — sietett felszabaditására, de különösen arra emlékezünk, hogy egyedül Főméltóságod másik ősének, a hires hadvezér és hithű katholikus Batthyány Ádám grófnak adta meg a hatalmas Isten, mikép diadalmas seregével a pogányt kiverhesse Kanizsáról. Ez a Batthyány Adám gróf volt az, ki visszaadott sanyargatott elődeinknek, a város lakóinak, mindent: visszaadta nekik a családi tűzhely tisztaságát, visszaadta a hitet és szabadságot!

Emlékezünk arra is, hogy a mult század közepén, amikor a szellemi hátramaradottság és babona réme kisértett mindenütt: ismét Főméltóságod egyik őse, Batthyány Lajos gróf, Kanizsának földesura, az utolsó nemzeti nádorispán, volt az a férfiu, ki segitségre jött és gazdag alapitványával gymnasiumot létesitett városunkban. Mint valami világitó toronyból, széthintette fényét emez iskolából a nemzeti müvelődés s az igazi vallásosság és messzire elűzte tőlünk a sötétség rémeit.

A gymnasiumon kivül még Főméltóságod családjának a tudomány és hit szolgálatában kivivott dicsőségét hirdeti városunkban az Isten tiszteletére emelt ama templom is, mely századunk elején ama magaslatra épittetett, hol egykor ... a várnak ostroma alatt — Batthyány Adám gróf felütötte hadvezéri sátorát. E térség — a templommal közepén — az idők folyamán körülépitettett házakkal, s jelenleg városunknak legszebb pontját képezi.

De ez a templom kicsi lett a jelenleg 18 ezerre szaporodott katholikus hivőnek, kik most már a templomba be nem férhetvén, kizárva vannak az isteni tisztelettől s igy megfosztatnak a vallás vigasztalásától, melyre pedig korunkban a folytonos socialis izgatás között oly nagy szükségünk van.

A baj orvoslása céljából mozgalmat inditott a város katholikus közönsége, hogy a mostani templom helyére ugyanazon magaslaton egy sokkal nagyobb és diszesebb uj szentegyházat emelhessen, melynek épitési költségeit ilyen alap teljes hiányában a katholikus hivők önkénytes adományaiból szándékozik fedezni.

Főméltóságu Herceg Úr! Az erőinket meghaladó vállalkozással szemben érezzük gyengeségünket, s ugyan kihez fordulhatnánk máshoz, mint Főméltóságodhoz, kinek nagynevü elődjei sem hagytak el bennünket számos bajainkban sohasem!

Fiui bizodalommal könyörgünk tehát Főméltóságod előtt, hogy az uj templom épitési költségeihez hozzájárulni s ez által lehetővé tenni méltóztassék a szentegyház felépitését, mely szilárdan álljon évezredekig, tiszteletére Istennek s emlékezetére Főméltóságodnak és dicső elődjének!

Kik, — törhetlen ragaszkodásunk és rendithetlen bizalmunk ismételt kifejezése mellett — maradtunk

Főméltóságu Herceg Urnak stb.

Legyünk segitségére a kis szőlőbirtokosoknak.

A szőlők felujitásáról szóló törvény és szabályzat bár hivatva van a minimális területre nézve is segitséget s kölcsönt adni, mégis jelenlegi keretében a kisbirtokosok vonakodnak ezt igénybe venni s aggályaik nem is minden okuélküliek. És mégis a kisbirtokosokon, termelőinknek zömén segiteni s azt kész szőlőhöz juttatni: ez volna ugy a törvényhozásnak, mint a társadalomnak feladata.

Ugy véljük, hogy ezt a kérdést az országos szőlőtelepitő-intézet fogja megoldani, mely a helyes uton jár, midőn az alább körülirt eljárást szándékozik meghonositani.

Számitásunk alapjául ne vegyük a törvény minimális területét, hanem 1 kat. holdat. Egy gazda, kinek egy oly hold szőlője volt, melynek talaja szőlőültetésre alkalmas, annak idején maga

---

Magdát rögtön táncba vitték, s ő táncolt vérző szivvel, szinlelt kedvvel.

Szünóra alatt áttekintett a buffetbe. de Kovácsyt nem látta sehol sem. Mig azt hitte, hogy ő is ott lesz a mulatságon, addig azt óhajtotta, hogy bár nejenne; most meg, hogy nincs itt: szeretné, ha itt volna.

A szomszéd legény—asztalnál éppen Kovácsyról beszéltek. Ott volt nehány kollegája s jó barátja.

— Nem megy az mulatni sehova, mondja egy félig trélás hang, az aranyhaju igen megszomoritotta a szivét. Hej fiuk! ne is legyünk mi vőlegények soha! Igyunk rá! Éljen!

A Böge Anti bandája pedig huzta azokat a szép szomoru nótákat, ugy huzta, hogy az ember szive majd megrepedt tőle. Hej nincs is a magyar dalnak párja; ha vigadunk, velünk vigad, ha pedig busulunk, bánatunkat elsiratja.

Magda tenyerébe hajtott fejjel hallgatja, hallgatja, az édes-fájó nótát:

Piros bársony kezkenőmet nem bánom
Csak a régi, hej, csak a régi szerelőmet sajnálom.

A könny kicsordult a nefelejcs-szemekből, de igyekszik az alkalmatlan vendéget kis csipkekendőjével letörülni.

A cigány pauzát tart, hogy ujult erővel rákezdjen a kedves dalra:

Ha elmegyek nem sokára messzire.....

Jaj, csak ezt ne, csak ezt ne huzná! Ez volt az „Ő" nótája valamikor, meg a „Cserebogár."

Magda felkelt s kérte nénjét, hogy távozzanak el.

De Klára asszony nem engedett a negyvenegyekből.

— Dehogy nem, majd csak bekukkantunk, mint Bolond Istók Debrecenbe. Csak táncolj még, ne nevessen rajtad senki!

És Magda táncolt szilajan. Ugy éjfélután három órára már ugy kimelegedett, hogy a ruhaderék csupa viz volt rajta.

— Nincs nagyon meleged? kérdi nagynénje.

— Nincs, felelé Magda.

— No akkor mehetünk.

Egy pár ismerős gavallér maga ment betogatni.

A kocsi előállt s a hölgyek beültek. Klára néni gondosan bepakolta Magdát, hogy meg ne hűljön.

De az álom elnyomta s hamarosan hátradőlve elaludt a derék asszony, igy nem vette észre, hogy Magda ledobta magáról a prémes felöltőt, sőt felkapcsolta keblén még a ruhát is, hogy a hideg hajnali levegő jól átjárja. Kéjjel szivta magába a halál fagyos leheletét.

Reggelre már nagyon rosszul volt s értesitették szüleit is. Az apa borzasztó átkokat szórt Klára asszonyra; nem kiméle a szavakat.

— Megölted lelkileg, testileg angyali jó leányomat, de elviszem tőled te sátán, te hiu, nagyravágyó asszony. Verjen meg az Isten mind a két kezével!

Ágynemű közé takargatván a beteget, haza vitték szülei Belényesre.

Magdán kitört a tifusz s aki életének kockáztatásával éjjel nappal hiven ápolta, az Kovácsy Endre belényesi kápláu. Szendrő megválasztott lelkésze volt. Apa, anya kidü tek a virrasztásban, ő kitartott.

Mindenki bámulta ezt a nagy nemes tettet, az orvosok maguk is csudálkoztak, mert ők már lemondtak a betegről s azt mondták, hogy itt csak a végtelen szeretet segitett.

A barátnők eljöttek megnézni a lábadozó beteget, ott volt a „legszebb barna" is.

Magda elszunyadt, ők meg átmentek a szomszéd szobába s a kályha mellé huzódva, éppen ők is Kovácsy nemes tettét tárgyalták.

— Én azt hiszem, mondja a barna, a betegnek legjobb barátnője, — hogy ha Magda felgyógyul, Kovácsy elveszi őt, hiszen most is olyan véghetetlenül szereti s ugy hiszem, meg is bocsátott neki.

— Csak egyet felejtett el kedves kisasszony, mondja hátuk mögött az emlegetett, kit a leányok nem vették észre, — hogy Kovácsy Endre nem olyan játékszer, akit egyszer felvegyenek, másszor eldobjanak. Én visszaadom őt az életnek, de el nem veszem soha. Ő engem nagyon könnyen el tudott dobni.

Napok multak. Magda már fennjárt. Néhány hét mulva le sem feküdt napközben sem.

Egyik vasárnap délelőttjén apja és Kovácsy éppen templomban voltak, anyja pedig beteges fiát látogatta meg a városban.

Magda feküt az ablakhoz s elgondolkozott.

Az üveg visszaadta arcát. Betegségében bár sokat vesztett szépségéből, de már kezd ismét szépülni; csak a remek aranyhajnak van vége. Maradt ugyan még belőle, s az uj haj is már apró fürtökben kezd jönni.

Végigtekint multján, azon a ragyogó, boldog időn, mikor még Kovácsy menyasszonya volt. Azután jött a „báró." Ettől a gondolattól szabadulni akar. Iszonyu volt a vihar, mely az ő lelkén végigszáguldott, erősebb léleknek is sok lett volna. Majd ismét feltünik előtte Kovácsy férfias szép alakja. Neki egy hét mulva el kell foglalni állását Szendrőn. Élete ugy is örömtelen, hátha még Kovácsy is elmegy? Vagy talán *sjra* meg fogja őt nőül kérni? Igen, igen

dolgozott szőlőjében családtagjaival együtt; de ma saját erejéből nem birja szőlőjét ujjátelepiteni és családja fenntartása végett napszámban kénytelen dolgozni. Ily szőlős gazda, hogy szőlőjében az okvetlen szükséges rigolirozást végezni képes legyen, kapna a szövetkezettől a tél folyamán a munka haladtával, a helybeli ügyvivő által közvetitve, részletekben száz forintot. Ezzel meg van adva a mód, hogy az illető saját erejéből rigolirozhassa.

Tavaszszal azután kap körülbelül 100 forint értékig menő amerikai alanyvesszőt és oltványokat, hogy a jövő évre nemes zöld galya is legyen, és 50 frt értékü karót. Mivel előreláthatólag a szövetkezetnek saját telepei lesznek, valamint sok helyen saját embereivel fog nagyobb terjedelmü szőlőt telepiteni, ez okból az illető gazdát könnyü szerrel küldi el a hozzá legközelebb eső telepre a folyamatban levő munkálatok tanulmányozása végett. Igy lesz első sorban az ültetéssel kapcsolatos többi munkákkal is. Ez uton tehát megkapja az utasitást az első év munkáiról. A következő évben meg lesz tanitva a metszésre és zöld oltásra, az oltványok kezelésére és ősszel való lebujtására. Ezek szerint, ha elemi csapás nem éri, a harmadik évben már érett gerezdeket fog szürni. Lássuk tehát, minő kölcsönben részesitik az egy holdas gazda.

Rigolirozáshoz kapott 100 forintot, oltvány és alanyvessző képében 100 forintot, karó képében 50 frtot; egy szövetkezeti részjegy 50 frt, mert tartozik taggá lenni, és egyébb kiadásokra 50 frtot; tehát összesen 350 frtot. Ezt az összeget a 4-ik vagy 5-ik évtől 35 frtjával az esedékes kamatokkal együtt 10 év alatt könnyen letörleszthetí. Hogy egy hold betelepitett kész oltványszőlő évi 35 frt törlesztést 10 év alatt kibir-e, ehhez azt hiszem nem kell nagy magyarázat, sem tulságos vérmes remény, ha átlag felvesszük, 20 hectolitert terem á 15 frt. Ezen a módon a kisbirtokos könnyü szerrel termő szőlőhöz jutott! szőlője lekötí őt az itt maradásra, nem fog tehát gondolni a kivándorlásra s a szövetkezet megoldotta a szociálizmus egyik nagy kérdését. A szövetkezet, hogy pénzerejét ne fixirozza, gondoskodni fog majd arról is, hogy ezen kölcsönöket más helyütt eszkomptáltassa és a pénzt folyositja, hogy ugyanazon összeggel más báján segitsen. Ez által aránylag, mondjuk, hogy csak aránylag, kisebb összeggel ennek folytonos hasznositása által nagy dolgokat van hivatva müvelni. Az egy holdnyi terület birtokosa 15 év mulva nem tartozik többé és egy szövetkezeti részjegygyel is bir.

Az elmondott eset csak egy példát világit meg; de ehez hasonló esetek számtalan variációban fognak érvényesülni.

Ott van egy másik példa, midőn az Agrárbank által adandó kölcsönesetekben a szövetkezet fogja a telepitést végezni a a tulajdonos a harmadik évben, midőn az már termőre fordult, átveszi a betelepitett szőlőt. A szövetkezet van hivatva a kistermelőn segiteni az által, hogy neki szőlőt telepiteni segit és hivatva van a folytonos érintkezés által a szakértelmet fejleszteni, oktatva telepiteni.

Kész szőlőt a kistermelőnek, nem pedig pénzt, mi markát égeti.

Ez itt a jelszó.

Lépjen be a szövetkezetbe tagul saját eréjéhez képest minden honpolgár, hogy minél előbb lehetővé válhasson a kisbirtokosoknak nyujtandó segitség. E mellett, mivel a szövetkezet pénzét folyton haszonnal fogja befektetni, a részjegyek után tisztességes kamatra is van kilátás.

Maurer János.

Magda szentül hiszi ezt, hiszen Kovácsy ugy szereti őt, csupa jóság, gyengédség minden szava.

— De nem, nem, mondja szinte hangosan a leány, soha sem lehetek az övé, soh'se tudnék méltó lenni ahhoz a nagy jellemhez, méltatlan pedig nem leszek.

Sokkal jobban szereti, becsüli ő volt vőlegényét, mintsem teljes életében érezze törpe voltát mellette. Sokkal többet, sokkal nagyobbat vétett ő ez ifju ellen, minthogy saját magának meg tudjon bocsátani.

Azonban azt érezte, hogy ha megkérné őt Kovácsy Endre: nem tudná kikosarazni.

Kevés szünet után felkelt s kiszólt a cseléd nek, hogy hozzon be egy dézsa jeges vizet, homlokát akarja borogatni; az orvos rendelte.

Ő azonban mást tett. Apró lábaival beleállt s lubicskolt a jégtörmelékes vizben tovább öt percnél.

Amint apja kijött a templomból, a cseléd ijedten szaladt elébe, hogy a kisasszony megint nagyon rosszul van.

Rögtön mentek ismét orvosért, az anyjáért, mert a láz rohamosan jött. Kovácsy — a hűséges ápoló, ismét elkövetett mindent, hogy az ő drága betege meggyógyuljon.

III.

Meg is gyógyult. Nem fáj már annak semmi. Az a kedves, szép arc a ravatalon is olyan nyugodt, olyan végtelenül nyugodt volt; csak azok a nefelejcs-szemek zárultak le örökre. Aranyhaja oda tapadt halántékára. Semmi nyoma annak a borzasztó viharnak, mely lelkén keresztülszáguldott, mely miatt ő örök álmát alussza. Azok a szép szemek minek is nyilnának fel? Hisz megtalálták a végpontot, hol az örökkévalóság misztériumai megnyiltak lelke előtt. Számtalan koszoru érkezett, de csak egyet, egy szép nefelejcsvirágut, melynek fehér szalagján semmi felirás nem volt — tettek a koporsóra. Mindenki tudta: kié volt.

* * *

Elmult huszonnégy év azóta és édes-anyám még most is gyakran siratja leánykori kedves barátnőjét, az aranyhaju Magdát.

HIREK.

— **Buosuzó.** A magyar államvasutak zimonyi iskolájához kineveztetvén, midőn szép megyénket végkép elhagyom, fájó szivvel mondok összes jóismerőseimnek szivélyes bucsut, idekapcsolva azon kérésemet: tartsanak meg továbbra is jóakaró emlékükben. Alsó-Domboru, 1897. ápr. 18. *Gadó Lajos*, m. á. v. tanitó.

— **A tüzoltóság jubileuma.** *A nagykanizsai önk. tüzoltó testület* parancsnoksága legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a testület fennállásának 25 ik évfordulóját f. év *junius 6- és 7 én* illetve pünkösd vasárnap- és hétfőn fogja megtartani. Az ünnepély egyes részletei ugyan még nincsenek megállapitva, de az már elhatároztatott, hogy pünkösdhétfőn nagyobb szabásu népünnepély tartatik a sörgyári parkban. Ha, mint alapos kilátás van arra, hogy a Zalavármegyei tüzoltó szövetség évi rendes közgyülését pünkösdvasárnap Nagy-Kanizsán fogja megtartani, ugy ezen közgyülés a jubiláris ünnepség keretébe beosztatnék. — Az ünnepség iránt városunk közönsége bizonyára jól megérdemelt érdeklődéssel fog viseltetni. A testvértestületek előre láthatólag impozáns számban fognak az ünnepségen résztvenni.

— **Veszprémmegye alispánja,** Véghelyi Dezső kir. tanácsos — mint levelezőnk irja — csütörtökön délelőtt meghalt. Még csak pár nap előtt ott sétált Abbazia pompás korzóján, szivélyesen üdvözölve számos ismerősét, akikben azonban már ekkor is borus sejtelmeket ébresztett Véghelynek kiné.ése. Sápadt arcán és nehézkes járásán az emésztő kór meglátszott, de senki sem hitte, hogy a katasztrófa ily hirtelenül következik be. Véghely egyike volt legismertebb alispánjainknak, neve mint történetirodalommal foglalkozóé a tudományos világban is becsült volt. Mint fiatal ügyvéd, Veszprém városának volt főjegyzője s innét a megyéhez lett megválasztva főjegyzőnek. Bezerédj alispán halála után 1880-ban a megürült alispáni székért heves küzdelem volt, pályázott rá Csapó Kálmán volt orsz. képviselő és Véghely, a kinek pártján főleg a pápaiak, élükön Eszterházy Móric gróf, Fenyvessy Ferenc és a Veszprém városiak élén Rozsos István, Szabó Imre állottak. Véghely Dezső győzött és azóta a vármegye minden ténykedésében elsőrangu szerepet vitt; alatta épült fel az uj diszes megyeház és Véghelyt bizta meg a megye a millennium emlékére a vármegye monográfiájával, mely igy tehát más kézre vár. Véghely a mult évben kezdett el betegeskedni, de Almádiban, ahol szép villája és szőlője van, jobban érezte magát. E hó közepétján sürgősen Abbaziába küldték orvossi, a hol csütörtökön délelőtt meghalt. Véghely váratlan halála nagy részvétet kellett egész Veszprémmegyében. A gyászhirt azonnal tudatták a Bécsben időző főispánnal, Eszterházy Móric gróffal. Kolozsváry József főjegyző sürgősen Pápára utazott. Temetése Veszprémben alkalmasint vasárnap lesz.

— **György napkor.** Nálunk nemcsak mezőrendőrségi szempontból nevezetes ez a nap. Minden évben György nap előestéjén, a város különféle részén, egy-egy ház alatt felharsan az önkéntes tüzoltó egylet zenekarának vig hangja. Pénteken este lassan finoman szitált a tavaszi eső, de a tüzoltó zenekar vigan fujta *Knorlzer* György főparancsnok ablakai alatt fáklya-fény mellett a legszebb darabokat. Innen *Kosma* György vendéglős kartársuk háza elé vonultak, hol a szives házigazda vendégül hivta meg az egész zenekart.

— **A nkanizsai ált munkásképző egylet** a husvét hétfőn nagy sikerrel előadott *„Parasztkisasszonyi"* május hó 2-án, vasárnap este, közkivánatra megismétli.

— **Kirándulás Stockholmba.** Az államvasutak menetjegyirodája mint értesülünk, a nyáron többrendbeli kirándulást rendez *Stockholmba*, az ottani *kiállitás* megtekintésére. — A rendkivüli érdekesnek igérkező programm legközelebb sajtó alá kerül. Az utazás különvonattal történik Berlinen át, a honnét a társaság az uj Sassuitz — Trelbeborg-i (négy órai hajó ut) utiranyt veszi igénybe. — Sassuitz és Trelbeborg között rendkivül elegans hajók közlekednek.

— **Elhalasztott vásár.** A keresk. m. királyi miniszter ez évi 26.106. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a zalamegyei Nagy-Kapornak községben az ez évi április hó 25-ére eső országos vásár ez évben kivételesen május hó 3-án tartassék meg.

— **Elrepült a kétfejü sas.** Nem sok ugyan, de ez is jelent már valamicskét. A honvédség, a csendőrség fekete sárga kardbojtjait nem igen szivesen látják a vérmesebb honfiak. Ez a miénk, miért ne legyen nekik piros, fehér, zöld? Hogy miért nem, azt a honvédelmi minisztérium tudná megmondani, de a kiről kisült, hogy mégis kedvében óhajt járni a magyar nemzetnek is. Bizonynyal sokat foglalkozhatott a magyar nép költészettel, és onnan meritett azt az uj tervet, hogy uj *obsitot* adat már a legközelebbi szabadságolás alkalmával a honvédségnek. Lesz rajta honvédhuszár, honvédbaka, csendőr, Manlicher, panganét, forgópisztoly, zászló és minden, de minden a mi a hadseregnek kell, csak egy maradt ki belőle, a mi eddig nagy szerepet játszott a hadseregnél — a *kétfejü sas.*

— **A háboruskodó nemzetek hadállománya.** A török és görög hadtestek a legádázabb elkeseredéssel hadakoznak. A hadi tudósitást ugyan a legellentétesebb eredményeket tüntetik fel egyre. Melyik lesz a győztes, azt ma még bajos előre eldönteni, holott a török hadsereg többszörösen meghaladja a görög haderőt, de a görög katonák a legfegyelmezettebbek. Törökország hadserege béke idején 260.000 embert számol, 256 hadi hajója van, 627 ágyuja. Mozgositás esetén 800.000 emberre rug, de végső esetben még a népfölkelők 300 000-e is hozzájárul, mig Görögországnak béke idején 27.000 embere, 59 hadi hajója, 191 ágyuja van. Mozgositás esetén 85.000, de végső esetben még 220.000 embert képes hadba vinni 156 ágyuval.

— **Gazdáink figyelmébe.** A hamburgi kertészeti kiállitás alkalmával *junius hó 17 én* nyilik meg ugyanott egy rendkivüli nagyszabásu *állatkiállitás*, a melyet a német gazdák országos egyesülete rendez. Ez utóbbi nagyon érdekes lesz és gazdáink ne mulasszák el e kettős alkalmat saját érdekükben is, hogy maguknak a németi ő dbirtokosság haladásáról meggyőződést szerezzenek. *Budapestről* junius hó 16-án különvonat indul *Hamburgba*, a melyet az államvasutak menetjegyirodája (Budapest, Hungária-szálló) rendez.

— **A déli vasut uj menete.** Ez évi május hónap 1-én a déli vasut vonalain uj menetrend lép életbe, mely a következő lényegesebb változásokat tartalmazza: A budapest—pragerhof vonalon a 203. sz. nappali gyorsvonat az eddiginél 30 perccel későbben, vagyis 7 óra 30 perckor reggel, a 205. sz. személyvonat pegig 30 perccel korábban, azaz 6 óra 40 perckor fog Budapestről indulni. A 296. sz. személyvonat Pragerhof—Kanizsa között korábban közlekedik, (indul Pragerhofról 9 órakor délelőtt, érkezik Kanizsára 12 óra 10 perckor délután) s ugy ezen vonat, mint a 203. sz. gyorsvonat is Kanizsán a Bécsbe menő gyorsvonalhoz csatlakozik. Balaton-Szt.-Györgyről Kanizsára egy uj másodrendü személyvonat hozatik forgalomba, mely 6 óra 40 perckor reggel indul Balaton-Szent-Györgyről és

8 óra 9 perckor délelőtt érkezik Kanizsára. A gyorsvonatok nyáron Szántód helyett Balaton-Földváron fognak megállani, a Budapest felé menő gyorsvonatoknál pedig Fonyód fürdőtelep állomáson is föltételes megállás lesz rendszeresítve. A bécsujhely-kanizsai vonalon a Kanizsa—Szombathely között jelenleg közlekedő 811. és 812. sz. másodrendü személyvonatok, valamint a Sopron—Bécsujhely között közlekedő 815. és 816. sz. vegyesvonatok kiküszöbölésével Kanizsától Bécsig és vissza egy uj személyvonat lesz inditva. Indulás Kanizsáról 6 óra 5 perckor reggel érkezés Bécsbe 1 óra 35 perckor délután; indulás Bécsből 2 óra 55 perckor délután, érkezés Kanizsára 11 óra 1 perckor este. A Kanizsáról Bécsbe menő gyorsvonat Budapestről jövő 208. sz. gyorsvonat, a Pragerhofról jövő 206. sz. személyvonat és a Barcsról jövő 902. sz. személyvonat csatlakozásának bevárása miatt később fog közlekedni; indul Kanizsáról 12 óra 20 perckor délután, érkezik Bécsbe 5 óra 35 perckor délután. A kanizsa-barcsi vonalon a 902. sz. személyvonat Barcsból 8 óra 42 perckor délelőtt indul és 11 óra 14 perckor délelőtt érkezik Kanizsára. Ezen vonat Gyékényes állomáson csatlakozik a m. kir. államvasutaknak 7 óra 10 perckor reggel Zágrábból induló személyvonatához, mi által a közvetlen gyorsvonati összeköttetés Zágrábból Bécsbe ismét helyre lesz állitva.

— **Bedőlt csatornák.** A város legtöbb utcáiban a szertefutó csatornák tisztitó fedői körül a járdák leghamarabb meglazulnak, és lassan lesülyednek. Sötét éjjeleken dacára a mi villámos világitásunknak nem igen veszik észre a járó kelők ezeket a tátongó lyukakat és igy könnyen veszélyessé válhatnak. De leginkább a „Fekete sas" vendéglő előtt, hol éjjel nappal nagy a forgalom, áhitozik falazat után egy ilyen veszedelmes mélység. A rendőrség már jelentést tett erről, ajánljuk mi is a mérnöki hivatal jó akaratu figyelmébe, mielőtt valaki a nyakát vagy a lábát szegné ott.

— **Ékszer-lopás.** *Lichtenstein* Jenő csabrendeki bérlő, pénteken Budapestre utazott. A hogy a szállodában felnyitja utibőröndjét, elrémülve vette észre, hogy a vele vitt összes ékszereket — körülbelül 2000 frt értéküt — ellopták. Azonnal jelentést tett a rendőrségnél, de a tolvajt még nem sikerült elfogni. Az ellopott ékszerek a következők: Egy pár brillians bonton (950 forint értékü), egy keskeny arany karkötő brilliáns és zafir kövekkel [320 forint értékü], egy kisebb arany karkötő igazgyöngyökkel sziv-joujouval [100 forint értékü], kis arany broche zafirkővel, igazgyöngyökkel és gyémántokkal [40 forint értékü], egy duplafedelü, arany, női remontoir óra, egyik oldalán világoskék zománcozással és két angyalalakkal [150 forint értékü] és egy hosszu derékkötő aranylánc közepén elszakadva köralaku carabinerrel [·0 forint értékü].

— **Hirdetmények.** A cs. és kir. 48. számu gyalogezred póttartalékos legénységével f. é. április hó 29-én a tölgyes-erdő mellett, a Bajcsára vezető utirányban harcászati lövő-gyakorlatot tartanak. Felhivom a közönséget, hogy ezen napon a bidegkuti és nagyerdőben, miután az ott tartózkodás életveszélyes, senki ne járjon. Nagy-Kanizsán, 1897. évi április hó 22 én. Deák Péter s. k. rendőrfőkapitány.

Folyó hó 25-én délután 4 órakor a főtértől Király-utca végéig egy női, egy fedeles arany óra lánccal elveszett. A becsületes megtaláló felhivatik, hogy azt a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos által illő jutalomban részesittetik. Nagy-Kanizsán, 1897. évi április hó 24 én. Deák Péter s. k. rendőrfőkapitány.

IRODALOM.

Hadtörténeti munka. Balogh János magy. kir. honvédszázados, népfölkelési nyilvántartó tiszt » *Nagy-Kanizsa város és vidékének hadtörténelmi multja* « cimen nagy gonddal és kiváló ügyszeretettel megirt könyvet bocsátott közre. A derék munka Máriássy János báró, nyugalmazott altábornagynak van ajánlva. Tizenöt nagy iven 27 fejezetben foglalkozik tárgyával, melyhez a lankadatlan buzgalmu szerző igazán bámulatos odaadással nem kevesebb, mint 100 forrásmunkát tanulmányozott át.

A munkához függelékül csatolva van az előfizetők, illetőleg a megrendelők névsora, amiből szomoruan tapasztaljuk, hogy a jeles munka nem részesült megérdemelt pártolásban. — Pedig az valóban olyan érdekes, hogy a ki Nagy-Kanizsának és vidékének történeti multja iránt csak legkisebb érdeklődéssel is viseltetik, el nem mulaszthatja annak beszerzését. A fővárosias eleganciával kiállitott mü Fischel Fülöp könyvnyomdájából került ki. Ára: 1 frt 50 kr. Ezt a pártolásra érdemes munkát nem a szokott sablonszerüséggel, hanem a legőszintébb elismeréssel ajánlhatjuk olvasóinknak a megvételre. Biztosak vagyunk benne, hogy mindenki nagy élvezettel fogja átlapozni.

— „**Magyar gazda**" cimen népszerü gazdasági havi folyóiratot inditottak Kassán a kisbirtokosok, gazdatisztek, felkészek, tanitók és minden gazdaságkedvelő részére. Felelős szerkesztője Kovácsy Béla, a kassai gazdasági tanintézet igazgatója. Megjelenik minden hó elsején. Előfizetési ára egész évre 2 frt; a folyó évre: 1 frt. Az előfizetési pénzek Vitász A. könyvkereskedéséhez, Kassára intézendők. Az első szám f. é. apr. 1-én jelent meg igen tartalmasan. A derék folyóiratot a lehető legmelegebben ajánlhatjuk az érdeklődőknek.

CSARNOK

Őrületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Huganff Ede.**

(Folytatás.)

21. fejezet.

Irtózat fogott el, de ez csak egy pillanatig tartott.

A velem született kétely minden oly dolgok iránt, melyek babonás ideákkal összefüggésben állanak, ujra érvényesité magát nálam, és az elbeszélőt élesen szemügyre véve megjegyzém:

— Nemde, azt mondá, hogy álma a gyilkosságot megelőző éjjel nyugtalanitá önt?

Fejével igent intett.

— Ez figyelmeztetés volt, sugá.

— De aligha vette ön ilyennek.

— Nem; sajnos sokszor vannak nyugtalanitó álmaim. Nem jutott eszembe ez álomnak oly fontosságot tulajdonitani, a milyennel a válságban birt. Már midőn a tett megtörtént, emlékeztem vissza s gondoltam rá, hogy azt elháríthattam volna.

— Nem csoda tehát, hogy a kihallgatásnál oly különösen viselte magát. De ki nem tette volna ezt az ön helyzetében!

Fájdalmas mosolylyal nézett rám.

— O Raymond ur, válaszolá csendesen, senki sem tudja, mily nehéz, mily kimondhatatlan nehezemre esett ama kihallgatásnál a szörnyü ténynek egyes részleteit előadni.

— Ön tehát azt gondolja, mondám, hogy az egész esemény különféle fázisaival ép ugy történt, mint ahogy most elbeszélte?

— Igen, azt hiszem.

— Sajnos, hogy álma nem adott önnek még néhány fontos felvilágositást. Mily háladatosak lennénk, ha értésére adta volna önnek, mily módon jutott be a gyilkos a jól bezárt házba s mikép tette lehetségessé menekülését.

Biborvörössé lett.

— Ilyen tudtuladásnak mindenesetre nagy értéke volna, mondá hangomba átcsapva. A vizsgálatot is lényegesen megkönnyitené, ha tudatta volna velem, hol van Janka és miféle okból terheli meg magát egy teljesen idegen és még hozzá előkelő egyén — mert kétségtelen, hogy az illető ur az — ily bünténynyel.

Midőn láttam, hogy sarkasztikus hangom lehangolja, más hurt kezdtem pengetni.

— Ön teljesen idegennek mondja? kérdém ujra. Oly pontosan ismeri ön a Leavenworh házban megforduló egyéneket, hogy minden szó nélkül azt mondhatja, idegen-e azok közül valaki a család előtt vagy sem?

A Leavenworth-féle ismeretség körének minden tagját ismerem és a legnagyobb biztonsággal állithatom, hogy a jelzett Clavering ur nem fordult meg házunkban.

— Nem kisérte néha Leavenworth urat utazásaiban? szakitám félbe. Minden évben fürdőbe szokott menni?

— Igen, de nélkülem, válaszolá az irnok.

— Megmondhatná nekem, hol tartózkodott tavaly juliusban a két hölgygyel?

— Hogyne! R-ben voltak s néhány hetet ott töltöttek. Tudni fogja, hogy R . nagyon látogatott fürdőhely.

Kérdőleg nézett rám, midőn arcvonásaimban változást vett észre, kiáltá:

— O, ön feltenni látszik, hogy ott ismerkedett meg velük?

Bizalmatlan tekintettel vizsgáltam végig, azután felkelve, szigoruan mondám:

— Ön valamit el akar titkolni Harwell ur, oly látszatot akar magának adni, mintha semmi körülményeset nem tudna e Clavering felől; de mindazonáltal észre lehet venni, hogy nem oly rosszul van felőle tájékoztatva, mint azt elhitetni akarja. Nem szép öntől, hogy igy tévutra akar vezetni.

Csudálkozni látszott e megjegyzésen, de minden lehangoltság nélkül válaszolt:

— Ön a körülményeknek pontosabb ismeretét tételezi fel nálam, mint amennyivel tulajdonképbirok. Néhány felvilágositással szolgálhatok ugyan még Clavering urról — de akkor tudásom szélére is értem. Akarja azt hallani?

Egető pir futá be arcát. Kutatólag tekintett reám.

— Minden bizonynyal! felelém. Előbb nincs nyugta tőlem, mig mindent meg nem gyónt, ami szivén fekszik.

Hirtelen mozdulattal felemelé fejét.

— Nos tehát, mondá, megvallom önnek, hogy az a Clavering a gyilkosság előtt néhány nappal egy levelet intézett Leavenworth urhoz, a mely sajátságos tartalmánál fogva különös befolyást gyakorolt Leavenworth ur és unokahugai közt fennlevő viszonyra.

Karjait egymásba téve, megvárá, hogy folytatni fogom a társalgást.

— Honnan tudja mindezt? kérdém.

— Véletlenül felbontottam a levelet. Amint tudni fogja, minden üzleti levelet nekem kell elolvasni. Clavering ur levelének boritékján nem állott a szokásos „magánügy" megjegyzés. Ennek következtében felszakitottam.

— És ön teljesen biztos abban, hogy ez a levél Clavering ur aláirását tartalmazta?

— Igen — Henry Ritchie Clavering.

— Elolvasta az egész levelet? kérdém felindulva.

Az irnok nem felelt.

— Álszégyennek itt nincs helye. Elolvasta ön Harwell ur, a levelet vagy sem?

— Én, én igen elolvastam, de csak futólagosan, mert lelkiismeretem szivdobogást okozott.

— Mindazonáltal megmondhatná: mit akartak vele elérni?

— Panaszt tartalmazott az egyik kisasszonyra. Clavering ur arról panaszkodott, hogy mint mondá, rosszul bánnak vele. Többet nem tudok.

— Melyik hölgyről volt szó?

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

A selyem el van égve! azt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a **2-ik 3-ik Viselet után** a hajtásokban elhasadnak, vagy **mint a vatta** szétmálanak; ezen jelenség nem a „véletlen" által okozott elégés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is **olcsónak tünjék** fel, **tudatosan** leszen **cinn- és phosphor-savval** pácolva, melyek a nyers selyem érszálait mintegy szétrágják; az ilynemü festési eljárást „**megterhelésnek**" nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehezitení, annál több **cinnfürdőn** megyen az keresztül hogy az ezen mérget tökéletesen magába szivja. Az igy festett selyem — **a legnemesebb szövés!** — a halálcsiráját tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült **ugy nevezett** selyem szöveteknek, rövid használat után természetszerüen szakadozniuk kell, mint a gyujtó kanócnak azszerint, amint azok többé vagy kevésbé terheltettek meg. A drága öltönyök (készitési dijjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én **valódi selymeimből** szivesen küldök postafordultával **portó és vámmentesen** mintákat **Henneberg G.** cs. és kir. udvari szállitó **selyemgyárai Zürichben.** (8)

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllői-ut 18. sz. a.

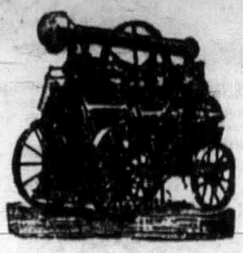

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és renda kivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és válaszló-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOZDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő**

ámerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőt** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető | gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően üde, tiszta,

fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatása májfolt, szeplő, pörsenések, bőratka (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszüntéti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj- és szakáll, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik szép kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szinet, amelylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul. Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényesen védett, kalkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Ceri Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Walfischgasse 5.

Utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **Egger A. fia** gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: *Kirchner M.* gyógyszerész. **Kőrösön:** *Konrád Ceraj-Cerić* gyógyszerész, **Szent-Endre:** *Graf Mihály.* 81 10—1

Kwizda Ferencz János

M. kir. csász. és orosz kir. udvari szállitó.

Kerületi gyógyszertára Kornemburgban, Bécs mellett.

Alapittatott 1852.

Alapittatott 1852.

Kwizda-féle üdítő-nedv

Cs. és kir. szabadalm. mesóvix lovaknak. Egy palack ára 1 frt 50 kr.

Kwizda-féle kornemburgi marha-táp-por

állatgyógyászati étrendi szer lovaknak, szarvasmarháknak és juhoknak Egy nagy dobozára 70 kr Kis dobozára 35 kr.

5 arany, 18 ezüst érem, 90 elismerő dicsőirattal.

Kwizda-féle patakenőcs a paták merevségének és törékenységének megszüntésére. 400 grammos szelence frt 1.25

Kwizda-féle pata-kitt mesterséges pata-anyag. Egy rud 80 kr.

Kwizda-féle nyereg-szappan Egy szelence 1 frt.

Kwizda-féle szab. légnyomásu csülök-védő-szalagok gummiból jégpárnával.

A Kwizda-féle szab. ruggyanta **szürke, fekete, barna és fehér** szinben, négyféle nagyságban állittatik elő ugy a **bal** mint a **jobb** lábra. A szerint, a mint a csülök kerülete az ábrán jelzett a—b magasságban.

20—22	cm	alkalmas	az 1.	nagyság
22—24	„	„	„ 2.	„
24—27	„	„	„ 3.	„
27—30	„	„	„ 4.	„

Árak:	szürke	fekete.	barna,	fehér
1. sz. frt	3.—	3 frt	20 kr.	
2. sz. frt	3.30	4 frt	50 kr.	
3. sz. frt	3.60	3 frt	80 kr.	
4. sz. frt	5.—	4 frt	20 kr.	

Képes árjegyzék a **Kwizda-féle szab. gummivédő-készülékről** ingyen és bérmentve.

Naponta postai szétküldés a központi raktár által:

Kerületi gyógyszertár, Kornemburg,

Bécs mellett.

UNIVERZALIS-BODEGA

BÉCS BERLIN

Közvetlen behozatal. — Első bevásárlási forrás!

ajánlja kezesség mellett a tisztaság és valódiságért kiváló finom, ó, pihent, spanyol és portugál

gyógy- és csemege borait

Malaga, Madeira

Sherry, Port, Marsala és Lacrimae, Christi.

Eladás $^1/_1$ és $^1/_2$ palackokban eredeti árak mellett

ÁRMUTH NATHAN ur

fűszer és gyarmatáru kereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Egy doboz ára:

1 *forint* **20** *krajczár.*

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb ülőszéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható fájdalomcsillapitó bedörzsölésekhez alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, ingerszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányzani. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit visszautasitsa.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Türingia).

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályo za meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes szinét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak.
Használati utasitás ingyen.

Kapható: a készitőnél:

Schável Jánosné szül. **Markó Lujzánál**
N.-Kanizsán (saját házában), és **BELUS LAJOS**
gyógyszertárában **Nagy-Kanizsán**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váczi-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, cséplő-kazánok, tovább járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyrostok, kasáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

„COLUMBIA-DRILL"

„COLUMBIA-DRILL"

és jobb szerszámgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes szelelők, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bármenetre küldetnek.

Magyar épület és mülakatosgyár részv. társ.

Iroda: V. Vigadótér, Thonetudvar — **Budapest** — Gyár: V. Váczi ut 104. 9. sz.

Elvállal mindennemű **épület** és **mülakatos munkát,** vastető szerkezeteket, **hullámlemez épitkezéseket** (raktárak, kapus és pályaőrbódék, vizeldék, stb.

Külön gyártmányok: Mezei és iparvasutak, a szükséges kocsikkal, téglakocsik és **szabadalmazott téglamintázók,** továbbá minden rendszerű kézi és villamos személy és **teherfelvonók**, valamint zajtalan gördülő **acéllemezredőnyök** és **napellenzők.**

44. 13—1

Mily elkerülhetetlenül szükséges
a szőlők permetezése
az elmult évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.
Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**
89 10 - 1 szabadalmazott
önműködő
SYPHONIA
szőlővessző
és növénypermetezője
mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködőn a szőlőre permetezi.
Ezen permetezőkből **már sok ezer** van használatban és **számos diesőző bizonyitvány** mutatja kitűnő voltát valamennyi egyébb rendszerrel szemben.
Ábra és leirás rendelkezésre áll.
MAYFARTH PH. és társánál
mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borszajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.
Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.
Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. Alkotmány-utca 31.

79 6—1 A világhirü

Bergdorfi tejgazdasági gépgyár

kizárólagos képviselete Magyarországon elvállal: tejgazdaságok és tejszövetkezetek munkatelepeinek szakszerű teljes felszerelését legelőnyösebb feltételek mellett; szállitanak legjutányosabban legkitünőbb

»ALFA-LAVAL« lefölözőgépek

továbbá vajköpülők, hűtők, vajgyurók, valamint más tejgazdasági gépeket és edényeket.

Árjegyzékek és előirányzatok kivánatra dijmentesen küldetnek.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár
világhirü **SWIFT**
Kerékpárjainak
raktára.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Kevéssé használt de jó karban lévő kerékpárok szintén kaphatók.

Spanyol bornagykereskedés
Vinador
HAMBURG. BÉCS.

Az uj dugasz fedelén vörös nyomás van.

Különféle nagyon finom külföldi borok és cognac, eredeti üvegekben és árakon **Marton** és **Huber** csemegekereskedésében kapható. — Poharankénti kimérés **Bogenrieder J.** étterem és kávéházban az „Arany Koronó"-hoz.

A Vinador cégre és a törvényesen bej. pecsétjegyre ügyelni kell, mert csak igy kezeskedünk a valódiságért és jóságért.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

34. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 29-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. ezs a Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Társadalmi bajok a szomszédban.

Nagy-Kanizsa, április 28.

A rohamos haladásnak előnyei mellett kétségtelenül hátrányai is vannak, és pedig azért, mert a haladás eszközei nem mindenütt ugy alkalmaztatnak, hogy a belőle kétségbevonhatatlanul származó előnyök mellett mentül kisebbek és mentül kevésbbé érezhetők legyenek a hátrányok. Ép azért a társadalom vezetése a legnehezebb dolgok közé tartozik. A mint a bőséges tapasztalatok mutatják, ideig óráig egyes kellemesen hangzó s a személyes érdeknek hizelgő jelszavakkal lehet ugyan elragadni a társadalmat, de mikor az izgalom elmulik, a józan ész ismét átveszi az uralmat a hevenyészett elhatározást p dig felváltja a megtontolás, akkor a reakció elmaradhatatlan s az elkapatott vezetők végre is belátni kénytelenek, hogy idejük lejárt.

Ezek a jelenségek, lehet mondani: minden emberöltőn ismétlődnek, s az emberek csak azért nem tanulnak a tapasztalásból, mert mig az emberöltő elmulik, más nemzedék lépett az előbbi helyére, mely azzal a tapasztalattal nem bir, vagy ha egyik másik bir is vele, elfeledte.

Igy látjuk a liberálizmus és reakció váltakozását mindenütt ott, ahol az előbbi csak egyszer másszor felmerül, de a multban nem gyökerezik traditiója, s igy uj vezetők, kik a reakció jelszavaiból hasznot vélnek és óhajtanak huzni, igen könnyen diszkreditálhatják, s a tömegeket, kik a viszonyokat, melyek között élnek, még mérlegelni sem tudják: könnyen megnyerhetik a maguk részére, s megtarthatják legalább addig, a meddig a vezetők a várt hasznot beseperhetik.

A szomszéd Ausztriában valami nagy talaja a szabadelvűségnek sohasem volt, nem is igen fejlődhetett ki, egész történelmi tradiciója a másik birodalmi félnek ez ellen bizonyit. Még a szabadelvű aera, ha annak lehet nevezni azt a pár évi időt, a melyet az ugynevezett polgárminiszterium kormányzott, a melynek az osztrákok a szabadelvű iskolai törvényeket köszönhetik, sok és lényeges hézagot mutat fel; nem is tartott az sokáig, mert a sokféle nemzetiség, mely a birodalmi tanácsban helyet foglalt, az egyöntetű szabadelvű eljárást lehetetlenné tette, s a kormányzás is csak kompromiszszumok árán volt lehetséges, a mint azt Taaffe sok évi kormánya s az utána következők mutatják.

A birodalmi gyülés mostani pártjai között is nagyon csekély számban vannak az igazi szabadelvűek. Minden pártnak egy Baobligáció van a zsebében, melyet denitől akar felváltatni, ha ez viszont azt akarja, hogy előterjesztéseinek keresztülvitelében támogassák.

A szabadelvűség nem ment az osztrák ember vérébe; a liberálizmus üres szó nála, melynek nincs is értéke, s ez az oka annak, hogy annyian követték Bécsben Lueger zászlóját, kit most már a király is megerősitett polgármesteri állásában. Nagy kár, hogy ezt előbb nem tette. Már két év előtt is kifejezést adtunk ama nézetünknek, hogy Luegert meg kellett volna erősiteni, azóta már alaposan lejárta volna magát, vagy ha még nem, közel volna hozzá. Majd saját párthivei lesznek vele elégedetlenekké, mert nem nyujthatja nekik azt, a mit igért. Beköszöntő beszéde bizonyitja, hogy érzi állása felelősségének terhét, s érzi azt, hogy a polgármesteri széken nem használhatja többé azt a durva hangot, mely korcsmában és sör mellett ugyan megjárja, de nem a bécsi polgármesteri széken. S beköszöntő szónoklata valóban nagyon szelid volt. Nem bántotta a magyarokat, sőt azt mondta, hogy az a szó: »gyülölet« nem fordul elő szótárában. Tehát ujra vedlett, nem először; majd elválik, hogy a kedves megszokottság nem zökkenti-e vissza régi szerepébe. De végre is minden városnak

A „ZALA" tárcája.

Trieszti képek.

— A „Zala" eredeti tárcája. —

(Fiume és Trieszt. — Városi képek s népéleti mozzanatok. — Szinházi premiére. — A kikötő sajátságai Fiuméval szemben. — Mirzmar s egyébb kirándulások. — Arsenali benyomások. — Idegenek forgalma.)

Addig-addig emlegették előttem, hogy elkényeztetett kedvencünk, Fiume, hovatovább tulszárnyalja élemedetlebb osztrák testvérét, amig huszvét jöttével rászántam magam átrándulni a szomszédba, meggyőződni róla.

Most már azt felelem a diesekvőknek, hogy aki a fenti állitást mégkockáztatja, vagy nem látta egyik kikötőt sem, vagy pedig vérbeli „fiumano" kinek városa, hazája, kontinense, sőt universuma Fiume „la perla del Quarnero"

Trieszt bizony nem félhet s nem is fél a konkurrenciától. Olyan az a „tulszárnyalási" hóbort, mint mikor a tinó bikának képzeli magát, ha kezdenek kiütni a szarval.

S mégis el lehet mondani Shakespeare egyik vigjátékbeli bohócával a „bolondok s férjek hasonlatát" a két városra alkalmazva: „ugy hasonlitanak egymáshoz, mint a sardella a héringhez" — s a kettő közül Trieszt a nagyobbik. Jó magam is otlétem első félórájában nem birtam szabadulni attól a benyomástól, hogy egy nagyobbszerű Fiume előtt állok. Ugyanazon elrendezkedés a part menién, ugyanazon épités-anyag, szakasztott egyforma háttéri zöldeszürke sziklák, egyazon sötétkék tenger, — de szigetek nélkül a szemhatáron, a néptipus egyes alakjai, szójárás s egyéb külsőség csalódásba ejt. De bezzeg a város jellegének elevenjére tapinthat az ember csakhamar, ha járáskelés-közben minden lépéssel jobban eléje tárul a trieszti élet.

Mig Fiumében azok a csupasz falu csekélyke cirádákkal ellátott emeletes házak unalmas külsőt adnak némely utcarésznek, addig emitt ugyanily épületek félkilométeres nyilegyenes utcákban nagyvárosiasan imponálnak. Nagyváros ez minden izében, s ennek összes kritériumai fölleihetők benne. Pazar középületek, mint a finom stilü városház, a monumentális, tetőtől-talpig hivatalokkal elfoglalt Lloyd palota, a külsőleg diszes, s belsőleg fényes s izléses postaépület az öt (!) szinház*) stb. — mind gazdag régi, értelmiségben bővelkedő városi életre vallanak. A régibb palóták sajátságos massiv modorban mintegy plutokratikus kifejezéssel épitvék örökké tartó anyagból.

Bécsiekkel vetélkedő üzletek, diszterek lóvasut és sok egyéb vonás járul még a fenti állitás bizonyitására.

De hiszen nem akarjuk mi Trieszt felfedezni, sem Baedekert irni, — csak benyomásokról, észleletekről számolunk be.

Lássuk hát a déli korzót. — Az olasz nép — bóknak veszi a trieszti, ha őt is beleértjük — corsomániája ismeretes. Egymással futólagosan érintkezni, magát cifrán mutogatni, lopni a nap legverőfényesebb szakát s járvakelve trécselni — ez kell az olasznak. Panem et corsonem. De inkább „corsonem". — Ünnep lévén, az utolsó facchino is kihuzza magát, s ballag a „morosa" (szerető) mellett. Templomból jövet, végigléptet a valamirevaló lány meg asszony a sarkokon csoportokba verődő utcakritikusok előtt. — Trieszt „váci-utcája" félegykor könyökroppantásig nyüzsög az egymás látásán szórakozó sétálókiól. — Bevallom, hogy alig láttam a korzót a nőktől, mert jól szemügyre akartam venni a hiresneves „trieszttinákat". — Már csak nem hagyom a pesti hölgykorzót csuffá tenni a szemeimben!

Azonban: jöttem láttam és — győztek. Pesti hölgyek talán feltünőbbek, egészben véve termetesebbek, de semmiesetre sem oly eredeti izlésel birók, mint emezek Szépségük typusa középfaj a bécsi s olasz nő közt. Megvan bennük a „Weanerin" gömbölyü arca, mollett, de karcsu termete, öltözködésük diszkrét elökelősége — olaszosan jellemző rajtuk viszont a nagy komoly szemek, velencei szőke, vagy dus hullámos sötét hajdisz, pergő nyelv, — és apró kezek-lábak. — Az elegancia kerüli a feltünő fellépést. — Divatos köztük a gyakori lorgnettirozás, ami kissé feunhéjázó kifejezést kölcsönöz nekik; — de nagy kópék ezek a trieszti asszonynépség, — mily sok plasztikus mozdulatra, kicsi kezek, ékszerek feltünte'ésére és a figyelem magára vonására ad alkalmat ez a cokett fürkészés, vagy hosszan elnyugvó tekintet — ide-oda köszöntgetés a diszes

*) 170 sor lakosra öt, tehát Budapest-en 15-nek kellene lenni arány szerint!

olyan polgármestere van, aminőt érdemel s a minőt akar.

Fog-e a bécsi társadalom észretérni és mikor, az az idő kérdése, de mindenesetre figyelemre méltó az osztrák birodalmi gyülés politikai konstellációja e választással szemben. Nincs kizárva, hogy Badeni csak egy szláv-klerikális párttöbbséggel fog kormányozhatni, s Lueger beszédjében is olyan hurokat pengetett, melyek az ilyen koalició szája-ize szerint valók.

Ha a bécsi társadalom még most nem is érzi oly nagyon a destruktiv városi közigazgatás rossz következményeit, bizonyára meg fogja érezni. Egyes társadalmi rétegek azonban érzik az ily tendenciák szomoru hatását. Ott van most a diszes állásban, mutassa meg, hogy kezében van-e az a varázsvessző, melylyel a hiányokat, melyeket a liberális községtanács állitólag teremtett, eltüntetni képes. De ez csak ráfogás volt. Előde, Strobach, teljes tehetetlenségét bizonyitotta be egy oly nagy város ügyeinek vezetésére, minő Bécs, s ha Lueger sem fogja jobban csinálni, akkor dicsőségének napjai hamar le fognak járni. De nem lehet tudni; talán ő az a providenciális férfiu, a ki a reakció jele alatt boldogitani fogja a rekedt torku sörfilisztert, a ki a választások alatt ő érette tette magát anyagilag tönkre.

—) **Békekilátások**. *A figyelem, melylyel az egész politikus Európa a görögországi harctéren folyó eseményeket kiséri, a leghatásosabb módon I. Ferenc József királyunk pétervári utazására terelődik és a török fegyvereknek Larissza előtt aratott fényes sikerei után ez az utazás a jelen század legfényesebb békenyilvánitásaihoz emelkedik fel. Es tényleg egész Európa közvéleményében utat tör az a meggyőződés, hogy a törököknek görögországi dicsőséges előrenyomulása után a békekilátások semmi esetben sem alakulhatnának oly valószinüen és meggyőződésteljesen, ha Ferenc József császár és király, kinek kiváló békeszeretete minden legcsekélyebb kételyen felülemelkedik, épen a bizonytalan keleti fejlemények ez idejében nagy és fényes kisérettel, nagyszerű és ragyogó fogadtatásra Pétervárra nem utazott volna. Európában első sorban Oroszország és Ausztria-Magyarország van érdekelve kiváló módon a keleti alakulatokban. Igaz, Angolország és Oroszország versengése is igen gyakran előtérbe nyomult, de itt oly ellentétek képződtek, melyeket ki nem egyenlithetőknek tartanak. Oroszország és Ausztria-Magyarország érdekei nem minden esetben ellentétes természetüek és minden irányban párhuzamosan megoldhatók. A két érdekelt államra és egész Európára nézve a legfontosabb és legkimagaslóbb érdek azonban a béke biztositása, melyet Németország, Oroszország és Ausztria-Magyarország egyesült akarata ellen senki sem képes tartósan veszélyeztetni. I Ferenc József császár és király utazása udvariassági cselekmény ugyan — irja a »Pester Correspondenz« — de kiváló módon mégis e békecélnak van szentelve és az egész világrészre nézve a legnagyobb megnyugtatás, hogy királyunk őszinte békeszeretetét oly komolyan és céltudatosan munkálkodni tudjuk.*

Közraktárak.

* Mintegy 15 évvel ezelőtt Nagy-Kanizsán volt az idő közben elhunyt koszorus költőnk, *Komócsy* József, ki akkoriban a következőket irta egy vendégkönyvbe: „A kereskedelem az országban, olyan, mint a testben a vér; Nagy-Kanizsa egy egészséges vércseppel gazdagitja az országot." Időközben nagyot fordult a világ sora és vele fordult városunk kereskedelme is. Nagy-Kanizsa — sajnos — többé nem az „egészséges vércsepp," mely volt 15—20 év előtt; sőt mondhatjuk, hogy kereskedelmünket tekintve, nagyon is beteg. A normaiis vérkeringés megszünt; nincsen életerő; az egykor virágzó kereskedelmiváros, mely forgalmi gócpont volt, elveszitette élénkségét; az élénk kereskedelmet és forgalmat üzletlenség és csendesség váltotta föl. Nagy-Kanizsa város országszerte ismeretes kereskedelme immár csak a multé.

Pedig Nagy-Kanizsa jelenlegi anyagi ereje még mindig elég impozáns arra, hogy domináló szerepet játszszék a kereskedelmi téren. Vannak gazdag tekintélyes kereskedőink, hatalmas pénzintézeteink, jól gazdálkodó földbirtokosaink, szorgalmas földmiveseink és iparosaink. Megvan tehát mindazon tényező, mely egy város kereskedelmét egészséges alapon fejlesztheti és ezt virágzóvá teheti és hogy mindezek dacára az üzletmenetel mégis pang és a forgalom mindinkább alászáll, ennek oka az, hogy elvesztettük lábaink alól azon talajt, melyen évek előtt állottunk. Nagy-Kanizsa ugyan még mindig ott fekszik, hol évek előtt feküdt, most is azon határszéli város, mely évtizedek előtt volt és hogy városunk ennek dacára majd nem teljesen a forgalmon kivül esik, ennek részben az időközben épült sok vicinális vasut, nemkülönben a Magyar Államvasutak rendkivül olcsó fuvardij- és személytarifái az okozói, melyek a forgalmat más irányba terelték, illetve Kanizsától elvonták.

Mi pedig nyugodtan néztük kereskedelmünk hanyatlását és nem gondoskodtunk olyan intézményekről, melyek az adott viszonyok közt a kereskedelmet és forgalmat előmozdithatnák. Mi nem usztunk az árral és ez ellen gátot vetni még csak meg sem kisérlettük. Nem vagyunk a puszta és rideg merkantilizmusnak tántorithatatlan hivei, de el kell ismernünk azt, hogy kifejlődött, egészséges kereskedelem messzeható befolyással bir anyagi és gazdasági életünkre, sőt még culturális fejlődésünkre is. Azért örömmel üdvözlünk minden olyan mozgalmat, melynek célja zátonyra jutott kereskedelmünkön segiteni egy olyan intézmény létesitése által, mely a kereskedelmet és mezőgazdaságot szolgálva, ismét felénk forditaná a kereskedelmi világ elvont figyelmét.

Schwarcz Gusztáv fáradhatlan szorgalommal és széles körökben elismert kiváló kereskedelmi tudással egyengette a messze szétágazó utakat, hogy terve megvalósuljon és most, midőn az akadályok le vannak küzdve, előlépett tervével és értesülésünk szerint a helybeli nagykereskedők részvételével, valamint a helybeli pénzintézetek biztositott támogatásával a közraktárak kérdése olyan kedvező stadiumba jutott, hogy biztosra vehetjük, hogy a városunk kereskedelmére nézve oly üdvös intézmény, — a közraktár — már a közeljövőben létesülni is fog. A közraktárak célja és foglalkozása leginkább bizonyitják, mily fontos szolgálatokat várhatunk ezen intézménytől, miért is ezeket röviden összefoglalva a következőkben ismertetjük:

1. A raktározásra alkalmas áruk elhelyezésével a rendelkezésre álló raktári tér mérvéhez képest.

2. A letett (raktározott) áruk kezelésével, elszállitmányozásával és azok tűzkár elleni biztositásával.

3. A letett árukat terhelt szállitási dijak, vámok, fogyasztási adók, illetékek, tekbérek és egyéb terhek kifizetésével és beszedésével.

4. A letett árukra való előlegadás, vagy ennek kieszközlésével.

5. A raktározott áruknak megbizásból eladásával.

Mint ezekből látható, a közraktárak megkönnyitik a kereskedelmet, elősegitik a forgalmat, és a mellett a mezőgazdaságra még azon kiváló előnynyel is birnak, hogy a termelő tudja, hová

---

nyelű üvegek mögül! Egy kevésbbé szép, de hasznos szokás járja a meglettebb koru dámák között: ha az idő kérlelhetlensége nyomokat hágy arcukon — ecsettel reparálják ki azokat s kirivóbb öltözékekkel igyekeznek illuziót kelteni. Sőt még tiszteskoru hölgyek is csigára fodoritott dus galambősz hajjal törekesznek a nőiest még örökebbé tenni. — Telivér olasz szokások. Hja! kihaltak a Tizianok, Veronesek a női bájak megörökitői — s így önmaguk üzik az arcképfestést.

A nép, s az alsóbb középosztály (kérem ne átkozzanak ezen anti-szocialisztikus kitételért, hisz az olaszról e ranghajhászó népről van szó!) leányai is ugyancsak értenek az ön csinositáshoz! Épen Triesztben hallottam egy opera szövegében lyféle szellemességet hogy: »alig megszületett, bizonyára tükör után kiabált« s ez épen ráillik a helyre sartollerákra s egyéb korzóért rajongó fejérnépre.

Mert éppen toll alá került a szinház, lássuk egy premiere élményeit.

Mint mondva volt, szinházakban bővelkedik a város. Husvétvasárnapra annyi első előadást hirdettek, hogy nehezemre esett a választás. — A „Politeama Rosetti"-ben Puccini uj operáját. „La Bohéme"-t adták. A „Teatro Fenice"-ben Zacconi, Olaszhon ezidő szerint legnagyobb drámai szinésze kezdte meg diadalait. Jean Coquelin s néhány neves francia művész egyetlen előadása hivogatott a „Teatro filodramaticoba". Végre jobbszerű operettet hallhattam volna a „Teatro Armonia"-ban. Végre is a „Boheme"-hez küzdöttem ki magamnak jegyet.

S lelkem örült; nem annyira az operán, mert ez bizonytalan, bár izig vérig modern ösvényeken tévelyeg, hanem a közönségen, mely egy teljes odaadással, áhitattal s értelemmel élvező községet képezett. Mikor lesz neked ily szinházi élvezetekre érett közönséged ó Budapest! Szinházaidhoz ugyan külsőleg nem foghatók a trieszt iek, de ez az intelligentia, s müérzék, mely itt megvan például szolgálhatna. — Mint szisszent fel a szangvinikus nép, ha egy csekélykét kicsuszott az énekes, s mint tört ki lelkes tapsviharba, a művészi érdemet jutalmazandó. Egész jelenetek ismétlése mindennapi dolog; nem épen legszebb, de jellemző körülmény a publikumra nézve. A páholyok itéltek, a földszint élvez, s a karzatok tapsolnak. Minden modern zeneirány mellett is megmaradt bennük a »bel canto« — az olasz énekiskola iránti elegendő vonzalom arra nézve, hogy — mint egy trieszti lap birálatában, ki is emelte — „egy jól kivágott hosszan kitartott, magas C képes az egész felvonás sikerét eldönteni".

Szinház után a „giovine Trieste" (ifju Trieszt) ellepi a kávéházakat. Ez egyik fontos napi teendője egyébként is. — Az ősdi berendezésű, de szép fekvésű első kávéházban, a „Caffé degli Specchiben" vagy a főtérnek csaknem közepéig nyuló „Municipaleben" tartanak főhadiszállást a nagy nyakkendőcsokros, széles nemezkalapos olaszérzelmű arszlánok, s szürcsölik, a maguk kalandos itókáit u. m. a jeges kupába töltött feketekávét, pohárban tornyosuló fagylaltszerű „cranite"-t s a körmönfont szeszes italok egész sorozatát.

Felesleges eldicsérni magát a kikötőt, de érdemes Fiume intézményeivel kissé szembeállitani. — Főelőnye a helybőség, mig a magyar kikötő város minden talpalattnyi területet a tengertől vagy a sziklától hódit el. Nálunk minden ujdonabb, szabályosabb, de ott nagyobbszerű és praktikusabb. Háromemeletes közraktárakból roppant daruk egy forgatással beemelik az árutömegeket a hajókba, s széles közök könnyitik meg a kezelést s elhelyezést. A Lloydgőzösök épitésmodora is már anyakikötőjük világforgalmára vall, s az angol vagy német hajóóriások sem mennek oly eseményszámba, mint nálunk. Látszik mindenütt, hogy önálló, szakavatott kereskedelem tartja kezében a forgalmat, melyhez képest a mienk csak próbálkozás. Bár Trieszt forgalma hiteles adatok szerint csak egy harmaddal nagyobb a fiumeinél, mégis az egész kikötői élet jóval nagyobbszabásu, mint az itteni.

Ilyen a személyforgalom is, mely a sétautakul szolgáló hosszu molok körül fejlődik. Számtalan helyi hajó veszi fel a kirándulókat, kik hangyamódra lepik el e járműveket; pompás idő, derült hangulat széltében-hosszában. Mint a bécsi purger vidám kahlenbergi kirándulását nóta és muzsika nélkül nem tartja teljes élvezetnek, ugy itt is gajdolnak a népénekesek vagy maga a közönség, — cincognak a muzsikusok minden hajón.

Mi is üljünk fel egy tüszkölő gőzbárkára s látogassuk meg a trieszti öböl ékkövét, Miramart.

Ismét meglep a hasonlatosság Fiume környékével, midőn kikerülünk a kikötőből s a part mentén haladunk. Jó félórányi hajókázás után

vigye eladatlan kész termékét, hol lesz ez gondosan megőrizve és szakszerűen manipulálva. Az olcsó kamatláb melletti előleg megmenti attól, hogy minden áron tul kelljen adnia termelvényén, és akkor adja ezt el, mikor nézete szerint az eladásra a kedvező alkalom elérkezett.

Schwarcz Gusztáv — mint értesülünk — *folyó évi május hó 2-án vasárnap délután 4 órára a városház termében egy értekezletre* hivta össze az érdekelt feleket, és már biztosra vehetjük, hogy a tervbe vett fontos intézmény mielőbb életbe lép.

Mindezek után nem kételkedünk abban, hogy a közraktárak egy egészséges vérceseppel fogják gazdagitani városunk beteg, stagnáló kereskedelmét.

Bácskából.

Ha a fővárosból Titelbe törekvő utas a m. kir. áll. vasutak gőzparipáján már végig robogott az „arany kalásszsal ékes magyar alföldi rónaságon" az utolsó vasuti állomáson kiszállva, feltünik előtte fejedelmi nagyságában a Duna, óriási csillogó paizsként ragyogva, s annak partjain hosszan elterülve a folyton szépülő és nagy arányokban fejlődő Ujvidék. Bár e dunamenti emporium még az Alföldön van, ennek városaihoz 4-nek, 5-nek kivételével legfeljebb csak terjedelménél fogva hasonlit, s minden más tekintetben előnyösen különbözik azoktól. Jól eső csin és elegantia ömlik el a város külső képén, igy méltán a rendezettebb vidéki városok categoriájába sorozhatjuk. Különben Ujvidéket telivér szláv nép lakja; ezért is olyan ritka benne a magyar szó, mint a fehér holló, levén gócpontja a magyarországi szerbek szellemi életének.

Január 29-ke volt. A Duna felől jövő dühöngő déli szél a télnek különben is dermesztő hidegét csak még inkább fokozni látszék, minek folytán különösen a délelőtti órákban a szabadban való hosszas tartózkodás majdnem lehetetlenné vált; ki-ki szivesen is maradt otthonn, ha tehette, élvezve a házi tűzhely éltető melegét. Igazán csak az szánhatja el magát télviz idején egy dunamenti utazásra, kit vagy az Isten ostora kerget, vagy kit mulaszthatlan kötelesség szólit ki a viharok forgatagába.

A kötelességnek minden mellékkörülményt háttérbe szóritó kényszere alatt tettem meg én is ez alkalommal utamat Ujvidéktől Titelig, még pedig hajó hiányában tengelyen.

Ez ut hossza egész világa a tavasznak; egy darab föld az „Ezerto" országából, vagy jobban mondva: kisebbitett kiadása azon kedves északi tartománynak, melyet oly vonzóan széppé tett előttünk egyik jelesünk aranytollával. Lehet, hogy tavaszszal, midőn már mindenüit lombfakasztó enyhe szellők lengedeznek, s midőn a gólya az itteni tollasok e patriarchalis alakja is elfoglalta birodalmát a nádasokban, s a kémények tetőin kelepetésével hirdeti a természetnek ujra ébredését; avagy nyáron, midőn a napnak kalásztérlelő aranysugara biztató reményt fakaszt a gazdák szivében, s a magas égnek tiszta azurkékje áhitattal tölti el a természetbarátnak lelkét: ugy hiszem, szép lehet e táj, nagyon szép. De most, hogy kocsimon széttekintek: nyomasztóan setétnek találtam e téli képet, setétnek, s oly sivárnak, mint minő sivár egy életkedvét vesztett agglegénynek blazirt lelki világa. Elölény a látóhatáron belül egész utamon sehol sem mutatkozott. S még az enyhet adó nap is, mintha protestálna a vihar-üzte gonosz játék ellen, haragosan, mélyen bevonta magát a szürke felhők palástjai kőzé, magukra hagyva a földet s az elemek harcát. A szelek siró-rivó orgiájában csakis a setét ruháju tollasai e tájnak: a varjak hoztak némi változatosságot, a szellők szárnyain károgva lebegvén körülöttem, mintha mondanák: „Kár-kár ilyen Istent kisértő időben utra kelni, kár-kár."

Ezer szerencse, hogy kocsisom, ki bunyevác létére pompásan beszélt magyarul, tőle telhetőleg igyekezett is bunyevác eszéhez mérten engem szórakoztatni. Lelkem mélyéből örültem, hogy valahára egy eleven bunyevácot láthatok szinről szinre, a bosnyákok azon romlatlan fajtájából, mely faj mindenkor szivvel-lélekkel gravitált hozzánk.

Első kérdésem is az volt: vajjon tudnak-e mindenütt Bácskában a bunyevácok magyarul?

„Hisz mi magyarok vagyunk, mondá s mindenkor szivesebben beszélünk is magyarul, mint szerbül." Aztán buzgón kezdte előttem magyarázgatni Bácska topographiai viszonyait: „Ott vonulnak északra a telecskai dombok," (melyek körülbelül oly magasak, mint a rabvallató lőrét termő kiskanizsai homokbuckók.) »Amott kezdődnek pedig a Dunamenti mocsarak«, melyeknek süppedékes ingoványai oly titokzatosak.

Tovább haladva, egyes nyomjelzésekre akadtunk, amelyek irányában kellene az ujvidék-titeli vasutat kiépitení, ha azt persze a »nervus rerum gerendárum« engedné.

Sóhajtva jegyzé meg, miközben ostorával a prüszkölő lovak közé csapott: „Hej, hogyha a vasut is kiépül, minden jövödelmemtől elesem" s aztán szidta azt is, a ki a vasutat kitalálta. Jobbnak hiányában hamarosan azzal vigasztaltam az elbusult atyafit, hogy hisz az urak csak a tervekig jutottak még, a megvalósulás pedig valószinűleg még a jövő század zenéje.

Midőn végre a szerbek fatornyos hazájának néhány vityillós falvát elhagytuk, körülbelül ugy déli 12 órakor Tisza-Kálmán-falvára értünk. Egy magyar város a szerb tengerben. Falu ugyan még, de a modernebb igényeknek megfelelő igazi minta falu ez, melynek utcái egyenesek, szélesek, mindannyi egy-egy sugárut, befásitva szépen és kövezettel gondosan ellátva. És óh azok a takaros csinos kis házikók! Mintha mindannyija művészileg összerótt, szines horgonykockácskákból lenne felépitve szimetrikusan s magyaros jelleggel; s ha még hozzávesszük a pedáns tisztaságot, mely minden ablakból, minden tornácról elénk mosolyog: az idegennek valóban örülhet a lelke, hogyha ide téved. Bunyevácom itt aztán kötelességszerűen elreferálta azt, hogy 10—20 évvel ezelőtt e vidék, mely kincstári birtokot képezett, csak uttalan erdőkből állt. — Egyszerre azonban mintegy varázsütésre megváltozott itt minden. A kormány intézkedése folytán u. i. magyar gazdák telepittettek ide, kik tervszerűen, majdnem egyidőben, s mondhatni amerikai gyorsasággal épitették fel a ritka szép falat.

„Még nagyon sok ily falut Magyarországnak, s akkor Magyarország Széchenyi szavai szerint ha nem volt, hát csakugyan lesz." Majd hozzászóltam: ha nem lennék most esetleg titeli polg. isk. tanár, Isten ugyse szivesen lennék elemi isk. tanitó Tisza-Kálmán-falván.

Időközben felvidult egy kissé a határ, a lég is megenyhült, s miután a szélvihar is eléggé kidühöngte már magát kedvére, minden nehézség nélkül folytathattuk tovább utunkat. Jobbról a Dunáig, melyet messze elhagyánk, ismét nagy kiterjedésű csillogó fényes sávok tűntek fel a látókörön belül, jelezve a hirhedt kovili mocsarak irányát, melyek kelet felé a Tiszáig menve érik el legnagyobb kiterjedésüket.

Komoly félelem fogott el, midőn arra gondoltam, hogy egy második Cajenbe jutottam, hol bizonyára rövidesen elpusztulok a táj miazmái miatt, mint azon boldogtalanok, kiket szerencsétlen sorsuk a tropikus éghajlat alá visz, Dél-Amerikába száműzetésbe. Önkéntelenül is az eukaliptikus növények jutottak eszembe. Ezeket u. i. egy izben melegen ajánlotta nekem egy természettudós barátom, ószerről a lázas betegségek ellen. De vajjon hol szerezhetném be, itt az Isten báta mögött ez ausztráliai különlegességet? Kinos évődésemnek azonban igen hamar véget vetett a vidéknek kedvezően megváltozott képe. A Dunával együtt a félelmes mocsarakat is elhagyók és északkeleti irányt követve, a távoli homály szürke sávos ködéből lassankint kibontakoztak a titeli fensík rovátkos körvonalai. Változatosságot keltő kis magaslat ez, a Nagy Magyar Alföldön. Valóban ritka példája a hazai topographiának! Kellemes meglepetésem folytán csakhamar meg is feledkeztem aztán az eukaliptusokról, mert a hol fensík van, ott nem lehetnek mocsarak; s a hol nincsenek mocsarak, ott ki van zárva a lehetőség is, hogy valaki mocsárlázba essék; tehát igy az eukaliptusokról való gondjaim is önként megszüntek.

A mi a titeli fensíkot illeti, ez egy tisztán agyagból álló, s mérföldekre terjedő tömeges emelkedés, mely 4—5 községnek s több urodalomnak képezi határát, s a Tisza vizének szine fölé 60 méternyire emelkedik; legnagyobb emelkedését azonban Titelnél éri el, hol a város felé enyhén lejtősödik, mig a Tisza mentén szédítően meredek fokozatokban végződik. Evtizedekkel ezelőtt, főleg szüret táján, mondják hangos volt még e vidék a mulató vendégek s a tréfás szedők vig danájától; ekkor még virágkorát élte az országos hirű bácskai vendégszeretet, melyet csak ujabban ölhetett ki részben a szőllőirtó filloxera. Igazi aranjuezi napok lehettek azok! Dáridó dáridót követett, s egy-egy grand muri bunyevác szokás szerint gyakran hetekig is eltartott. De hát volt is, tellett is miből!

Egy-egy bácskai nábob tüszőjében rejlő csengő aranyak és ezüst márjások gyakran egy egész dominiummal felértek.

S hanem egy bizonyos napot valamiféle cimen komolyan meg akartak amugy bácskaiasan örökiteni,

---

előtünedeznek a park fiatal zöldje körül a kastély előépületének csinos formái, s egy éles fordulattal bekerülünk a kis kikötő virágterraszos feljárójába. Alig-alig gyönyörködtünk kissé a királyi lak szépségein, már hatással van ránk ama lelket szorongató érzés, mely ennek szemlélésével jár; ezen kies pontról vitte el a hajó Miksa főherceget a császári hajóba.

Oly áhitattal gyönyörködik e remekmüvön a szem, mint valami klasszikus művészi terméken. Mintha nem is ugy épitették volna azokat a sokszögű tornyocskákat, s kikandikáló csucs-iveket, hanem a tenger titokzatos mélyéből kristályozódott volna ki — jó kedvében ajándékozta volna Neptunus, akárcsak Venus Anadyomenet...

Hát még a belseje! Ami drágaságot összehordt hatott egy magas müizlésű királyi sarj, mind otdiszlik — ott enyészik. S az a fölséges, — egy házszerű trónterem, hol elnémul a profanáció, még annak is árán kell hirdetnie: „fuit".

Még bennünk van a pompa látásának szinte művészileg felemelő érzete, midőn kint a park uj élvezetekkel kinálkozik.

Szeretné az ember eltölteni tüdejét a lugasba boruló karvastag repkény s tarka-barka virágszőnyegek exotikus, bódító illatával, — szeretné megrögziteni elméjében a bájos park festői részleteit, hogy vissza-visszaidézhesse későbbi időkben; szeretné megőrizni a távolba vesző kék tengeröből nagyszerű hatását — ámde „transit gloria mundi." — sajnos, ott kell hagyni mindent, s csak a viszontlátással kecsegtetni magunkat. Mi közönséges szegénysorsu polgárok még jobb sorsban vagyunk, mint a kéjlak fenséges épitői... az egyik távol naplementén porlad, a másiknak elméjét sötétség dulja.

*

Ne mulaszsza senki sem megtekinteni Triesz egyik főbüszkeségét, a monarchia ugyszólván első vasmühelyét: a „Lloyd—Arsenalt." Az Óceánt hüszkén szelő roppant gőzösök itt születnek, darabról-darabra, szegről-szegre. Ottlétünkkor az ünnep miatt nem dolgozott teljesen a gyár, s igy nem tapasztalhattuk az óriási műhelyek munkazaját, de vezetőnkkel annál jobban megtekinthettük azokat.

Csak egynehány kisebb gép „produkálta" magát előttünk; az egyik hihetetlen könnyüséggel szelt ketté egy hüvelyknyi vaslemezt, a másik valami roppant hajócsavar tengelyét gyalulta stb. Egészében épen nem, egyes részleteiben pedig ily szük helyen lehetetlen képét adni e gyár impozáns berendezésének, s működése látható eredményének. Távoztunk alkalmával önkénytelen ajkunkra tolult e kérdés: mikor mutathat fel majd hazánk ilyet?! Ime egy roppant vállalat, mely nem dolgozik busás jövedelemre, de minden darabka s minden tengeri kolosszus, mely innen kikerült, az elpusztithatlan szoliditás bélyegét viseli magán.

*

Trieszt a husvéti ünnepek után legalább egy harmadával kevesebb lelket számlált, mint azok alatt. A turisták főárama erre vette utját s jött a maga pénzeért egy kis nyilt tengert s fia — Italiát látni.

S nem a muzeumokban, diszkertekben, arsenálban volt ez a sok csodára éhes ember látható, hanem igenis — more patrio — vendéglőben és kávéházban, no meg a bécs-pesti gyorsvonatban.

Erről is tudnék ám mesélni cifra dolgokat!

De ne rontsuk szép emlékeinket.

Még fülemben cseng egy trieszti „mulo" (utcagyerek) lelkes nótája:

„Nella patria di Rosetti non si parla che l' italian".

M—r. B.

annak rendesen volt mindig folytatása, egymásutánban 4-szer, 5-ször kivilágos kiviradtig. Ugyanis miután a naphőséget, a vendéglátó gazdát dicshimnuszokkal már eléggé felmagasztalták, körülbelül ugy hajnal táján felpakkolták azt házanépével együtt, s az utra készen álló batárokkal azon félnek portájárá hajtattak, kire sorshuzás utján a további vendég látás jogszerü kötelessége esett. Itt aztán tovább folytatták a cécót. Midőn pedig a gyöngyöző nedü okozta szilajkedv már itt is tetőfokra hágott: a sirva-vigadó honfiak fülbemászó cigányzene mellett még egy bucsutáncot ropva, távozásukkor majd hogy ki nem forgatták a házat sarkaiból, mely heje-huját szokottan a borkancsók elmaradhatlan gyászos halála is követett. De boldog volt a gazda, s még boldogabb az, ki a további vendéglátás jogát örökölhette; s meg sem unták mindaddig ezt a dicsőséget, mig csak erőt nem vett rajtuk az az ismeretes magyar betegség, mi néminemüképpen hasonlitott a német kacenjammerhez.

Már az est szürke árnyai leszálltak, midőn délutáni 5 órakor Titelbe értem, mely az emlitettem fensiktól déle, kelet-nyugoti irányban hosszan, a Tiszáig nyulik.

Titel igénytelen, körülbelül 4—5000 lakóst számláló m. v. melyben részben szerbek, részben németek s kis számmal magyarok laknak. Magyarul ma ugy a szerbek, mint a németek nagyrészt már oly jól beszélnek, hogy nem vetek 50 esztendőt: Titelen még hirmondója sem lesz az idegen nemzetiségü elemeknek. Testi szépség tekintetében különösen a magyarok és szerbek tünnek ki. (A mohácsi vész előtt a titeli szerbek is nagyrészt még magyarok voltak, s csak Angyelus Arzén patriarka beköltözése óta assimilálódtak ezek a szerb elemmel:)

Gyönyörüséggel tellik el az ember lelke, midőn látni: mily könnyedén lejtve siet a kackiás menyecske, a lenge termetü hajadon, s minő délcegen lépdel az árvaleányhajas daliás legény ünnepen templomba, a misére hivó harangnak szavára. Nem is hiába zengi a népdal:

Tul a Tiszán, Tisza szélén
Ott terem a magyar legény
Vékony mint a vékony nádszál,
Hajlik mint a rozmarinszál.

A város feletti magaslatnak legtetején van a katholicusok kalváriája és egy pici, csendes kis kápolna, parkkal és sétányokkal környezve.

Hajdan e hely a titeli apátság székhelye volt. A kolostor és a templom azonban ma már csak romokban hever. E valóban romantikus pontról nyilik a lehető legszebb kilátás a méltóságos lassusággal hömpölygő Tiszára és a Duna-Tisza szögére: egyfelül az ezüst kigyóként csavargó Béga folyó torkolatára, Perlasz városára és a távolban kiemelkedő N. Becskerekre; másfelől a Duna jobb partját szegélyző Fruska-Górára; a távolban kékelő hegyek egyikén sötéten emelkedik itt egy gránit obeliszk, kegyeletes emléke a dicsőséges multnak, s megörökitése Badeni Lajos hősi tetteinek, ki Zalánkemén táján végleg megdönté a törökök hatalmát. Szalánkemennel szemben fekszik Rudolfsgnad, mely Titelnek valóságos éléskamráját képezi, lévén ennek lakósai jómódu svábok, kik a titeli piacot bőven ellátják élelmi szerekkel: hussal, hallal, friss zöldséggel és buzakenyérrel; a burgonya e tájjon nem igen diszlik, mert az itteni nép, ugylátszik, azzal nem igen busitja magát. Italul a Tisza vizét használják, melyet szamárháton lajtokban hordanak ki; s bár zavaros, de azért eléggé egészséges italul szolgál. A tiszamenti nép nagyrészt vizivó. Jóllehet a bornak sem esküdt ellensége, de ennek jelenlegi nagy hiányában a munkás, a pásztor a mezőn mindenkor csak Tisza vizével oltja a szomját. Szeretik és hiven is ragaszkodnak a parti lakók a Tiszához, mert ha rombol is ez, az okozott kárt mindenkor tiz-szeresen visszatéritii termékenyitő áradásaival. Partjain főleg tavaszszal virágillat- s madárdallal telik meg a lég, s a szántók és a kiktők hangosak lesznek a munkások és a kedélyes halászok vig danájától, bizonyságul annak, hogy a jólétszülte megelégedés a szivet itt valóban boldoggá is teszi

Méltán zengi tehát a népdal:

„Lassan foly a Tisza,
Boldog aki issza;
Ki a Tisza vizét issza:
Vágyik annak szive vissza".

Befejezésül még annyit bátorkodom megjegyezni, hogy ámbár sok kellemetlenséggel járt a tengelyen való utazásom, az incommoditásért bőven kárpótolt azon páratlan ritka magyar vendégszeretet, melyben collegáim megérkezésemkor engem, mint idegent részesitettek. Egy neme a lelki megnyugvásnak és önbizalomnak tett e pillanatban boldoggá, elgondolva azt, hogy az exponált ponton is bizonnyal még sikerrel fogom teljesithetni nemzeti-missziómat, ha törekvésemet uj collegáim bizalma és szeretete is remélhetőleg támogatni fogja.

Adja Isten, hogy ugy legyen!

Ábrahám Gyula.

HIREK.

— **»A Ker. Jót. Nőegylet« jubileuma.** A nagykanizsai »Ker. Jót. Nőegylet« május 19-én fogja ünnepelni tizéves fennállásának jubileumát. Ez ünnepségre már nagyban folynak az előkészületek. Ugy halljuk, hogy ez alkalomra lejön énekelni *Hukstedt Irén* kisasszony is, a fiatal művésznő. Szándékoznak bemutatni egy-felvonásos vigjátékot. Az »Irodalmi és Müvészeti Kör« daloskarát is föl fogják kérni szereplésre. A jubileumi ünnepség igen nagyszabásunak igérkezik s hisszük, hogy Nagy-Kanizsa és vidékének társadalmi körei élénk érdeklődéssel lesznek a jubiláló egyesület szép ünnepsége iránt.

— **Megyei közgyülés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. é. május 3-ikán és folytatva közgyülést tart. A kibocsátott tárgysorozat 84 tételből áll.

— **Májusi előléptetések.** A *m. kir. honvédség 20-ik* gyalogezredében legfelsőbb elhatározással 1897. május 1-vel kineveztettek: *I-ső osztályu századosokká* a következő II-od osztályu századosok: *Bessenyey* Kálmán és *Vághó* Ignác; *II-od osztályu századosokká* a következő főhadnagyok: *Junga* Sebestyén, *Tattai* István; *főhadnagyokká* a következő hadnagyok: *Cavallár* Ödön és *Lukács* Árpád, — a *honvéd orvosi tisztikar* tényleges állományában dr. *Sadrossy* József II-od oszt. ezredorvos I-ső osztályu ezredorvossá

— **A Keresk. ifjak egyletének közgyülése.** A nagykanizsai *Kereskedő ifjak önképző egylete*, április hó 24-én *Unger* Ullmann Elek elnök elnöklete alatt tartotta 26-ik rendes közgyülését. Az elnök üdvözölvén a megjelenteket, a közgyülést megnyitotta, minek utána *Hirschler* Ödön egyl. titkár felolvasta évi jelentését, melyben az egylet mult évi működését és ennek helyzetét hüen tükrözi vissza. Élénk szinben ecseteli az egylet által rendezett estélyek sikerét és sajnálattal constatálja a tagok körében uralgó közönyt az egylet látogatottsága tekintetében. A mult évben felvétetett 53 uj tag, kilépett 42 és igy a tagok száma 11-gyel szaporodott. Jelenleg az egyletnek 3 alapitó, 14 tiszteletbeli, 94 rendes és 24 pártoló tagja van. Az egylet jelenlegi vagyona 2401 frt 59 kr. A titkári jelentést a közgyülés tetszéssel tudomásul vette és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a választmánynak és pénztárnoknak a felmentvényt megadta. A jövő év költségvetés előterjesztetvén, ezt a közgyülés elfogadta, minek utána az uj választás következett, melynek eredménye a következő:

Unger Ullmann Elek elnök, *Ebenspanger* Ernő alelnök, *Lichtschein* Pál igazgató, *Hirschler* Ödön titkár, *Steiner* József pénztáros, *Weisz* Lipót könyvtáros, *Weisz* Ignác háznagy, dr. *Fried* Ödön ügyész. Választmányi tagok: *Weisz* Bódog, *Rosenfeld* Lajos, *Fischel* Lajos, *Friedländer* Miksa, *Hofmann* Bernát, *Grünbaum* Vilmos, *Kasztl* Izidor, *Morgenstern* Gyula, *Székely* Tivadar, *Dobrin* Richard, ifj. *Strém* Tivadar, *Deutsch* Bódog, dr. *Rosenberg* Mór, *Grünhut* Henrik, *Kondor* Ödön és Sattler Jenő. Számvizsgálók: *Weisz Bódog, Kondor* Ödön és Kasztl Izidor. — A választás eredményének kihirdetése után *Unger Ullmann* Elek köszönetet mondott az ujból feléje fordult bizalomért, minek kapcsán *Lichtschein* Pál és *Rosenfeld* Lajos mondtak még általános tetszéssel kisért beszédeket.

— **Az első vizit.** Kissé elkésve jutott kezünkbe bánokszentgyörgyi levelezőnk tudósitása, melyben arról értesiti lapunkat, hogy april 17-én 4 órakor érkezett községükbe első vizitre *Lepsényi Miklós* a letenyei választó-kerület képviselője és csendben, minden feltünés nélkül az ottani plébánosnál szállt meg. Másnap (husvétnapján) mise után a bánokszentgyörgyi hivők a plébános udvarán gyültek egybe, hol *Keller* Ferenc plébános Lepsényi Miklós eddigi törekvéseit, fáradságos és eredménydus működését méltatta. Lepsényi erre válaszolt. Megfenyegette a jelenlegi kormányt s kijelentette a hátborzongató jóslatot, hogy legyenek ők (néppártiak) csak hatvanan-hetvenen a képviselőházban, majd fölrobbantják az országházat, mint ahogy valamikor Jeruzsálem szétdulatott. Később büszkén hivatkozott arra, hogy az összeférhetlenségi kérdés fölvetése, ez a rendkivül üdvös mozgalom, a néppárti képviselők érdeme. A bánokszentgyörgyi hallgatóság nagy része féleimes tisztelettel hallgatta a rettenetes képviselő urat, akinek haragjától majdan Jeruzsálem sorsára jut a magyar képviselőház. Másnap Lepsényi Puszta-Magyarod felé folytatta első vizitjét.

— **A villamos ellenőrző bizottság** 24-én, szombaton délután ismét ülést tartott, melyen *Vécsey* Zsigmond polgármester is részt vett. *Zerkovitz* Lajos bizottsági tag referált először kiküldetéséről. Az ipariskolában elhasznált villamos áramot kellett felülvizsgálnia, de itt azt tapasztalta, hogy az 1896. évre szóló kimutatás a táblán nem volt látható, minthogy a táblázat, melyre az elfogyasztott órákat jegyzik fel, az órához csak az 1897. évben csatoltatott. Véleményt e tárgyban nem hozhattak. Az ülésen megjelent egyébként *Peroutka* Gottlieb elektrotechnikus, a „Helios" mechanika és elektrotechnikai részvénytársaság főmérnöke, ki minden kérdésben felvilágositást adott az ellenőrző bizottságnak. A leghasznosabb és legérdekesebb, hogy a „Helios" részvénytársaság, *Zerkovitz* Lajos közbenjárása folytán felajánlott a városnak két *volt-metert*, melyek szakadatlanul mutatják az áram feszültségét, valamint egy ampér mérőt, mely a fényégést mutatja és ezeket nemcsak hogy dijtalanul átengedi a városnak, de azoknak felállitását a városház kapuja alatt saját embereivel ugyáncsak dijtalanul fel is szereltetí. — A munkálatokat már a hét elején meg is kezdték. E szerint már is mutatkozik némi haladás, mert ezentul mindenki bármikor meggyőződhetik arról, hogy a villamos feszültség városunkban megfelel-e a szerződésileg kikötött 120 voltnak, az amper-mérő pedig arról győz meg bennünket, vajjon az ivlámpák tényleg ezer gyertyaláng fényét szolgáltatják-e, mely megfelel 10 ampernek.

— **Ujabb bedült csatornák.** A Kazincy-utcában a szentferencrendűek bástya fala alatt elhuzódó csatornán az egyik tisztitó fedő fele részét bizonynyal ellopták, mert az teljesen fedetlenül áll, és igy minden percben ezen a sokat járt uton életveszélyessé válhat. Ajánljuk a mérnöki hivatal figyelmébe.

— **Tömeges tüzek.** Alig veri fel fejét az ébredő földből a kicsi hóvirág, a nádfedeles falvakból egymásután érkeznek a tüzhirek. A tavaszi napfény hamar kiszáritja a szalma-fedeleket, melyekről mindenütt hiányzik a kémény és igy rendes napi események közé tartozik falu helyen a tüz. E héten hat helyen pusztitott kisebb nagyobb mérvben a láng. 20-án *Zala-Szent Lőrincen* egy hatalmas gazdasági épület esett martalékul, 21-én *Kerka-Kutason* gyuladt ki több ház és egy rövid óra alatt sisteregve felemésztették a lobogó lángok. 23-án *Szijjártóházán* és *Mura-Csányban*, 24-én *Padór* községben és 26-án *Német-Szerdahelyen* pusztitott a tüz.

— **Az elkésett.** Hétfőn délután egy sápadt arcu leány érkezett a budai vonattal Nagy-Kanizsára. Ajkait harapdálva, nehezen, vontatva lépdelt a perron alatt és ha kérdést intéztek hozzá, nem felelt. Nehány utas elmondta, hogy Balaton-Szent-Györgynél ült fel a vonatra és az egész uton éktelenül kiabált, de nekik sem adott felvilágositást, hogy mi baja, csak annyit mondott, hogy Kanizsára megy a kórházba. A leány az uj sétatéren át akart eljutni oda, de a Csengeri-utcában a vasuti őrház előtt egy éles sikolylyal összegrogyott és élettelenül terült el a sáros földön. Mire felemelték, egy

kis holt idétlen csecsemő hevert mellette. A leányt az őrházból később a mentőkocsin beszállitották a kórházba.

— **Kilenc évi fogság.** Egy megátalkodott gonosztevő állt hétfőn d. e. a helybeli kir. törvényszék előtt. Már nehány hónap előtt megemlékeztünk róla, midőn *Frisch* keszthelyi ékszerész üzletét megrabolta. *Horváth* Vincére lezudult ekkor a bünvádak egész raja, de a minden emberi érzésből kivetkőzött legyenc, szemtelen cinizmussal vállvonogatva hallgatta végig valamennyit. Csak egy parányi jelét sem mutatta a megbánásnak, nyugodtan hidegen nézett egyre birájára és impertinens feleleteket adott mindenre. Fogsága alatt kiderült az is, hogy Horváthnak két eskűdött neje van. Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig volt javitó intézetben, kihivóan csak azt válaszolta: hiszen ott rontják meg teljesen az embert. A törvényszék kilenc évre itélte el a hajthatatlan bünöst.

— **A szerelem áldozatai.** A századvégi ember erősen csap öklével saját keblén oda, hol másoknak ugyanott a szive ver és nyugodtan mondja: nekem nincs, minek is ez az ostobaság. A realis gondolkodás elhallgattatja a felbuzdult szív meleg verését, melyből semmi haszon sem lehet. Csak kik távol esnek a nagyvárosok poros, füstös levegőjétől, kiknek egész világuk egy kis bogárhátu ház, vagy legfeljebb egy völgyben fekvő falu, hova a magas póznákon, a távirat sodronyon nem jut el a sok bántó hir, az emberek ocsmány harcairól: csak ott ver még szabadon a szív. De a Capulettek és Montecciek harca itt is akadályt gördit a lángoló ifju szivek közé. Mint levelezőnk irja — Surd községet nagy izgalomban tartja nehány nap óta egy rendkivüli eset. *Döme* János és *Imre* Kata megláttak és megszerették egymást. Szüleik ellenére gyakran meglopták az almot és a kert alatt egymás karjaiban örök hüséget fogadtak. S hogy valamiként a haragvó szülők beleegyezését mégis elnyerhessék, rálépett a leány a bün lejtőjére. De aztán megbánva tettüket, azon voltak, hogy a kis siró rivó jószág, kinek életet kellett volna adni, ne hozza gyalázatba a leányt. Egy csurgói angyalcsinálóhoz fordultak tanácsért és *babai Pucok Józsefné* készségesen ajánlotta fel undok közbenjárását. Foszfor-oldatot adott a leánynak. Idő előtt holt gyermeket szült, de iszonyu kinok között meghalt a leány maga is. Döme Jánost és Pucoknét a csurgói járásbiróság vette ezek után gondozó kezeibe.

IRODALOM.

— **Elemi földrajz.** *A zalavármegyei elemi népiskolák 3-ik osztálya számára. — A miniszteri tanterv szerint* irta: **Szalay Sándor**, *nagykanizsai tanitó. Nagy-Kanizsa, kiadja Fischel Fülöp könyvkereskedése. 1897.* 8, r. 41 old. Ára: 20 kr.

Ezt a kis földrajzi könyvecskét örömmel ismertetjük, mert teljesen megfelel céljának, s a fontos tantárgynak megyénk iskoláiban való helyes és célszerű tanitását hivatva van előmozditani. A könyvecske 3 nagyobb fejezetből áll. Az I. fejezet (Bevezető rész) a földrajzi alapfogalmakat világosan és értelmesen ismerteti. A II. fejezet a járásokat veszi sorrendben s mindazt nyujtja, amit az egyes járások körében a kis tanulóval megismertetni lehet. Bővebben fejtegeti a járás székhelyét s megemlékezik az egyes járások nevezetességeiről, felemlitve történeti, vagy egyébb nevezetességét. Míg az első fejezetet egy pár földrajzi szemléleti kép diszíti, addig az egyes járások leirását egy pár czinos kép teszi élénkké; a kanizsai járás mellett: Nagy-Kanizsa főutcája; a keszthelyi járás mellett: Keszthely város látképe; a perlaki járás mellett: Gasparics Márk emlékszobra Perlakon; a csáktornyai járás mellett: Csáktornya város látképe; az alsó-lendvai járás mellett: Alsó-Lendva látképe; a sümegi járás mellet: Kisfaludy Sándor sirja Sümegen és Sümegh látképe; a tapolcai járás mellett: Tapolca, Szigliget várának romjai és fürdőház Balaton-Füreden. Ezenkivül a Balatonfürdő Keszthelyen és Murakőz térképe. A harmadik fejezet Zalamegye áttekintését nyujtja. Szól vizeiről, hegyeiről, völgyeiről és síkságairól, termányeiről, az állat-tenyésztéről, a lakosok foglalkozásáról, közlekedési eszközeiről és iskoláiról.

Fölösleges talán emlitenem, hogy a könyvecske nyelve tiszta magyaros és értelmes, a harmadik osztályu tanulók felfogásának megfelelő.

Kiállitása diszes, ára pedig, tekintve, hogy kemény táblába van kötve, olcsó.

A legmelegebben ajánljuk e jó iskolakönyvecskét megyénk elemi tanitóinak figyelmébe.

— s —

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellestállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta meghizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekül alkalmaztatik köszvényesi, csúzos, tagszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Türingia).

Örökös fényt csak a **SATURNUS** padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál **Nagy-Kanizsán.**

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almási-tér 8.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyáros 54, 12—1

ajánlja a

m. kir. államvasutak gőzcséplőkészleteit,

továbbá a legujabb szerkezetű **magánjárókat** és mindennemü egyéb gazdasági gépeket u. m.: **ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket, (cirkulár)- kör fűrészeket, malomberendezéseket, trieuröket, darálókat, a legjobb perenospora-fecskendőket, szecskavágókat, bakkerrostákat** stb. stb. **kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb áraken,** hitelképes vevőknek több évre terjedő **részletfizetésre.**

Légett m. kir. államvasuti cséplők kerekei készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek ujakkal becseréltetnek.

Cséplési idényre vevőimnek meghizható gépészekről szivesen gondoskodom.

Képes árjegyzék kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve,

FEHÉR MIKLÓS, gépgyáros

Budapest, IX. Üllői ut, 23. sz. (a „Köztelek" mellett).

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

FRIEDMANN KÁROLY

gépekkel, villanyos üzemmel

berendezett

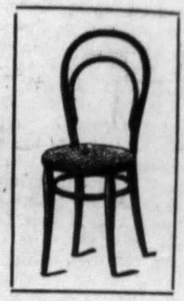

Butorgyára

Nagy-Kanizsán

Német-utcza Zerkovitz-féle házban.

Mindennemü készbutorok nagy választékban állandóan raktáron vannak.

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

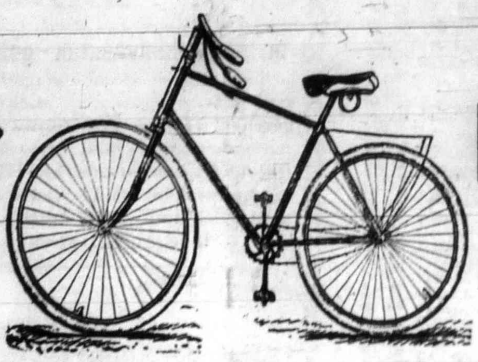

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

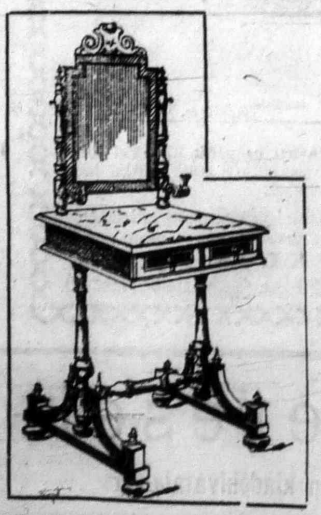

Arjegyzékek és költségvetések kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.